imburgs agblad

Vrijdag 25 februari 1994

76e jaargang nr. 47.

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. - Postbus 3100, 6401 DP Heerlen - Telefoon 045-739911 - Hoofdredacteur Ron Brown - Losse nummers ƒ 1,75

● Deborah Compagnoni

DSM verscheept melaminefabriek naar Indonesië

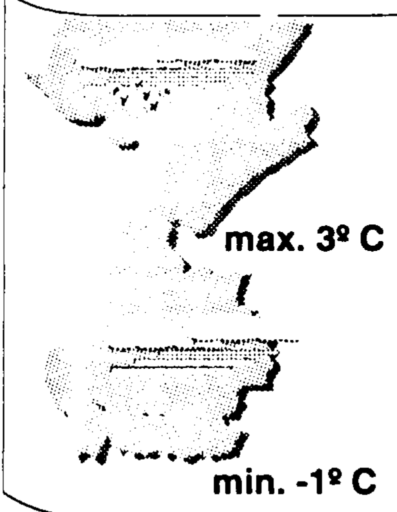
DOOR PETER BRUIJNS

GELEEN – DSM studeert op de mogelijkheid om een stilgelegde Geleense fabriek voor de produktie van melamine in zijn geheel over te plaatsen naar Indonesië. Het chemiebedrijf denkt dat de fabriek in Azië beter van pas komt, omdat daar de vraag naar melamine nog groot is. In Europa lijdt DSM zware verliezen met melamine. Dat is een grondstof voor onder andere krasvaste keukenbladen, slijtvaste bankbiljetten en onbrandbare kussens.

Woordvoerder Spierts van DSM bevestigde gisteren dat op de mogelijke verplaatsing van de gigantische fabriek wordt gestudeerd. Een verhuizing is een kostbare operatie, maar een fabriek in de mottenballen kost ook geld. Technisch is een verplaatsing volgens Spierts mogelijk.

DSM heeft een melamine-samenwerkingsverband in Jakarta en had al jaren plannen om in die streek een fabriek te bouwen, teneinde het produkt makkelijker en goedkoper in het Verre Oosten te kunnen slijten.

Zie verder pagina 15
● **DSM zit met nieuwste installatie in maag**

OP VEEL PLAATSEN MIST
Boven onze omgeving is vochtige en stabiele lucht aanwezig. In deze lucht komt op veel plaaten mist en laaghangende bewolking voor, locaal zelfs dichte tot zeer dichte mist, die slechts zeer langzaam verdwijnt. Uit de aanwezige bewolking kan wat lichte motregen vallen. De middagtemperatuur wordt circa 3 graden. Komende nacht schommelt het kwik rond het vriespunt. de wind is zwak en veranderlijk.

Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt kunt u bellen 06-9775.

VANDAAG:
zon op: 07.33 onder: 18.08
maan op: 17.54 onder: 06.45

Provincie geeft startsein voor historische mammoet-operatie

Minder wateroverlast door plan Grensmaas

Van onze verslaggever

ROOSTEREN – Het Natuurontwikkelingsplan Grensmaas, één van de grootste en meest ambitieuze natuurontwikkelingsprojecten die ooit in Nederland zijn opgezet, leidt zonder verdere maatregelen al tot een forse vermindering van de wateroverlast in Limburg. De geplande stroomgeulverbreding en oeververlaging hebben in regelmatig overstromende Maasdorpen als Borgharen, Itteren, Roosteren, Meers en Visserweert een waterstandsdaling van minimaal enkele decimeters tot zelfs meer dan een meter tot gevolg.

Daar staat echter tegenover dat tegelijkertijd de rivierbedding mogelijk zal moeten worden opgehoogd ter voorkoming van verdroging in de zomermaanden. Een dergelijke maatregel zou de gunstige effecten op de hoogwaterstand weer enigszins temperen.

Een en ander blijkt uit voorlopige berekeningen van het Waterloopkundig Laboratorium in Delft, op basis van de in 1991 in opdracht van het Limburgs provinciebestuur verrichte Grensmaasstudie van Bureau Stroming. De eerste onderzoeksconclusies van het laboratorium, dat eveneens wordt ingeschakeld door de onlangs ingestelde Commissie Watersnood Limburg (ook wel commissie Boertien genoemd), werden gisteren bevestigd door milieugedeputeerde Jan Tindemans.

Ondertussen kwalificeert nu ook het dagelijks bestuur van Belgisch-Limburg, dat de Grensmaasplannen van zijn Nederlandse buurprovincie lange tijd met argusogen heeft gade geslagen, het natuurontwikkelings- annex grindwinningsscenario als 'een gedurfde maar veelbelovende aanpak'. Dat liet milieugedeputeerde Steve Stevaert van Belgisch-Limburg gisteren onverbloemd weten.

„Wij zijn hoopvol gestemd. Vooral omdat economie en ecologie in dit project hand in hand gaan. Wellicht is het zelfs mogelijk om een deel van de Nederlandse plannen over te nemen." Stevaert benadrukte overigens de harde noodzaak van een gemeenschappelijke strategie. Bovendien zei hij dat eventueel zelfs het in de Belgische politiek zwaarbevochten 'grinddecreet' – dat de afbouw van de grindwinning in Belgisch-Limburg regelt – kan worden 'bijgestuurd' in de richting van de Nederlands-Limburgse plannen.

Zie verder pagina 15
● **Operatie Groen Voor Grind kent weerga in Europa niet**

Bosarbeider gedood

● *Brandweer- en politiefunctionarissen zijn bezig met een onderzoek in het bos bij het Kerkraadse Rolduc. Daar verongelukte gistermiddag een 31-jarige man uit het Duitse Würselen (D), die samen met twee collega's werkte aan het uitdunnen van het bos. Het slachtoffer, gehuwd en vader van twee kinderen, raakte bekneld tussen twee boomstammen en was op slag dood. Het bos ligt zowel op Duits als op Nederlands grondgebied. De werkzaamheden werden uitgevoerd door de gemeente Herzogenrath. De gerooide boomstammen lagen op een circa tien meter hoog talud. Bij het in stukken zagen van de stammen gleed het slachtoffer uit en viel. Door de val rolde de boomstammen eveneens naar beneden. De arbeider werd tussen twee stammen verpletterd.*

Foto: DRIES LINSSEN

Buit: drugs, geld, auto's en schilderijen

Politie in Maastricht ontmantelt drugsbende

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – De regiopolitie Zuid en het korps Maastricht hebben gisteren een grote slag geslagen met het oprollen van een criminele organisatie. Bij een inval in een XTC-laboratorium in de Heukelstraat in de wijk Amby en vijf andere woningen in Maastricht werden grote partijen drugs, contant geld, waardepapieren, auto's en waardevolle schilderijen aangetroffen. Zes personen zijn aangehouden.

Aan de actie, die in de namiddag begon en omstreeks 22 uur eindigde, namen 35 politiemensen van de afdeling Georganiseerde Criminaliteit van de Divisie Regionale Recherche, de politie van Maastricht en het Bureau Financiële Ondersteuning (BFO) deel.
Allereerst werd een inval gedaan in het XTC-laboratorium in de Heukelstraat, dat gevestigd was in een garage. Toen de politie binnenviel bevonden zich vier personen in het pand, die allen volop aan het werk waren. Ook de twee tabletteermachines waren in bedrijf. Er werden duizenden tabletten en tientallen kilo's eindproduct in de vorm van poeder aangetroffen.
De aangehouden verdachten zijn een 43-, 38- en twee 35-jarige inwoners van Maastricht. Ze zijn allen ingesloten in het politiebureau van Maastricht.

Schilderijen

Aansluitend aan deze actie vond op vijf verschillende lokaties in Maastricht onderzoeken in woningen plaats. Daarbij werden een 35-jarige vrouw en een 38-jarige man aangehouden. Bovendien trof de politie aan: een contant geldbedrag van 500.000 gulden, tientallen obligaties en aandelen, veertien waardevolle schilderijen (waarvan er twee een waarde hebben van tussen de 40.000 en 60.000 gulden), vier personenauto's en een nieuwe motor.
Voorts ontdekte de politie op een zolder in een woning aan de Ambyerstraat Noord een complete henneplantage met 186 planten, zeventien groeilampen, enkele ventilatoren en honderden kilo's grondstoffen voor de XTC-fabricage in de Heukelstraat.

Politie vindt bij Van der Valks ruim vijf miljoen gulden contant

DEN HAAG - Bij de negen huiszoekingen in woningen van de familie Van der Valk heeft de politie zondagavond ruim 5,5 miljoen gulden contant geld in beslag genomen. Bij de invallen in de vier bedrijven is geen geld inbeslaggenomen. Dit heeft de Haagse persofficier van justitie mr. N. Zandbergen gisteravond bekendgemaakt.
De officier van justitie en de rechter-commissaris in Den Haag hebben gisteren de dertien gearresteerden gehoord. Zeven leden van de familie en zes administratief en boekhoudkundig medewerkers. De broers Gerrit en Arie van der Valk zijn volgende week aan de beurt.
De meesten van de dertien mensen die zijn gehoord, zijn vrijgelaten. In ieder geval zijn alle vrouwen, onder wie een zes maanden zwangere vrouw, op vrije voeten. Over de bewaring van de op Curacao gearresteerde broers Gerrit en Arie van der Valk wordt volgende week beslist.
Zandbergen meent dat justitie op alle manieren correct heeft gehandeld. Zowel bij de huiszoekingen als de aanhoudingen zondagavond zouden de betrokkenrechter-commissarissen, officieren van justitie en politiemensen correct zijn opgetreden. Verdachten zouden in staat zijn gesteld de huiszoekingen soepel te laten verlopen.

Jeltsin waarschuwt Navo

Van onze correspondent

MOSKOU – De Russische president Jeltsin heeft gisteren in een toespraak tot het Russische parlement tegen uitbreiding van de Navo gewaarschuwd. „Vergroting van de Navo op kosten van andere landen is een bedreiging voor de nieuwe wereldorde," aldus Jeltsin.

Jeltsin verscheen gistermorgen in een gezamenlijke vergadering van de beide Kamers van het nieuwe parlement, de Federale Assemblee, voor wat een traditie moet worden: een jaarlijkse toespraak van het staatshoofd over de belangrijkste onderdelen van het binnen- en buitenlandse beleid. De primeur van gistermorgen bevatte geen concreet nieuws maar was vooral een oproep tot compromissen en samenwerking.
Jeltsin benadrukte dat Rusland nu een eigen plaats in de wereldpolitiek heeft verkregen en niet door het Westen moet worden geïsoleerd. Hij verwees daarbij naar het Bosnië-initiatief. Volgens hem is het Ruslands recht om ferm en desnoods hard op te treden als nationale belangen in het geding zijn.

Een ervan is de bescherming van de belangen van de 25 miljoen Russen die in de republieken van de voormalige Sovjetunie wonen. Volgens Jeltsin is er bewijs dat Russische minderheden worden gediscrimineerd. „Deze praktijken moeten worden gestopt. Het gaat niet om binnenlandse aangelegenheden van een ander land, het zijn ook onze aangelegenheden," aldus Jeltsin.

De Russische president zei, dat na twee jaar hervormingen nu duidelijk is dat de staat meer regulerend moet optreden in de economie. We kunnen niet terug naar de vroegere commando-economie, maar een volledig onafhankelijke vrije markt is evenmin mogelijk, aldus Jeltsin.

Zie verder pagina 5
● **Parlementsleden niet echt enthousiast over rede Jeltsin**

Tabaksmuseum in Groningen geopend

Onderzoeksrapport geeft Boeing schuld Bijlmerramp

AMSTERDAM - Het systeem van motorophanging dat vliegtuigfabrikant Boeing gebruikte voor de 747-toestellen deugde niet. Ook het systeem dat werd toegepast ter controle van de deugdelijkheid, heeft gefaald. Dat is de 'waarschijnlijke' oorzaak van het neerstorten op 4 oktober 1992 van een El Al-Boeing op twee flats in de Amsterdamse Bijlmermeer. Daarbij kwamen 43 mensen om het leven. Dit blijkt uit het rapport dat de Raad voor de Luchtvaart gistermiddag in Den Haag aan minister Maij van verkeer en waterstaat heeft overhandigd.

Het rapport geeft de definitieve bevindingen weer die tijdens de twee hoorzittingen in oktober 1993 al in grote lijnen duidelijk waren geworden. In het rapport uit de raad ook kritiek op de luchtverkeersleiding. De uitwisseling van informatie tussen het El Al-toestel en de verkeersleiding was 'niet steeds adequaat'.
Volgens de raad voorzien de huidige opleiding en training van cockpitbemanningen niet in complexe noodtoestanden zoals die zich op 4 oktober voordeden.

De raad doet dan ook de aanbeveling de training en kennis van bemanningen aan te passen waar het gaat om het besturen van een vliegtuig waarvan, bijvoorbeeld, èèn of meerdere motoren niet werken. Het personeel moet beter worden voorbereid op 'voorvallen die verder gaan dan ongebruikelijke situaties'.

Minister Maij heeft het rapport 'met gevoelens van verdriet' in ontvangst genomen. De bewindsvrouw wil nog deze kabinetsperiode komen met een reactie van de regering op het eindrapport. De door de raad gepresenteerde aanbevelingen zullen in internationaal verband worden besproken.

Zie verder pagina 5
● **Boeing betaalt binnen een maand**

k

Nieuwe versie succesmusical in Limburgse theaters

Jezus in de rol van hedendaagse popster

DOOR MARTIN HERMENS

ANTWERPEN/HEERLEN – Een popster die tot halfgod wordt gekroond en daarna van zijn voetstuk valt. Een parallel met de gebeurtenissen rondom Michael Jackson is snel getrokken. „Zonder dat gedoe rond Jackson zou ik dezelfde weg zijn ingeslagen", verzekert Frank van Laecke, regisseur van de nieuwe versie van 'Jesus Christ Superstar' waarmee het Koninklijk Ballet van Vlaanderen door het land toert. „Toen ik aan het concept van de voorstelling werkte, waren die zaken met Michael Jackson nog niet aan de gang."

● *Addo Kruizinga (Judas), Frank Hoelen (Jezus) en Anne Mie Gils (Maria Magdalena), de hoofdrolspelers van 'Jesus Christ Super Star'.* Foto: LUC VAN DER SPIEGEL

Van Laecke sprong pas laat op de boot. Rufus Collins, die halverwege de jaren tachtig al eens een spraakmakende en veel bejubelde 'Jesus Christ Superstar' voor het Vlaamse gezelschap maakte, zou opnieuw de regie ter hand nemen. Maar door zijn plotselinge ziekte moest artistiek directeur Linda Lepomme als een razende op zoek naar een vervanger.

„Ik zit totaal in de stress", vertelt Van Laecke. „Er ligt een grote druk op mijn schouders. Ik had mij voorgenomen vier weken vrijaf te nemen, maar ben ingesprongen om iedereen te helpen. Achteraf ben ik blij dat ik dat gedaan heb want het concept van de voorstelling spreekt me aan. Wat Rufus Collins destijds deed, vond ik schitterend. Maar het zou te gemakkelijk zijn om dat idee weer over te nemen, zeker wanneer je met zo'n voorstelling nu veel meer kunt doen."

De rock-opera van componist Andrew Lloyd Webber en tekstschrijver Tim Rice, die handelt over de laatste zeven dagen uit het leven van Jezus Christus, beleefde begin jaren zeventig de première met een uiterst decadente aanpak. Later volgden meer omstreden visies op het muziekwerk, dat samen met 'Evita' tot de beste prestaties van beide heren wordt gerekend.

Jezus als popster is volgens de regisseur een logische keuze voor deze tijd. „Ik heb gekozen voor een popster omdat die een jonge massa aanspreekt en opzweept. Een massa die gekenmerkt wordt door blindheid en zinsverbijstering. Een goeroe doet dat ook, maar zo'n persoon is vandaag de dag een beetje een gepasseerd station. Er moest een figuur komen die weet dat hij de massa in zijn macht heeft, maar daarvan niet wil profiteren."

Subtiel

De popster van Van Laecke zingt songs met een politieke boodschap. Plaatselijke autoriteiten zien in deze Jezus een groeiend gevaar en grijpen in. „De autoriteiten willen dat hij verdwijnt, zodat zijn aanhang vanzelf vermindert. Ze kiezen daarmee voor een subtiele oplossing. Jezus wordt op figuurlijke wijze aan het kruis genageld. Het is en blijft een executie, maar de autoriteiten laten het op een ongeluk lijken. Ik wil aantonen dat alles wat in het begin van onze jaartelling is gebeurd, ook nu nog kan gebeuren."

De affaire rond Michael Jackson blijft zich onbedoeld op de voorgrond dringen. Van Laecke zegt erop voorbereid te zijn dat recensenten die link ook leggen. „Je kunt een voorstelling maken over hoe een oorlog in scène wordt gezet omwille van bijvoorbeeld de economie. Tijdens de repetities gebeurt dan exact hetgeen je aan de orde stelt. Dat geeft je voorstelling een andere, maar zeker niet minder interessante lading."

„Wat ik voelbaar wil maken, is de behoefte om een professie waarheid te laten worden", vervolgt Frank van Laecke. „En dat daarvoor iemand wordt geforceerd als boegbeeld, als leider. Die persoon zelf twijfelt en vraagt aan God: zeg mij wat u van mij wilt; uw opdracht is veel te zwaar. Daarin ligt ook de eenzaamheid van de man. Hij is slachtoffer van zijn eigen functie en uitstraling. Jezus is nooit alleen, maar bouwt een muurtje om zich heen om zich te kunnen afzonderen in zijn eigen wereld. Daardoor krijgt hij een autistische look."

Zoeken

Frank Hoelen lijkt, zeker qua uiterlijk, bij uitstek geschikt voor de rol van Jezus als popster. Na vijf jaar zoeken naar zijn plek op deze wereld keert hij terug in het theater. Terug naar het toneel waar hij als Tobias in de musical 'Zeldzaam' furore maakte. „De afgelopen vijf jaar is bij mij het besef gegroeid dat het spelen van een hoofdrol niet belangrijk is", vertelt Hoelen openhartig. „'Jesus Christ Superstar' vertelt het verhaal over de eenzaamheid van de overgave. Dat heeft vooral te maken met verdriet. En verdriet vind ik een fantastische eigenschap."

„Als je deze rol goed speelt, is ze een soort springplank voor je carrière", stelt Frank Hoelen. „Tenminste, dat hoor ik van de mensen om me heen. Maar ik wil er geen showcase van maken. Ik zie het spelen van deze Jezus als een noodzakelijke stap voor mijn groeiproces in de wereld. Ik blijf met twee voeten op de grond staan en gebruik mijn hele potentieel om deze rol te zingen en te spelen."

Als kind was Hoelen al geobsedeerd door de figuur Jezus. „Wat hij zegt, kun je gebruiken in deze wereld. Hoe je het ook bekijkt, die figuur heeft iets betekend. Zijn boodschap over liefde vind ik fantastisch. Er is nu een hoop rotzooi in de wereld. Dat zou veel minder zijn als er werd geluisterd naar wat hij zegt. Liefde heelt, liefde heeft impact."

Eenzaamheid

Liefde speelt ook een essentiële rol in de visie van regisseur Van Laecke. „Jezus, Judas en Maria vormen de gulden driehoek van de eenzaamheid", legt Van Laecke uit. „De onvoorwaardelijke liefde van Judas voor Jezus maakt hem, Judas, kwetsbaar. Zijn liefde wordt niet beantwoord. Maria kan fysiek zo veel mannen hebben, maar ontdekt voor de eerste keer in haar leven dat ze één man niet kan hebben omdat hij een muurtje om zich heen heeft gebouwd. 'Hoe moet ik van hem houden' is voor mij dan ook het nummer van zowel Maria als Judas. Allebei stellen ze zichzelf de vraag: hoe kom ik door dat muurtje heen."

Hoe zit het met het religieuze aspect? Van Laecke kan daar kort over zijn. „De religie zit in de acteurs zelf. Daarover heb ik lang met ze gefilosofeerd. Religie is een abstract begrip dat voor iedereen een verschillende waarde heeft. Wat ik essentieel vind, is dat het in iedereen afzonderlijk zit. Iedereen heeft een functie in het verhaal. Zonder die functie is het verhaal onmogelijk."

Jesus Christ Superstar is wat Limburg betreft te zien in Kerkrade (27/2), Venlo (28/2 en 1/3), Venray (8-9/3), Sittard (26/4), Roermond (1/5), Heerlen (14-15/5) en Maastricht (28-29/5).

ld-theatertip

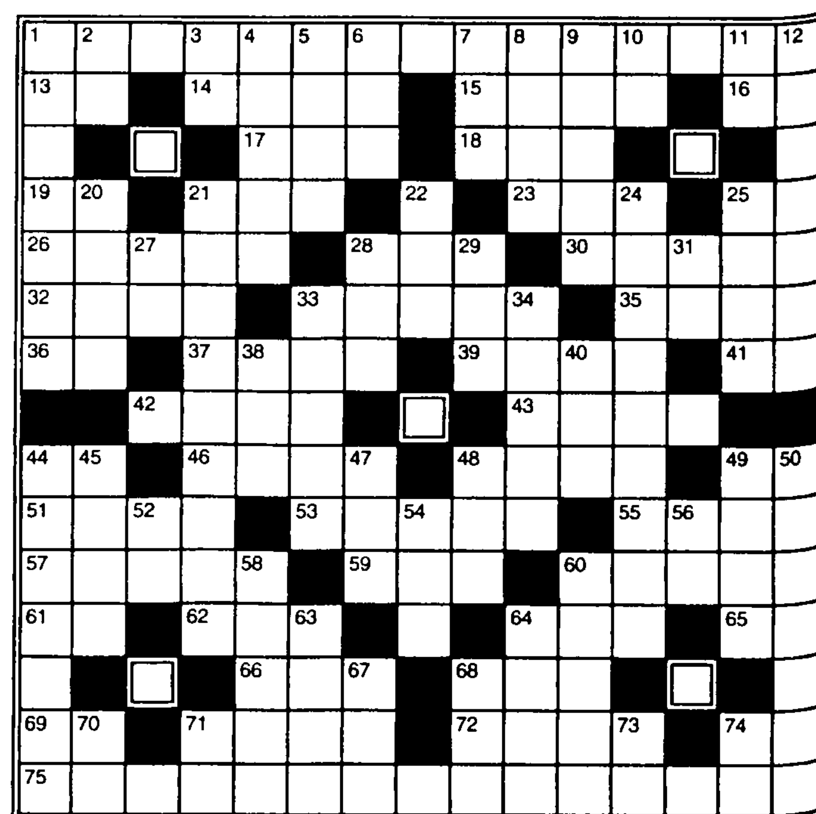
● *Scène uit Miles Smiles van Feri de Geus.* Foto: HANS GERRITSE

Het programma waarmee Djazzex dit jaar zijn tweede lustrum vie bestaat uit drie premières van drie gastchoreografen, Antony Ri Ferie de Geus en Marcelo Evelin. Zij hebben hun talenten en erv ring in uiteenlopende richtingen opgedaan en geven nu hun eig signatuur aan de moderne jazzdans. Zij hebben gemeen dat ze d dans vanuit de theatrale kant benaderen.

Djazzex is in Nederland hét dansgezelschap dat de moderne jazzda een eigen gezicht heeft gegegeven. De groep probeert steeds we nieuwe confrontaties aan te gaan met andere dansvormen. Zo ook i het lustrumseizoen, dat voor honderd procent in het teken zal sta van de toekomst.

Het nieuwe programma van Djazzex is vanavond te zien in de Stad schouwburg van Heerlen, morgen in De Oranjerie van Roermond, april in De Munt in Weert en 12 mei in het Theater aan het Vrijth in Maastricht.

puzzel van de dag

1	2		3	4	5	6		7	8	9	10		11	12
13		■	14				■	15				■	16	
	■	□	■	17			■	18			■	□	■	
19	20	■	21			■	22	■	23		24	■	25	
26		27			■	28		29	■	30		31		
32				■	33				34	■	35			
36		■	37	38			■	39		40		■	41	
■	■	42				■	□	■	43				■	■
44	45	■	46			47	■	48				■	49	50
51		52		■	53		54			■	55	56		
57				58	■	59			■	60				
61		■	62		63	■		■	64			■	65	
	■	□	■	66		67	■	68			■	□	■	
69	70	■	71				■	72			73	■	74	
75														

P&P E2003

1	55	30	35	12	20	47	5	60	63	48	75	14	4	25

Welk winwoord komt er in het balkje?

HORIZONTAAL: **1** kiosk; **13** voorz.; **14** inval; **15** plant; **16** reeds; **17** een weinig; **18** jongensnaam; **19** geogr. mijl; **21** opvoering; **23** boom; **25** ferrum; **26** rangtelw.; **28** alpenweide; **30** inviteren; **32** oevergewas; **33** vergelding; **35** plaats; **36** de dato; **37** greep; **39** akker; **41** pers. vnw.; **42** gebruik; **43** godheid; **44** Ver. Staten; **46** halfaap; **48** speelkaart; **49** militair; **51** in het jaar; **53** soms; **55** vroeger koningin; **57** vervoermiddel; **59** schil; **60** snedig; **61** poste restante; **62** vluchtige stof; **64** kunst; **65** Frans lidw.; **66** groente; **68** lofdicht; **69** selderij; **71** gast; **72** strook; **74** vogelprodukt; **75** propaganda.

VERTIKAAL: **1** boomgaard; **2** onder meer; **3** kunstm. inseminatie; **4** afkondiging; **5** luizeëi; **6** tennisterm; **7** wier; **8** zangstuk; **9** onderwijzen; **10** boom; **11** bevestiging; **12** narigheid; **20** dienstbode; **21** sterrenwichelaar; **22** toespijs; **24** angstschreeuw; **25** krachtig; **27** noot; **28** woonboot; **29** raar; **31** noot; **33** pl. in N.-Limburg; **34** priestermutsje; **38** wereldtaal; **40** bijb. fig.; **44** vleermuis; **45** knevel; **47** boom; **48** klingel; **49** nauw; **50** stof; **52** bijbeldeel; **54** snijwerktuig; **56** meervoud; **58** soort kapsel; **60** vat; **63** kaartterm; **64** levenslucht; **67** vlaktemaat; **68** bid; **70** bijvoorbeeld; **71** oude maat; **73** per adres; **74** plus.

oplossing gisteren

OPLOSSING E 1200

HORIZONTAAL: **1** snel; **4** ovaal; **8** kuit; **12** pijl; **13** els; **14** neo; **15** Odin; **17** onder; **19** NIPO; **20** aarde; **22** natie; **24** vee; **25** toe; **27** Venus; **29** geeuw; **32** Abel; **34** repel; **36** wind; **38** bot; **39** dor; **40** nee; **41** eten; **43** varen; **45** Osel; **46** roken; **48** korst; **50** oor; **51** tic; **53** fiets; **55** Eilat; **58** volt; **60** élogé; **62** reet; **64** era; **65** alg; **66** eer; **67** rats; **68** speen; **69** anno.

VERTIKAAL: **1** spot; **2** nijd; **3** Elia; vene; **6** ald.; **7** Asen; **9** unie; **10** **11** toom; **16** navel; **17** odeur; **18** ra **19** nieuw; **21** ren; **23** toe; **26** label; veter; **28** sedan; **29** gerek; **30** wins **31** edele; **33** bot; **35** por; **37** nee; nooit; **43** verte; **44** notie; **45** Oscar; koe; **49** ril; **52** ever; **53** flat; **54** slap; egge; **56** teen; **57** stro; **59** ora; **61** **63** een.

Winwoord: BEETWORTELOOGST

'Sunshine Boys' in Pesthuys

MAASTRICHT – In Vestzaktheater Het Pesthuys, Vijfkoppen 1 in Maastricht, brengt toneelgroep M'46 zaterdag 5 maart de première van 'De Sunshine Boys' van Neil Simon. Met dit stuk maken ook vader en zoon Kraaykamp momenteel furore in de Nederlandse theaters.

Twee oude komieken zijn na 43 jaar samen te hebben opgetreden met ruzie uit elkaar gegaan. Daarna hebben ze elkaar elf jaar niet meer gezien. Voor een documentaire van de NOS over revue en cabaret in de afgelopen 50 jaar, wordt hen gevraagd nog één keer een van hun beroemdste sketches te spelen. Dat leidt tot verrassende situaties, waarin humor en tragiek met elkaar overweg verweven. Het blijspel werd vertaald door Annie M. G. Schmidt, die het stuk in Amsterdam situeerde.

De Sunshine Boys Willy Bogaard en Louis van Os worden gespeeld door Bèr Veugen en Frans Keulen, bijgestaan door Remy Wulms, Mia Gilissen en Myriam van Dijck. Het duo Veugen en Keulen tekent ook voor de regie, met gebruikmaking van de adviezen van Jan van Kasteren. De muzikale begeleiding is in handen van Willy van Someren. Vervolgvoorstellingen hebben plaats op 6, 12, 18, 19 en 27 maart en 9 en 10 april, telkens om 20 uur.

● *De Sunshine Boys Keulen en Veugen.*

Voorstelling HZT afgelast

EINDHOVEN – Het Zuidelijk Toneel heeft de voorbereidingen voor de produktie 'Een druppel dichtersbloed' gestaakt. Artistiek leider Ivo van Hove nam deze beslissing nadat hoofdrolspeler Victor Löw zijn medewerking al na drie dagen repeteren opzegde. Van Hove heeft nog geprobeerd een vervanger te vinden, maar is hierin niet geslaagd. Het Zuidelijk Toneel overweegt gerechtelijke stappen tegen Löw.

'Een druppel dichtersbloed' van Eugene O'Neill had op 18 maart in Eindhoven in première moeten gaan. Een uitgebreide tournee door Nederland en Vlaanderen stond op het programma. 'Een druppel dichtersbloed' is het eerste van een tweeluik over de families Melody en Harford. Het tweede stuk, 'Rijkemanshuis', gaat alsnog in première op 2 juni 1994.

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ
Limburgs Dagblad B.V.

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen

Telefoon:
Abonnementen 045-739881
Advertenties 045-739886
Algemeen 045-739911
Piccolo-advertenties 045-719966

Fax:
Advertenties 045-739204
Algemeen 045-739364
Redactie 045-739264

Banken:
ABN-AMRO Heerlen 57 75 35 935
Postbank 10 35 100

Rayonkantoren:
Brunssum 045-256363
Geleen 046-746868
Kerkrade 045-452932
Maastricht 043-254477
Roermond 04750-18484
Sittard 046-515577

Abonnementsprijzen:
Bij voorbetaling te voldoen.
Bij automatische betaling:
per maand ƒ 29,00
per kwartaal ƒ 86,90
Per acceptgiro:
per maand ƒ 30,50
per kwartaal ƒ 88,40
Losse nummers ƒ 1,75
Bfr. 32

Alle orders worden afgesloten en uitgevoerd overeenkomstig de Regelen voor het Advertentiewezen en overeenkomstig de Algemene Voorwaarden van het Limburgs Dagblad.

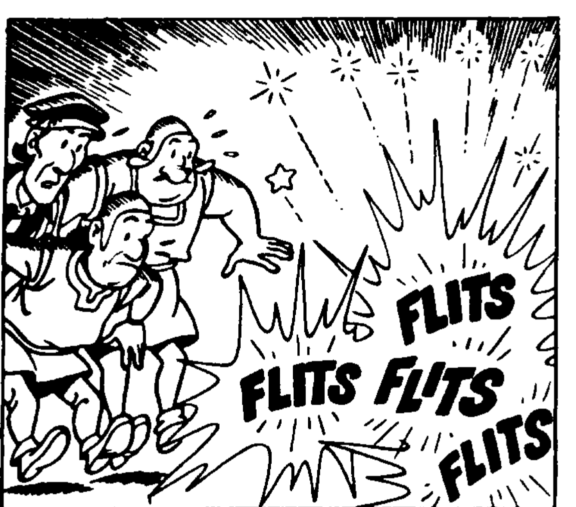
de pottenproever

de rechter

recept

'Scrambled eggs'

Het traditionele Engelse ontbijt verliest meer en meer terrein. De zeer uitgebreide versie wordt eigenlijk alleen nog maar in grote hotel-restaurants geserveerd en zelfs dan zijn er maar weinig liefhebbers voor kedgeree (rijst met kerrie en kippers), de stevige porridge (pap), niertjes of witte bonen. Maar wat populair blijft zijn de tradionele bacon en eggs.

6 eieren, 4-5 eetlepels melk of room, boter, peper en zout

Breek de eieren boven een kom en voeg melk of room en peper en zout toe. Klop de eieren 2-3 minuten krachtig met een garde dooreen.

Smelt in een grote koekepan op niet te hoog vuur de boter (Wanneer de warmtebron te heet is wordt het mengsel korrelig), maar laat de boter echter niet kleuren.

Schenk de losgeklopte eieren in de pan en roer met een houten spatel over de bodem van de pan tot de eieren beginnen te stolen. Het mengsel mag niet droog worden maar moet nog enigszins smeuïg blijven.

Bestrooi de roereieren voor het serveren eventueel met bieslook of schep het roerei op een verse boterham met een plakje ham.

Winters weer zorgt voor record aan files

…EBERGEN – Sneeuw, ijzel gladheid leverden gistermor… een record-aantal files op de …derlandse wegen op. De poli…telde op het hoogtepunt van …ochtendspits rond kwart over …en 43 files met een totale …te van 360 kilometer.

…deden zich door het hele land …06.00 uur ruim 400 ongevallen …r. In Ermelo kwam een auto…bilist om het leven. Vijftien …nsen raakten gewond. De …eeste ongelukken gebeurden in het midden van het land en in Noord-Holland.

De avondspits was 'bijzonder rustig'. „Dat is vaak na zo'n hectische ochtend," aldus een woordvoerder. Op binnenwegen was het gisteravond hier en daar glad door bevroren sneeuwresten.

Vanochtend zal het verkeer hier en daar rekening moeten houden met gladheid als gevolg van opvriezende natte weggedeelten en rijp (aanvriezende mist). De politie verwacht echter aanzienlijk minder problemen, mede omdat veel mensen een dag vrij nemen, vooruitlopend op de naderende krokusvakantie. De wegen zullen dan ook niet zo druk zijn.

De politie liet gistermorgen vroeg al een waarschuwing uitgaan voor spiegelgladde wegen. In de nachtelijke uren vonden al ruim 130 aanrijdingen plaats in het hele land, vooral in het midden. Verder vielen er lichtgewonden en ontstond er vooral blikschade.

Bemiddeling Van den Broek mislukt

Athene onverzettelijk

Van onze correspondent

BRUSSEL – De Griekse regering eist dat het buurland Macedonië eerst zijn naam, vlag en Grondwet wijzigt voordat Athene bereid is de eenzijdig afgekondigde handelsblokkade op te heffen. De Griekse regering heeft dat onverzoenlijke standpunt donderdag ingenomen tegenover Europees commissaris Hans van den Broek, die tevergeefs probeert te bemiddelen tussen de twee Balkanstaten.

Volgens Van den Broek krijgt Griekenland nog een week de tijd de handelsblokkade op te heffen voordat de Europese Commissie de zaak aankaart bij het Hof van Justitie. Van den Broek zei dat gisteravond op de luchthaven van Brussel bij zijn terugkeer van een reis naar Macedonië en Griekenland waar hij gesprekken voerde met beide regeringen.

De bemiddelingspoging werd in gang gezet nadat de hele Europese Unie woedend was geworden over het vorige week afgekondigde eenzijdige handelsembargo van Griekenland tegen Macedonië. Van den Broek waarschuwde dat de voormalige Joegoslavische republiek politiek en instabiel zo 'in de wurggreep' is genomen, dat voortzetting van het embargo er toe kan leiden dat de oorlog in Bosnië overslaat. De ruzie tussen Athene en Skopje draait om de naam, vlag en Grondwet van Macedonië, waaruit volgens de Grieken blijkt dat het land aanspraken maakt op de gelijknamige Griekse provincie. Vorig jaar faalde een bemiddelingspoging van de VN al. Volgens Van den Broek zijn de keiharde eisen die Griekenland nu stelt aan hervatting van de onderhandelingen voor Skopje onverteerbaar, omdat inwilliging ervan een knieval zou betekenen.

Van den Broek zei ondanks de gespannen relaties toch 'een heel klein beetje vooruitgang' te hebben gemaakt, maar meent dat een doorbraak pas mogelijk is indien Athene het embargo opheft.

Automatenhandel voorziet omzetdaling bij verbod

Andriessen ruziet met Kamer over gokkasten

Van onze parlementaire redactie

…N HAAG – Minister Andriessen van Economische Zaken …et zich tegen de wens van een Kamermeerderheid om …kasten te verbieden in cafetaria's. De minister vreest een …ht van de gokkers naar het illegale circuit. De Vereniging …matenhandel Nederland (VAN) is teleurgesteld in de op…ing van de Kamer. Zij voorspelt een verlies aan omzet en …idsplaatsen.

…PvdA, D66 en de kleine chris… partijen spraken zich giste…nomwonden uit voor het aan …en leggen van het aantal gok…n. Het oplopende aantal gok…afden (mogelijk 140.000) …t daartoe, aldus de Kamer…derheid. De partijen willen een …lijke regeling die café's maxi… twee gokkasten hebben toe… Snackbars, kantines, buurt…en en biljartcentra moeten …den gebied worden voor …utomaten die geld uitkeren.

…Kamer hoopt dat de gokkast…ploitanten en gemeenten hier…afspraken kunnen maken. Als …iet lukt, is wetgeving vereist. … drie jaar zou die wet gereed … zijn. Nu bepaalt nog iedere ge… zelf waar en hoeveel gok…n worden opgesteld.

…egaliteit

…ster Andriessen, gesteund door …VVD, voelt niets voor nieuwe …eving. Een verbod op gokkas… snackbars leidt ertoe dat cir…000 van de 50.000 in ons land … opgestelde automaten ver…en. Andriessen vreest dat ca…ria's op zoek gaan naar andere …nstenbronnen en hun toe… nemen tot het illegaal plaatsen van gokkasten of andere spelen. Bovendien bestaat volgens hem de kans dat wanneer de automaten alleen in café's worden toegestaan, de spelers ook nog eens aan de drank raken. Andriessen stelde voor adviezen te vragen aan de onlangs ingestelde commissie-Nijpels, die voor het eind van het jaar nieuwe regels voor gokkasten moet opstellen. CDA en VVD (samen een kamermeerderheid) konden zich in deze 'tussenoplossing' van Andriessen vinden.

Controleurs

De minister steunde het PvdA-idee om horeca-exploitanten een jaarlijkse heffing van circa 500 gulden per gokkast te vragen. Met dat geld kunnen controleurs worden aangesteld die moeten toezien op de minimumleeftijd van 18 jaar van de spelers. D66 wil dat langdurig werklozen deze baan als gokkastwachter gaan vervullen. Andriessen kondigde verder aan dat iedere gokkast wordt uitgerust met een fraudebestendige teller. Daarmee kan de belastingdienst precies nagaan wat de inkomsten en uitgaven zijn. Op deze wijze moet het witwassen van zwart geld via gokkasten voorkomen worden.

Voedsel voor Pampus

• *Twee helikopters van de luchtmacht waren gisteren nodig om voedsel aan te voeren voor de twee bewoners van het eiland Pampus bij Muiden, Nick van den Bergh en Bianca Sol. Door het onbegaanbare ijs rond het eilandje kwamen de bewoners zonder voedsel te zitten. Met de voedseldropping kwam er een einde aan de dreiging van een voedseltekort voor het duo en zijn levende have. Na een telefoontje van burgemeester Smith van Muiden besloot de luchtmacht de bewoners van Pampus met twee Alouettes en 250 kilo levensmiddelen, schapen-, katten- en hondenvoer te hulp te schieten. De operatie had net op tijd plaats. Nick en Bianca waren door hun voorraden heen. De dertien schapen wierpen zich als eersten op de verse voorraad. Dat was logisch want de dieren hadden als gevolg van het voedseltekort al twee dagen geen verse hap meer binnen gehad. De verwachting is dat het ijs rond Pampus binnen een week gesmolten is.* Foto: ANP

…ederlandse militairen eerder naar Srebrenica

…N-commandant zet …utchbat onder druk

Van onze redactie buitenland

…LA – Met zijn bekende door…heid heeft de Britse com…nt van de VN-troepen in …, sir Michael Rose, het …bat onder druk gezet snel …te stoten naar de moslim-enc…rebrenica. Rose wil profiteren … afgenomen Servische weer…sinds het bestand rond Sara…orige week in ging.

…utchbat, dat zich deels in het …tische Brela, deels in het Bos… Lukavac ophoudt, werd ver…oor het verzoek van generaal … De Brit gaat namelijk plotse…voorbij aan datgene wat hoge …landse militairen in Brela gis…og 'een principezaak' en 'een …e voorwaarde' noemden: de …obiele pantserinfanterie zou …rebrenica binnentrekken als …ningen voor veiligheid en …he verzorging aanwezig wa… Deze voorwaarde was gesteld … de Tweede Kamer en werd … gesteund door de militaire

…planning was hierop ook afge…. Eerst zou de genie in Srebre…an het werk gaan om schuil…te bouwen en intussen zou …traand voedsel voor een …worden aangelegd. Dit om te …omen dat de gevechtstroepen … Servische val zouden kunnen …t komen zonder middelen om …beschermen en het gedurende …langere tijd uit te houden.

…-generaal Frits Polle, die …teel de Nederlandse VN-… Bosnië coördineert, heeft …waren tegen een haastige … in Srebrenica binnen een dag … vallen. Polle wijst erop dat …landse verkenners in Srebre… de afgelopen dagen gunstige …n hebben uitgebracht over … in het gebied.

…Polle, gistermiddag: „Er worden … schoten gehoord. Bovendien … de lokale Bosnisch-Servi… commandanten een stuk han…der dan eerder het geval … Ze hebben toegezegd de Ne…landse eenheden niet te zullen …deren." Polle vindt het derhalve …twoord de infanterie eerder te …, maar hij beaamt dat dit op gespannen voet staat met de voorwaarden die waren gesteld door de politiek.

Niemand, ook generaal Michael Rose niet, weet echter hoe de Bosnische Serviërs zich volgende week zullen gedragen. Hun eenheden sluiten Srebrenica en Zepa volledig af en beschikken over zware wapens.

Zie verder pagina 5
• Zagreb wijzigt Bosnië-politiek

Tweede Kamer jent, Simons buigt

DOOR CAREL GOSELING

DEN HAAG – „Altijd is Kortjakje ziek. Middenin de week maar op campagne niet." D66-Kamerlid Jacob Kohnstamm kon het gisteren niet laten. Had hij zich woensdag voorbereid op een overleg met staatssecretaris Hans Simons (PvdA, Volksgezondheid) over geneesmiddelen, werd het geschrapt. De bewindsman was ziek.

Wie schetste Kohnstamms verbazing, en niet alleen van hem, toen Simons gewoon campagne voor de PvdA bleek te hebben gevoerd in de Rotterdamse wijk Spangen. De stad waar hij voor de PvdA lijsttrekker is bij de gemeenteraadsverkiezingen. Bovendien was Simons nog bij radio Rijnmond geweest.

De Democraat was gisteren in de Kamer bij een overleg met Simons niet de enige die toespelingen maakte op het gebeurde. Het CDA-Kamerlid Laning meldde Simons, handenschuddend, dat hij er toch goed uitzag. „Ook op die foto in de krant." Daarop was Simons te zien in de studio van radio Rijnmond.

Simons' partijgenoot Van Otterloo had een andere variant. Toen de voorzitter van de vergadering, het CDA-Kamerlid mevrouw Janmaat-Abee, te laat kwam, luidde zijn directe vraag: „Was jij even ziek?" Om als antwoord terug te krijgen: „Nee, ik was even bij een radio-uitzending."

Simons zelf kon het allemaal niet echt verwerken. Met een rood aangelopen hoofd en verongelijkte blik mompelde hij 'wat een boeiende soort emotie is dit'. Om daarna te verwijzen naar een brief die hij inmiddels aan Kamervoorzitter Deetman over de gang van zaken had gezonden.

In meer dan anderhalf kantje legde Simons daarin uit dat hij dinsdagavond al ziek was geworden. Woensdagochtend had hij nog even geprobeerd naar de Kamer te komen, maar dat lukte niet. Terug onder de wol dus maar, met pijnstillers. In de middag ging het beter. En toen radio Rijnmond belde voor een interview was hij ernaar toegegaan. Tegen het vallen van de avond ging het alweer wat beter. Dus vond Simons de tijd, en kracht, om nog even Spangen in te gaan voor gesprekken met bewoners. Om nadien, thuis, het zieke lichaam weer onder de nog warme dekens te wurmen.

Dat het overleg over geneesmiddelen niet door had kunnen gaan, speet hem zeer. Hij had het gisteren willen doen maar toen had de Kamer geen tijd meer. En in de hele periode waarin hij in Rotterdam voor de PvdA campagne voerde, had hij de Kamer nooit te kort gedaan. Als dat wel was gebeurd, bood hij daarvoor excuses aan.

• *Staatssecretaris Hans Simons verlaat de Kamer. Op de foto nog tijdens een debat vorig jaar, gisteren trok hij definitief de Kamerdeuren achter zich dicht en vertrok naar Rotterdam.* Foto: Archief

punt uit

• Rente

De hypotheekrente gaat weer omhoog. Verzekeraar FBTO in Leeuwarden, veelal één van de koplopers in rentebewegingen, heeft met ingang van gisteren de tarieven voor een vijfjarige spaarhypotheek opgetrokken van 5,9 tot 6,4 procent. Deze middelgrote hypotheekverstrekker zegt zich hiertoe gedwongen te voelen doordat zijn beleggingen in staatsleningen in waarde teruglopen.

• Druggebruik

Het Europees Parlement heeft zich gisteren met een nipte meerderheid uitgesproken tegen een voorstel voor legalisering van het druggebruik. Christen-democraten, gaullisten en extreem rechts torpedeerden het voorstel van de Italiaan Taradash (Groenen). Het debat in het Europees Parlement maakte in elk geval duidelijk dat het Nederlandse drugsbeleid in Europa niet langer als een afwijkende opvatting wordt beschouwd.

• Fokker 100

Het ongeluk met een Fokker 100 bij de Macedonische hoofdstad Skopje op 5 maart vorig jaar is te wijten aan een fout van de bemanning. Die had verzuimd om de vleugels voor de start te laten 'ontijzen'. Dat is de conclusie van het officiële onderzoek van de Macedonische luchtvaartautoriteiten. Bij het ongeluk kwamen 83 van de 91 inzittenden om het leven waaronder de Nederlandse bemanning.

• Klaagmuur

De klaagmuur in Jeruzalem krijgt, voor het eerst in 2000 jaar, een schoonmaakbeurt. De directeur van een schoonmaakbedrijf heeft aangeboden het karwei gratis uit te voeren. Het vuil dat zich in de loop der jaren op de muur heeft verzameld, is hem een doorn in het oog. De 48 meter lange en 18 meter hoge muur in de oude stad van Jeruzalem zal worden gereinigd met een mengsel van zand en waterdamp, onder hoge druk. Om de religieuze bezoekers zo min mogelijk te hinderen, vinden de werkzaamheden 's nachts plaats.

• Palestijn

Na een langdurige belegering van een huis in Oost-Jeruzalem heeft het Israëlische leger gisteren een Palestijn gedood die wordt verdacht van een groot aantal aanslagen op Israëlische burgers en militairen. Een andere Palestijnse verdachte kon worden gearresteerd nadat hij gewond was geraakt. Volgens het leger heeft het tweetal in totaal negen Israëliërs gedood, onder wie een agent van de binnenlandse veiligheidsdienst.

• Vrachtwagens

Rij- en rusttijden van vrachtwagenchauffeurs zullen in de nabije toekomst niet meer alleen per tachograaf gecontroleerd worden, maar ook met een plastic chip-kaartje. Door die dubbele controle kan fraude zo goed als uitgesloten worden. De Europese Commissie in Brussel, zal dat voorstel eind maart lanceren. maken van de laatste technologie. Een plastic kaartje met daarin een computerchipje registreert alle rijtijden van de laatste 28 dagen, maar bevat ook persoonlijke gegevens van de vrachtwagenchauffeur.

• Uitreisvisa

Alle 1250 Syrische joden hebben uitreisvisa gekregen. Ze zijn vrij om het land te verlaten. Damascus gaf in 1992 voor het eerst uitreisvisa aan joden die met hun gezin wegwilden uit Syrië. Op dit moment verblijft nog ongeveer een derde van de in totaal 4.000 Syrische joden in het land.

Limburgs Dagblad

piccolo's

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postbank: 1035100
Bank: ABN-AMRO 57.75.35.935
Fax: 045-739204 of 739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: ƒ 1,40.
Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermist/Gevonden ƒ 1,25 per mm, Onroerend Goed en Bedrijven Transakties ƒ 1,90.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal één woord in grotere letter (14-punts).
Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: ƒ 1,90.
Afwijkende tarieven Kontakten/Klubs en 06-lijnen: ƒ 2,35.
Advertenties onder nummer: ƒ 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag: ƒ 4,75.

Prijzen zijn exclusief 17,5% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.

Enkele rubrieken UITSLUITEND à contant en mét legitimatie.

Telefonisch opgeven
045-719966
Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.

Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt vrijdag 11.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

Linde Taxi
vraagt part-time groepsvervoer CHAUFFEUR m/v.
Sollicitatie na tel. afspraak 045-753636.

Aannemersbedrijf J. Beernink B.V.
vraagt voor langdurige projecten in Duitsland
METSELAARS
Vast werk en goede sociale voorzieningen.
Melden bij Dhr. J. Nieling. Tel. 046-338441.

SERVEERSTER gevraagd leeftijd tot 20 jaar, parttime dagbaan, voor restaurant te Kerkrade. Info: ☎ 045-454700.

Gevr. leerling VERKOOPSTER, full-time. Echte bakker Jos Driessen, Ridder Hoenstraat 59, Hoensbroek. Telefoon 045-212706.

Gevr, zelfst.werkende m/vr. CAFÉHULP, rustig bruin café Kerkrade. 3x p.w. 12.00-18.00 uur. Tel. 045-427711.

Gevr. 2x ervaren FRITURE-HULP, 1x full-time, 1x part-time. Telef. 045-353735 tussen 9.00-12.00 uur.

Gevr. voor PIZZERIA te Kerkrade: 1 part-time en 1 full-time hulp + 1 afwashulp in weekend. ☎ 045-452817 tussen 15.00-17.00 uur.

STUDENTEN gezocht voor buitendienstwerkzaamhdn. Min. verdiensten ƒ 100,- p. dg. 04405-1824 na 19.00 u.

Installatiebedrijf J.P. Hogenboom BV zoekt voor spoedige indiensttreding een ervaren LOODGIETER en c.v. monteur. Hoge beloning, goede secundaire arbeidsvoorwaarden. Schriftelijke soll. richten aan: J.P. Hogenboom BV, Tongerseweg 15, 6211 LT Maastricht. Telef. 043-210518.

Gevraagd HULP voor friture plm. 20 uur per week. Telef. 045-326262.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Aannemer vraagt met spoed METSELAARS voor akkoordwerk in Duitsland, hoog loon. Tel. 045-221510.

Gevraagd nette HULP in de huishouding, 4 uur per week. Tel. 045-752827.

Alleenstaande DAME gevraagd 60 à 65 jr. voor bij alleenstaande weduwe, om korte tijd haar een beetje behulpzaam te zijn wegens ziekte. Reakties graag met tel.nr. naar Postbus *637, 6400 AP Heerlen.

Te huur gevraagd

Gehuwd stel met 1 kind zoekt met spoed WOONRUIMTE in de regio Roermond/Venray, liefst eengezinswoning of appartement met 2-3 slpk., huur plm. ƒ 650,-. Tel. 04748-2918.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Onroerend goed te huur aangeboden

Zutendaal
2 luxe nieuwbouw app., inger. keuken + badk., 2 slpks., gar. Beschikbaar vanaf 01-04-'94. Inl. 00-32.89722001.

Te h. vrijst. woonhuis te Waubach, met 3 slaapk., per 1 maart. Tel. 045-316251.

Te huur in VALKENBURG 1-persoons appartement. Inl. telefoon 04406-13178.

Te huur gemeub. APPARTEMENT ƒ 800,- all-in, tevens te huur kamer te Heerlerbaan. Telef. 045-413568.

Te huur geheel gerenoveerde etage te GELEEN, huur ƒ 650,-, excl. 1 mnd. borg. Inl. 043-621641.

Te huur compleet gemeub. appart. in UBACH OVER WORMS, ƒ 1.100,- incl. Telefoon: 045-420209.

Onr. goed te koop aangeb./gevr.

TE KOOP
Tussengelegen woonhuis met 2 slaapkamers te
Heksenberg / Heerlen
gelegen aan grote parking met mogelijkheid bouw garage.
Vraagprijs ƒ 128.000 k.k.
Inl. Jorissen, ☎ 045-724132, b.g.g. 751189.

Te koop gevr. ouder WOONHUIS met tuin (opknappen geen bezwaar). Tel. 046-753367.

Vooroorlogs woonhuis met spoed te koop GEVRAAGD, opknappen geen bezwaar. Telefoon 040-520558.

HUIZEN gezocht voor binnen- en buitenlandse kandidaten. Verkoper betaalt geen kosten. Wijman & Partners. ☎ 045-728671.

Te koop gevraagd mooie of kleine BOERDERIJ. Telef. 09-49.2841.34197 na 16.00 uur. Günter Hubers, Liebigstr. 13, 47441 Moers.

Te koop of te huur WINKELPAND met 10 vertrekken in centr. Heerlen. 045-724690.

HEERLEN, nabij centrum gel. uitst. onderhouden woonh. met garage, tuin en berging. Ind.: hal, woonk. (40 m2) met parket, luxe aanbouwkeuken. 1e Verd.: 3 slpks., badk., vaste trap zolder, 4e slpk.mogelijk. Pand moet beslist van binnen gezien worden. Vraagprijs ƒ 162.500,- k.k. Emile Delarue O.G. Telef. 043-650178.

Zutendaal
Goedgel. woning ca. 15 a, woonk., keuken, eethoek, 3 slaapkamers, garage, berging, zolder, zwembad. Inl. 00-32.89722001.

Te koop BEEK. A-lokatie, bouwgrond en bouwplan/vergunning. ☎ 046-741000

GULPEN, mooi gelegen halfvrijstaand woonhuis met garage en grote tuin. Ind.: hal, l-vormige woonkamer met parket, moderne aanbouwkeuken, 1e Verd.: 3 ruime slaapk., moderne witte badk. met ligb. en 2e toilet. Vaste trap zolder, 4e slaapk. met parket. Vraagprijs ƒ 279.000,- k.k. Emile Delarue O.G. ☎ 043-650178.

Te k. vrijst. woonhuis te Waubach, met 3 slaapk., bwj. '89. Telef. 045-316251.

HOENSBROEK (buurt Kasteel) Vrijst. woonh. met garage. Ind.: hal, woonkamer, open keuk., 3 slpkrs, luxe badk., div. kelders. Perfect pand, kunststof kozijnen. Vr. pr. ƒ 295.000,- k.k. Seegers O.G. Telef. 046-525318.

Proficiat!

Hub weurd 50
De geit hubste gehad, pak vanaaf noe de koo bie de héun.

Hub, proficiat!
dien Fuchsiavriendje en Jeuf.

Proficiat
Us Mupke wird 14

Pap en Mam, Jesse, Danuta.

Nog een paar uurtjes e... is het gelukt!
Pa in de V...

Reageren op advertenties onde... BRIEFNUMMER
Stuur uw brief (voldoe... gefrankeerd) naar h... Limburgs Dagblad, postbus 2610, 6401... Heerlen en vergeet niet onder op de envelopp... nummer uit de adverte... te vermelden.

FAILLISSEMENTSVERKOOP SLECHTS 3 DAGEN

GROTE PARTIJ 12-DELIGE PANNENSET SOLINGEN

VAN DM 2495
VOOR ƒ 225,00
EN VAN DM 3495
VOOR ƒ 300,00

KWALITEITSMERKEN

GROTE PARTIJ BESTEK 72-DELIG UIT SOLINGEN. MODEL NIVELLA SOLINGEN

VAN DM 1922
VOOR ƒ 225,00

OP=OP

MODEL SABRINA SOLINGEN

VAN DM 2690
VOOR ƒ 295,00

WAAR?
Motel Stein-Urmond
Mauritslaan 65 - Urmond
Ober-Bayern, Voorstad 11 - Sittard
Café Terminus, Rijksweg Zuid 80a - Geleen

WANNEER?
Donderdag 24 februari, 10.00-21.00 uur
[illegible], 10.00-17.00 uur
Zaterdag 26 februari, 10.00-17.00 uur

VERKOOP ALLE ADRESSEN OP BEIDE DAGEN

Schilder
kan nog binnen-, schilder- en behangwerk aannemen, met winterschilderskorting. Vraag ook prijs buitenwerk voor 1994. Vrijblijvende prijsopgave ☎ 045-320550.

BELASTINGFORMULIER invullen per computer. Telef. 045-210931.

Man WAO'er zoekt THUISWERK. Ben in bezit van auto. Tel. 045-418437.

Laat uw BELASTINGAANGIFTE vakkundig invullen en betaal niet teveel. Bel met telef.nr. 043-642500.

AFSLANKEN! Meer energie! Anti-rookkuur! Voor info bel 045-710093.

"Neem 'm op voor een ander"
Vrijwillige medewerk(st)ers gevraagd bij de Telefonische Hulpdienst te Heerlen.

Wij zijn een vrijwilligersorganisatie die 24 uur per dag telefonisch klaar staat voor een ieder die behoefte heeft aan een gesprek.

Begin maart start een nieuwe introduktietraining. Heeft u belangstelling, bel voor nadere informatie: Anita Willems 045-719166 ma. t/m vr. tussen 9.00 uur en 16.30 uur.

Te k. gevr. APPARTEMENT in Beek, mag ook verhuurd zijn. Opknappen geen bezwaar. Br.o.nr. B-05174, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

SITTARD: halfvrijst. woning + gar., bwj. '92, gel. Haagsittard Park. Ind.: woonk. met plavuizenvloer, open keuken, 3 slaapk., badk., ligbad, douche, zolder. Tuin + terras + vijvers. Vr.pr. ƒ 225.000,- k.k. Telef. 046-510077.

MERKELBEEK, Ge... 14. Landelijk gel. h... woonhuis, vrij uitzich... moet U van binnen zie... heel vernieuwd. ƒ 23... k.k. Telefoon 04492-5950...

Wat VERKOPEN? A... teer via: 045-719966.

ONTBIJTSERVICE ... sing totaal, succes ... kerd. Petit Paris Landgr... 045-310447

Bedrijfsruimte

Vooruitstrevende, dynamisch(e) man, vrouw, echtpaar gevraag...
voor de exploitatie van een snoep-speciaalzaak in een Versland te Zuid-Limburg.
Zeer goede toekomstige winstmogelijkheden.
Bel of schrijf voor inlichtingen naar: Versland Onroeren... Goed BV, Postbus 5224, 6401 GE Heerlen, ☎ 045-2293...

WERKPLAATS/opslagruimte te huur omgeving. Heerlen-Noord. ☎ 045-219134.

GELEEN, Groene... straat 26a, goed be... bedrijfsgebouw be... uit ca. 750 m2 be... incl. kantoorunit en e... hard buitenterrein. Co... afgewerkt, direkt b... baar. Huurprijs ca. ƒ... per maand. Voor info... 046-742410.

Kamers

Gestoff. APPARTEMENT all-in voor oudere mensen. Tel. 045-213308 Heerlen-Nrd.

Te huur in centrum Heerlen gemeubileerde KAMERS. Tel. 045-719404.

Studente Eng. z.d. kamer in SITTARD, huurpr. tot ƒ 350,-. Telef. 08389-16954.

Te huur kamer te HOENSBROEK ƒ 350,- all-in. Inl. 045-226276.

Riante kamer te huur te SCHINNEN. Telefoon 04493-2715.

Te huur gemeubileerde kamer in HOENSBROEK. Tel. 045-717582.

Voor werkend persoon boven 30 jr. gemeub. en gestoff. KAMER te huur 045-252000. Bel voor 17.00 uur.

Te koop aangebode...
cirkelzaag/ formaatzaa...
Tel. 046-332256.

Te k. VLOEREN... slechts 500 uren ... Aannemersbedr. In... Tel. 046-755416.

Van maandag t/m v... van 8.30 tot 17.00 uu... u uw PICCOLO telef... opgeven. Tel. 045-719...

Voor Piccolo's zie verder pagina ...

Bel 045-719966 Piccolo's voor snel méér resultaat Bel 045-719966

SUPERCLUB
zoekt leuke Ned. meisjes, zeer hoge verd. 045-228527.

Nieuw Clasic 525 House vraagt meisjes, hoge verdiensten, intern mogelijk. Houthalen. 09-3211602918 of 09-3289773911.

Leuke, nette MEISJES gezocht voor privéclub te Aken. Telef. 09-49.241543486.

Wij vragen nog enkele leuke DAMES. Telef. 045-418886.

Direkt-privé
Reg. L'burg meisjes vertellen alles. 06-9826 / 1gpm

Gratis telefoonsex voor meiden (boven 18 jr.) 06-4622.
Mannen bellen 06-9845 ƒ 1,- pm.

Echte SEX-LIVE! Alleen jij en ik of een trio. Wij gaan tot het uiterste! 1gpm.
06-320.370.90.

Het 1e NUMMER van Nederland. 100 cpm
Eroti-call 06-320.320.69.

!!! Grieks !!!
Marcha v. achter 100 cpm
06-96.18

Nymf Linda
Geniet van 2 kanten 100cpm
06-320.320.14

EROX! De Madam verbindt je door, zeg maar naar wie! Zalig zo'n hoogtepunt! 1gpm
06*95*06

Romy
06-320.331.04
Bel mij als niemand je kan zien of horen en doe precies wat ik je vraag. ƒ 1,- pm.

Sex op SPANNENDE plekken! In de bios glijdt je hand in m'n slipje. Ik trial van genot, langzaam kreunen we naar 'n hoogtepunt.1gpm.
06-320.320.19

Nieuw!!!!
DIREKT APART hete stoeipoezen. 06-9824 1 gpm

ONE ON ONE
06-9891
Direkt Apart met 'n leuk meisje, 75 cpm.

Homo
Direkt Apart reg. Limb. hete boys: 06-9887. NU 50 cpm.

100% Wilde Live Sex
06-9714
Geen wachttijd. 1 g.p.m.

SEXMEISJES live! Voorzichtig, ben net 18 jr. U bent gelijk aan de beurt! 1 gpm.
06-96.36

06-97.11
Sabrina i.h. pashokje! Je komt te vroeg binnen. Geeft niet, zegt ze, pak me, ik buk wel! 1 gpm.

Livesexgesprek met topsexmeisjes. Laat je verwennen. 1gpm. Heerlijk zo met jou!
06-97.22

Livesex. Hier kunnen jonge jongens lekker met Rijpe Vrouwen rommelen. 1 gpm.
06-98.48

Dikke Vrouwen Live. Live met mollige vrouwen, enorme bollen. 1 gpm.
06-98.70

Homo-kontakt
Direkt apart met een hete knul uit Limburg!! Bel nu 06-9814 (nu 50 cpm)

Hete vrouwen uit de regio
Limburg
06-350.230.47 (100 cpm)

Anonieme
sexafspraakjes in Limburg. 06-320.330.79 (75 cpm)

RUIGE PORNO! 1gpm. Ik zou een prostituee willen zijn.
06-320.320.53

Meiden LIVESEX! Doe jij m'n onderbroekje maar uit, schatje! Heerlijk heet. 1 gpm.
06-320.320.65

LADY B. Superieure en geestelijke behandeling. 1 gpm.
06-320.324.68

GRIEKSE LIVESEX. Alleen live voor Grieks! Ik buk me wel schat! 1gpm.
06-95.05

06.96.09
RIJPE vrouwen willen een live-sexgesprek ! Laat je doorverbinden! 1 gpm.

Wil jij m'n slipje en BH aan. Dat windt me zo op! 1gpm
06.320.322.55

Sex via je Postcode!
Toets de cijfers van je Postcode in en ontdek de Sex/Adressen in jouw direkte leef/woon omgeving!
06-95.46
1 gpm (alle Ned. Postcodes)

Lesb. VROUWEN zoeken sex! Hete stories, dating, strippen! Kies maar! 1 gpm
06.320.320.37

06.320.323.13
HARDLESB! Wij gebruiken de wildste middelen! Gluur mee! 1 gpm.

MEISJESBORDEEL 18 jr.! Laat doorverbinden voor 'n livegesprek. 1gpm. Livebox!
06.320.326.18

06-320.327.57
Sex"O"foon Kies: 1 Hete stories, 2 Sexafspraakjes, 3 Striptease, 4 Hoogtepunten 1 gpm. Hete tieners / rijpe vrouwen!

Super S&M 1 gpm. De Gravin nodigt je onverwacht uit in haar kerker, luister en loop mee en gehoorzaam!
06-98.68

Heerlijk discreet
direkt apart met hete vrouwen uit Limburg! 06-320.322.11 (75 cpm)

(50 cphm) Hij bracht me naar huis, opeens trok hij z'n broek uit, deed mijn rokje omhoog en m'n slipje naar beneden.
Nee niet doen!!!
06-340.340.20

Sex voor 2, gratis voor vrouwen 06-4366.
Mannen bellen:
Super sex 06-9716
Sex direct 06-9894
Telefoonsex 06-9713
Sexcontact 06-9635
Sexplezier voor 2. 06-9718
Live sex 06-320.325.00
Regio sex 06-320.325.92
ƒ 1,-p.m. (alleen mannen).

Wat zat er in de wijn?
Naakt
belandt ze in dat stille huis... 06-320.321.32 - 1 gpm.

Iris in haar eigen tuinhuisje
door 2 kerels...
06-320.329.25 - 1 gpm.

Haar man kijkt
Evy verwent een jongen. Oh ja... toe Gristel!!! 06-320.340.36 - 1 gpm.

Anky's avontuur
Met 2 jonge inbrekers vergeet ze haar man. (de trio-standjes) 06-320.340.89 - 1 gpm.

1 Laatste
VERBOD
06-320.327.26 (1 gpm)

N-I-E-U-W
Voor 'n lekkere hete wip bel 06-320.330.72 - 1 gpm.

D-O-L-C-E V-I-T-A !
Alleen voor de lekkerste livesex. Day/night 1gpm.
06-9707

Gratis telefoonsex
voor vrouwen. Dames bellen gratis 06-4300. Mannen bellen via 06-9512 (75 cpm)

Huisvrouwtjes
zoeken overdag sexkontakt Bel 06-9661 (110cpm)

SM direct apart
Strenge Katja wacht op jou 06-340.350.72 (75 cpm)

Privé telefoonnrs. van hete vrouwen thuis! (75 cpm)
*** 06-9605 ***

Thuiskontakt
hete vrouwen in jouw regio. Bel nu 06-9811 (75 cpm)

Direkt apart
met vrouwen. Vrouwen bel 06-4300, mannen bellen 06-9757 (75 cpm)

Sexgesprek
direkt apart met 'n meisje. Bel 06-9701 (75 cpm)

DISCREET SEXKONTAKT met rijpe vrouwen. 75 cpm
06-350.290.37

Eenzame hete vrouwen zoeken
anoniem
sexkontakt. Bel nu 06-9511 75cpm

Praat nu zelf de heetste
vrouwen
jouw (hotel)bed in! Bel nu 06-9884 (100 cpm)

Gratis Sexkontakt
voor vrouwen: 06-4909 Mannen 06-9604 (75cpm)

Tippellijn
hete vrouwtjes zoeken een vluggertje? 06-9530 (75cpm)

Anonieme Sexdating
Sexkontakt met eenzame vrouwen 06-9708 (100 cpm)

SM-VOOR-2
snelle SM kontakten!! 06-320.329.99 (75cpm)

Eenzame meisjes
zoeken snel sexkontakt! Bel nu 06-9780 (75cpm)

Opwindend
sexgesprek met hete vrouw 06-320.330.81 (75cpm)

Ik wil dat je me in de lift masseert. Zachtjes hoor ben 18 jr. 1 gpm.
06.320.320.22

Stroop m'n rokje omhoog en laat je vingers in m'n slipje glijden. 75 cpm. Hard!
06.320.320.77

Homo-jongens
Hoor ze heet TEKEER gaan. 06-320*330*88 (75cpm)

Gratis-Sex
voor vrouwen: 06-4300, heren bel 06-320.330.91 (75cpm)

Vrouwen 40
zoeken stoute jongens Bel 06-9844 (75cpm)

SM-Kontakt
bij jou in de regio! 06-320.325.80 (100cpm)

Live-sex
Onweerstaanbare vrijpartijen of SM. Kies wat je wilt. 06-320.330.65 100 cpm.

EROTIFOON
06-320.320.12
En niemand weet dat je naar mij luistert..! ƒ 1,- pm

PORNOFOON
06-320.320.54
Zachtjes joh, ze horen je...! ƒ 1,- pm

Homokontakten
Zoek je 'n hete jongen? 06-320*330*18 (75cpm)

Privé telefoonnrs. van
hete vrouwen
thuis! (75 cpm) * 06-9502 *

Anonieme
sexadresjes van vrouwen. Bel nu 06-9737 (75cpm)

06-95.92
Grieks lekker achterom! Ze staat al gebukt.

Partnerruil
Direct Apart vrouwen sexruil. Bel 06-340.350.71 75 cpm.

Kontakten/Klubs

HUIZE LYDIA
SHEILA, SHIRLY, MONIEK, LINDA, PATTY en JOANNA verwennen U van top tot.. Groenstr 64 Geleen 046-749662

Club Les Cartiers
Paren en Singles. Open vrij. t/m ma. Ma. koppels gratis, zo. entr.kort., vr. 25 febr. grote live-show Denise van de Pin up Club. ☎ 09-32.89713323. Hertenweg 5, Zutendaal. Blg.

Charme, Elegantie & Nivo
Bij H.H.S. een vanzelfsprekendheid!
* escortdames v. heren/dames * escortheren v. dames/heren * escortparen * striptease m/v * dinner-dates
04750-34272 ma t/m za 14-02 u.

Porky's Pretpark I Hoensbroek
☎ 045-228481, zat. van 12-19
NIEUW CLAUDIA 19 JR. BLOND, EEN KANJER! EN WEER TERUG JENNY, 19 JR. BLOND.

Porky's Pretpark II Roosteren
☎ 04499-5500, Schansberg 2
7 Mooie meisjes aanwezig.

Nieuw Nieuw Nieuw
zeer exclusieve club Mata Hari
Leyenbroekerweg 160 Sittard. 046-580099. Open va. 19u.

Paren en alleenstaanden
Club Cupido
Iedere woensdag en zondag nudistenparty. Vrijdag en zaterdag lingerieparty. De gezelligste club van EEG! Putstr. 85 A, Sittard, ☎ 046-583801.

CLUB LEVANT
Suzanne, Tina, Helen, Kati, Andrea, en weer terug Daniella voor erotische massage, wachten op jou om gezellig te relaxen. Donderdag speciale triodag. Maastrichterstr. 156, Brunssum.

CLUB MERCI
Rijksweg Zuid 241, Geleen. Tel. 046-745814.
Wij hebben og plaats voor 2 leuke jonge meiden.

Escort all in
045-326191

Peggy Privé
Escort ma.-vr. 11-22.30 u. Wo. tot 19 u. 046-374393. Grieks mogelijk. Tevens meisje gevraagd.

Monika's escort
M. jong meisje 045-727854

Nieuw, Nieuw
Verwen uzelf 2x 4x 6x relaxen ƒ 200,- all-in. Open sex of privé! 2x Hoogtepunt ƒ 100,-. Dagelijks v.a. 14 u. Rijksweg Zuid 105, Geleen. ☎ 046-756335.

Maastricht privé
vanaf 12.00 uur.
Jodenstraat 2
☎ 043-254183.

Flamingo
privé en escort
Gezellige meisjes verwennen u (ook Grieks en SM) van 12.00-24.00 uur van maandag t/m zaterdag. We hebben nog ruimte voor enkele leuke meisjes. Tel. 045-217633. Hoensbroek. Groetjes Petra!

Anita Privé
en escort!!! 045-352543.

Angelique
onze massage is uniek. Met nieuw meisje! Ook privé met 2 meisjes.
☎ 045-311135.

!Angel & Boys!
Bem./escort: 045-275564.

Jonge vrouw 27 jr.
Hot Item
U wenst het beste in het leven, u wilt beslist geen flop. 'n uur duurt echt maar even, kies daarom voor de top. 045-330391, vrgn naar Leon.

Privé Ilona
vandaag SPEC.PRIJZEN ☎ 045-708903

ANGELIQUE
Vanaf 10 uur. ☎ 045-721759.

Jonge dame
ontvangt heren. 043-473309.

De prettigste meisjes
Club Paris
Oirsbeek ☎ 04492-1873.

ƒ 50,- all in
Eens geweest en je komt terug!! 045-423608.

2 Nieuwe jonge meisjes
onstp. massage
045-353489.

Conny
Heerlen privé 045-729410

Manuela Escort
met zeer veel mog., ook voor dames. ☎ 045-418886. Leuk meisje welkom.

Surprise Escort
Tel.: 045-275900

Attentie, Attentie, Attentie
Buro Sittard
met nieuwe gastvrouw. ☎ 046-523203

Twilight escort
045-275618

Brigitte-Monique, Gr...
045-254598...

Paradiso-Landgraa... Europaweg Nrd 15...
Zat. + zond...
v.a. 20.00 uur,
Nieuw Vanes... met DD-cup
ma t/m vrijd. v.a. 14.00 uur 045-317...

SM huis Rac...
hedenavond SM Bizar ... avond, 5 meesteress... 4 slavinnen aanwe... Telef. 045-414338.

Privé en esc...
Tel. 045-427631.

ROMANTIC...
☎ 045-4197...
2 jonge blonde me... Yvonne 18 jr. en Kees... en hun vriendinne... Tevens leuk meisje g...

Club Enjoy
Exclusief en betaalba... Nieuwe meisjes aanwe... Ma.- zat. 14.00-01.30... Industriestr. 56, K'r... Tel. 045-428305. Net meisje altijd welk...

Privé Cand...
Met nieuwe meisje... massage en trio. ☎ 045-212616.

Escort Servic...
discreet en snel, voor ... leuk meisje bij u thuis ... hotel, v.a. 12.00 t/m 0... uur. Tel. 045-422...

Lady Esco...
Charmant en disc...
☎ 045-2752...

Escort Servi...
girls v.a. 18 jaar, boys ... 18 jaar. Telef. 045-257...

Privé Ilona
☎ 045-708903

Huize Parad...
exclusieve SM, privé, ... massage. Mooie me... Michelle. Ook escort/S... vé mog. Tel. 045-468...

Onduidelijkheid over amnestie van rivalen president blijft

Parlementsleden niet echt enthousiast over rede Jeltsin

DOOR HANS GELEIJNSE

MOSKOU – Alleen de tegenpolen op Ruslands politieke toneel wisten gisteren raad met president Jeltsins toespraak tot het volledige parlement. De ultra-nationalist Zjirinovski riep tegen de massa journalisten om hem heen dat hij het allemaal beter zou hebben gedaan. „Geen enkele concrete maatregel om de misdaad te bestrijden en de economie te verbeteren; dat kan niet," zei hij.

Maar bij de radicale democraten viel · Jeltsins 'regeringsverklaring' een stuk beter. De conclusie was daar: Jeltsin heeft het fundament voor een nieuwe Russische eenheidsstaat gelegd. Jegor Gaidar, fractieleider van Ruslands Keuze, die deze historische dag helaas moest missen vanwege verplichtingen in Duitsland op een symposium van de Konrad-Adenauer stichting: „Dit is precies wat we nodig hadden."

Jeltsins toespraak, die voortaan een jaarlijks terugkerende traditie moet worden, gaf de neutrale buitenstaander echter weinig handvatten om het regeringsbeleid op waarde te kunnen schatten. Jeltsin was vooral duidelijk als het om de buitenlandse politiek ging. De boodschap: Rusland moet serieus worden genomen op het internationale toneel.

Navo

Vandaar dat er een waarschuwing voor de Navo was. „Rusland is voor Partnerschap voor de Vrede als dit openstaat voor alle lidstaten van het Groot-Europa. Maar we zijn tegen Navo-expansie door Europese landen lid te maken en Rusland buiten de deur te houden. We zijn geen gast, maar een volledig deelnemer in de Europese gemeenschap," aldus Jeltsin.

Een tweede aanduiding van een veranderde Russische opstelling was Jeltsins opmerking dat het in de buitenlandse politiek afgelopen was met eenzijdige concessies. „Als het nodig is, zullen we standvastig en desnoods hard onze belangen verdedigen," zei hij. De buitenlandese politiek ging volgens hem nu nog mank aan creativiteitsgebrek. Het recente Bosnië-initiatief, dat het Navo-ultimatum onderuit haalde, noemde hij 'droevig genoeg' een 'uitzondering'.

Maar op binnenlands terrein was het heel wat vager. De president bevestigde dat de hervormingen onverminderd doorgaan en geen terugkeer mogelijk is naar het Sovjet-model van de 'commando-economie'. Niettemin zal er versterking van de rol van de staat moeten komen.

Industrieën die dat verdienen vanwege een produktie waaraan op de binnen- of buitenlandse markt behoefte is, krijgen steun. Datzelfde geldt voor de landbouw. Niettemin blijft inflatiebestrijding een prioriteit. De cijfermatige uitwerking van Jeltsins omhelzing van de 'sociale markteconomie' moet worden uitgewerkt door premier Tsjernomyrdin. Die had vorige week na een gesprek met de net van griep herstelde Jeltsin eveneens een koutje opgelopen. Tsjernomyrdin zal pas op 3 maart met het voltallige kabinet over Jeltsins 'richtlijnen' vergaderen. „Dat geeft de ministers meer tijd om het hele stuk grondig te bestuderen," aldus een woordvoerder.

Jeltsin gaf prioriteit aan misdaadbestrijding, versterking van Rusland als een ongedeelde staat met vele volkeren en steun aan de 25 miljoen Russen die in de andere voormalige Sovjet-republieken wonen. „Er zijn bewijzen dat zij worden gediscrimineerd en daar zullen we ons tegen verzetten," zei hij, na eerst zijn excuses aan de niet-Russische volkeren te hebben aangeboden voor de onderdrukking en deportatie waaraan zij werden onderworpen door de Stalin-dictatuur.

● *Een straatveger in Moskou onderbreekt even zijn werk om zich op de hoogte te stellen van het nieuws.* Foto: EPA

Eenheidsstaat

Maar zijn belangrijkste boodschap aan het parlement was die van versterking van Rusland als eenheidsstaat, de plicht tot samenwerking van president, regering en parlement en de noodzaak tot verzoening tussen politieke tegenstanders.

Niettemin hield hij lieden als Zjirinovski en de communistische leider Zjoeganov ook voor dat zij zich aan de Grondwet dienen te houden. Rusland moet een democratische rechtsstaat worden en daarin passen geen activiteiten gericht op het zaaien van haat tussen volkeren of omverwerping van het systeem, liet hij weten.

In echt vruchtbare bodem viel die boodschap niet. Zjirinovski smaalde dat hij als president de misdaad zou bestrijden door de noodtoestand waar nodig uit te roepen en misdadigers ter plekke dood te schieten. Zjoeganov hield zich wat meer op de vlakte, had de wens tot verzoening wel ontdekt, maar vond dat veel in Jeltsins toespraak voor tweeërlei uitleg vatbaar was.

Amnestie

Jeltsin repte gisteren met geen woord over het heikele thema van de amnestie aan erkende presidentiële tegenstanders als Chasboelatov en Roetskoi, waartoe de Staatsdoema woensdag had besloten. Geen van de voor amnestie in aanmerking komende gearresteerde of voorlopig vrijgelaten ex-topleiders heeft van het parlementsaanbod gebruik gemaakt.

Presidentiële adviseurs lieten weten dat het besluit niet kan worden uitgevoerd. Een van de redenen die zij aanvoeren, is dat amnestie alleen kan worden verleend aan reeds veroordeelde personen. Volgens hen had het parlement het amnestie-recht verward met het recht op pardon, dat volgens de Grondwet aan de president is voorgehouden. Een pardon wordt verleend aan met name genoemde personen of groepen.

Zagreb wijzigt Bosnië-politiek

DOOR RUNA HELLINGA

BOEDAPEST – Om in de euforie over het succes bij Sarajevo al te grote verwachtingen te koesteren over de wapenstilstand die de Bosnische Kroaten en moslims deze week overeen zijn gekomen, zou wat naïef zijn. Vermoedelijk is dit staakt-het-vuren hetzelfde lot beschoren als de tientallen die in het verleden zijn afgesproken. Toch is er één lichtpuntje: er zijn tekenen van een wijziging in de Kroatische Bosnië-politiek en in het kader daarvan van een zekere toenadering tussen Zagreb en Sarajevo.

● *Franjo Tudjman*

De Kroatische president Franjo Tudjman heeft in de kwestie Bosnië-Hercegovina altijd een halfslachtige houding ingenomen. Aanvankelijk beleed hij met de mond het standpunt dat de buurrepubliek een en ondeelbaar was. In praktijk echter steunde Tudjman de krachten die aansluiting van Hercegovina (een overwegend door Kroaten bewoonde regio) bij Kroatië wilden.

Omgekeerd waren deze voorstanders van een Groot-Kroatie Tudjmans steun en toeverlaat. Zo is de huidige minister van Defensie Gojko Susak uit Hercegovina afkomstig. Maar een van de belangrijkste politici uit Hercegovina, Mate Boban, de 'president' van de Herceg Bosnie, zoals de Hercegovina-Kroaten hun nieuwe republiek hebben gedoopt, kwam onlangs op straat te staan.

Unie

Zijn ontslag is een van de duidelijkste tekenen dat Tudjman probeert een minder radicale koers te varen. De nieuwe leider van de Bosnische Kroaten, Kresimir Zubak, heeft inmiddels verklaard dat een unie met de moslims volgens hen de voorkeur verdient over een opsplitsing van de republiek.

wel positief uit over een nieuw voorstel voor de verdeling van Bosnië dat is opgesteld door Ivo Komsic, een Bosnische Kroaat die de regering in Sarajevo trouw is gebleven. Die besprekingen werden deze week bovendien gevolgd door onderhandelingen over een wapenstilstand.

Embargo

Voor die veranderde koers in Zagreb zijn twee oorzaken. De eerste is de groeiende dreiging van een economisch embargo tegen Kroatië. Duidelijk is dat Zagreb diep bij de oorlog in Bosnië betrokken is. Volgens tal van berichten zijn er enkele duizenden reguliere Kroatische soldaten in Bosnië actief en daarnaast nog een groot aantal vrijwilligers. Die betrokkenheid wordt internationaal sterk bekritiseerd en in Kroatië bestaat een reële angst voor internationale sancties.

Een tweede, en misschien belangrijker punt is de toenemende kritiek op Tudjman's Bosniëpolitiek in eigen gelederen. Het is de Kroaten duidelijk geworden dat de opsplitsing van Bosnië en onafhankelijkheid van Herceg Bosna zijn prijs heeft. Die is dat de Kroaten in Midden-Bosnië – de meerderheid van alle Kroaten die in Bosnië leven – aan hun lot worden overgelaten. Ze zouden worden uitgeleverd aan moslimtroepen die op hun beurt bezig zijn hun eigen terrein af te grenzen.

achtergrond

In dat kader ontving hij onlangs ook vertegenwoordigers van verschillende islamitische hulporganisaties, waaronder de Kroatische Halve Maan (het Islamitische Rode Kruis) dat al maanden geen enkele steun van de overheid meer krijgt. Eerder had de Kroatische islamitische Partij voor Democratische Actie (SDA) opgeroepen tot verzoening tussen Kroaten en moslims. De SDA noemde de gevechten tussen beide partijen in Bosnië het gevolg van de 'Grootservische imperialistische politiek'.

Bovendien hebben er de afgelopen weken op verschillende niveaus besprekingen tussen Bosnische en Kroatische vertegenwoordigers plaatsgevonden. In januari ontmoetten Tudjman en de Bosnische president Izetbegovic elkaar in Bonn. Belangrijker misschien nog wel was de bespreking tussen de Bosnische premier Haris Silajdzic en de Kroatische minister van Buitenlandse Zaken Mate Granic eerder deze week in Zagreb.

Weliswaar bleef de toekomst van Bosnië punt van onenigheid, maar Granic liet zich na afloop

Een van de sterkste critici van dat beleid is de vroegere Joegoslavische president en huidige voorzitter van het Kroatische parlement Stipe Mesic, overigens een partijgenoot van president Tudjman. Maar Mesic krijgt de laatste tijd steeds meer steun, ondermeer van de katholieke kerk, maar zelfs van regeringsgetrouwe kranten.

In een felle rede in het parlement zei een andere partijgenoot van Tudjman, pater Tomislav Duka, onlangs dat 'Milosevic, noch Owen, noch Izetbegovic, noch Mate Boban het recht hebben Bosnië te delen'. Dat hij Tudjman er niet bij had genoemd, werd algemeen als een kwestie van politieke beleefdheid ten opzichte van zijn partijvoorzitter gezien.

achtergrond

Schadevergoedingen slachtoffers Bijlmerramp zijn rond

'Boeing betaalt binnen een maand'

Van onze redactie binnenland

DEN HAAG – De 550 slachtoffers van de Bijlmerramp die een schadevergoeding krijgen, ontvangen die binnen een maand van de Amerikaanse vliegtuigfabrikant Boeing. Dat verwacht de Amsterdamse advocaat mr. A. van den Biezen, die 130 schadeclaims behandelde. Hij en andere advocaten menen dat het rapport van de Raad voor de Luchtvaart, waarin Boeing definitief verantwoordelijk wordt gesteld voor de ramp, niets verandert aan de schikkingen die met de slachtoffers zijn getroffen.

Ook de Amsterdamse advocaat mr. D. Th. Moerkoert, die de belangen van ongeveer zeventig slachtoffers behandelde, meent dat de uitspraak weinig verandering brengt. „Boeing heeft de verantwoordelijkheid vanaf het begin impliciet geaccepteerd."

Voordat wordt uitbetaald, hoeven in de meeste gevallen nog slechts formaliteiten te worden vervuld.

De bedragen die uitgekeerd worden, lopen uiteen van tienduizend gulden tot honderdduizenden dollars. De 650 afgewezen claims worden nog verder bestudeerd, de advocaten bekijken of het zinvol is ermee naar de rechter te stappen. Als ze dat doen, gebeurt dat waarschijnlijk in Nederland.

De onderhandelingen met de vliegtuigfabriek zijn gevoerd in nauwe samenwerking met Amerikaanse advocaten, die volgens Van den Biezen 'voor aan de onderhandelingstafel zaten'. Met name specialisten van het advocatenkantoor Podhurst uit Miami hebben de toon gezet. „Zij hebben het spel gemaakt en een rol vervuld die vergelijkbaar is met die van de vakbonden in loononderhandelingen. Als er overeenstemming is met een werkgever, wordt een niet bij de bond aangesloten medewerker op dezelfde manier behandeld."

Hoge bedragen

Over de bedragen waarover met de vliegtuigfabriek overeenstemming is bereikt, willen de advocaten geen details kwijt. Van Diemen zegt wel dat er bij wijze van smartegeld bedragen zijn afgesproken die vele malen hoger zijn dan in ons land gangbaar is. „In een aantal gevallen was het drie tot tien keer zoveel en soms zelfs nog meer." De hoogste bedragen worden gemeten in tonnen. Miljoenen zijn niet aan de orde geweest.

Hoewel Van Diemen tevreden is en spreekt van een goed resultaat - „we hebben onze cliënten niet voor niets geadviseerd het aanbod te aanvaarden" - vindt hij niet dat Boeing genereus is geweest bij het toekennen van de vergoedingen. „Boeing is van het begin af aan uit geweest op een schikking. Het bedrijf wilde niet dat er een rechter aan te pas kwam en is er steeds in geslaagd dat te voorkomen."

Hij legt uit dat dit niet automatisch betekent dat de slachtoffers het onderste uit de kan hebben gekregen. „Het is voor beide partijen gunstig goed te onderhandelen, want als je niet tevreden bent en naar de rechter stapt, zijn er ook onzekerheden."

Slachtoffer?

Ongeveer 650 mensen dienden vergeefs een schadeclaim in. Zij krijgen van Boeing geen geld omdat zij tijdens het ongeluk niet in de zogenoemde 'zone of danger' waren, het gebied dat volledig werd verwoest toen het Israëlische vrachtvliegtuig neerstortte. Ook woonden ze daar niet. Deze mensen lijden volgens de juristen immateriële schade doordat zij een shock hebben opgelopen. Maar het is moeilijk vast te stellen in hoverre zij als slachtoffer moeten worden beschouwd. „Is iemand in Limburg die tv zat te kijken en ernstig geschokt is door wat hij zag, ook als slachtoffer beschouwen?" illustreert Moerkoert het probleem.

Overigens hebben niet alleen personen schadeclaims ingediend. De Amsterdamse sociale dienst, die in de eerste weken na de ramp voor opvang zorgde, heeft een claim ingediend van bijna 7 miljoen gulden. In dat bedrag zitten de „briefjes van honderd die we hebben uitgedeeld aan mensen die in hun blote kont op straat stonden en niets meer hadden." Daarnaast bestaat het bedrag onder meer uit salarissen van het personeel en overwerkkosten die samenhangen met de ramp.

Het GAK in Amsterdam heeft claims ingediend voor zestig mensen die een wao- of ziekteuitkering hebben ontvangen. Het totale bedrag dat daarmee is gemoeid, is niet duidelijk. Het is mogelijk dat mensen een tijdelijke uitkering krijgen omdat zij, als gevolg van de ramp, een poos niet kunnen werken. Het is echter ook mogelijk dat ze nooit meer kunnen werken, aldus woordvoerder W. Bastiaanse, en dan moeten we veel meer uitkeren. „Misschien wordt het bedrag elk jaar opnieuw vastgesteld, maar het kan ook in één keer worden afgekocht."

● *Minister Maij van Verkeer en mr. G. Bodewes van de Raad voor Luchtvaart (voorgrond) tijdens de persconferentie die zij gisteren in de Nieuwspoort gaven naar aanleiding van het rapport over de oorzaak van de Bijlmerramp.* Foto: ANP

Koninklijke Shell heeft matig jaar achter de rug

Shell schrapt nog eens 3.000 banen in Europa

Van onze redactie economie

HAAG – De afbraak van het personeelsbestand van ...oninklijke/Shell Groep gaat gestadig verder. In de eer...lft van dit jaar zullen in Nederland, Duitsland, Frank...en het Verenigd Koninkrijk bij elkaar nog circa 3.000 ...dsplaatsen sneuvelen. De 3.000 maken deel uit van ...orig jaar in gang gezet program waardoor het aantal ...nemers in Europa met ongeveer 12.000 wordt terugge...t. Dit heeft topman C. Herkströter gisteren gezegd bij ...esentatie van de jaarcijfers van het concern.

...herstructureringen heeft de ...in de jaren 1991 tot en met ...n totaal 2,25 miljard gulden ...okken. f 1,42 miljard gulden ...n is ten laste van de resulta...er 1993 gebracht. Per eind ...aren bij Koninklijke/Shell ...eld 116.000 mensen in ...elfduizend minder dan een ...rder. Eind 1982 bedroeg dit ...delde nog 165.000.

...owinst van de groep is vorig ...basis van de historische ...is met 2 procent gedaald tot ...miljard. In het vierde kwar...sprake van een forse winst...met 28 procent tot 1,92 mil...lden. De winst per aandeel ...ver het jaar met 10 procent ...99 en over het vierde kwar...et 19 procent tot f 2,32. Het ...nd wordt verhoogd van f 8,45 ...80.

...ectenbeurs reageerde heftig ...bekendgemaakte resultaten. ...loop van de dag daalde de ...van het aandeel 'Koninklijke' ...n boven f 200. Dat betekent ...erlating van ruim acht gulden ...zichte van de slotkoers van ...dagmiddag. ...brengst van de verkopen nam ...met 15 procent toe tot f 240 ...). Het resultaat in de sector ...tie en produktie nam toe.

Ook in de verwerking, zeetransport en verkoop steeg het resultaat.

Op de chemie-activiteiten moest Shell meer toeleggen dan in 1992. „Het verlies blijft een afspiegeling van de aanhoudend onder druk staande chemische industrie. In West-Europa zal de situatie, vooral door de ontwikkelingen in Duitsland, dit jaar nog erg moeilijk blijven."

Ondanks de moeilijke omstandigheden beschouwt de directie het opgeleverde resultaat als 'bemoedigend'. „De kernactiviteiten hebben zich bevredigend ontwikkeld en mede door de sterke kostenbesparing en de reorganisaties hebben we een goede uitgangspositie.

● *Opslagtanks met LPG bij de Shell-raffinaderij in Pernis.*

Foto: ANP

Gratis zegels Shell lokken weer klanten

DEN HAAG – Shell zegt het verlies van marktaandeel op de Nederlandse benzinemarkt na het afschaffen van de gratis zegels weer helemaal te hebben teruggewonnen. President-directeur J.J. Slechte van Shell Nederland geeft aarzelend toe dat het nieuwe spaarsysteem (met coupons waarvoor betaald moet worden en waarmee men rentecertificaten kan krijgen) niet zo geslaagd is geweest. Op 1 januari vorig jaar werd de coupon geïntroduceerd en op 1 april kwam Shell al terug op zijn besluit de gratis zegels af te schaffen.

De weggelopen klanten zijn volgens Slechte later, na de herintroductie van de gratis zegels, weer teruggekeerd.

Bonden willen vierdaagse voor NS'ers

UTRECHT – De spoorwegbonden willen in de cao afspraken maken over een (tijdelijke) vierdaagse werkweek voor circa de helft van het NS-personeel. Daarbij wordt ook een loonsverlaging van circa tien procent niet uitgesloten. Doel is gedwongen ontslagen bij het spoorbedrijf te voorkomen. Bij NS komen als gevolg van de verzelfstandiging 4.800 arbeidsplaatsen te vervallen.

De drie spoorbonden gaan in hun voorstellen uit van prijscompensatie (2,5 procent). De FSV en de vervoersbond CNV zijn bereid daarvan af te zien in ruil voor behoud van werkgelegenheid. De FNV rept daar niet over, maar doet alleen het voorstel van een vierdaagse werkweek voor hoofdconducteurs, machinisten, lokettisten, monteurs en personeel bij NS-Cargo. De Spoorwegen willen nog niet reageren.

Grolsch gaat samenwerken met Britten

ENSCHEDE – Grolsch gaat samenwerken met de grootste Britse bierbrouwer Bass PLC. Er wordt een joint venture opgericht onder de naam Grolsch UK ltd, dat de distributierechten krijgt van Grolsch pilsner in Groot-Brittannië en Ierland. Bass PLC, dat over een uitgebreid distributienet beschikt, zal namens Grolsch UK de marketing, distributie en verkoop op zich nemen.

Daardoor verdwijnen er 35 banen bij Grolsch Ruddles Brewing Company. De samenwerking met Bass heeft volgens Grolsch geen nadelige gevolgen voor de werkgelegenheid bij de brouwer in Nederland. Grolsch krijgt 51 procent van de aandelen in Grolsch UK.

De overeenkomst betekent voor Grolsch waarschijnlijk een doorbraak op de Britse en Ierse markt. In een later stadium zal Bass in licentie het pils van Grolsch gaan brouwen en afvullen.

munt uit

● Fokker

De Industriebonden FNV en CNV en de VHP Metalektro eisen in een open brief aan de raad van bestuur van Fokker opheldering over het hoe en waarom van de aangekondigde reorganisatie. De vakbonden stellen dat de onrust onder het Fokker-personeel groot is. Zij zeggen niet akkoord te kunnen gaan met gedwongen ontslagen.

● Massa-ontslag

Bij de Britse gasmaatschappij British Gas moeten 25.000 banen verdwijnen. De onderneming heeft daarvoor maar liefst 4,56 miljard gulden opzij gezet. Al met al moet het concern slanker en meer concurrerend worden en commerciëler gaan denken. Op het ogenblik werken er 70.000 mensen bij British Gas. De banenvermindering, die over een periode van drie jaar moet plaatsvinden, bedraagt derhalve ongeveer 35 procent.

● Eriks

Bij de technische groothandelsonderneming Eriks is de nettowinst vorig jaar blijkens voorlopige gegevens met 15 procent gedaald van f 19,3 miljoen tot f 16,4 miljoen. Eriks wijt de inzinking geheel aan de afneming van de industriële bedrijvigheid in Europa. De mindere gang van zaken in Nederland en België is voor een belangrijk deel gecompenseerd door verbetering van de resultaten in Frankrijk, Amerika en Singapore.

● Sterker

Uitkeringsgerechtigden willen een sterkere positie binnen de vakbeweging. Nadat eerder deze week de Voedingsbond FNV pleitte voor een aparte bond voor mensen met een uitkering, slaakte gisteren een groep uitkeringsgerechtigden binnen de Industriebond FNV een 'noodkreet'. Zij willen in de bond een sterke organisatie die voor hun belangen opkomt.

● Horeca

De omzet van de horeca is volgens het CBS vorig jaar met 0,6 procent gestegen ten opzichte van 1992. Deze beperkte stijging komt vooral voor rekening van de restaurants en cafés, die hun omzet zagen stijgen met respectievelijk 1,7 en 3,6 procent.

...erkgevers willen zes miljard besparen

VNO/NCW: weg met de ziektewet

Van onze redactie economie

...HAAG – De werkgeversorga... VNO en NCW denken een ...ng van 6 miljard gulden te ...n bereiken door een drasti...rijziging in het systeem van ...en werkloosheidsverzeke...n plan daartoe presenteer...gisterochtend in Den Haag.

...ktewet kan volgens VNO en ...erdwijnen. Werkgevers zou...durende de eerste zes maan...procent van het loon moeten ...talen. Werknemers die aan...vulling tot hun volle loon willen, zouden dat zelf (particulier) moeten bijverzekeren.

Op het ogenblik schrijven de meeste cao's voor dat werkgevers het loon tijdens ziekte volledig doorbetalen. VNO en NCW zouden van dergelijke cao-afspraken wel af willen maar beseffen dat onderhandelingen tussen vakbonden en werkgevers(organisaties) toch tot een voortzetting van het tot dusver gebruikelijke systeem leiden.

Na het eerste halfjaar zou nog gedurende hooguit anderhalf jaar een uitkering moeten volgen die (op 70 procent) gerelateerd is aan het laatste loon. Afhankelijk van de tijd die men heeft gewerkt, zou die vervolguitkering 6, 12 of 18 maanden kunnen duren.

Daarna raakt een arbeidsongeschikt geraakte werknemer aangewezen op een bijstandsuitkering die (zonder dat naar ander inkomen of vermogen wordt gekeken) kan doorlopen tot het 65ste jaar. Wel zal gereld herkeuring moeten plaats vinden.

Voor werklozen hebben VNO en NCW een uitkering van 70 procent van het laatste loon inpetto gedurende een half jaar. Daarna kan een even zo grote uitkering volgen gedurende maximaal twee jaar, afhankelijk van de tijd die men gewerkt heeft. Daarna volgt de bijstand, waarbij er wel rekening mee moet worden gehouden of er in het huishouden van de werkloze nog ander inkomen binnen komt of dat er anderszins geld (vermogen) voorhanden is. Alleen voor 50-plussers willen VNO en NCW een vermogenstoets (bijvoorbeeld het bezit van een eigen huis) achterwege laten.

Rotterdam zaait in de haven en verwacht een rijke oogst

Van onze redactie economie

ROTTERDAM – Dankzij een ouderwetse en innige samenwerking tussen Rotterdam, rijksoverheid en havenbedrijfsleven (in dit geval ECT) komt er weer een groot havenproject tot stand. Alle lichten zijn op groen gezet voor een forse uitbreiding van de containeroverslag op de Maasvlakte. Daarvoor wordt in totaal twee miljard gulden uitgetrokken. De investering is een stimulans voor Rotterdam als motor van de Nederlandse economie.

Alsof de jaren zestig van opbouw in de Rotterdamse haven weer herleven, zo worden de mouwen opgestroopt. Havenprojecten van deze omvang zijn de afgelopen tien jaar niet meer voorgekomen. De Rotterdamse haven leek in zijn ontwikkeling stil te staan. En stilstand betekent voor een wereldhaven verstarring. Vooral Antwerpen en Zeebrugge hebben de laatste jaren met havenoverslag en afgeleide activiteiten terrein gewonnen op Rotterdam, niet in het minst dankzij gesubsidieerde investeringen. Terecht dan ook dat Rotterdam nu op een ouderwetse manier inspeelt op de te verwachten groei van de containeroverslag tot aan het jaar 2010. Hoewel in de wereldeconomie niets zeker is, worden vooruitlopend op die groei hypermoderne accommodaties voor het lossen en laden van containers geboden aan de rederijen die snelle intercontinentale diensten onderhouden.

'Grootste'

Eerst investeren - dan komen de containers vanzelf. Net zoals Rotterdam in de jaren vijftig en zestig de Botlek en Europoort uit de grond stampte, waarna de gestaag volliepen met havenbedrijven en industrieën. Daarmee werd de basis gelegd voor de eretitel 'grootste ter wereld', die Rotterdam nu al meer dan dertig jaar mag voeren.

Veel risico zullen Rotterdam en ECT niet lopen met hun investeringen. Want de groei van de containeroverslag - in het jaar 2010 worden op de Maasvlakte 3,6 miljoen laadkisten verwacht - is zelfs nog gebaseerd op een pessimistische schatting.

Opmerkelijk in dit miljardenproject is de rol van de overheid als investeerder. Voor het eerst neemt de gemeente Rotterdam bij de aanleg van nieuwe infrastructuur in de haven ook 'het tapijt' van de terminals voor zijn rekening: de aanleding van het terrein zoals verharding, kraanbanen en gebouwen.

Vroeger moesten de havenbedrijven dit zelf bekostigen. Had ECT dat ook moeten doen (het gaat daarbij om 641 miljoen gulden), dan was de financiering waarschijnlijk nooit rondgekomen. Overigens betaalt ECT de voorzieningen in de huurprijs terug. Het voordeel voor het containerbedrijf is dat het dit bedrag niet in één klap hoeft op te hoesten.

De twee miljard gulden die nu in de haven wordt gepompt, is overigens slechts een eerste stap. In het Havenplan 2010 rekent de gemeente erop dat de komende 15 jaar op deze manier ongeveer 100 miljard zal worden geïnvesteerd in de Rotterdamse haven als het Europese distributieknooppunt. Het is een kwestie van zaaien en lang wachten op de (rijke) oogst.

...hrik

...ERDAM - De schrik is de ...damse effectenbeurs giste... het hart geslagen. De resul...van het grootste beursfonds, ...klijke Olie, vielen tegen en ...kzo, het chemieconcern dat ...g zijn cijfers bekendmaakt, ...men zijn hart vast. Unilever ...t ook al verbruid en Philips ...enmin goed doen.

...we stemming kwam tot uit...ng in de AEX-index. Deze ...barometer verloor over de dag ...nd 7,5 punt ofwel 1,8 procent, ...sluiten op 418,31. De gang ...ken in Wall Street, Frankfurt ...nden was daar niet vreemd ...

...ligaties stonden onder druk ...loren 70 cent tot een gulden. ...ndel vatte de uitlatingen van ...merikaanse centrale-bankpre...Greenspan, over de rente bij ...inzien ernstiger op dan aan...lijk het geval was. Beurshan...n dachten eerst dat het met ...te wel zou meevallen, maar ...n zij in de mededelingen van ...span toch wel aanleiding om ...rte termijn een stijging te ver...en. De aandelen werden door ...ligaties meegesleept.

...ndel was behoorlijk omvang...De omzet kwam uit op f 5,2 ..., waarvan f 1,7 miljard in ...en en f 3,5 miljard in obliga...

...hoofdfondsen had vooral Ak...t verbruid. Dit chemiefonds ... f 7,50, of 3,5 procent, om de ...uit te gaan op f 207,50. Beleg...vrezen het ergste voor de resul... Koninklijke Olie daalde f 5,70 ...procent tot f 202,70. Het Ne...ds-Britse concern maakte gis...de uitkomsten over 1993 be... Vooral de cijfers over het laat...wartaal vielen tegen, want er ...een winstdaling uit de bus, ...de beurs handhaving van het ...at had verwacht.

Hoofdfondsen

Hoofdfondsen	v.k.	s.k.
ABN Amro Hold.	70,10	69,60
ABN Amro A.in F.	91,70	91,70
ABN Amro L.Gr.F.	180,00	180,00
ABN Amro Obl.Grf.	204,80	204,40
Aegon	102,20	99,30
Ahold	51,50f	51,10
Akzo	215,00	207,50f
Alsenta	274,30	273,80
Amev cert.	81,60	79,70
Bols Wes. c.	43,80	42,10
CSM cert.	74,90	75,50
Dordtsche Petr.	194,80	189,10
DSM	110,60e	109,30
Elsevier	183,70	181,10
Fokker cert.	22,00	22,00
Gist-Broc. cert.	52,20	52,00
Heineken	229,50	229,50
Heineken Hold.	202,00	203,50
Hoogovens nrc	62,00	60,50
Hunter Douglas	90,50	90,00
ING c.	88,50	88,20
KLM	47,90	47,00
Kon. KNP BT	46,50	45,60
Kon. Olie	208,40	202,70
Nedlloyd	73,10	71,40
Océ-v.d.Gr.	78,70	78,30
Pakhoed cert.	57,10	56,20
Philips	46,60f	45,40
Polygram	76,30	74,20
Posth.Beleggf.	67,00	67,00
RG Florente F.	131,70	131,50
Robeco	127,80	127,70
Rodamco	63,90	63,00
Rolinco	130,80	130,30
Rorento	97,80	97,80
Stork	43,30	42,50
Unilever cert.	219,50	213,50
Van Ommeren nrc	49,60	48,20
Ver.Bezit VNU	186,60	184,00
Wolters-Kluwer	120,40	119,50

Avondkoersen Amsterdam

Akzo 208,00 (207,50)
Bols Wessanen 42,10 (42,10)
KLM 46,30 (47,00)
Kon. Olie 200,00-202,30 (202,70)
Philips 45,00-45,40 (45,40)
Unilever 212,00-213,50 (213,50).

Binnenl. aandelen

Binnenl. aandelen	v.k.	s.k.
Aalberts Ind	72,00	71,00
ABN AmroHld.prf.c.	6,70	6,65
ABN Amro pref.	70,10	69,30
ACF-Holding c.	57,70	57,00
Ahrend Groep c.	140,00	140,00
Asd Options Tr.	16,80	16,20
Asd. Rubber	2,85	2,85
Ant. Verff.	395,00b	-
Atag Hold. cert.	150,40	150,00
Athlon Groep	67,70	67,70
Athlon Groep nrc	67,50	67,50
Aut.Ind.R'dam	74,20	75,20
BAM Groep	127,80	127,80
Batenburg	140,50	140,50
Beers	142,50	142,00
Begemann Groep	53,00	50,10
Belindo	318,50	318,00
Blydenst.-Will.	30,50	30,50
Boer De Winkelb.	76,10	75,90
Borsumy Wehry	146,00	142,50
Boskalis cert.	48,70	48,50
Brant Beheer	34,00	33,90
Breevast	9,70	9,70
Burgman-Heybroek	1620,00	1620,00
Calvé-Delft pref	900,00	900,00
Calvé-Delft cert.	1455,00	1450,00
Cap Volmac	22,60	22,40
Cindu Intern.	93,00	93,00
Claimindo	315,00	315,00
Content Beheer	34,00	34,00
Credit LBN	46,00	46,00
Crown v.G. cert.	183,00	183,00
CSM	74,00	75,20f
Delft Instrum.	23,70	23,70
Dorp-Groep	48,20	48,20
Draka Holding	38,20	37,00
Econosto	25,50e	25,70
EMBA	180,00e	-
Eriks Holding	109,90	110,30
Flexovit Int.	63,20	63,30
Fokker div'94	21,60	-
Frans Maas cert.	52,70	52,40
Fugro McClelland	40,30	40,30
Gamma Holding	104,70	104,20
Gamma pref.	6,80	6,80
Garzarelli $	12,00	12,00
Getronics	46,70	46,80
Geveke	32,00	31,30
Giessen-de N.	435,00b	443,00
Goudsmit	29,20	29,80
Grolsch cert.	43,20	44,50
GTI-Holding	189,00	188,50
Hagemeyer	148,80	145,50
HAL Trust B	21,70	21,50
HAL Trust Unit	21,70	21,40
HBG	292,00	288,50
Hes Beheer c.	22,00	21,40
Heijmans	54,00	54,00
Hoek's Mach.	81,00	81,00
Holl. Colours	66,00	66,00
Holl.Sea S.	0,50	0,54
Holl. Ind. Mij	60,00	60,00
Hoop Eff.bank	11,50	11,40
Hunter D.pref.	2,30	-
IHC Caland	43,00	42,50
Internat.Muell.	88,50	87,00
ING	8,25	8,25
Kas-Associatie	60,50	60,50
Kempen & Co	15,50	15,70
Kiene Holding	104,80	104,00
Kondor Wessels	47,90	47,50
KBB	118,00	117,00
Kon. Sphinx	56,30	56,20
Koppelpoort	432,00	432,00
Krasnapolsky	168,90	168,50
Landré & Gl.	42,00	42,00a
Macintosh	62,10	62,00
Maxwell Petr.	178,50	173,00
Moeara Enim	1697,00	1645,00
M.Enim OB-cert.	22000,00	21100,00
Moolen Holding	39,70	40,00
Mulder Boskoop	36,00	35,50
Multihouse	2,00a	2,00a
Naeff	430,00b	-
NAGRON	98,70	97,50a
Nat. Inv. Bank	112,00	111,70
NBM-Amstelland	16,60	16,10e
NEDAP	63,00	61,50
Nedcon Groep	49,10	48,80
NKF Holding	200,50	199,00
Ned.Part.Mij	56,10	55,50
Ned.Springst.	5750,00b	5750,00b
Norit	19,10	19,10
Nutricia GB	142,00	140,00
Nutricia VB	142,00	140,00
Nijv.-Ten Cate	95,80	95,00
Océ vd Gr. div'94	77,50	78,00
OPG cert.	52,00	51,00
Osse Bank cert.	98,00	98,10
OTRA	286,00	287,00
Philips div'94	45,00	45,00
Pirelli Tyre	16,60	16,10
Polynorm	151,50	151,50
Porc. Fles	27,30	27,80
Randstad	66,40	66,80
Reesink	118,00b	120,00
Rothmans Int.	4,30	4,35
Roto Smeets Boer	47,50	47,00
Samas Groep	60,00	59,60
Sarakreek	12,70	12,50
Schuitema	1795,00	1795,00
Schuttersveld	42,00a	42,00a
Smit Intern.	39,30	39,00
St.Bankiers c.	18,10	18,00
Stad Rotterdam c.	46,90	45,50
Telegraaf De	163,00	163,00
Textielgr.Twente	70,50	70,50
Tulip Computers	16,80	16,80
Tw.Kabel Holding	232,00	230,50
Ubbink	102,50	101,00
Union	43,80	43,70
Vereenigde Glas	407,70	407,70
Volker Stevin	86,80	86,00
Vredestein	18,30	18,20
Wegener	112,20	112,20
West Invest F.	11,00	11,00
West Inv.F. wb	70,00a	70,00a
Wolters Kluwer	456,00	-
Wyers	24,50	24,70

Beleggingsinstellingen

Beleggingsinstellingen	v.k.	s.k.
ABN Amro Aand.F.	102,70	102,40
ABN Amro Amer.F.	81,40	81,00
ABN Amro Eur. F.	94,20	92,00
ABN Amro Far E.F.	85,30	85,20
ABN Amro Neth.F.	120,10	119,00
ABN Amro rent.div	161,90	161,90
Aegon Aandelenf.	51,40	51,70
Aegon Spaarplus	5,20	5,20
Aldollar BF $	32,30	32,30
Alg.Fondsenbez.	208,50	204,00
Alliance Fund	10,20	10,20
Amvabel	111,20	112,20
Asian Cap.F.$	65,00	64,20
Asian Tigers F.	122,00	119,00
Asian Select. F.	120,90	118,70
Austro Hung. F.	8,40	7,90
Bemco RentSel.	64,50	64,50
Bever Holding	4,70	4,70
CL Aandelenfonds	105,10	105,20
CLN Obl. Div. F.	121,30	121,00
CLN Obl.Waardef.	133,00	133,00
Delta Lloyd Inv.	37,00	38,30
DP America Gr.F.	36,80	36,80
EGF Investm.	177,00	176,00
EMF Rentefonds	86,20	86,00
Eng-Holl.Bel.Tr.	19,50	19,50
Eng-Holl.Bel.T1	10,00	10,00
Envir.Growth F.	40,00	40,20
Esmeralda part.	43,20	43,20
Eur.Ass. Trust	9,00	9,00
EMS Growth Fund	100,30	100,30
EMS Income Fund	105,70	105,70
EMS Offsh. Fund	111,00	111,00
EOE Index Fnd	456,00	440,00
Euro Growth Fund	88,30	87,20
Euro Spain Fund	8,00	8,00
Far East Sel.F.	93,00	95,00
Gim Global	60,00	60,00
Groeigarant	1,34	1,36
Holland Fund	92,10	91,80
Holl. Eur. Fund	67,30	66,30
Holl. Obl.Fonds	141,00	141,00
Holl. Pac. Fund	140,50	140,50
Holl. Sel.Fonds	102,00	101,80
Hooge Huys Hypf.	138,00	136,00
ING Bnk Dutch F.	65,10	64,10
ING Bnk Geldm.F.	50,92	50,93
ING Bnk Glob.F.	58,00	58,00
ING Bnk Oblig.F.	39,20	39,10
ING Bnk Spaard.F.	102,90	102,92
ING Bnk Rentegr.F	137,10	136,70
ING Bnk Vastg.F.	26,20	26,20
Innovest	78,00	77,20
Interbonds	568,00	566,00
Intereffekt 500	31,40	31,10
Intereffekt wt	45,80	47,40
Investa part.	82,80	82,50
IS Himal.Fund $	21,00	20,60
IS Himal.Fund c.	10,90	11,00
Jade Fonds	243,80	244,50
Japan Fund	25,30	25,80
Jap.Ind.Alpha F.	7050,00	-
Jap.Sect.Rat.Yen	5400,00	-
Korea Pac.Tr. $	13,40b	13,40b
Leveraged Cap	65,00	65,90
Liquirent	53,35	53,36
Mal.Capital F.$	16,00	16,10
Mees Obl.Div.F.	131,70	131,00
Mexico Income F.	24,20	23,50
Mondibel	84,00	84,00
Nat.Res.Fund	83,50	83,00
New Asia Fund	11,00	11,00
Nomura Warr. F.	0,35	0,35
Obam. Belegg.	346,00	344,70
OAMF Rentefonds	15,00	14,00
Orange Fund	28,00	28,30
Pac.Dimensions	148,00	148,00
Pac.Prop.Sec.F.	46,30	46,30
Pierson Rente	131,80	131,30
Posth.Aand.f.	63,00	62,90
Posth.Obl.f.	56,00	56,00
Posth.Verm.gr.f.	64,00	64,00
Rentalent Bel.	173,00	173,00
Rentotaal NV	41,10	41,10
RG America F.	155,40	153,90
RG Divirent F.	55,10	54,90
RG Europe F.	136,50	135,00
RG Nettorente F.	103,90	103,90
RG Pacific F.	151,50	151,50
RG SP Groen	65,90	65,80
RG SP Blauw	65,50	64,80
RG SP Geel	65,40	65,90
Rodin Prop.$	78,00	76,00
Rolinco cum.p	96,10	-
Schrod.Int.Pr.F	32,00	31,80
SelfTech $	18,50	18,00
Suez Liq.Grf.	197,00	197,00
Technology Fund	17,20	17,20
Tokyo Pac.Hold.	251,00	251,00
Trans Eur.Fund	97,80	96,10
Transpac.F.	394,00	406,00
Uni-Invest	23,20	23,20
Unico Inv.Fund	78,30	78,30
Vaste Waard.DM	82,20	82,20
Vaste Waard.Ned.	63,00	63,30
VastNed	118,50	117,80
VIB NV	64,40	62,40
VSB Aand.F.	103,20	103,90
VSB Mix Fund	66,00	66,00
VSB Obl.Groeif.	113,20	113,10
VSB Rente Fonds	113,90	113,90
WBO Intern.	84,10	84,20
Wereldhave NV	120,20	127,50
Yen Value Fund	90,00	-
ZOM Florida F. $	38,00	-
Zonnespectrum	8,00	8,00

Parallelmarkt

Parallelmarkt	v.k.	s.k.
Alanheri	35,30	35,10
ABF	126,20	126,20
ARTU Biolog.	4,30e	4,30
ASN Aandelenf.	55,30	56,20
Austria Global	1197,00	1197,00
AXA E&L Belegg.1	96,00	96,30
AXA E&L Belegg.2	93,20	93,00
AXA E&L Belegg.3	115,00	115,00
AXA E&L Belegg.4	92,30	92,50
AXA E&L Kap.Rente F.	121,10	121,10
Besouw Hold.	29,20	29,20
Biogrond Belegg.	10,90	10,70
Comm.Argeus F.	95,40	95,10
Comm.Benacus F.	96,80	96,90
Comm.Con.F.	96,00	95,40
De Drie Electr.	18,50	18,80
Delta Ll.Dollarf.	60,00	60,20
Delta Lloyd ECU	84,10	84,20
Delta Lloyd Mix	77,40	77,50
Delta Lloyd Rent	65,20	65,20
Free Record Shop H.	26,80	26,00
German City Est.	34,00	33,30
Gouda Vuurvast	65,20	65,30
Helvoet Holding	28,40	28,40
Inter/View Eur.	5,00	5,30
Management Share	1,00	1,00
Neways	7,40	7,00
Ohra Aand.F.	60,50	60,90
Ohra Liq.Grf.	53,50	53,50
Ohra Obl.Df.	60,50	60,90
Ohra Obl.Grf	56,30	56,30
Ohra Onr.G.F.	72,40	72,50
Ohra Totaal F.	64,10	64,20
Pan Pac. Winkel	3,90	3,90a
P&C Groep	100,20	100,20
Pie Medical	5,10	5,00
Pitcher	46,40	46,40
Rood Testhouse c.	2,50	2,40
Satcom Hold.	16,20	15,60
Simac Techniek	15,00	15,20
Suez Gr.Fund	36,80	36,80
VHS Onr. Mij	4,00	3,90
Wolff	40,20	40,20

Parallel top-15

Parallel top-15	v.k.	s.k.
Bergh. Pap.	45,80	43,50
DICO Intern	86,00	85,00
ESCO KLM	36,20	36,50
Geldanne Pap.	72,10	72,10
Goeseendijk	33,20	32,80
Grontmij	67,90	68,20
Kühne+Heitz	30,90	30,90
LCI Comput.Gr.	2,80	2,90
Melle, van nrc	80,50	80,00
Nedschroef Hold.	71,00	70,00
Ordina Beheer	16,00	16,00
Sligro Beheer	94,00	94,00
Vilenzo	43,30	43,10
Weina	40,90	40,10
Wevelder	27,50	27,90

Wall Street

Wall Street	v.k.	s.k.
allied signal	78⅝	77
amer.brands	34¼	33¾
amer.tel.tel	53	53⅝
amoco corp	53¾	52¼
asarco inc.	25½	25
bethl. steel	22⅝	22⅝
boeing co	47	46⅝
can.pacific	17	16⅝
chevron	89⅝	87¼
chiquita	16⅜	15⅝
chrysler	57⅞	56⅝
citicorp	41	40½
cons.edison	29½	29
digit.equipm.	29⅝	28
dupont nemours	54⅝	53¼
eastman kodak	41⅝	41½
exxon corp	65½	65¼
ford motor	64¼	63¼
gen. electric	107⅝	105⅝
gen. motors	60	59
goodyear	45	44⅝
hewlett-pack.	91⅞	92
int. bus.mach.	53⅝	52⅝
int. tel.tel.	96⅞	96¼
klm airlines	24⅝	24⅜
mcdonnell	121⅞	120⅝
merck co.	32⅝	31⅞
mobil oil	80⅝	79¼
penn central	26⅝	25⅝
phillips	23⅝	23⅜
royal dutch	107⅞	105⅝
sears roebuck	46½	46⅝
sfe-south.pac.	22⅝	23
texaco inc.	66⅝	65⅝
travelers	38⅝	37⅞
united techn.	67⅝	66⅝
westinghouse	15	14⅝
whitman corp	16	16⅜
woolworth	23⅜	22⅞

AdVieskoersen

Advieskoersen		
amerik.dollar	1,880	2,000
austr.dollar	1,34	1,46
belg.frank (100)	5,30	5,60
canad.dollar	1,380	1,500
deense kroon (100)	27,20	29,70
duitse mark (100)	109,25	113,25
engelse pond	2,74	2,90
finse mark (100)	30,50	34,00
franse frank (100)	31,40	34,15
griekse dr. (100)	0,67	0,85
hongkong dlr.(100)	22,80	26,00
ierse pond	2,62	2,87
ital.lire (10.000)	10,80	12,30
jap.yen (10.000)	179,50	185,50
noorse kroon (100)	24,40	26,90
oost.schill. (100)	15,60	16,18
port.escudo (100)	1,01	1,19
spaanse pes. (100)	1,28	1,46
turkse lira (100)	0,0075	0,0135
zweedse kr. (100)	22,90	25,40
zwits.fr. (100)	130,75	135,25

Wisselmarkt

Wisselmarkt	
amerik.dollar	1,94525-1,94775
antill.gulden	1,0800-1,1100
austr.dollar	1,4185-1,4285
belg.frank (100)	5,4525-5,4575
canad.dollar	1,44475-1,44725
deense kroon (100)	28,735-28,785
duitse mark (100)	112,2250-112,2850
engelse pond	2,8740-2,8790
franse frank (100)	33,035-33,085
griekse dr. (100)	0,7270-0,8270
hongk.dollar (100)	25,0150-25,2650
ierse pond	2,7610-2,7710
ital.lire (10.000)	11,535-11,585
jap.yen (10.000)	184,200-184,300
zwiecl.dollar	1,1305-1,1355
noorse kroon (100)	25,945-25,995
oostenr.sch.(100)	15,9680-15,9720
port. escudos (100)	1,0830-1,1230
spaanse pes. (100)	1,3800-1,3900
zweedse kr. (100)	24,275-24,325
zwits.frank (100)	133,775-133,825
e.c.u.	2,1735-2,1785

Goud en zilver

Goud onbewerkt 22,260-22,860, vorige 22,260-22,860, bewerkt 25,460 laten, vorige 25,460 laten.
Zilver onbewerkt 280-350, vorige 285-355, bewerkt 400 laten, vorige 400 laten.

Indexen

Indexen		
cbs koersindex	287,20	281,90
EOE-index	425,81	418,31
Dow Jones	3.839,90	-51,38

Optiebeurs

	serie		omzet	v.k.	s.k.
abn amro	c apr	70,00	432	2,80b	2,30
abn amro	p apr	70,00	202	2,30	2,80
akzo	p mrt	200,00	308	0,90	1,70
akzo	p mrt	205,00	248	1,60	2,50
akzo	p mrt	210,00	272	2,60	4,50
dsm	c mrt	105,00	300	1,50	1,00a
dsm	c apr	105,00	205	2,90	3,00
eoe	c mrt	400,00	363	18,00b	13,00
eoe	c mrt	405,00	424	15,40	9,00
eoe	c mrt	420,00	1124	11,20b	6,00
eoe	c mrt	425,00	745	8,20	4,30
eoe	c mrt	430,00	709	5,80	2,50a
eoe	c mrt	435,00	208	4,00	1,20
eoe	c mrt	440,00	613	2,20b	0,50
eoe	c apr	400,00	500	31,00b	22,00b
eoe	c apr	420,00	505	15,00	11,00
eoe	p mrt	410,00	417	2,30a	4,30
eoe	p mrt	415,00	676	2,30	5,80
eoe	p mrt	420,00	2846	4,30	8,00
eoe	p mrt	425,00	613	6,20	10,70
eoe	p mrt	430,00	600	8,60	14,30
eoe	p apr	420,00	308	12,00	16,00b
klm	c mrt	45,00	1007	2,70a	2,50
klm	p apr	45,00	247	0,80	1,30
klm	p apr	47,50	207	1,50	2,30
nedl	p apr	70,00	340	2,70	3,80
nlx	c aug	90,00	300	1,05a	0,70
nll	c mei	114,00	600	0,70	0,80
nll	p mei	100,00	600	0,50a	1,00b
nll	p aug	110,00	300	1,30a	2,10b
nll	p aug	112,00	500	3,40a	3,80b
olie	c mrt	210,00	225	3,30	1,00
olie	c apr	210,00	733	5,50	2,80
olie	c jul	200,00	608	12,50	8,50
olie	p mrt	200,00	756	1,00	2,00
olie	p mrt	205,00	246	2,10	5,00
olie	p apr	200,00	805	1,90	3,00
phil	c mrt	47,50	303	1,30	0,50
phil	c apr	47,50	520	1,50	1,00
phil	c jul	47,50	374	3,30	2,90
phil	c o96	35,00	602	15,00	14,60
phil	c o97	22,50	273	25,00	23,30
phil	p apr	35,00	250	0,10a	0,10
phil	p apr	45,00	600	1,90	1,90
tip6	p mrt	700,00	416	0,50	14,00a
unil	c apr	220,00	236	6,70	4,00
unil	c apr	230,00	207	2,80	1,30
unil	p apr	200,00	207	0,70	1,10
unil	p apr	220,00	305	3,20	8,60
x050	c dec	-	230	5,30a	6,10

amsterdam eoe-index	418,31
omzet totaal	56080
omzet calls	31034
omzet puts	25046
open contracten	1700085

a=laten	g=bieden+ex.div.
b=bieden	h=laten+ex.div.
c=ex-claim	k=gedaan+b
d=ex-dividend	l=gedaan+g
e=gedaan+bieden	vk=slotkoers vorige dag
f=gedaan+laten	sk=slotkoers gisteren

Auto-Info

RAI drie dagen uitgebreid in teken van het rijwiel

Veel aandacht voor kinderfiets

DOOR THEO VAN DER KAAIJ

De beurs FietsRAI '94 biedt komend weekeinde een representatief overzicht van alle mogelijke fietsen, maar ook van snor- en bromfietsen en accessoires die op dit moment in Nederland te koop zijn. Dit jaar krijgt de kinderfiets speciale aandacht. Voor de zeer jeugdige bezoekers en hun ouders is in de Westhal de Junior FietsRAI '94 ingericht.

Kinderen van 2 tot 12 jaar kunnen hier zelf allerlei fietsen uitproberen, terwijl Ronald McDonald verkeersles geeft. Ouders kunnen rondfietsen met kinderen op fietszitjes of met aanhangwagentjes. Tijdens dit spektakel kiezen kinderen de Kinderfiets van het Jaar.

De FietsRAI bevat tevens een fietsvakantiemarkt, die de bezoeker uitgebreid informeert over georganiseerde fietsvakanties in binnen- en buitenland, fietsroutes, fietsvriendelijke campings, pensions en hotels. Er is een continu programma waarin fietsvakantiegangers, ondersteund door dia's of video, vertellen over hun reiservaringen ver weg of dichtbij huis.

De traditionele verkiezing van de Fiets van het Jaar volgt in maart, maar bezoekers van de FietsRAI kunnen daar zelf over meebeslissen door een oordeel te vellen over fietsen die voor deze titel in aanmerking komen. Daar valt bovendien een fiets mee te winnen.

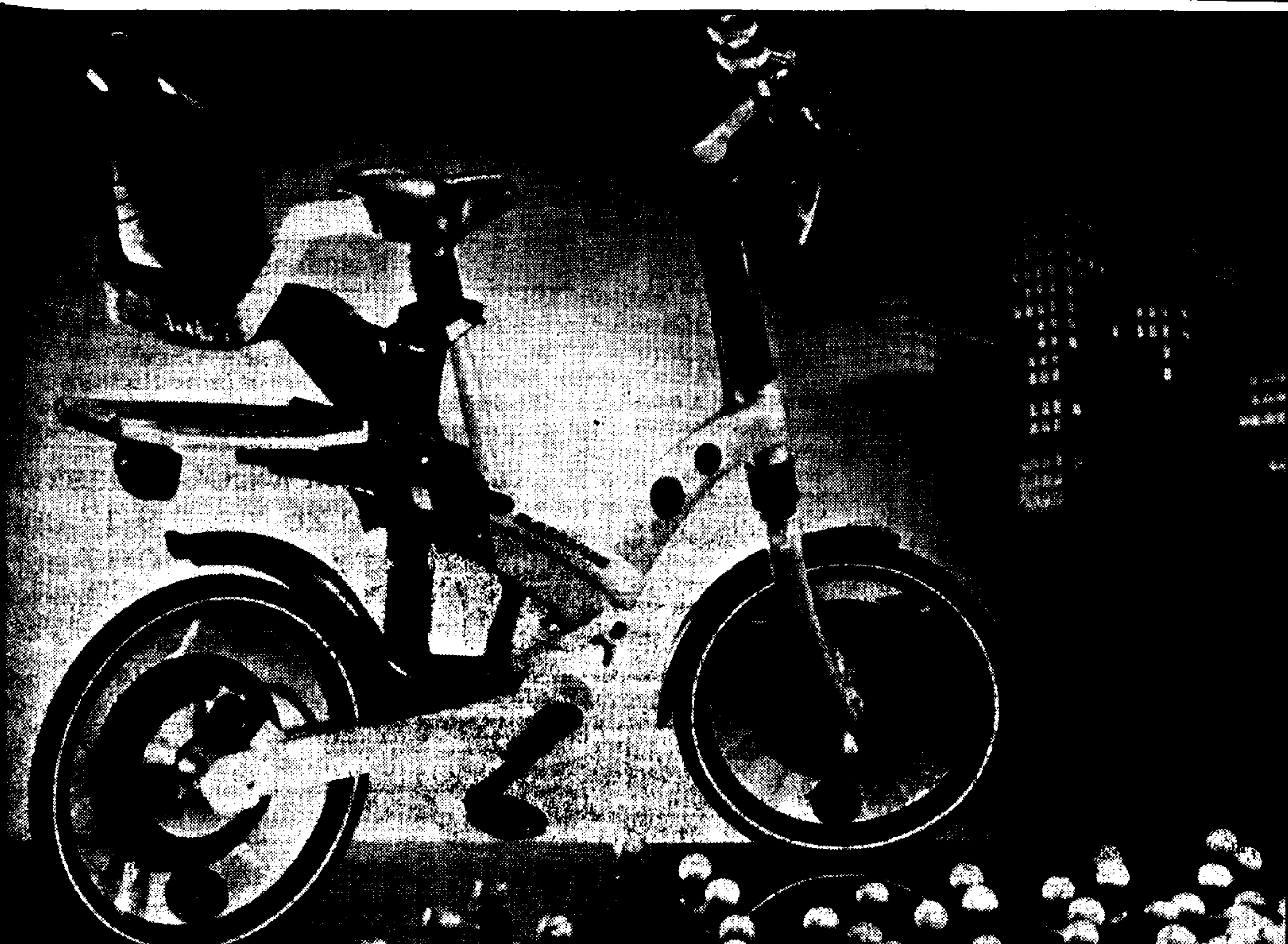
Tijdens de driedaagse beurs zijn er nog tal van evenementen. Er zijn wedstrijden om de Fietstechnicus van het Jaar, de organisatie van de Tour de France zet een compleet paviljoen neer om vragen van het publiek over dit jaarlijkse spektakel te beantwoorden en elke dag worden zes modeshows gehouden van fiets- en regenkleding.

Dan is er nog de mogelijkheid om gratis een fiets op maat te laten aanmeten. Belangstellenden kunnen plaats nemen op een nauwkeurig afgestelde pasfiets. Ter plekke een nieuwe fiets aanschaffen is niet nodig, maar de bezoeker mag wel de exacte maten daarvan mee naar huis nemen.

Tenslotte presenteren zich op zondag de wielerploegen die meedoen aan de Nederlandse ATB-competitie.

De FietsRAI '94 is voor publiek geopend vanaf vandaag tot en met zondag van 10 tot 17 uur. De vakhandel kan bovendien nog op maandag en dinsdag terecht. De toegangsprijs tot het RAI-gebouw bedraagt *f* 15. Jongeren van 4 t/m 11 jaar en houders Pas 65 betalen *f* 10.

'Fiets van de toekomst'

● *De 'fiets van de toekomst' die de naam 'maximum double orange' heeft meegekregen, genoemd naar de beide oranje schijfwielen met banden met schuimvulling die lachen om een spijker, een punaise of glas op het wegdek.*

Nooit meer banden plakken, sleutelen en ketting smeren

DOOR ALBERT HOLTERMAN

Banden plakken, de ketting smeren, sleutelen, het hoeft allemaal niet meer aan de 'fiets van de toekomst' die op de FietsRai in Amsterdam wordt gepresenteerd. Het Enschedese ingenieursbureau Stevens en Van Vreeland heeft voor die fiets essentiële onderdelen ontworpen: de aandrijving en de ophanging van de wielen.

Ir. J. Stevens is er uiteraard trots op. Met name de cardanaandrijving mag er zijn. De cardanaandrijving is wrijvingsarm door kroonvertandingen in plaats van de gebruikelijke haakse kegeltandwielen.

'Wonder'

Volgens Stevens is het een klein wonder dat deze fiets in slechts een jaar tijd is ontworpen en dat nu al het prototype kan worden getoond. De fietsenbranche stelde een jaar geleden een 'projectgroep' in die tot taak kreeg een 'stadsfiets' te maken voor het gebruik van alledag. Verschillende onderdelen ervan zijn al toepasbaar bij de huidige generatie fietsen, en Stevens verwacht dat met een jaar of tien à vijftien dit 'karretje' vrij algemeen in het verkeersbeeld zal kunnen zijn.

De projectgroep heeft, aldus Stevens, eerst een aantal algemene criteria voor de fiets van de toekomst geformuleerd. Het zou uit moeten zijn met het vervelende banden plakken, de aandrijving zou onderhoudsvrij moeten zijn, het zou een fiets met een makkelijke 'instap' moeten zijn waarbij het verschil tussen heren- en damesrijwiel zou moeten verdwijnen (het zou dus een zogeheten unisex-fiets moeten zijn), je zou er zowel een kind als de nodige andere bagage makkelijk op moeten kunnen vervoeren.

Criteria

Aan al die criteria voldoet het prototype: de banden kunnen dankzij een schuimvulling niet lek raken; als er dan toch een wiel verwisseld moet worden, is het een secondenklusje omdat maar één moer hoeft worden losgedraaid, kinderzitje en bagagedrager kunnen zo aan het frame worden 'aangeklikt', etcetera.

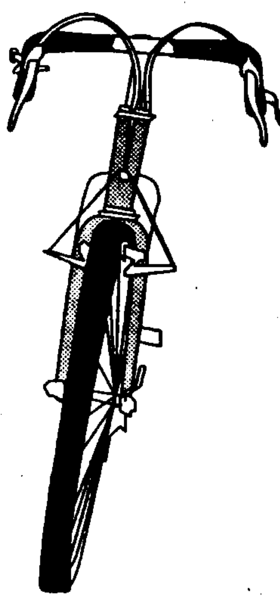
Het frame is op de computer ontworpen net zoals ingenieursbureau Stevens en Van Vreeland ook de aandrijving op de computer ontworpen en berekend heeft. Een bijzonderheid is ook dat de dynamo is ingebouwd in de kettingkast. Het achterlicht is draadloos, want het wordt 'aangestuurd' door een zender in de koplamp.

Met een druk op een knop is het frame in te stellen op twee standen: een voor fietsen zonder tegenwind waarbij men rechtop op het zadel zit en een voor tegenwind waarbij men lichtelijk voorovergebogen het rijwiel voortbeweegt.

De kracht van dit ontwerp is volgens ir. Stevens dat het in één keer drie stappen vooruit zet in de ontwikkeling van de tweewieler, maar dat vanuit deze fiets van de toekomst ook twee stappen terug kunnen worden gezet, zodat onderdelen ervan toepasbaar in het huidige rijwiel.

Keus groter dan ooit

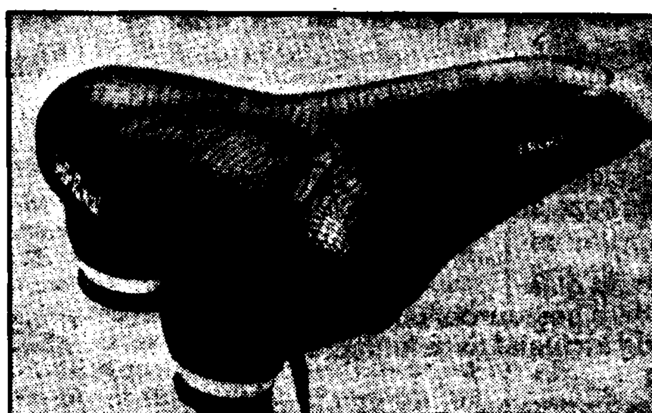
Zegt u het maar. Wilt u een ATB of een racefiets? Een randonneur of een hybride? Een stadsfiets misschien of een crossfiets? Of liever een ligfiets, hoewel een vouwfiets ook heel handig is. De keus bij het kopen van een nieuwe fiets is groter dan ooit. Op de FietsRAI '94 tonen een kleine 30 merken genoemde typen in honderden verschillende modellen. Een totaaloverzicht geven is ondoenlijk. Deze pagina ter gelegenheid van de FietsRAI beperkt zich tot onder meer het signaleren van een aantal opmerkelijke ontwikkelingen op fietsgebied. Om duidelijk te maken wat fietsen voor het lichaam betekent op deze pagina ook de resultaten van recent wetenschappelijk onderzoek naar het effect van fietsen naar het werk op de gezondheid.

Rubber vervangt metalen veren bij fietszadel

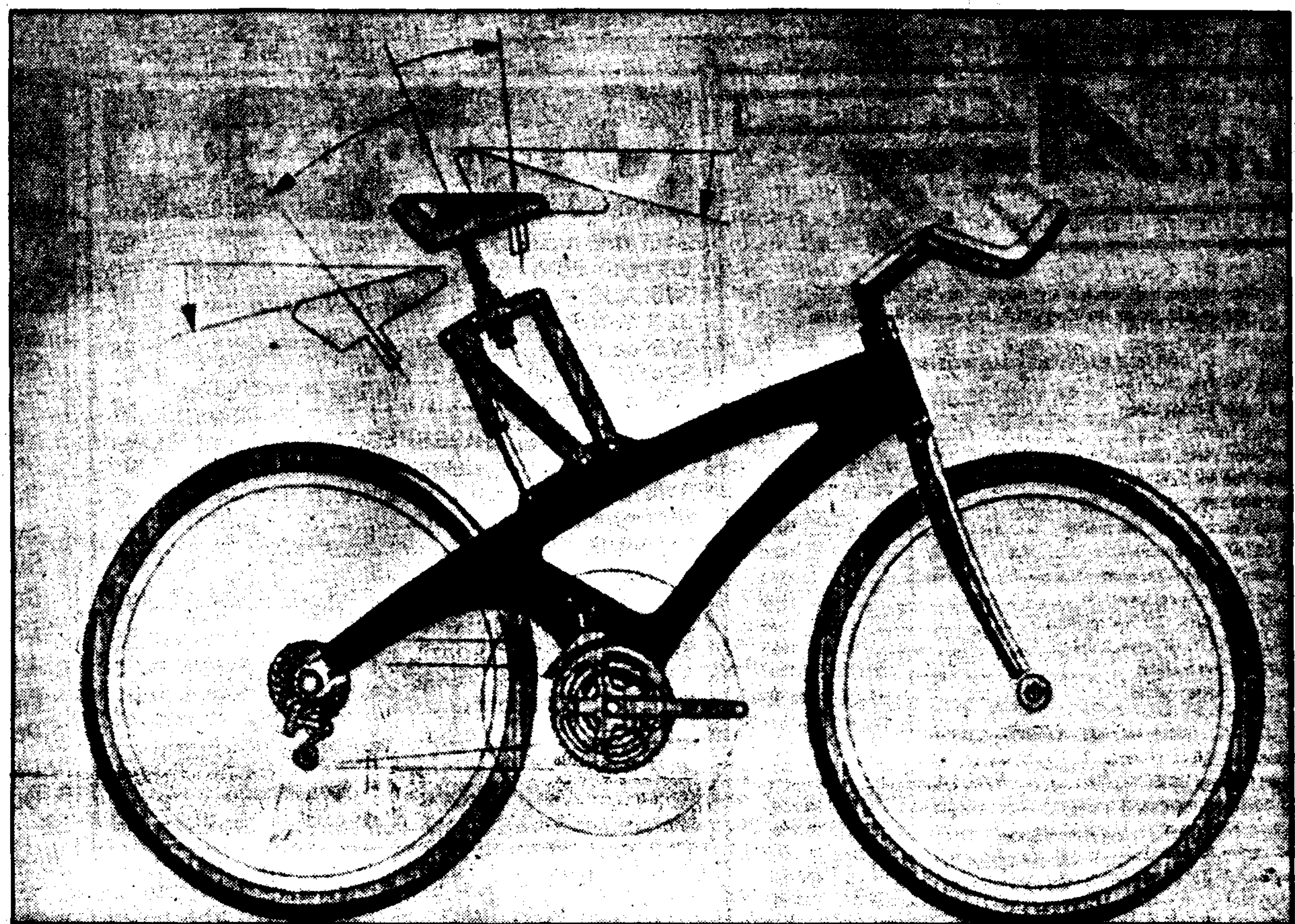
Om prettig te kunnen fietsen is een goed zadel de eerste vereiste. Een dure fiets met een merkloos zadel van een paar tientjes vormt daarom geen beste combinatie. Een merkzadel geeft zekerheid dat vakmensen zich serieus met goed zitten op de fiets hebben beziggehouden. Selle Royal, een Frans merk, heeft een nieuwe serie zadels gemaakt, waarbij de bekende metalen veren aan de achterzijde vervangen zijn door twee bollen van elastomeer, een soort rubber. Volgens de fabrikant vangt dit zadel schokken veel beter op dan het oude type. Bovendien kunnen er geen kindervingertjes tussen de rubbers komen en het maakt geen irritante piepgeluiden, zoals metalen veren dat doen. De fietser zit bovendien stabieler op de rubberbollen dan op het oude type zadel.

De bovenkant van het nieuwe zadel is van leer met vlak daaronder een polstering van gel, genaamd Ergo. Hiermee vormt het zadel zich naar de vorm van het zitvlak en het lichaamsgewicht wordt verdeeld. Voor dames en heren zijn er aparte zadels. De prijs bedraagt *f* 59.

● *Bij dit fietszadel hebben 'stabiliteit bevorderende' rubberbollen de hinderlijk piepende metalen veren vervangen.*

Experiment: drie in één

● *Drie Koga's in één door een speciale zadelpen.*

Fabrikant Koga-Miyata ontwierp samen met de Duitse firma Dornier een nieuw type fietsframe van kunststof uit één stuk. Een zadelpen van bijzondere constructie zorgt ervoor dat de fiets kan worden veranderd in drie verschillende soorten fietsen. Wanneer de zadelpen rechtop staat, is de fiets geschikt om te toeren. De voorste stand is bruikbaar bij hard fietsen in triathlons en berg op met een ATB. Bergaf per ATB kan de zadelpen in de achterste stand.

Volgens de fabrikant zijn onderweg kleine verstellingen van de zadelpen mogelijk om bij lange ritten vermoeidheid tegen te gaan.

Fiets Koopgids: 578 modellen

De nieuwste uitgave van de Fiets Koopgids is op de FietsRAI in Amsterdam voor *f* 14,95 te koop. Een passender begeleiding voor een bezoek aan de fietsententoonstelling is niet denkbaar.

Het aanbod van fietsen is ook dit jaar weer overstelpend groot, wat het kiezen van een nieuwe fiets er niet gemakkelijker op maakt. De jaarlijks verschijnende Fiets Koopgids geeft details over 578 fietsmodellen van 72 merken. Alle besproken fietsen zijn in Nederland en België te koop. De gids maakt in 148 pagina's onderscheid tussen race-, sport-, vakantie-, vouw-, hybride- en stadsfietsen, ATB's, tandems en ligfietsen. Per categorie wordt van alle modellen informatie gegeven over prijzen, importeurs en fabrikanten. Daarbij gaan technische details over geometrie van het frame, materialen, afmontage, voor- en achtervork, versnellingen, remmen, banden en velgen. Er staan kleurenfoto's bij van de voornaamste modellen. De gids bevat verder een verklarende woordenlijst van technische begrippen en hoofdstukken over maten, rij- en stuureigenschappen, onderdelen en accessoires. De Fiets Koopgids is ook te koop bij de rijwielhandel, de boekhandel, kiosken en ANWB.

Fiets van het jaar

Voor de verkiezing van de Fiets van het Jaar op 24 maart zijn zes modellen genomineerd. Het gaat om de volgende nieuw in Nederland uitgebrachte fietsen: Batavus Comanche, Batavus Piazza, Gazelle Touché, Giant Custom Superlite, Koga Roadtourer Lady en Scott Boulder. De jury bestaat uit personen die deskundig zijn op fietsgebied en geen belang hebben bij fabrikanten. Bij de beoordeling wordt uitgegaan van de constructie van de fiets, oorspronkelijkheid, veiligheid, rijcomfort en prijs.

De winnende fietsen in de afgelopen zes jaar waren achtereenvolgens Gazelle Road Cruiser, MBK Randonneur 18, Batavus Allure, Gazelle Randstad, Giant Cadex M3 en Sparta Aspen.

● *Een van de nieuwigheden op de FietsRAI '94: een prototype van een hybride fiets van Gazelle met een compacte schijfrem van Sachs in het voorwiel.*

Versnellingen steeds slimmer

Er komt steeds meer keus in versnellingssystemen voor stads- of toerfietsen. De derailleur met een reeks tandwielen heeft als nadeel dat het systeem kwetsbaar is en snel vervuilt. De onderhoudsvrije naafversnelling in het achterwiel is meestal te beperkt. Tussen die twee traditionele systemen zijn andere mogelijkheden ontstaan, zelfs in combinatie met uitsluitend een terugtraprem.

Sturmey Archer had al langer achternaven met 3 of 5 versnellingen in combinatie met handremmen. Sachs/Torpedo combineert naven van 5 versnellingen met terugtraprem en 7 versnellingen met handremmen. Shimano combineert zelfs een naaf van 7 versnellingen met een terugtraprem. Al deze versnellingssystemen zitten in de naaf van het achterwiel gebouwd, er wordt geen gebruik gemaakt van dubbele kettingwielen aan de voorzijde. Ze zijn daarom duidelijk bedoeld voor stadsfietsen met kettingkast en niet voor racefietsen en ATB's.

● *Frans Molenaar en 'zijn' Sparta.*

Geen fiets, maar rijwiel van Sparta

De Apeldoornse fietsenfabriek Sparta riep de hulp in van couturier Frans Molenaar, niet voor het ontwerp van een doorsnee fiets, maar van een ouderwets rijwiel. Het moest gaan om een stijlvolle tweewieler van hoge kwaliteit, waarin het design van een meesterontwerper terug te vinden is. Molenaar koos in lijn met zijn eigen modecollectie voor de kleurencombinatie zwart, cognac en chroom en de ruime toepassing van leer.

Bewust wilde Sparta een fiets van eenvoudig, klassiek ontwerp, zonder opsmuk met allerlei moderne onderdelen. „Fietsen is niet alleen een kwestie van zo veel mogelijk versnellingen en andere technische snufjes, ook het gevoelselement speelt een belangrijke rol," zo licht Sparta het ontwerp toe.

Het rijwiel heeft daarom geen bagagedrager, geen versnellingen, geen handremmen, maar een simpele terugtraprem. Opmerkelijk is dat de fiets sterk naar leer ruikt. Voor het zadel, het zadeltasje, de kettingkast, de jasbeschermers en de handvatten is uit Schotland afkomstig leer gebruikt. De prijs van de Sparta-Molenaar-fiets is *f* 1125.

Woon-werk-fietsers hebben opvallend goede conditie

DOOR THEO VAN DER KAAIJ

Mensen die dagelijks gebruik maken van de fiets om op hun werk te komen, hebben een opvallend goede lichamelijke conditie. Dat is de uitkomst van een onderzoek door de arts dr. U. Zuiderveld naar de effecten van lichaamsbeweging op de conditie en op de risicofactoren voor hart- en vaatziekten. Opmerkelijk was, dat de bij de proef betrokken fietsers allen zeiden 'niet aan sport te doen'.

Aanleiding voor het onderzoek is het nog niet zo lang bekende gegeven, dat te weinig lichaamsbeweging een belangrijke risicofactor vormt voor het oplopen van hart- en vaatziekten. Andere risico's zijn roken, te hoog cholesterolgehalte, hoge bloeddruk en hart- en vaatziekten in de familie.

De veertien proefpersonen bestonden enerzijds uit een groep die zei in het dagelijks leven nauwelijks een vorm van lichaamsbeweging te hebben, en anderzijds uit een groep die dagelijks naar het werk fietst over een afstand van 5 tot 15 kilometer.

De deelnemers werden een half jaar lang vier keer per week op een hometrainer gezet en kregen steeds een individueel programma van een kwartier af te werken, waarbij rekening gehouden werd met leeftijd, geslacht, lichaamsbouw en trainingstoestand. Elk programma bestond uit drie minuten licht trappen, zes minuten matig zwaar en zes minuten toenemend zwaar tot maximale inspanning.

Opvallend was dat de deelnemers met de slechtste aanvangsconditie de meeste winst boekten. Bij hen trad al na drie maanden conditieverbetering op in de vorm van een gedaalde bloeddruk en grotere zuurstofopname.

Zuiderveld: „Uit het onderzoek blijkt, dat voor mensen die geen enkele beweging hebben het woon-werk-fietsen een zeer geschikt middel is om de lichamelijke conditie te verbeteren. Gewoon fietsen naar het werk is uitstekend vergelijkbaar met een intensief trainingsprogramma op de sportschool."

Met een team andere artsen zet Zuiderveld dit wetenschappelijk onderzoek voort in de praktijk met 120 proefpersonen, mannen en vrouwen tussen de 30 en 50 jaar. Allen zijn ongetraind maar gezond. De bedoeling is dat de helft van de deelnemers daadwerkelijk op de fiets naar het werk gaat en de andere helft geen verandering in leefgewoonten aanbrengt. Gedurende een half jaar worden de verschillen in conditie van beide groepen gemeten, waarna ook de andere groep op de fiets stapt.

Het resultaat van dit onderzoek wordt najaar 1995 gepresenteerd. Het onderzoek is mogelijk gemaakt door het ministerie van Verkeer en Waterstaat, de Nederlandse Hartstichting en de Stichting Fiets.

Auto-Info

Ons verhaal bij de Polo Prego is nogal eentonig:

gratis, gratis, gratis.

U moet voor de aardigheid 'ns op een rijtje zetten wat er allemaal gratis is bij onze aanbieding. Wellicht raakt u de tel kwijt:

- groen warmtewerend glas
- in hoogte verstelbare bestuurdersstoel
- radiovoorbereiding inclusief twee luidsprekers met staafantenne
- sportstoelen
- sportstuur
- matzwarte stootprofielen
- middenconsole
- in kleur meegespoten buitenspiegels en grille

NU NOG EXTRA GRATIS:
- STALEN SCHUIFDAK

POLO PREGO

*Informeer naar de speciale voorwaarden. Polo Prego: f 22.996,-. Financiering is mogelijk. Prijzen zijn 'vanaf'-prijzen, inclusief BTW en BPM, exclusief kosten rijklaar maken. Wijzigingen voorbehouden.

De gezamenlijke Volkswagen-dealers van Zuid-Limburg

Beek: Auto Vencken, Prins Mauritslaan 171; Bunde: Nic Nijsten, Sportlaan 22; Heerlen: Garage Vencken, P. Schunckstraat 10; Hoensbroek: Auto Tasco, Economiestraat 47; Maastricht: Van Straten en Zn., Via Regia 170; Mechelen: Auto Caubo, Hilleshagerweg 33; Meerssen: Ploemen-Schols, Ambyerweg 2; Sittard: Auto Vencken, Leijenbroekerweg 27; Valkenburg: Auto Caubo, Neerhem 25.

auto A-Z

DIVERSE EXCLUSIEVE UITVOERINGEN

Honda Civic 16i Silverstone	1993
Opel Corsa 1.4i Joy Sport	1992
Peugeot 106 XSi, rood	1992
Ford Orion 16RS, uitvoerig	1991
Nissan 100 NX plus-uitvoering	1991
Volvo 440 turbo, rood	1991
Toyota Celica 16 STi, nw. model	1990
Alfa 33 QV 16V, antr.metallic	1990
Hyundai Scoupé GTX, rood	1990
Suzuki Samurai geel kenteken	1989
Honda Civic CRX 16V, nw. model	1988
VW Golf 1.8 GTi 16 valve, 3-drs.	1988
BMW 320i antr.metallic	1986
Alfa 2.0 Spider cabrio	1984

— 1993 — 1992 — 1991 —

Mercedes 190E	44.500,-
Nissan Primera 2.0 SLX	31.500,-
Audi 80 2.3 kr, nw. model	36.950,-
Peugeot 205 Accent	19.950,-
Opel Vectra 16 Frisco	29.950,-
Peugeot 605 SVDT, alle acc.	48.750,-
Nissan Sunny 1.4, 4-drs.	21.950,-
Peugeot 309 16 GLX, 3-drs.	19.950,-
Renault Clio Rt automaat	23.950,-
BMW 318i, nw. model	39.500,-

— 1990 — 1989 — 1988 —

Alfa 164 Twin Spark	29.950,-
Audi 80 1.8 kr, servo	23.950,-
Renault Chamade 4-drs	19.950,-
Volvo 440 GL, s.spoiler	19.950,-
Volvo 460 GL, metallic	23.950,-
Mercedes 300E, alle opties	44.950,-
Honda 626 coupé	16.950,-
Mazda 323 1.6 GLX	15.950,-
Volvo 740 GLE autom.	16.950,-
Audi 80 S, lm. velgen	16.950,-
Ford Sierra 2.0i, 4-drs.	13.750,-
Opel Ascona 16, 4-drs.	12.750,-

— 1987 — 1986 — 1985 —

Mercedes 190, div. acc.	25.950,-
Opel Ascona 1.6	9.950,-
Peugeot 309 GR, 5-drs	8.950,-
Volvo 340 DL, 4-drs.	4.950,-
BMW 316 lm. velgen etc	6.950,-

BMW-OCCASIONS

316i automaat Edition	'90
320i schuifdak, sportvelg.	'90
325i ABS, sportvelg.	'87
325i M-technic, ABS	'88
325i cabriolet	'88
324TD Touring	'90
535i automaat	'89
HUISSELECTIE	
316i elektr. ramen, diamant	'91
316i radio-uitr., rood	'92
316i sportvelg., diamant	'93
318i ABS, diamant	'91
318i coupé, lagunen	'93
320i M-technic, diamant	'91
520i div. opties, diamant	'92
524TD schuifdak, bronzit	'90
524TD div. opties, brokaat	'91
525i airco., diamant	'90

Kera BV, Kerkrade
Kerkradersteenweg 5. tel. 045-452121

SUZUKI

AUTOBEDRIJF BOS HEERLEN B.V.
Grasbroekerweg 1 Heerlen tel. 045-724545

Suzuki Samurai cabrio geel kent.	'91	19.900,-
Suzuki Swift sedan 1600	'91	20.900,-
Suzuki Vitara Commercial met gas	'92	31.950,-
Suzuki Swift 5-drs.	'91	19.500,-
Suzuki Alto	'88 t/m '91 v.a.	9.500,-
Suzuki Super Carry Van	'86	6.500,-
Daihatsu Charade	'89	12.950,-
Daihatsu Cuore	'91	10.900,-
Alfa Romeo 33 1.7 IE	'91	23.900,-
Fiat Panda	'88 t/m '92 v.a.	7.950,-
Peugeot 205	'91	17.200,-
Lada Niva 4x4	'90	9.700,-
Opel Kadett 3-drs.	'86	7.250,-

ALLE AUTO'S MET AUTOPAS EN 12 MND. GARANTIE FINANCIERING OP MAAT

AUTOBEDRIJF BOS HEERLEN B.V.
DE SUZUKI-SPECIALIST BIJ UITSTEK

FIAT Quality Excellence DEALER

Voor de snelle beslisser
Sales nieuwe auto's
FIAT CINQUECENTO *** 1000 GULDEN KORTING!!!
FIAT UNO *** 1250 GULDEN KORTING!!!
FIAT TIPO TOT 2000 GULDEN KORTING!!!
FIAT TEMPRA TOT 2500 GULDEN KORTING!!!
Beperkt aantal auto's
Op = Op
Fiat Creusen Heerlen
Parallelweg 34. Tel. 045-742121.

Autobedrijf
John Koullen
biedt aan: ANWB-gekeurde auto's met BOVAG-garantie en Nationale Autopas.
Honda Accord EX aut. '91
Volvo 740 GL wit '91
Volvo 740 GLE 2.3 '90
Peugeot 605 SLi zilver '91
Peugeot 405 GRi 1.9 '88
Peugeot 205 Look '92
Peugeot 205 XR '91
BMW 325i veel acc. '87
Citroën BX TRi 1.6 '88
Daihatsu Aplause XI '90
Charade GTTi Turbo '87
Hyundai Pony GL 1.5 '88
Hyundai Pony XL 1.5 '88
Opel Vectra 1.8i GL HB '91
Opel Kadett 1.7 D '90
2x Opel Kadett 1.3 '87
Opel Kadett stat. Club '88
Opel Kadett 1.6 stat. '87
Ford Scorpio 2.0 DOHC '91
Ford Siërra 2.0i CL '91
Ford Siërra 2.0i CL '90
Fiat Tipo 1.6 DGT '90
Honda Civic 1.3 GL '88
Mazda 626 GLX coupé '90
Mazda 626 1.8 GLX '90
Nissan Sunny SLX '88
Porsche 944 Targa '85
Renault Chamade TR '91
Toyota Corolla XL 12V '89
Toyota Corolla 1.6i '88
VW Jetta 1.8 wit '90
Audi 80 1.8 S v. acces. '87
Audi 100 aut. alle acc. '85
2x Mitsubishi Galant '86
Mercedes 1900 rood '85
Opel Ascona 1.6S '83
4x4
Mitsubishi Pajero TD '91
Mitsub. Pajero TD EXE '87
Nissan Patrol GR 2.8 '90
Nissan Patrol TD '87
Bestellers
VW Transport Pick-Up '90
VW LT 28 veebak '80
Seat Terra diesel '91
Opel Corsa Van wit '85
Kom vrijblijvend kijken en vergelijken, op ons verkoopterrein en in onze showroom.
ANWB-gekeurde auto's met BOVAG-garantie en Nationale autopas.
Autobedr. JOHN KOULLEN, Beitel 114, Heerlen. (200 mtr. naast disco Peppermill).
Telef. 045-426995/424268.

Quadflieg Daihatsu
Terreinauto's:
Mitsubishi Pajero '84
Suzuki Jeep geel kent. '90
Isuzu Trooper '88
Automatics
Toyota Tercel aut. '84
Hyundai Pony '86
Diesels
BMW 524 TD '89
Charade turbo diesel 147.000 km '89
Mitsubishi L 300 2.5 D '87
Kadett combi 14i LPG '91
ANWB-gek. auto's
Golf cabrio USA-uitv. '86
Suzuki Alto GLX '89
Opel Kadett 1.8 GT '88
Ford Escort 1.3 CL '87
Opel Vectra 1.6 '91
Seat Ibiza '88
Audi 80 1.8S '91
Ford Mondeo 1.6 CLX
Ford Orion 1.4 CL '91
5-deurs '93
Ford Siërra 2.0i CL '92
Ford Siërra 2.0 CL 4-drs. '88
Siërra 1.6 CL Sedan '89
Ford Siërra zwart '88
Ford Siërra sport '87
Ford Siërra 2.0 CL '88
Siërra Crosworth uitv. '85
Ford Escort 1.4 CL 3-drs '86
Ford Escort 1.4 CL 5-drs '87
Ford Escort 1.3 5-deurs '83 '85
Opel Corsa 1.3i '89
Kadett 1.2 S sportuitv. '85
Opel Kadett 3-drs. bruin '85
Opel Kadett 3-drs. groen '85
Opel Kadett 1.3S 5-drs '87
Opel Kadett Club '88
Opel GTi '89
Audi 100 2.3 E nw. type '91
VW Passat 1.8 GL '90
VW Polo Coupé '90
VW Golf Manhattan 1.6 '89
VW Jetta 1.3 S 4-drs. '89
VW Golf GTi 1.8i '88
VW Passat 1.8i 5-drs. '86
Renault 19 TR '89
Nissan Sunny coupé 1.6 '87
Honda Civic 1.3 S '89
BMW 316 beige '85
Alfa 33 1.3 '87
Fiat Panda 1000E '87
Mazda 626 1.8 LX '90
Citroën AX Sport '87
Citroën 1.4 BX '85
Mini 1000 XE '88
Volvo 340 '84 '87
Suzuki Alto '85
Diverse inruilers
v.a. f 1.000,-.
Reeweg 112, Landgraaf
Telefoon 045-321810.

Off. FSO Dealer. Autobedrijf P. van DIJK & Zn. Nieuw FSO Prima 1.5 SLXi v.a. f 17.995,- ook in luxe GLXi en 1.9 diesel en 1.9 diesel pick-up; Audi 100 2.0E nw. model '91 f 32.750,-; Audi 100 2.3E autom., '90 f 32.750,-; Peugeot 605 SLi '91 f 27.750,-; Alfa Ropmeo 75 '92 f 19.750,-; Fiat Tempra 1.6i SX '91 f 18.750,-; Mazda 626 2.0i GLX 5-drs autom. '91 f 22.750,-; Mitsubishi Galant 2.0 GLi 5-drs '91 f 18.750,-; Opel Astra 1.4, 5-drs., 0 km '93 f 27.900,-; Peugeot 205 Look '92 f 14.900,-; Opel Omega 2.0i LS '91 f 26.750,-; Ford Escort 1.4i CL nw. type '93 f 23.750,-; Ford Fiësta 1.1i Cheers '93 f 18.750,-; Ford Siërra 2.0i Solar '93 f 27.750,-; Ford Siërra 2.0 CL Sedan '92 f 24.750,-; Ford Siërra 2.0i 5-drs '90 f 17.750,-; Ford Fiësta 1.1 Finesse '89 f 11.750,-; Ford Scorpio 2.0 i CL aut. '88 f 18.750,-; Ford Fiësta 1.4 Sport '87 f 7.750,-; Renault 25 TX 2.2i '91 f 26.750,-; VW Polo 2-drs '87 f 7.750,-; Renault 5 TL 5-drs '87 f 6.750,-; Opel Ascona 1.6 '84 f 3.750,-; BMW 316 4-drs '85 f 8.250,-; Fiat Ritmo 60 '85 f 2.750,-; Citroën BX 1.4 '87/'88 v.a. f 5.750,-; FSO Prima SLX '90, f 3.750,-; Ford Escort 1.1 '84 f 4.750,-. Inruil, financ. Bovag-garantiebewijs. Autobedrijf en APK keuringsstation. P. van Dijk & Zn., Hompertsweg 33, Landgraaf. ☎ 045-311729.

Toyota STARLET 1300 XLi, 1982, kl. rood, 29.000 km. Gar. Kusters, 04499-1071.

VW GOLF 1300 bwj. '82, APK 7-'94, i.z.g. en mooie st., grote achterlichten, f 1.950,-. Tel. 045-323178.

VW GOLF GTi 16V, 5-drs, wit, schuifd., type '87, ats sportw., km.st. 98.000, f 11.500,-, alle extra's. Tel. 045-323178

Te k. VW GOLF 1100 CL, type '83, APK, in prima staat, f 2.850,-. ☎ 045-210062.

Te k. VOLVO 460 DL 1.8i, Escape, smoke-zilvermetallic, 1 jaar oud, pr. f 27.410,-. Telefoon 04499-2175.

Te k. VOLVO 343 DL, 5-deurs, '81, puntgaaf, APK '95, f 1.450,-. ☎ 045-217268.

LUCAR Kerkrade. Duizenden guldens goedkoper. Volle garantie 6 maanden tot 3 jaar. Meeste auto's 1e eigenaar! Keuze uit plm. 75 auto's o.a. Alfa 164 Twin Spark '91 antr. zwart; Peugeot 605 SRi '91 blauwmet.; Alfa 75 '91 antr.; Mercedes 230 E '89 blauwmet.; Mercedes 300 E '88 zwart; Mercedes 190 E '90 zwart; Opel Omega combi '90 zwart; Omega combi '88 zilver; Omega '91 Sedan zwart nieuwste type; Passat combi diesel '91 zwart; Ford Siërra lux '86-'88-'89-'91 v.a. f 5.900,-; Peugeot 309 16V '88 zwart; Peugeot 309 '87 blauw; Renault Clio 1.9 diesel '93 Van uitv.; Ford Siërra combi '92 diesel; VW Golf GTi '84 rood; VW Golf GTi '86 zwart; Escort XR3i '88 zilver; Escort 4 x '85-'88-'90 v.a. F4.900,-; Fiësta '87 2x v.a. f 5.750,-; Jeep Nissan Pick-up diesel '90 weinig km's; Jeep Pajero diesel '88; Jeep Suzuki Samurai; VW Golf 3 x cabriolet zwart alle access.; Golf Diesel '90 Manhattan uitv.; Mazda 626 coupé '88 rood autom.; BMW 316/318/320i '84-'90 v.a. f 4.750,-; Audi 80 2x '88-'90 v.a. f 16.750,-; Kadett 4x combi Sedan '86-'90 v.a. f 5.900,-. Diverse bedrijfsauto's o.a. bussen + bestel. Volvo 440 '91; Volvo 460; Volvo 440 autom. nieuwst. f 4.900,-. Plm. 15 inr. auto's met APK. Inkoop á contant gevraagd. Alle reparaties, APK, banden, Accu service. Lucar autobedrijf. Holzstraat 67, Kerkrade. Tel. 045-456963.

Opel

Corsa's
Astra's
Vectra's
Nieuw en gebruikt
Nu of nooit!
Maar wel van
OPEL
Welling
Haefland 2, Brunssum
Tel. 045-257700.

WELLING Opel biedt aan: Nissan Primera 5-drs. 2.0i LX '92; Citroën BX '91; Volvo 440 1.8 DL '93; Nissan Primera 1.6 LX '90; Mitsubishi Galant 1.8 GL '89; Ford Escort 1.8 D Van '92; Opel Astra 3-drs. 1.8 i GT '91; Astra 1.4i GL '91; Corsa 2-drs. 1.4i Swing '90; BMW 316i '90; Vectra 4-drs. 2.0i GT '89; Vectra 4-5-drs. '88/'90; Kadett 3-4-5-drs. '85-'91; Frontera Sport 2.0i '93 en nog veel meer. Inruil en financiering mogelijk. Welling Opel, Haefland 2, Brunssum. Tel. 045-257700.

Te k. PEUGEOT 205 GTi 1900, bwj. eind '87, zeer veel extra's, kleur zwart, i.z.g.st. Telef. 045-216189.

Te k. RENAULT 25 GTX 2.2i, '86, electr. schuifd., trekh., APK 5-'94. ☎ 045-426136.

Saab 9000i-16 5-drs., kleur d.blauw, bwj. 11-'89, el. ramen. Off. Saab Dealer KOMPIER Heerlerbaan 66, Heerlen. Tel. 045-428840.

Saab 9000 Aero 2.3-16 turbo kleur rood, bwj. 1993, airco, cruise control, LM-velgen, sportonderstel, airbag, ABS, leder sportinterieur, 225 pk. Off. Saab Dealer KOMPIER Heerlerbaan 66, Heerlen. Tel. 045-428840.

Saab 900i 4-drs. kleur rood, bwj. 1990, centr. lock, stuurbekr. Off. Saab Dealer KOMPIER Heerlerbaan 66, Heerlen. Tel. 045-428840.

Te koop SUZUKI Swift Bandit 1.0, bwj. aug. '91, vr.pr. f 14.500,-. Tel. 045-253377.

TOYOTA Jeep 2.4 D, eind '91, vele extra's, als nieuw, vr.pr. f 27.500,-. Telef. 043-619664 b.g.g. 256077.

Te k. Toyota CELICA ST, '86, org. Toyota uitgeb., kl. rood, heel mooi, f 13.800,-. 045-323519 na 18 uur a.u.b.

Te koop gevr. alle merken auto's. Bet. HOOGSTE prijs!! 045-416239 tot 21. u. open.

ESCORT v.a. '81 t/m '87 v.a. f 1.500,- tot f 8.000,-; Escort '87 grijs kent.; Kever '72. Alles APK, inruil v.a. f 500,-, financ. mog. ☎ 04499-5204.

Mitsubishi PAJERO 4x4 benzine, geel kenteken, nwe motor en bak, rek. ter inz., radio/cass., trekh., nwe band., geen roest, 1 jr. RDW APK, wit, i.st.v.nw., bwj. '86, f 16.500,-, zien is kopen, veel extra's. 045-323178.

Te k. van particulier: VOLVO 360 GL, bwj. '85, APK 11-'94, diverse extra's, supermooie auto, vr.pr. f 4.250,-. Telef. 045-728188.

VOLVO 340 Diesel, '85, 4-drs., Sedan, 5-versn., i.z.g. st., APK 11-'94, vr.pr. f 2.850,-. Tel. 04958-91917.

Bedrijfsauto's

Te k. VW bus TRANSPORTER, bwj. '82, i.z.gst., kl. wit., pr. f 2.500,-. 045-708841.

Aanhangwagens

Te koop AANHANGER afm. 2 x 1 mtr, bwj. '93, als nieuw, vr.pr. f 850,-. 04492-4534.

Sloop- en schadeauto's

Te koop gevr. schade- en oude sloopauto's. Tev. onderd. Autosloperij K. KÖRFER, 045-227377, Industriestr. 7, Hoensbroek.

Wij geven U de HOOGSTE prijs voor Uw auto, sloop- en schade-auto. 045-225774.

Te koop gevraagd sloop- en SCHADE-AUTO'S. Autosloperij Marxer: 045-720418.

Te koop gevr. SLOOP- en schade auto's, tev. in- en verkoop gebr. auto-onderd. A. Körfer. ☎ 045-229045.

Te koop gevr. loop-, sloop- en SCHADE-AUTO'S en auto-onderdelen te koop ☎ 046-512924/046-519637

RAPIE vraagt loop- sloop- en schadeauto's, met vrijwaringsbewijs. Locht 70, Kerkrade. ☎ 045-423423.

Te k. gevr. SCHADE- sloop- en loopauto's, en verkoop gebr. auto-onderdelen. Joep Wolters. Telef. 045-411480.

Wij betalen de beste prijs voor Uw AUTO en sloopauto. Telef. 046-523828.

(Brom)fietsen

Koop of reserveer nu nog je BROMFIETS of scooter voor de oude prijs. Vanaf 1 maart duurder. Rens Janssen. Ganzeweide 54, Heerlen. Tel. 045-211486.

ROCK-SHOX service-center. Alle rep. en tuning klaar in 1 dag. ATB specialist Math. Salden Sittard.

Motoren

Te koop SUZUKI 450 L, bwj. '89. Telef. 04492-5820.

Reparaties

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Görgens. Industrieterr. Abdissenbosch. Landgraaf. Tel. 045-314122

TV/VIDEO defect? Snelle en vakkundige reparaties. Meestal binnen 1 dag klaar. E + E Electronica, Servatiusstraat 2, Treebeek-Brunssum. Tel. 045-231340.

KOELKASTREPARATIE. Geen voorrijkosten en gar. Vroko 045-441566/461658.

TEBBEN koeltechniek koelkast/diepvriesreparaties met garantie. Voor part. geen voorrijkosten. ☎ 045-460471.

DIEPVRIES en koelkast reparaties, zonder voorrijkosten. 046-745230. Service binnen 24 uur met garantie.

VAKKUNDIGE reparaties van alle merken was-droog-automaten. 04405-2148.

Bouwen/Verbouwen

Bouwbedrijf Interplan Geleen
Wij aanvaarden alle opdrachten metselwerken
- verzorgd werk
- snelle uitvoering
- betaalbare prijzen
☎ 046-755416.

Te koop oude partij VELDBRANDSTENEN plm. 300 voor f 50,-. Tel. 045-415122/717408.

Winkel&Kantoor

Te koop electrische TYPEMACHINE, vraagprijs f 400,-. Tel. 046-370026.

Te koop 60 m2 SYSTEEMWAND Inter Finish 3 m. hoog incl. 4 kozijnen/deuren; 150 m2 Heuge Superflor S tapijttegels (nieuw) projectkwaliteit kleur grijs; pompwagen voor pallets; plateauwagen; frankeermachine. Tel. 046-528660.

Geldzaken

HYPOTHEEKCENTRALE Nederland. Hypotheken tot 135% v.d. ex-waarde. Ook voor 2-verdieners. Rente v.a. annuiteit 5,6%, spaar 5.9%. Uw hypotheek verhogen? ☎ 073-220300.

Bedrijven/Transacties

SPAARBRIEFBEURS Eindhoven, 040-457080. Discrete verzilvering van waardepapieren aan toonder. Advies voor discreet sparen i.v.m. EG-maatregelen. Boschdijk 363.

Te k. FRITURE met woning, omg. Kerkrade. Br.o.nr. B-05181, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Hrl.

Ter overname CAFETARIA met restaurant in stad midden Limburg, centrum. Restaurant gedeelte 60 couvert met bar, cafétaria +/- 70 m2. Compleet ingericht, pand te huur, vr.pr. invent. GW f 175.000,-. Br.o.nr. B-05177, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Landbouw en Veeteelt

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

Uit voorraad leverbaar nieuwe machines voor speciale prijzen: Lely kunstmeststrooiers en rotorkopeggen; Landrollen ook vulbaar met water; kiepkarren 3-4-6 en 8,5 ton; diverse vaste tand cultivatoren; gegalvaniseerde weidehekken 3 t/m 5 m; veewagens 2-4 koeien en 6-8 koeien tandem-as; weideslepen 4-5-6 m, ook met banden, gegalvaniseerd en hydr. opklapbaar of paletten; gebr. mach.; grondfrees 1.30 m; aardappelafweegmachine; veewagens 1-2-3-4 koeien; kiepwagens 3.5 ton; vaste tand cultivatoren en triltand cultivatoren. LMB. J. SPONS, Eijsden. Telef. 04409-3500.

Te koop SJORD hengst, 3 jaar, tevens rijzadel te k. Crostolostr. 35, Stein.

Uit voorraad leverb. HETELUCHTKANONNEN met of zonder thermostaat, nu speciale prijzen. J. Spons, Eijsden. Tel. 04409-3500.

HOOI te k. Paardenboxen te huur. Elkenrade 8, Elkenrade. Telef. 04451-1257.

Te koop BIETENMOLEN met motor. Telefoon 04498-54836.

Te k. 1 Dewulf BIETENLADER R 8000 T; 1 kleine R 6 bietenrooier; div. Fähse bietenplanters; 1 Welger rollenpers RP 15-5; 1 Amazone/Vicon kunstmeststrooier; 1 MB-trac 1300; 1 Fendt 611/615; mengmestton 3600 ltr.; div. 2,5 t vorkheftrucks en 1,5 t batterij-heftrucks. Frissen B.V., Houthem/Valkenburg aan de Geul, telef. 04406-40338*.

RUBBER-TRANSPORT-BANDEN. Tel. 04406-13174.

Vakantie en Rekreatie

Van Hulst Montemar '94
10-13-14-17 dagen Costa per luxe touringcar.
Hotel en appartementen v.a. f 395,- p.p.
Royal Class + f 50,-.
Bel voor brochure 040 - 122363
of van Hulst Montemar Reizen,
Vestdijk 135. Eindhoven.

(Huis)dieren

De grootste KENNEL van Limburg. Alle jonge rashondjes. Meer dan 60 rassen plus gar. en tatoeage. Kl. America, Th.Watsonln 34 Achel(B). 09-3211644489 Zond. open maand. gesl.

HONDEN-, kippen- en konijnenhokken v.a. f 195,-. Houtbouw Ubachs, Eygelshovergracht 39, 6464 GA Kerkrade. Tel. 045-460252.

PUPS Yorkshireterriërs. Tel. 043-473551.

Te koop prachtige NEW FOUNDLANDER-PUPS, bruin teefje met stamboom, 19 weken. Tel. 045-217723.

Te koop nest jonge BOUVIERS. Telefoon 04404-2174.

Te koop DOBERMANN, 3 jaar, goed voor kinderen, goed karakter. 045-325605.

Te k. 5-jarig DRESSUURPAARD, vos, ruin, stokmt. 1.74m. Tel. 04459-1269.

Te koop Schotse COLLIE-PUPS, kl. pleumerier en tricolors, met stamboom, ingeënt en ontwormd, ouders aanw. Tel. 045-726184.

Te koop mooie MALTEZER-PUPS. Dierenspeciaalzaak Cobbenhaegen. Tel. 045-725260.

Opleidingen

ANWB & Bovag erkende Verkeersschool WISCHMANN & ZN voor al uw rijbewijzen en chauffeursdiploma's. Europaweg Zuid 340, Landgraaf, telefoon 045-321721. Rij-opleiding kan in 8 dagen of in 9 weken.

MIDDENSTANDSDIPLOMA nodig? Bel dan Handelsschool Brunssum 045-241156 of Handelsschool Maastricht 043-430477.

Caravans

4 a 5-pers. TOURCARAVAN Hobby 470 Classic, 2x gebr., i.st.v.nw. incl. inboedel, pr.n.o.t.k. 043-630539.

Te k. HOBBY Prestige 555 dubbelasser, bwj. '88, 1e eigenaar, vr.pr. f 14.000,-. Telef. 045-723076.

Te k. 3 à 4-pers. CARAVAN met voortent en ijskast, pr. f 1.250,-. ☎ 045-725695.

Voor in de tuin

TUINHUISJES, 25 types, f 435,- show! Schuurtjes, hondehokken enz. Vele afm. reeds vanaf f 195,-. Houtbouw Ubachs, 50 jaar af fabriek aan gebruiker. Kerkrade-Vink. Tel. 045-460252.

Huw./Kennism.

Serieuze man 46 jr. 1.71 l. zkt. een VROUW 35-46 jr. om samen een vaste relatie op te bouwen langs deze weg. Br.o.nr. B-05168, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Meisje 20 jr. zoekt ser. VRIENDIN voor uitgaan en tennis. Niet lesbisch! Omg. Kerkrade. Tel. 045-452710.

Bel de Vakman

SCHILDERS kunnen nog diverse behang- en binnen schilderwerk aannemen. Tel. 045-210020.

NEW LOOK BV Landgraaf. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154. Fax 323452.

Hans LIPS voor timmer-, dak en zinkwerk met garantie. Vraag vrijbl. advies/offerte. Bel 045-453818.

Ervaren vakman biedt zich aan voor straatwerk o.a. opritten, sierbestrating. Ook voor uw gehele tuinaanleg, zeer SCHERPE prijzen. Gratis offerte: 045-323178.

Wonen Totaal

In- en verkoop 2e HANDS meubelen en antiek. Tel. 045-724943, Rotterdamstr. 80a, Heerlen.

Te koop eiken BANKSTEL met kussens, eiken tafel, pr. n.o.t.k. Tel. 045-222101.

Te k. eiken BANKSTEL 3-1-1, eiken kast. Na 18.00 uur Heer Gosewynstr. 18, Born.

Te k. INBOEDEL o.a. diepvrieskist, wasmach., grill etc. Kijkdag: zat. 26-2 tsn. 11-14 uur, Holzstr. 40, Kerkrade.

Te k. SLAAPKAMER, Omastijl, f 500,-; 2-deurs kleerkast, wit met spiegel en schuifdeur, f 500,-. Telef. 045-220158 na 17.00 u.

Zkt. u 2e hands MEUBELS? Veel keus, ook antiek. Kouvenderstr. 208, H'broek.

In- en verkoop 2e hands MEUBELEN en antiek. Iedere dag geopend tot 18.00 uur. Voskuilenweg 91, Heerlen. Tel. 045-741708.

Voor al uw MEUBE[…] meubels op maat. W[…] Handelsstraat 9, […] ☎ 046-512981.

Wij SPUITEN al uw e[…] moderne meubels in […] wenste kleur. Fa. W[…] Handelsstraat 9, […] ☎ 046-512981.

Te k. BAROK kast, […] 2.40 m. br., vr.pr. f 6[…] Telef. ma t/m vrij van […] uur 09-49.241875449 […] 04454-65044.

Deze week aanbie[…] terrasstoelen v.a. […] eethoeken v.a. f 995[…] verse kasten, stoel[…] rekken sterk afgeprijs[…] REETHOES, Akers[…] 39A, Maastricht, Tel[…] 631774. Dond. koopavo[…]

Antieke SCHOUW m[…] chel, geslepen spieg[…] bulklok; porseleinen […] 12 arms; witte kleerk[…] 1 pers. bed met spi[…] matras. Tel. 045-719203.

Braderieën/Markten

ANTIEKBEURS KERKRADE
25-27 februari - Rodahal
met standhouders uit geheel Nederland
vrijdag 19-22, zaterdag 14-22, zondag 11-18 uur.
Organisatieburo I.R. Bezemer. Tel. 076-657508.

Snuffelmarkt MECC Maastricht
Zaterdag 26 maart 9-17 uur
Zondag 27 maart 10-17 uur
Huur een kraam op de grootste overdekte vlooienma[rkt]
van Zuid-Nederland. Kraamverhuur f 45,- per dag.
Bel 01640-57521 (kantooruren).

6 Maart 11.00-17.00 uur grote ROMMELMARKT in 't Plenkhoes, Bachstraat 2, Geleen-Zuid.

ROMMELMARKT zat[…] febr. Jan van Cep, H[…] 11, Amstenrade van […] 14.00 uur. Nog enkele […] te h. á f 15,-. ☎ 04492-1[…]

Muziek

Saxofoonaanbieding:
Dixon altsax, kwaliteitssax met hoge Fis klep,
superaanbieding voor f 995,- (excl. koffer), 2 jaar
vertrouwde Stalmeiergarantie, Musica tenorsax met ho[ge]
Fis klep van f 2.465,- voor f 1.395,- (excl. koffer).
Beide saxen: niet goed geld terug binnen 8 dagen.
Koop bij de man die het ook bedienen kan!
STALMEIER MUSIC
de muziekspecialist
Donderdag koopavond.

De muziekzaak van de jaren '90
Op zaterdag 26 februari van 11.00-16.00 uur
demonstreert Henny van Wakeren de nieuwste
Farfisa keyboards F1 en F2.
Altijd diverse aanbiedingen.
Muziekhuis Lyana
Mauritsweg 48, Stein.
☎ 046-333227
Ma. t/m za. open
donderdag koopavond.

Te koop PIANO merk Renn (noten), vr.pr. f 1.250,-. Tel. 045-412421.

Zonnebanken

Sla nu uw slag! Su[…] prijzen! GOERGEN […] hemels. De grootste […] vak-speciaalzaak in […] gio. Alles met 3 jaar g[…] Uit voorraad lev[…] Rijksweg Noord 97, […] Telef. 046-583002 […] pand Smeco t.o. zie[…] bij tankstation).

Te k. 10-lamps dubb[…] bogen zonnehemel […] pleet f 795,-. Win ee[…] nehemel Pampero […] f 1.695,- in onze pr[…] roussel. AU SOLEIL, […] in zonne-apparatuur, […] 38, Kerkrade. ☎ 045-46[…]

Wat VERKOPEN? […] teer via: 045-719966.

Radio en […]

Te k. B & O INSTA[…] 8000-serie, compleet. […] foon 045-224045.

Computers

Te k. APPLE Macintosh LC,
2 jaar gebruikt 6/40 MB compleet, inclusief kleurenmo[nitor]
en software f 1.650,-. Telefoon 045-711340.

Te k. NINTENDO met 6 spellen. I.z.g.st. Prijs f 200,- all in. Tel. 045-310263.

TV/Video

KLEUREN TV grote sortering vanaf f 65,-. Radio/TV van Voorst, Ganzeweide 48 Heerlerheide. 045-213879.

Goede KLEUREN TV'S, met garantie, zeer grote sortering, v.a. f 95,-. 25 Jaar TV Occasion Centrum Geel, Grasbroekerweg 25, Heerlen, telef. 045-724760.

Kleuren TV's 12-16 kan. v.a. f 60,- met afst.bed. v.a. f 125,-, met teletekst v.a. f 250,- o.a. Philips. Radio/TV FRANK BV, Bokstr. 33 Heerlerheide. ☎ 045-213432.

Huish. artikelen

IJSK., gasf. f 95,-; wasaut. f 175,-; diepvr. f 175,-; wasdr. f 175,-, 045-725595.

Kachels/Verwarming

Opruiming tot 50% korting, gaskachels / houtkachels. KACHELSMID, Walem 21, Klimmen. Tel. 04459-1638.

Kunst en An[tiek]

Te k. GEVRAAGD […] meubels en inboede[…] Cortenraad 00-3212261[…]

Te koop gev[raagd]

Wij betalen de hoogs[te …] voor al uw oude ME[…] Gebr. Swinkels, Be[…] Heerlen. 045-422025.

Gevraagd KLEUREN […] video's, stereotorens, […] zuiger, wasautomat[…] 1990. Telef. 04406-12[…]

Piccolo's in het Lim[burgs] Dagblad zijn groot in […] SULTAAT! Bel: 045-71[…]

[…]

NOVEEN St. Clara. […] rijk. Vraag alleen p[…] dingen. Bid 9 dage[n …] Wees Gegroet bij een […] dende kaars, ook als […] geen zin in heeft. Vr[…] dingen die vast onm[oge]lijken om verhoord […] den en iets wat u ter[…] ligt. Laat de negende […] kaars geheel opbrand[en …] publiceer dit bericht. U […] wat u vroeg.N.V.

KATHOLIEK GYMNASIUM ROLDUC
Kerkrade
Zaterdag 26 februari
OPEN DAG
Aanvang 14.00 uur, met een gezamenlijke opening in de aula
Telefoon school: 045-457211

SINT-ANTONIUS DOCTOR COLLEGE
Kerkrade
Zondag 27 februari
OPEN DAG
Inleidingen: 14.00 uur, 15.00 uur, 16.00 uur in aula hoofdgebouw
Open huis: vanaf 14.00 uur in juniorcollege
Telefoon school: 045-455941 / 045-458040

Nederland 1

RO/Avro
.00 **Journaal.**
.07-07.30 **Alles kits.** Gevarieerd kinderprogramma. Met om:
.07 **De wind in de wilgen.**
7.30 **ONTBIJT TV.** Met om 7.30, 8.00 en 8.25 Journaal.
.00 **Journaal.**
.07 **ONTBIJT TV.** Vervolg.
.31 **Topscore met Ted de Braak.**
.00 **Journaal.**
.07 **Prettig weekend, Nederland.**
.00 **Kook TV.**
.20 **Dynasty.**
.35 **Magnum P.I.**
.00 **Portugees voor beginners.**
.30 **Engels voor beginners.**
.00 **(TT) Journaal.**
.07 **(TT) Oppassen!!! Herh.**
.31 **(TT) Lingo.** Herh.
.54 **Kassa!** Herh.
.23 **Muilen dicht!** Herh.
.10 **De ronde van Witteman. Herh.**
.00 **(TT) Journaal.**
.08 **Young riders.** Amerikaanse westernserie. Afl.: Old scores.
.50 **Tee Vee studio.** Programma over televisie.
.39 **Topscore met Ted de Braak.**
.09 **Nijntje.** Afl.: Assepoester.
.15 **Sesamstraat.** Kinderprogram.
.29 **(TT) Jeugdjournaal.**
.39 **(TT) Klokhuis.** Informatief kindermagazine. Afl.: Vragen.
.59 **Hangin' with Mr. Cooper.** Amer. comedyserie. Afl.: Torn between two teachers.
.28 **Lieverdjes.** Jongerenmagazine.
.00 **(TT) Journaal.**
.24 **Stappen met Angela.** Programma waarin beroemde buitenlandse gasten ons land doorkruisen. Vandaag: Katherine Helmond.
.18 **Reporter.** Thematische actualiteitenrubriek.
.53 **The saint.** Engelse misdaadserie. Afl.: Een meesterlijk plan.
.46 **Sporen: Afgescheept.** Documentaire over aan de ketting gelegde schepen in Nederlandse havens.
.21 **2 point 4 children.** Engelse comedyserie.
.52-23.57 **Journaal.**

Nederland 2

Tros/Veronica/NOS
09.00 **Journaal.**
09.05 **Olympische Winterspelen Lillehammer.**
Met om:
09.05 **Samenvatting van de vorige dag en een vooruitblik op vandaag.**
09.25 **Skiën, slalom heren combinatie.**
11.00 **Biathlon, 4 x 7,5 km dames (teams).**
12.30 **Skispringen, 90 m schans.**
13.00 **Journaal.**
13.05 **Skiën, slalom heren combinatie.**
13.50 **(TT) Schaatsen, 5 km dames.** Aansl.: Skiën, slalom heren combinatie.
Aansl.: Skispringen, 90 m individueel.
17.56 **Zorgspot.**
17.58 **2 vandaag.**
18.00 **2 vandaag (vervolg) met om:**
18.00 **Journaal.**
18.15 **Actualiteiten.**
18.40 **Sportjournaal.**
18.50 **De hoofdpunten uit het nieuws gevolgd door het weer.**
18.55 **(TT) Onderweg naar morgen.** Nederlandse soapserie. Afl. 45.
Jan is woest omdat Margot de nacht bij Jur heeft doorgebracht. Daphne is getuige van een innig moment tussen Frank en Joyce. Bennie ziet met smart hoe Renée en Pim steeds nader tot elkaar komen. Elisabeth komt bij van haar operatie.
19.30 **Olympische winterspelen Lillehammer.**
Met om:
19.30 **(TT) Hoogtepunten van de dag.**
20.00 **IJshockey.**
21.00 **Kunstrijden, vrije kür dames. Aansl.: IJshockey.**
22.00 **(TT) Journaal.**
22.15 **Studio Lillehammer.**
22.50 **IJshockey.**
23.50 **In concert: Tina Turner.** Muziekspecial van het live concert van Tina Turner, bijgenaamd 'The Grandmother of Rock 'n' Roll', vanuit Phoenix, Arizona in 1993.
01.20-01.25 **Journaal.**

Nederland 3

KRO/Avro
08.53 **Nieuws voor doven.**
09.00-09.15 **Koekeloere.** Afl. 36.
09.30-09.45 **Nijntje en haar vriendjes.** Afl. 20: Boris op de berg. Herh.
10.00-10.20 **(TT) Nieuws uit de natuur.** Afl. 20: Geuren.
10.30-10.40 **Bisteboat: In gipspootsje!** Herh.
11.00-11.30 **(TT) Schooltv-weekjournaal.** Afl. 20.
13.00-13.07 **Nieuws voor doven.**
16.00 **Shift.** Afl.: Shift goes on holiday.
16.27 **Beestenboel.** Afl. 6: Een hapje maan. Herh.
16.38 **(TT) Nieuws uit de natuur.** Afl. 20: Geuren.
16.59 **(TT) School tv - Weekjournaal.**
17.30 **Villa achterwerk: Fred Express.** Afl. 7.
18.00 **Journaal.**
18.17 **Comedy op 3: Een schone heks** (Bewitched). Amer. comedyserie. Afl.: I remember you. sometimes. Darrin weet zich van het ene op het andere moment alles te herinneren. Hij dreigt hiermee een klant te verliezen, maar Samantha en Endora doen er alles aan dit te voorkomen.
18.46 **Uitz. politieke partijen: CDA.**
18.54 **(TT) Lingo.** Spelprogramma.
19.21 **Binnenland.** Actueel magazine voor multicultureel Nederland.
19.55 **In mijn ogen.** Serie interviews met tv-persoonlijkheden. Gast: Andries Knevel.
20.20 **Kunstmest.** Cultureel magazine.
21.02 **Parnell: Koning zonder kroon.** Serie. Afl. 4. De politieke positie van Charles Parnell binnen zijn partij komt te wankelen, wanneer er een splitsing vormt tussen voor- en tegenstanders over zijn morele gedrag. Wel kan hij eindelijk na 10 jaar met Katherine trouwen.
22.00 **(TT) Journaal.**
22.15 **Nova.** Actualiteitenrubriek.
22.45 **Gesprek met min.-president.**
22.55 **Trekking dagelijkse lotto.**
22.56 **ABN/AMRO-tennistoernooi.** Beelden van de vandaag gespeelde wedstrijden.
00.26-00.31 **Nieuws voor doven.**

RTL4

06.30 **Hei elei kuck elei.**
07.00 **Nieuws & krantenoverzicht.**
07.07 **Three little ghosts.**
07.30 **Nieuws & krantenoverzicht.**
07.37 **Eigen huis & tuin.**
08.00 **Nieuws & krantenoverzicht.**
08.08 **The bold & the beautiful** Herh.
08.30 **Nieuws.**
08.35 **Santa Barbara.** Deel 1. Herh.
09.00 **Nieuws & krantenoverzicht.**
09.10 **Santa Barbara.** Deel 2. Herh.
09.35 **Goede tijden, slechte tijden.** Nederlandse dramaserie. Herh.
10.05 **As the world turns.** Herh.
10.50 **Sons & daughters.** Herh.
11.15 **RTL Shop.** RTL Club shopping.
11.25 **Clip van de dag.**
11.30 **Rad van fortuin.** Spel. Herh.
12.00 **Telekids.** Kinderprogramma.
13.05 **Barend & Van Dorp.** Herh.
14.00 **Gezond en wel.** Herh.
14.30 **As the world turns.** Amerikaanse soapserie.
15.15 **RTL Shop.** RTL Club shopping.
15.20 **Santa Barbara.** Amer. soap.
16.10 **The Oprah Winfrey show.** Amerikaanse talkshow.
17.00 **5 uur show.**
18.00 **Zes uur nieuws.**
18.15 **Ooggetuige.** Reportages over gebeurtenissen die ingrijpen in mensenlevens.
18.30 **Rad van fortuin.** Spelprogram.
19.00 **Zeven uur nieuws.**
19.20 **Weer.** Door: John Bernard.
19.30 **The bold & the beautiful.** Amerikaanse soap rond twee families.
19.55 **Goede tijden, slechte tijden.** Nederlandse dramaserie.
20.25 **Miniplaybackshow.** Kinderen imiteren hun favoriete artiest.
21.25 **Wedden dat ik V op 5 heb.**
21.30 **Klasgenoten.** Progr. waarin een bekende Nederlander terugkeert naar zijn of haar klas van vroeger.
22.25 **Any which way you can.** Amerikaanse film uit 1980. Met: Clint Eastwood e.a.
Vervolg op Every which way but loose.
00.20 **Night mother.** Amerikaanse speelfilm uit 1986. Met: Sissy Spacek, Anne Bancroft e.a.
02.10 **Nachtprogramma**

RTL5

10.00 **Quantum thuiswinkel.**
11.30 **RTL text.**
14.30 **Quantum thuiswinkel.**
16.00 **RTL text.**
16.50 **Happy days.** Amer. comedy.
17.20 **MacGyver.** Amer. politieserie.
18.15 **Family ties.** Comedyserie.
18.40 **Paradise Beach.** Australische serie.
19.10 **Miami Vice.** Amer. politieserie.
20.00 **Acht uur nieuws.**
20.30 **Weer.**
20.35 **The Jacksons in concert.**
Registratie van het live concert van The Jacksons, dat op 19 februari plaatsvond. De gehele familie, onder wie Michael, zal aanwezig zijn en optredens verzorgen. De show begint met een medley, waarin diverse nummers van The Jacksons te horen en te zien zullen zijn en verschillende hits van Michael en Janet passeren de revue. Tijdens de medley zullen er beelden te zien zijn uit de diverse videoclips die The Jacksons hebben gemaakt en The Jackson 5 zingen het nummer Can you feel it. Vervolgens wordt 2300 Jackson Street ten gehore gebracht door de hele familie, inclusief de kleinkinderen. Janet brengt daarna een solo-optreden samen met haar band en dansers en Jermaine treedt eveneens solo op. De rij wordt gesloten door Michael die voor het eerst na alle commotie rond zijn persoon weer in het openbaar een live optreden verzorgt. Michael zal Lifetime Achievements Awards uitreiken aan Elizabeth Taylor en Berry Gordy.
In de finale van The Jacksons in concert wordt If you only believe, een speciaal door Jermaine Jackson geschreven nummer, gebracht.
22.00 **Sportnieuws.**
22.15 **I.S.C.H.A.** Talkshow.
23.00 **Late nieuws.**
23.15 **Ice station Zebra.** Amer. actiefilm uit 1968. Met: Rock Hudson, Ernest Borgnine e.a.
01.40 **Hei elei, kuck elei aktuell.** Luxemburgs programma.
02.10 **Quantum thuiswinkel.**
05.10 **RTL text.**

Duitsland 1

.00 **Morgenmagazin Olympia extra.** Ontbijttelevisie met Olympisch nieuws.
.00 **Olympia live.** Olympisch sportprogramma met reportages en interviews en vanaf:
.25 Skiën: Combinatie-slalom heren, 1e manche;
.50 Biathlon: 4 x 7,5 km dames;
12.25 Schansspringen: 90 meterschans;
12.55 Skiën: Combinatie-slalom heren, 2e manche;
13.55 Schaatsen: 5 km dames.
Met om ca. 13.50-13.52, 15.30-15.35, 17.00-17.05 Tagesschau.
.40 **ARD vor acht.** Regionale informatie.
.50 **Tagesschau-Telegramm.**
.55 **Kojak - Einsatz in Manhattan,** serie. Afl.: Theo in der Klemme.
.50 **Tagesschau-Telegramm.**
.55 **Die Dinos,** serie. Afl.: Jugend forscht.
.25 **Olympia extra.** Olympisch sportprogramma met de hoogtepunten van vandaag en Kunstrijden op de schaats: Verplichte kür dames. Commentaar: Rudi Cerne; IJshockey: halve finales. Commentaar: Jochen Sprentzel en Herbert Watterott; Bundesliga voetbal: Werder Bremen - 1. FC Nürnberg en Borussia Dortmund - VfB Stuttgart. Presentatie: Waldemar Hartmann.
Met om ca. 20.15-20.30 Tagesschau en ca. 22.45-22.55 Tagesthemen.
.00 **Tagesschau.**
.05 **(TT) Max mon amour.** Franse speelfilm uit 1986.
De Britse cultureel attaché in Parijs is gehuwd met Margaret, een zeer aantrekkelijke jonge vrouw. Hij vermoedt dat zijn vrouw er een minnaar op na houdt en besluit haar gangen na te laten gaan door een detective. Deze ontdekt dat Margaret een affaire heeft met een chimpansee.
.40 **Tagesschau.**
.45 **Im Netz der Abwehr** (Underground). Amer. speelfilm uit 1969.
.20-03.25 **Zuschauen - Entspannen - Nachdenken.**
Steinlandschaften. Afl.: Im Capitol Reef National-Park.

Duitsland 2

05.55 **Käpt'n Blaubär.**
06.00 **Morgenmagazin.** Ontbijttelevisie met Olympisch nieuws.
09.00 **Tagesschau.**
09.03 **Dallas.** Afl.: Todesangst. Herh.
09.45 **Yoga.** Afl. 9.
10.00 **Tagesschau.**
10.03 **Karl der Grosse.** Documentaireserie over Karel de Grote.
10.50 **Hundert Meisterwerke.** Herh.
11.00 **Tagesschau.**
11.03 **(TT) Ärzte.** Afl. 2. Herh.
12.35 **Umschau.**
12.55 **Presseschau.**
13.00 **Tagesschau.**
13.05 **ARD-Mittagsmagazin.**
13.45 **Nachbarn.** Magazine.
14.30 **Mäusefänger gesucht.** Chinese poppenfilm.
14.50 **(TT) 1 - 2 oder 3.** Spelprogram.
15.15 **Pingu.** Poppenserie.
15.20 **heute.**
15.25 **Auf Leopardenspuren am Toten Meer.** Natuurdocumentaire over luipaarden in de Sinaï-woestijn in Israël, die daar uiterst zeldzaam zijn.
16.09 **The flying doctors.** Austral. doktersserie. Afl.: Familienbande.
17.00 **heute, sport en weerbericht.**
17.15 **länderjournal.** Aansl.: heute-Schlagzeilen.
18.00 **Freunde fürs Leben.** Duits-Oostenrijkse serie. Afl.: Nachfolger.
18.20 **Guten Abend.**
19.00 **heute.**
19.20 **Weerbericht.**
19.25 **Der Nelkenkönig.** Serie.
20.15 **(TT) Der Alte.** Politieserie.
21.15 **Die Reportage - Die späte Rache der Indianer.**
Reportage over de explosieve toename van casino's in de indianen-reservaten in de Verenigde Staten. Met het geld dat met name door blanke gokkers binnenkomt, worden in de zwaar onderontwikkelde gebieden onder andere scholen en woningen gebouwd.
21.45 **heute-journal. Aansl.: Politbarometer.**
22.20 **aspekte.** Cultureel magazine.
22.50 **Wie du mir.. .** Tv-film uit 1989 van Dagmar Damek. Herh.
00.20 **heute.**
00.25-02.05 **Die Legende vom Killer Tom** (When the legends die). Amerikaanse speelfilm uit 1972.

Duitsland 3 West

08.15 Ochtendgym. **08.30** Cursus biologie. **09.00** Aktuelles aus dem Videotext. **09.05** ARD-Morgenmagazin. **10.00** Schooltv. **12.00** Vale Tudo - Um jeden Preis. Afl. 39. **12.30** (TT) Monitor. **13.15** Monitor im Kreuzverhör. **14.00** West 3 aktuell. **14.05** Hit-Clip. **14.30** Anna, Schmidt & Oskar. Afl. 20. **14.45** Tiere der Heimat. **15.00** West 3 aktuell. **15.05** FensterPlatz. **16.00** fit + mobil. **16.30** Cursus biologie. **17.00** A - Z Lifeshow. **17.15** Sixteen. **18.00** NRW. **18.05** KuK - Klön und Klaaf. **18.30** Konto. **18.45** Aktuelle Stunde. **19.25** Fensterprogr. der Landesstudios. **19.45** Lippes Lachmix. **20.15** Westpol. **21.00** West 3 aktuell. **21.15** Ein Herz und eine Seele. Afl.: Die Bombe. **22.00** B. trifft . . Talkshow. **23.00** Shalom. Verslag van het Europees Jiddisch festival 1993. **00.30** Nachrichten. **00.35** Nachtprogr. Met: Tagesschau vor 20 Jahren. **00.50** Tagesthemen. **01.20** Aktuelle Stunde. **04.00** Schooltv. **06.00** Cursus biologie. **06.30** Westpol. **07.15** B. trifft . **08.15** Sixteen.

Duitsland 3 SWF

08.15 Tele-Gym. **08.30** Cursus biologie. **09.00** Schooltv. **10.50** Non-Stop-Fernsehen. **12.40** Frauen im Hause Württemberg. Serie. **13.00** Saar-Report. Herh. **13.30** Politik Südwest. **14.00** Politik Südwest. **14.30** This week. **14.45** Actualités. **15.00** Hallo, wie geht's? **15.15** Culinaire serie. **15.45** Montagsmaler. **16.15** Die Deutsche Schlagerparade. **17.00** Cursus biologie. **17.30** Partnerschaft: Alles Alltag II. Magazine over relaties. **18.00** Menschen und Tiere. Afl.: Bei den Pavianen. **18.25** Unser Sandmann. **18.30** Südwest aktuell. **18.35** Hallo wie geht's? **18.50** Fahr mal hin. Afl.: Im Nagoldtal. **19.20** Landesschau. **19.48** Landesschau aktuell. **20.00** Tagesschau. **20.15** Alles, was Recht is. **21.00** Nachrichten. **21.15** De gnitz Goggler. Cabaretprogr. **22.45** Dempsey and Makepeace. Engelse politieserie. Afl.: Schutzengel. **23.35** Ohne Filter extra. Concertregistratie van Albert Collins & The Icebreakers. **00.35** Schlussnachrichten. **00.50** Non-Stop-Fernsehen .

RTL Television

06.00 RTL aktuell. **07.00** Guten Morgen Deutschland. **09.00** Emergency. Herh. **10.00** The bold and the beautiful. **10.30** Days of our lives. **11.00** Der Preis ist heiss. **11.30** Familien Duell. **12.00** Punkt 12. Middagmagazine. **12.30** Springfield Story. **13.20** California Clan. **14.10** Murder she wrote. **15.00** Ilona Christen. Thema: Psychiatrie-Opfer. **16.00** Hans Meiser. Thema: Einkaufsstress. **17.00** Who's the boss?. Herh. **17.30** Married, with children. **18.00** Family ties. **18.30** Achtzehn30 - Das Telefon-Thema. **18.45** RTL aktuell. Nieuws, sport en weerbericht. **19.10** Explosiv - Das Magazin. **19.40** Gute Zeiten, schlechte Zeiten. **20.15** Miami Vice. **21.15** Cheese. Komedie. **21.45** Unter einer Decke. **22.15** Wie Bitte?! **23.15** Gottschalk. Latenight show. **00.00** RTL Nacht-Journal. **00.30** NACHTS! Talkshow. **01.00** Engelchen - oder die Jungfrau von Bamberg. Duitse erotische speelfilm uit 1968. Herh. **02.25** Bad girls from Mars. Amer. erotische speelfilm. Herh. **04.00** en **04.45**American Gladiators. Actieshow. **05.35** Tekenfilm.

SAT 1

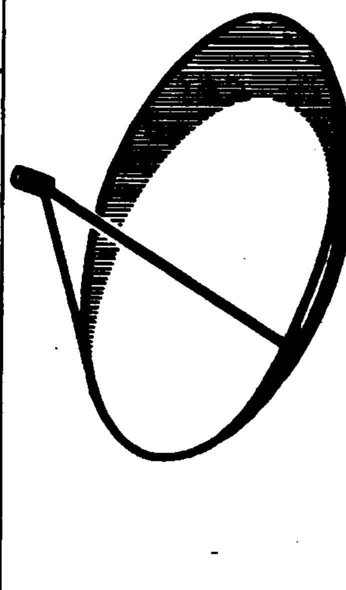
06.00 Deutschland heute morgen. **09.05** Alf. Herh. **09.30** Love Boat. **10.25** Bonanza. **11.20** The young and the restless. **12.15** Glücksrad. **13.00** Love Boat. **14.00** Neighbours. **14.30** Alf. **15.05** Bonanza. **16.00 Star trek: The next generation. 17.00** 5 mal 5. **17.30** Regionale progr.'s. **18.00** Geh aufs Ganze! **19.00** Newsmagazin. **19.19** täglich ran. **19.30** Glücksrad. **20.15** Asterix le Gaulois. Franse tekenfilm uit 1967. **21.40** Affengeil - Tiere ganz privat. **22.10** ran. Voetbalmagazine met Bundesliga-voetbal. Aansl.: TopNEWS. **23.00** Skandalöse Emanuelle - Die Lust am Zuschauen (Voglia di guardare). Ital. erotische speelfilm uit 1986. **00.25** La cage aux folles III, Elles se marient. Frans-Ital. komedie uit 1985. **02.05** Star trek: The next generation. Herh. **02.55** Vorsicht Kamera. **03.20** La cage auf folles II, Elles se marient. Frans-Ital. komedie. Herh. **04.55** Neigbours. Herh. **05.20** ran.

België/TV 1

14.00 **Schooltv.** Met: Heb je 't al gehoord, Alice. Afl. 4.
14.30-15.00 **Family Album U.S.A.** Afl. 7: Man's best friend.
17.00 **Famous five.** Engelse jeugdserie. Afl. 2: De vijf op Kirrin-eiland.
17.30 **Girl from tomorrow,** jeugdserie. Afl. 8: Tomorrow's end 8.
17.55 **Tik tak.** Animatieserie. Afl. 56.
18.00 **Journaal.**
18.10 **Mooi en meedogenloos** (The bold and the beautiful). Afl. 885.
18.35 **Top Score.** Quiz.
19.03 **Buren** (Neighbours). Afl. 1310.
19.25 **Mededelingen** en overzicht.
19.30 **Journaal en sport.**
20.00 **F.C. De Kampioenen,** serie. Afl.: De nieuwe kampioen.
20.30 **De droomfabriek.** Magazine waarin de wensen en dromen van volwassenen en kinderen worden verwezenlijkt.
22.00 **Buiten de zone.** 10-delige komische jeugdserie. Afl. 5: Geld.
22.30 **Vandaag en sport.**
22.55 **Tropical heat.** Amer. misdaadserie. Afl. 37: Last of the magnificent.
23.45-23.50 **Coda.** Jan van der Hoeven leest voor uit eigen werk. Vandaag: Schrijf links.

België/TV 2

18.50 **Journaal.**
19.00 **Schooltv:** Elektriciteit en magnetisme. Afl. 9: Het quantummechanische heelal.
19.30 **Het capitool** (Capitol). Afl. 727.
20.00 **Vlaanderen vakantieland.** Toeristische portretten uit binnen- en buitenland. Vandaag: Binnenland: Antwerpen: 1000 jaar Westerlo; Buitenland: Texel; Tips voor trips.
20.40 **Document: De slavenkust** (La côte des esclaves).
Documentaire over de Afrikaanse kant van de slavenhandel in het koninkrijk Dahomey tussen 1650 en 1850.
21.30 **Journaal en sport.**
22.00 **Couleur locale.** Multi-cultureel programma over mensen die kleur geven aan Vlaanderen.
22.30-00.10 **My own private Idaho.** Amerikaanse speelfilm uit 1991.

RTBF/La Une

16.15 Vacaturebank. **16.30** Nouba nouba. Kinderprogr. **17.25** Croc-blanc. Frans-Canadese serie. Afl. 18: La piste du wapiti. **17.50** Monsieur Belvedere. Amer. serie. Afl. 55: Le professeur. **18.15** L'empire des médias. Spelprogr. rond de media. **18.50** Servi chaud. Gev. magazine. **19.30** Nieuws. **20.10** Bon week-end. Amusementsprogr. **20.45** A quoi tu penses-tu? Franse komedie uit 1991. **22.20** Le mystère des tombes gelées de Siberie. Documentaire over de ijsgraven van de Scythen op de grens van Rusland, China en Mongolië. **23.05** Laatste nieuws. **23.20** Beursberichten. **23.25-00.50** ■ Ciné-club de minuit: How to survive a broken heart, Nederlandse speelfilm uit 1990.

Sports 21

19.30 Nieuws (tevens in gebarentaal). **20.10** Basketbal. Quaregnon - Pepinster. **21.50-22.25** Beursberichten.

BBC 1

07.00 Business breakfast. **08.00** BBC Breakfast news. **10.05** Kilroy. **10.45** Newshound. **11.00** nws. **11.05** Playdays. **11.30** Gev. ochtendmagazine. Met om 12.00 en 13.00 nws. **13.15** Pebble Mill. **13.55** Regionaal nws. **14.00** nws. **14.30** Neighbours, soapserie. **14.50** The travel quiz. **15.20** Holiday. **15.50** The flying doctors. **16.35** Popeye. **16.45** Open a door. Afl.: Cyprus. **16.50** Moomin. **17.15** Jackanory. **17.30** The animals of Farthing Wood. **17.55** Newsround extra. **18.10** Grange Hill. **18.35** Neighbours. **19.00** nws. **19.30** Regionaal nws. **20.00** Home truths. **20.30** Tomorrow's world. Vandaag o.a. waarom er geen Pil voor mannen is. **21.00** Only fools and horses, comedyserie. **21.50** Drive. **22.00** nws. **22.30** Love hurts. **23.20** The mean machine. Amer. speelfilm uit 1974. **01.20** World bowls.

BBC 2

07.45 Open university. **09.00** Breakfast news. **09.15** Westminster daily. **10.00** Schooltv. **10.15** Spain means business. **10.45** Schooltv. **11.20** Around Scotland. **11.40** Schooltv. **14.20** Charlie Chalk. **14.35** The adventures of Buzzy Bee and friends. **14.40** Schooltv. **15.00** nws. **15.15** Open view. **15.20** Olympic Grandstand and racing from Haydock Park. Skiën: Comb.-slalom heren; Paardekoersen. Met om 15.50 nws. **16.50** nws. **17.00** Today's the day. **17.30** Olympic Grandstand and world bowls. Schansspringen: 90 m.-schans; Bowlen: WK indoor. **19.00** Captain Scarlet and the Mysterons. **19.25** The man from U.N.C.L.E. **20.15** The living soap. **20.45** What the papers say. **21.00** Olympic Grandstand. Kunstrijden op de schaats: Vrije kür dames; IJshockey: halve finales. Verder de hoogtepunten van vandaag. Aansl.: Sarajevo - A street under siege. **23.30** Newsnight. **00.15** Fantasy football League. Spelprogr. **00.45** The Ferguson theory. Comedyserie. **01.10** The Ren and Stimpy show. Herh. **01.40-03.10** Carry me back. Nieuwzeelandse speelfilm uit 1982.

CNN

07.30 Moneyline. **08.00** World wide update. **08.30** World report. **09.45** CNN newsroom. **11.30** World report. **12.30** Business morning. **13.30** Business day. **14.30** Business Asia. **15.00** Larry King live. **17.30** CNN & Co. **18.00** NewsHour. **20.00** World business today. **21.00** Intern. hour. **22.45** World sport. **23.00** World business today update. **23.30** Showbiz today. **00.00** The world today. **01.00** Moneyline. **01.30** Crossfire. **02.00** Prime news. **03.00** Larry King live. **05.30** Showbiz today.

Eurosport

06.00 Olymp. ochtend. **06.30** Eurosportnews. **07.00** Olymp. nieuws. **07.30** Olymp. ochtend. **08.00** Olymp. Winterspelen. Met: Shorttrack schaatsen. Finales. **08.30** Freestyle skiën. Herh. **09.45** Biathlon. 4 x 7,5 km estafette dames. Live. **12.00** Alpine skiën. Combinatie-afdaling heren. **12.30** Alpine skiën. Combinatie-slalom heren. **13.00** Alpine skiën. Comb.-slalom heren. Live. **14.00** Schansspringen. 90 m.-schans. Live. **15.30** Schaatsen. 5 km dames. Live. **16.30** Biathlon. 4 x 7,5 km estafette dames. **17.30** Olymp. nieuws. **18.15** Schansspringen. 90 meter-schans. **19.00** Kunstrijden op de schaats. Vrije kür dames. Live. **22.30** IJshockey. 1e halve finale. **23.30** IJshockey. 2e halve finale. **00.30** Olymp. nieuws. **01.00** Eurosportnews. **01.30** Schansspringen. 90 meter-schans. **03.00** Olymp. nieuws. **03.30** Eurosportnews. **04.00-06.00** IJshockey. Halve finales.

MTV

06.00 Awake on the wild side. **09.00** Ingo. **12.00** The soul of MTV. **13.00** Greatest hits. **14.00** Simone. **16.30** The report. **16.45** At the movies. **17.00** News. **17.15** 3 from 1. **17.30** Dial MTV. **18.00** Music Non-Stop. **20.00** Greatest hits. **21.00** Most wanted. **22.30** Beavis & Butt-head. Tekenfilm. **23.00** The report. **23.15** At the movies. **23.30** News at night. **23.45** 3 from 1. **00.00** Marijne van der Vlugt. **02.00** Chill out zone. **03.00-07.00** Night videos.

RAI UNO

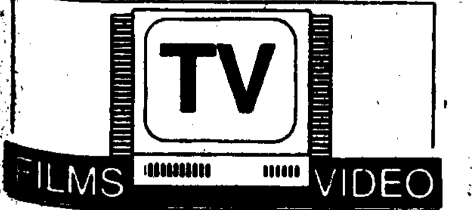
06.00 Ochtendprogr. **12.25** Nieuws. **12.30** TG1 Flash. **12.35** La Sognora in Giallo. **13.30** Nieuws. **14.00** Week-end Cronache italine. **14.20** Il mondo di quark. **15.00** Uno per tutti. Gev. kinderprogr. **17.55** Parlementaire rubriek. **18.00** TG1 Previsioni sulla viabilità. **18.15** Fortunamente insieme. **18.45** In viaggio nel tempo. Serie. **19.30** Almanacco del giorno dopo. **19.40** Miraggi. **19.50** Nieuws en sport. **20.00** Telegiornale. **20.30** TG1 Sport. **20.35** Miraggi. **20.40** San Remo Festival. **23.35** Tg1. **23.40** Da SanRemo Dopofestival. **00.30** TG1 Notte - Che tempo fa. **01.10** Oggi al Parlamento. **01.20** Patente da Campioni. **02.05** La Formula. Film, 1980 Aansl.: Nachtprogrammering.

NBC

05.30 NBC news. **06.00** Super shop. **06.30** NBC news. **07.00** ITN World news. **07.15** US market wrap. Herh. **07.30** CNBC Business report. **08.00** ITN World news. **08.15** US Market wrap. **08.30** NBC news. **09.00** Super shop. **12.00** Today's business. **12.30** FT Reports. **13.00** Today. **13.30** FT business today. **14.00** Today. **14.30** The money wheel. **17.30** FT business tonight. **18.00** Today. **19.00** ITN World news. **19.30** Culture calendar. **20.00** Documentary showcase. Afl.: America, a look back - The Great War. **21.00** Auto- en motormagazine. **22.00** ITN World news. **22.30** FT business tonight. Herh. **22.50** US market wrap. **23.00** The Tonight Show with Jay Leno. **00.00** Real personal. **00.30** NBC network news. **01.00** Equal time. **01.30-02.00** Turn of fate. Serie.

TV 5

06.00 Ochtendprogr. **12.00** Nieuwsflits. **12.05** La chance aux chansons. **12.45** Zwitsers nieuws. **13.05** Monsieur le ministre. **13.30** Klasssieke muziek. Herh. **14.30** Grand solistes. **15.05** Scoubidou. Herh. **16.00** Nieuws. **16.10** Vision 5. **16.25** Oxygène. **16.50** Gourmandises. **17.05** Une peche d'enfer. **17.35** Cultureel magazine. **18.10** Questions pour un champion. **18.30** Nieuws. **18.55** Revue de presse des pays arabes. **19.00** Des chiffres et des lettres. **19.30** Belg. nieuws. **20.00** L'hebdo. Magazine. **21.00** Nieuws en intern. weerbericht. **21.40** Stars 90. **23.10** 37.2. Medisch magazine. **00.20** Nieuws. **00.45** Kiosk. **01.00** Kaleidoscope. Serie rechtszaken. **01.30** La chance aux chansons. **02.25** Temps présent. **03.25** Mémoire d'un cyclone. Documentaire. Herh.**04.20** Les voiles du futur. Herh. **05.20** Eurojournal.

RTL4
22.25 uur - Any Which Way You Can - (1980-USA) Mager, maar iets beter vervolg op Any Which Way But Loose.
Actiefilm van Buddy Van Horn waarin de aap Clyde met zichtbaar meer plezier acteert dan Clint Eastwood.

België/TV 2
22.30 uur - My Own Private Idaho - (1991-USA) Twee mannelijke prostituees gaan op zoek naar de moeder van een van hen.
Intrigerende film van Gus Van Sant met de te jong overleden River Phoenix in de hoofdrol.

RTL5
23.15 uur - Ice Station Zebra - (1968-USA) Actiefilm van John Sturges waarin Rock Hudson een commandant van een onderzeeër speelt die op de Noordpool betrokken raakt in een nucleair conflict. Naar het boek van Alistair Maclean.

BBC 1
23.20 uur - The Mean Machine - (1974-USA) Mengeling van snelle actie en zwarte humor in film van Robert Aldrich over het conflict tussen gevangenen en bewakers. Met: Burt Reynolds en Eddie Albert.

● *'Moeder' Anne Bancroft probeert in de Amerikaanse speelfilm 'Night Mother' haar dochter Sissy Spacek ervan te weerhouden zelfmoord te plegen. (RTL4 - 00.20 uur).*

Duitsland 1
00.05 uur - Max Mon Amour - (1986-F) Peter wil weten wie de minnaar van zijn vrouw is. Groot is zijn schrik als het een chimpansee blijkt te zijn.
Komedie van Nagasia Oshima met Charlotte Rampling en Anthony Higgins.

RTL4
00.20 uur - Night Mother - (1986-USA) Intieme film van Tom Moore over een meisje (Sissy Spacek) dat aankondigt zelfmoord te plegen en haar moeder (Anne Bancroft) die dat probeert te voorkomen.

Duitsland 2
00.25 uur - When the Legends Die - (1972-USA). Kritische blik van regisseur Stuart Miller op de wild-west-films.
Moderne, onderhoudende western. Met o.a.: Richard Widmark en Frederick Forrest.

RTL Television
01.00 uur - Engelchen - oder die Jungfrau von Bamberg - (1968-D) Fascinerende, schaamteloze erotische film over een meisje dat naar München reist, vast besloten haar maagdelijkheid te verliezen.
Met: Gila von Weiterhausen. Regie: Marran Gogov.

BBC 2
01.40 uur - Carry Me Back - (1982-NZ) Zwarte komedie van John Reid over twee mislukte broers die het dode lichaam van hun vader naar de boerderij willen smokkelen voor de erfenis. Met: Kelly Johnson.

Duitsland 1
01.45 uur - Underground - (1969-USA) Uitstekende thriller van Arthur H. Nadel die speelt tijdens WOII.
Robert Goulet goed op dreef als Amerikaanse majoor die zich in Frankrijk bij het verzet aansluit.

radio

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 16.30, 17.30 en 18.30 nieuws.
7.07 Vara Radio I vrijdageditie. 9.05 Het balkon. 10.05 NL Buitenland. 11.05 Argos. 12.07 Vara Radio I vrijdageditie. 14.05 De transmissie. 16.05 Welingelichte kringen. 17.07 Tros Aktua. 19.04 Talkradio. 20.04 God zij met ons. 22.04 De laatste ronde. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04-7.00 Tros Nachtwacht.

Radio 2
Elk heel uur nieuws.
7.04 Thank God it's friday. 9.04 Adres onbekend (muziek terwijl u zoekt). 12.04 Het hart van twee. 14.04 Het paleis. 17.04 Fileradio. 18.04 Alle mensen. 19.04 Club Veronica trend. 20.04 De avond van het sentiment, met om 20.04 De hits van... 22.04-24.00 Listen to the music.

Radio 3
Elk heel uur nieuws.
6.02 Breakfast-club. 9.04 Arbeidsvitaminen. 12.04 De steen & been show. 14.04 Carola. 15.04 Popsjop (I en II). 17.04 Rinkeldekinkel. 18.04 De Avondspits. 19.04 Spoor 7. 20.04 Paperclip magazine. 21.04 Villa 65. 0.04 Countdown café. 2.02-6.00 Oh, wat een nacht.

Radio 4
Om 7.00, 8.00, 13.00, 18.00 en 20.00 nieuws.
7.02 Ouverture: Barokmuz. 8.04 Opus 4. 9.00 Muziek voor miljoenen. 11.00 Het ochtendconcert. Muz. voor ork. en viool. 13.04 En nu...mijn verzoek. 14.00 Middagconcert: Lutheraanse mis voor de kersttijd. 15.35 Mozart KV 378. 16.00 De Nederlanden. Nederland in internationaal perspectief Muz. voor piano. 17.00 Operette: Anny Schlemm 65 jaar. 18.04 Rameau: Pigmalion. Le Concert Spirituel o.l.v. Hervé Niquet met sol. 19.00 De pianist Julius Kätchen speelt Brahms. 19.30 Harnoncourt dirigeert Haydn. 20.02 Avondconcert - De Vara-matinee: Salammbo, opera van Mossorgsky. Radio Filharm. Ork. o.l.v. Zoltan Pesko met Groot Omroepkoor en sol. 22.00 Legendarische uitvoeringen van kamermuziek van Beethoven. 23.00 Muziek van deze eeuw. 0.00-1.00 Vier na middernacht.

Radio 5
Elk heel uur t/m 18.00 nieuws.
6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en scheepvaartberichten. 7.05 Vroeg op 5. 8.55 Waterstanden. 9.02 Het gesprek. 9.40 Plein publiek. 11.02 Rondom het woord. 12.02 Bonnefooi. 12.30 Werken aan werk. 13.10 Gebeurtenissen. 14.02 De ronde tafel van Pam. 15.02 Opium. 17.10 Radio UIT. 17.50 Uitzending politieke partijen: VVD. 18.02 Religieus programma in twee talen: 18.02 Arabisch programma; 18.30 Turks programma. 19.00 Waar waren we ook alweer? 19.15 Nieuws en actualiteiten in het Turks. 19.50 Nieuws en actualiteiten in het Marokkaans en Berbers. 20.40 Nieuws en actualiteiten in het Chinees. 21.00 Licht en uitzicht. 21.30 EO-Metterdaad hulpverlening. 21.40 Boeken wijzer. 22.00 Zicht op Israël. 22.20 De psalmen. 22.40 Theologische verkenningen. 23.07-24.00 Met het oog op morgen.

Omroep Limburg
Elk heel uur ANP-nieuws. 7.00 Limburg Aktueel. 8.00 Radio-NieuwsCentrale, binnen/buitenlandrubriek. 8.30 Regionaal nieuws. 8.35 Limburg aktueel. 9.00 Tussen de bedrijven door. Verzoekplaten van bedrijven en instellingen. 11.00 Op de valreep, tips voor het weekeinde. 12.00 Limburg Actueel. 13.00 RadioNieuwsCentrale, binnen/buitenlandrubriek. 13.30 Regionaal nieuws. 13.35 De Buurt. 14.00 Licht Limburgs, nonstopmuziek. 15.00 Profiel. Een gast uit de (semi-)actualiteit zal een half uur lang zijn of haar verhaal vertellen. Presentatie: Jacques Heyen. 16.00 Cultureel magazine Festival, met filmrubriek. 17.00-18.00 Limburg Aktueel: nieuws en actualiteiten. Presentatie: Alf Poell.

BRTN/Radio 2
O6.00 Nieuws. 6.05 Radio 2 regionaal. 8.00 Nieuws 8.10 Het leven is mooi. 10.00 Nieuws 10.03 Gewoon genieten (om 11.00 Weerbabbel door Bob de Richter). 11.50 Het koekoeksnest. 12.00 Radio 2 regionaal. 13.00 Nieuws. 13.10 Goed op vrijdag. 14.00 Het Algemeen Belang. 16.00 Abraham al gezien? 17.00 Radio 2 regionaal. 18.00 Nieuws. 18.10 Hitriders. Toppers en platen van vroeger. 20.00 Wie zoekt die vindt. Programma met platen waaraan een verhaal is verbonden. 22.00 nieuws. 22.05 Country-Side. Country- en westernmuziek met Erik Bayens. 23.30 Nachtradio (vanaf 24.00 elk heel uur nieuws).

België/BRF
Nieuws: 6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 12.30, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30 en 20.00 uur.
6.05 Radiofrühstück + Spiel 'Glückstreffer' (6.15 Wort in den tag; 6.45 Hörergrusslotterie; 7.15 Veranstaltungskalender; 7.30 Regionalnachrichten; 8.30 Presseschau). 9.05 Regionalnachrichten. 9.10 Gut Aufgelegt. Tips und Themen am Vormittag. 12.05 Musik à la carte (12.30 BRF Aktuell). 13.00 Presseschau. 13.05 Musikbox. 16.05 Popcorn. 18.00 Regionalnachrichten. 18.05 BRF-Aktuell (Aktuelles am tage). 18.40 Jazz. 20.05-21.00 Lieder, Chansons & Folk.

Happy RTL Radio
Elk heel uur nieuws.
5.00 Dauwtrappen. 7.00 De start met Bart, Bart van Leeuwen. 10.00 Koffiekringen, Jan de Hoop. 12.00 Goeiemiddag Nederland, Marc Jacobs. 14.00 De Goudmijn met Jan van de Putte. 16.00 Vrijheid Blijheid met Ron Bisschop. 19.00 De Zeven uur Show. 22.00 De Goudmijn. 24.00-05.00 RTL Nightshift.

WDR 4
4.05 Radiowecker. 6.05 Morgenmelodie. 8.07 Morgenmelodie und Wetterbericht. 9.05 Musikpavillon. 12.00 Nachrichten, Zur Sache. 12.07 Gut aufgelegt (met om 13.00 Mitmenschen en 14.00 Nachrichten, Stichwort Wirtschaft). 15.00 Café-Konzert. 16.05 Heimatmelodie. 17.00 Der Tag um fünf. 17.07 Musikexpress. 20.00 Nachrichten. 20.05 Zwischen Broadway und Kudamm. 21.00 Musik zum träumen. 22.30-4.05 Nachtexpress.

Limburgs Dagblad

KIOSK

Deze pagina wordt gecoördineerd door de afdeling PR en Promotie. Voor inlichtingen: 045-739366.

26 FEBRUARI
- Neeritter, De Grensstappers 5 - 10 - 15 km. Start: Bosstraat 10 van 8.00-14.00 uur. Inlichtingen 04756-5437.
- 's Herenelderen-Tongeren (B) Karnavaltocht 5 - 8 - 10 - 16 km. Start: Zaal Ador van 8.00-15.00 uur. Inlichtingen: (00.32) 12233980/230285.

27 FEBRUARI
- Geleen, wintertocht 5 - 10 - 15 - 20 - 30 km. Start: D'Heremiet, Kluis 50 van 8.00-14.00 uur. Inlichtingen: 045-754883.
- Venlo-Zuid, winterwandeling 10 - 15 - 20 km. Start: Clubgebouw de Blokhut, Kerkhofweg 96 van 8.00-12.00 uur. Inlichtingen: 077-510712/544130.
- Weert, wintertocht 10 - 20 - 30 km. Start: Café Schuttershoeve, Grotesteeg 10 van 9.00-14.00 uur. Inlichtingen: 04950-21243.
- I.V.N.-wandeling naar Epen. Vertrek om 10.00 uur vanaf de kerk in Vijlen. Voor carpooling verzamelen bij busstation Vaals om 9.45 uur.

25-26-27 FEBRUARI
- Antiekmarkt in Rodahal Kerkrade. Vandaag 19.00-22.00 uur; zaterdag 14.00-22.00 uur; zondag 10.00-18.00 uur.

26 FEBRUARI
- Stichting Ouderenwelzijn houdt open dag ter gelegenheid van de officiële opening van Wijksteunpunt "Klaver Vier". Van 14.00-17.00 uur, Henri Dunantstraat 519, Brunssum.
- Jazzconcert met Second Line New Orleans Jazzband. Casino Brunssum, Treebeekplein 133, Brunssum. Aanvang 20.30 uur, entree ƒ 13,-.
- Open Tafelvoetbaltoernooi "De grote prijs van Landgraaf". Aanvang 20.30 uur in lokaal Theunissen, Koelmoer 8, Landgraaf. Organisatie: T.V.C. De Meppers.
- Rommelmarkt in zaal Royal, Peyerstraat, Echt. Aanvang 11.00 uur, gratis entree. Organisatie gewestelijke zangvereniging De Eght-galm.

27 FEBRUARI
- Ruilbeurs georganiseerd door E.K.P.V. Kerkrade. Van 14.00 tot 17.00 uur in Party-centrum de Sjreets, Kaalheidersteenweg 105, Kerkrade.

28 FEBRUARI
- Voorlichtingsavond "Omgaan met Diabetes Mellitus". Vergaderzaal De Weverziekenhuis Heerlen, aanvang 20.00 uur, entree vrij. Organisatie Diabetes Vereniging Nederland.

3e Laurel & Hardy festival

Het Royal Theater Heerlen presenteert in samenwerking met Themtharhills het 3e Laurel & Hardy Festival. Aanstaande zondag kunnen de liefhebbers van dit nooit geëvenaarde komische duo hun hart ophalen aan een uit drie delen bestaand programma.
In "Dirty Work" ziet u Stan en Ollie als schoorsteenvegers. Het mag duidelijk zijn dat ze weer de nodige ravage achterlaten. "Blotto" verhaalt over hun bezoek aan een nachtclub waar ze boven hun theewater geraken. "Bohemian Girl", een prachtige komische opera, is de zevende hoofdfilm (70 minuten) van Laurel & Hardy waarin zij tal van hun komische talenten gebruiken.
Het programma begint om 14.00 uur in het Heerlense Royal Theater. De entree bedraagt ƒ 10,- voor alle plaatsen.

SPECIALE VRIENDENKORTING
Op vertoon van onderstaande bon ontvangen de Vrienden van het Limburgs Dagblad aan de kassa van het theater **ƒ 2,50 korting** en betalen derhalve ƒ 7,50 p.p.

BON: 3e LAUREL & HARDY FESTIVAL
Naam: .... KIOSK
Vriendenpasnummer: ....
Aantal personen: .... max. 4

COMBINATIEREIS NAAR MOSKOU EN ST. PETERSBURG

8-daagse vliegreis vanaf Brussel

Een unieke reis naar twee wereldsteden. Een trip die niet meer weg te denken is uit het Limburgs Dagblad-reisaanbod. Jaarlijks maken honderden mensen gebruik van de gelegenheid om in relatief korte tijd een maximum aan cultuur op te snuiven. In samenwerking met Jacobs Reizen bieden wij u ook dit jaar de gelegenheid "Rusland" te doen in begeleiding van een echte kenner. Hans Drijkoningen, een gids die vanaf het begin de reis zal begeleiden, maakt u tijdens de reis -en bij de vele excursies- attent op alle achtergronden en wetenswaardigheden. Zo blijft u verschoond van taalproblemen of spraakverwarringen.
Naast onze eigen gids maken we ter plaatse ook gebruik van Russische begeleiders die voortreffelijk Nederlands of Duits spreken. Naast de ontelbare bezienswaardigheden staan er ook boeiende rondritten op het programma, evenals een avontuurlijke nachtelijke treinreis van Moskou naar St. Petersburg. Hieronder proberen wij u een impressie te geven van hetgeen u straks van 7 t/m 14 mei te wachten staat.
Kompleet kunnen we onmogelijk zijn omdat het een zeer intensief programma is.
Om u optimaal te laten genieten zal van elke minuut gebruik worden gemaakt. Deelnemers aan de reis worden echter in de gelegenheid gesteld de informatie-avond te bezoeken. Op woensdag 30 maart worden zij in het hoofdkantoor van het Limburgs Dagblad verwacht. Daar kunnen alle vragen waarop nog geen antwoord is, gesteld worden. Met dia's wordt u alvast voorbereid op hetgeen u te wachten staat.

Pushkin paleis, St. Petersburg

PROGRAMMA
In de ochtenduren van 7 mei aanstaande zal de Jacobs-touringcar langs de diverse opstapplaatsen rijden om de reizigers op te halen. De reis gaat in eerste instantie naar Brussel van waaruit we per Russische lijndienst naar Moskou vliegen. Een hostess wacht ons ter plekke op en begeleidt ons naar het hotel. De verzorging is op basis van volpension. De kamers van dit westers ingestelde hotel zijn eenvoudig doch uiteraard voorzien van douche of bad en toilet.

H. Bloed kathedraal, St. Peterburg

MOSKOU
Er volgt een overladen programma. Een en ander begint met een stadsrondrit die langs de imposante monumenten van Moskou voert. Zoals het Kremlin, waar we een rondleiding hebben, en dat beschikt over gouden koepels en witte kathedralen. Op het vermaarde Rode Plein wacht de 16e eeuwse Basilius kathedraal op u, evenals het mausoleum van Lenin. Het Poesjkin museum, Kolomenskoje - een uniek openluchtmuseum - de Tretjakov Galerie. Het is teveel om op te noemen. Een bezoek aan Moskou is in feite één grote excursie.
Het rijke muziek- en theaterleven is daarnaast ook een bezoek waard. Uiteraard gaan we naar zo'n avondvoorstelling. U heeft tegen die tijd al kennis gemaakt met de metro en de schitterende metro-stations. Het zijn ware paleizen, gesierd met prachtige decoraties.

PER EXPRESS
Na drie overnachtingen in Moskou slapen we de vierde nacht in de trein. In de nachtexpress van Moskou naar St. Petersburg zijn couchettes voor u gereserveerd. U beleeft het mee: gaan slapen in Moskou en ontwaken in St. Petersburg!

ST. PETERSBURG
In deze stad, door velen bestempeld als nog vele malen mooier dan Moskou, logeren we in een gelijkwaardig hotel. De komende dagen staan in het teken van zwerven door deze kunstmetropool. De stad staat bol van kreatieve bouwwerken, geschapen door architecten als Rastrelli, Rossi, Stasov en Veronikhin.

Een greep uit het aanbod: de Admiraliteit, de Peter en Paul Vesting, de Isaak en Kazan Kathedraal en natuurlijk het Winterpaleis oftewel de wereldberoemde Hermitage van Grootvorst Miachail. 400 Zalen vol kunst uit de gehele wereld; een schatkamer die alle eeuwen vertegenwoordigt.
U bent in de lente in St. Petersburg dus is een bezoek aan de schitterende zomertuin - ingesloten door vier rivieren - een must. In deze dagen raakt u niet uitgekeken. We kunnen blijven opsommen: het oudste stadsdeel Vassili-eiland, Pushkin met het Catharinapaleis uit de 18e eeuw, het prachtige park enz. enz. Een stad van indrukwekkende schoonheid.

TERUGREIS
Na een cultuur"shock" van 7 dagen staat de terugreis gepland op zaterdag 14 mei. Op deze laatste dag vliegen we in de middaguren vanaf de luchthaven van St. Petersburg. We landen in Luxemburg waar de touringcar van Jacobs Reizen alweer voor u gereed staat om de laatste kilometers naar huis te overbruggen.

REISINFO: MOSKOU/ST. PETERSBURG

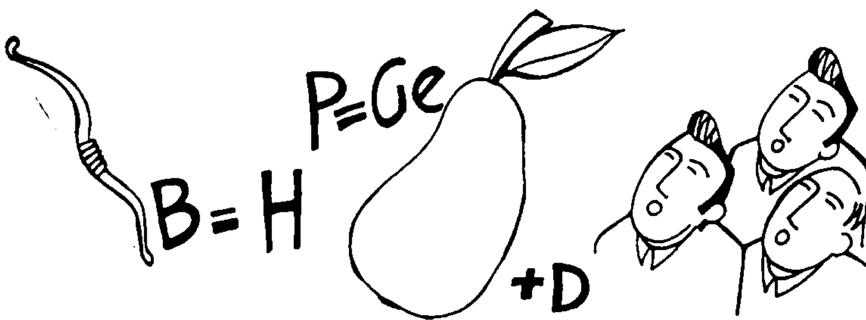
Reisdatum:	zaterdag 7 t/m zaterdag 14 mei 1994
Prijs:	ƒ 1.699,- ALL-IN. Toeslag 1-persoonskamer ƒ 200,-
Inclusief:	** transfer touringcar Limburg-Brussel ** transfer touringcar Luxemburg-Limburg ** lijnvlucht Brussel-Moskou ** lijnvlucht St. Petersburg-Luxemburg ** 3 overnachtingen in Moskou ** 3 overnachtingen in St. Petersburg ** verzorging op basis van volpension ** nachttrein (couchettes) Moskou-St. Petersburg ** volledig excursieprogramma in beide steden ** Nederlandse reisleiding ** Russische gidsen ter plekke ** visumkosten ** reis- en ongevallenverzekering ** annuleringsverzekering ** Stichting Garantiefonds Reisgelden
Info-avond:	Voor de deelnemers aan deze reis wordt op woensdag 30 maart om 18.30 uur een informatie-avond gehouden in het hoofdkantoor van het Limburgs Dagblad in Heerlen.
Reisdocument:	** Geldig paspoort (dient nog geldig te zijn zes maanden na terugkomst uit Rusland!) ** Visum (wordt door ons verzorgd)
Opstap-plaatsen:	** Kerkrade (Rodahal); Heerlen (voorzijde NS- station); Geleen (P-plaats Glanerbrook); Sittard (NS-station); Maastricht (NS-station). Opstaptijden hoort u tijdens de informatie-avond.
Reserveren:	Vanaf vandaag bij de kantoren van het Limburgs Dagblad en de VVV's in Heerlen, Landgraaf, Simpelveld, Vaals en Gulpen onder aanbetaling van ƒ 200,- per persoon. De reis vindt doorgang bij minimaal 15 deelnemers.

WIN GRATIS TOEGANGSKAARTEN VOOR THE GREAT RUSSIAN CIRCUS ON ICE

IJsrevue en topcircus. Dat mag u verwachten van Moscow The Great Russian Circus on Ice. Voor het eerst in Nederland en van 23 t/m 27 maart in het Glanerbrook Centrum in Geleen.

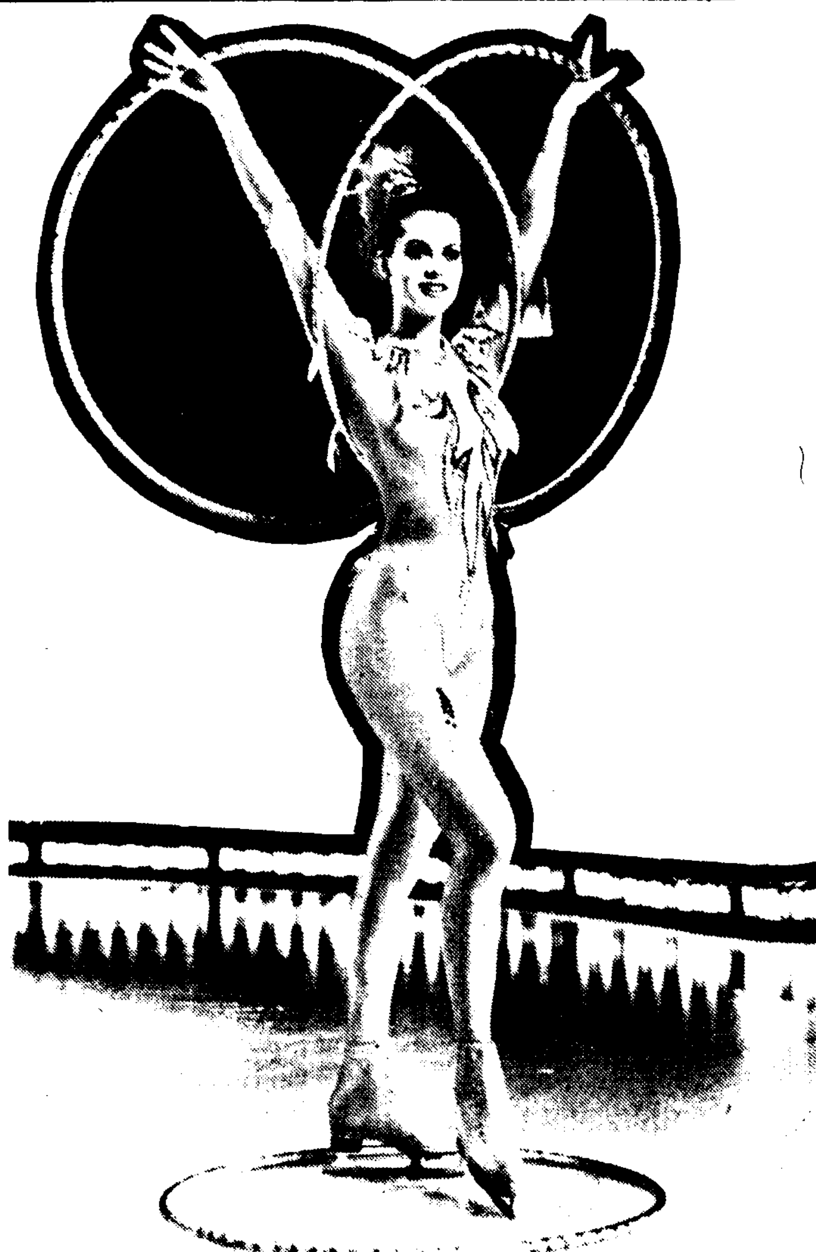
Zoals al eerder gemeld zijn bij de kantoren van het Limburgs Dagblad en de VVV's in Heerlen, Landgraaf, Simpelveld, Vaals en Gulpen entreekaarten te koop met voor de Vrienden van het Limburgs Dagblad met ƒ 7,50 korting!

Op vertoon van de bon genieten volwassenen én kinderen de aangegeven korting op zowel de matinee- als avondvoorstellingen (resp. 15.30 en 19.30 uur) van 23, 24, 25 en 26 maart. Volwassenen betalen na aftrek van de korting ƒ 37,50 (1e rang) en ƒ 25,- voor een tribuneplaats. Kinderen t/m 11 jaar en 65-plussers betalen ƒ 27,50 (1e rang) en ƒ 17,50 (tribune).

REBUSSEN VOOR VRIJKAARTEN!
Als het geluk aan uw zijde is kunt u ook nog GRATIS naar dit spektakel. Los de hierboven afgedrukte rebus op en stuur de oplossing op een briefkaart naar Limburgs Dagblad, afdeling KIOSK, postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Uit de goede inzendingen zullen 10 afzenders beloond worden met TWEE vrijkaarten voor de voorstelling van woensdag 23 maart. Uw inzending moet vóór 15 maart binnen zijn. De winnaars worden bekend gemaakt op pagina KIOSK van vrijdag 18 maart aanstaande.

BON:
THE GREAT RUSSIAN CIRCUS ON ICE
Naam: .... KIOSK
Vriendenpasnummer: ....
Datum voorstelling: .... Aanvang ....uur
Aantal pers.: .... (max 2) .....volw. ......kind.

Limburgs Dagblad Regionaal

Vrijdag 25 februari 1994 | Pagina 13

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. - Postbus 3100, 6401 DP Heerlen - Telefoon 045-739911 - Hoofdredacteur Ron Brown

Corporatie dreigt gemeente Heerlen met schadeclaim

DOOR JOOS PHILIPPENS

HOENSBROEK – Woningvereniging De Voorzorg dreigt een schadeclaim in te dienen tegen de gemeente Heerlen als die niet snel een bouwplan in Hoensbroek goedkeurt. De Voorzorg zegt na contacten met de wethouder Evers en Savelsbergh al zo veel verplichtingen te zijn aangegaan dat geen terug meer mogelijk is. Dit schrijft De Voorzorg in een brief aan het Heerlense college.

De corporatie wil bouwen op de plek van de huidige bibliotheek in Hoensbroek, het liefst appartementen met daaronder een nieuwe bibliotheek en een trouwzaal. De Voorzorg is al met de verwerving van de benodigde panden begonnen, maar kreeg in januari van de wethouders Jo Evers en Hub Savelsbergh te horen dat het doorgaan van het project onzeker was. Bij De Voorzorg leidde dit, gezien eerdere contacten met de wethouders, tot 'grote verbazing'.

„We hebben in nauw overleg en met instemming van de wethouders Savelsbergh en Evers getracht de voor een van deze projecten vereiste verwervingsoperatie in kaart te brengen," schrijven voorzitter A. Oostdijk en directeur F. de Waal. „Na de nodige stimulans van de wethouder Stadsontwikkeling (Savelsbergh, red.) zijn wij begonnen met het verwerven van onroerend goed annex huurontbinding van de hiervoor vereiste panden." De woningvereniging schrijft daarom: „Dezerzijds is qua planning en aankoop van eigendommen uitgegaan van het jaar 1994. U zult begrijpen dat geen 'terug' meer mogelijk is."

Zie verder pagina 18

● **De Voorzorg rekent op goedkeuring plan**

Ter Beek bekijkt Defensiekantoor Kerkrade opnieuw

Van onze correspondent

DEN HAAG – PvdA, CDA en VVD hebben de bewindslieden van Defensie te verstaan gegeven dat de werkgelegenheid bij de Directie Dienstplichtzaken in Kerkrade niet mag verdwijnen. Staatssecretaris Frinking en minister Ter Beek gaven op hun beurt te kennen dat zij weinig mogelijkheden zien om de werkgelegenheid voor het 180-koppige personeel te behouden. De beide bewindslieden beloofden gisteren tijdens een mondeling overleg wel dat zij nog eens precies zullen nagaan of de Directie ook na de afschaffing van de dienstplicht kan blijven voortbestaan.

Komen zij niet aan de wensen van de fractiewoordvoerders tot behoud van de werkgelegenheid tegemoet, dan wordt er door PvdA, CDA en VVD waarschijnlijk een motie ingediend. Grote vraag is echter of dat nog voor de verkiezingen gebeurt.

De drie grootste Kamerfracties schaarden zich gisteren achter de voorstellen die de dienstcommissie ('ondernemingsraad') van Dienstplichtzaken heeft uitgewerkt. De dienstcommissie geeft daarin aan dat de directie in de toekomst nog een belangrijke rol kan vervullen bij de werving van recruten voor het beroepsleger. Bovendien zou de directie de beroepsmilitairen kunnen begeleiden die na een kort dienstverband afzwaaien.

Staatssecretaris Frinking liet echter opnieuw doorschemeren dat hij weinig ziet in deze voorstellen. Om de Kamer toch nog iets te bieden zei Frinking dat Limburg in de toekomst misschien de vestiging van de zorgverzekeraar van het nieuwe beroepleger kan krijgen. Het is echter hoogst twijfelachtig of dat veel extra werk zal opleveren. Minister Ter Beek zei verder nog dat er afspraken zijn met de bestuursacademie in Limburg om ontslagen defensiepersoneel via een speciale korte cursus voor lagere overheidsfuncties op te leiden.

De fractiewoordvoerders hielden echter staande dat de Directie Dienstplichtzaken niet gesloten mag worden. VVD-woordvoerster Heemskerk verweet de bewindslieden dat zij hardleers zijn. Twee jaar geleden zou de Kamer al duidelijk uitgesproken hebben dat er werk moet blijven voor het bureau in Kerkrade.

PvdA-woordvoerder Zijlstra herhaalde dat de effecten van het spreidingsbeleid niet met een pennestreek ongedaan gemaakt mogen worden. De directie Dienstplichtzaken is destijds naar Kerkrade verplaatst in het kader van het spreidingsbeleid.

Bloed kinderen Geilenkirchen en Schinveld onderzocht

Duitsers onderzoeken uitstoot van Awacs

Van onze verslaggever

BRUNSSUM – De Gezondheidsinspectie in het district Geilenkirchen start een grensoverschrijdend onderzoek naar de gevolgen voor de gezondheid van de uitstoot van Awacs-toestellen van de basis in Teveren.

Karl-Heinz Feldhoff van die Gezondheidsinspectie heeft dat bekendgemaakt. Directe aanleiding voor het Duitse initiatief vormt een toename van het aantal leukemiegevallen onder kinderen in Geilenkirchen. Dat aantal steeg in de periode 1983-1992 van twee naar zeven.

Burgemeester Hub Meijers van Onderbanken verklaart dat dergelijke getallen in Nederland nooit aanleiding zouden zijn voor een dergelijk onderzoek. Meijers: „Nu het onderzoek er komt, doen wij desalniettemin mee. Ik wil echter nadrukkelijk waarschuwen dat er geen aanleiding is voor ongerustheid." Meijers wijst er in dat verband op dat er veel vliegvelden zijn waar geen sprake is van een toename van het aantal ziektegevallen.

Het onderzoek richt zich op de uitstoot van stoffen als benzeen en de vliegtuigbrandstof kerosine. Vervolgens wordt gekeken of er iets is terug te vinden van die stoffen in het bloed van kinderen die langer dan vijf jaar daaraan zijn blootgesteld.

Zeker vierhonderd kinderen uit Geilenkirchen, Heinsberg en Schinveld doen mee aan het onderzoek. Vier verschillende situaties worden onder de loep genomen: plaatsen waar druk vlieg- en autoverkeer is, daar waar geen van beide is of waar alleen vlieg- of alleen autoverkeer is.

Wanneer het onderzoek wordt afgerond, is niet bekend. Het onderzoek wordt waarschijnlijk betaald met EG-subsidie.

Tweede verdachte ontuchtzaak Echt

ECHT – De politie in Echt heeft een tweede verdachte gearresteerd in de ontucht-affaire in die plaats. Het gaat om de 43-jarige P.V. De hoofdverdachte, G.S. (53), werd anderhalve maand geleden al aangehouden. S. wordt ervan verdacht zich jarenlang schuldig te hebben gemaakt aan seksueel misbruik van vrouwen en kinderen. Ook V. zou daarin een aandeel hebben geleverd. In totaal hebben zich 25 mensen bij de politie gemeld die zeggen het slachtoffer te zijn geworden van S. Onder hen waren ook enige familieleden van de hoofdverdachte. Voordat S. zich in Echt vestigde, woonde hij onder meer in Sittard en Simpelveld. Ook daar zou hij zich hebben vergrepen aan vrouwen en kinderen. De Regionale Instelling voor Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg (Riagg) Midden-Limburg is inmiddels begonnen met individuele hulpverlening aan de slachtoffers. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met maatschappelijk werk en huize Bethanië in Horn.

Te smalle oprit

● *José Zurek geeft aan dat de inrit nog steeds te smal is. Naast haar haar man Helmut.* Foto: FRANS RADE

Steggelen om garagepad

DOOR STEP VAESSEN

HEERLEN – Een oprit waar een auto met geen mogelijkheid overheen kan. Een garage die wegens gebrek aan ruimte in de tuin is beland. En de garage van de buurman die gedeeltelijk op een belendend grondstuk wordt gebouwd. Het lijkt een scène uit *Ook dat nog*, maar voor de Heerlense familie Zurek zijn het ingrediënten van meer dan drie jaar ellende. Zelfs burgemeester Pleumeekers en gouverneur Van Voorst hebben zich volgens de gemeente met de zaak bemoeid.

Alle betrokken partijen, zoals bouwbedrijf Derksen, projectontwikkelaar Soudant en de gemeente Heerlen, kunnen een diepe zucht niet onderdrukken bij het horen van het adres Kampstraat 5. De Nijmeegse advocaat van Derksen, E. Vos, geeft te kennen dat hij zoveel ellende in zo'n lange periode nog nooit heeft meegemaakt.

De bron van het conflict is een stuk bouwgrond dat een paar meter te klein bleek te zijn. Want toen het nieuwbouwhuis van de familie Zurek aan de Kampstraat was verrezen en er een garage werd gebouwd, bleken er een paar meters land zoek. Geen plaats meer voor een volwaardige inrit.

Fout van projectontwikkelaar Soudant, zo concludeert advocaat Vos. Maar volgens Helmut Zurek ligt het anders. Hij zegt als oorzaak een grondruil die tijdens het opstellen van het bouwplan heeft plaatsgevonden tussen de gemeente en een bewoonster van de Kampstraat. „Zij kreeg op 21 oktober 1988 drie meter grond om een garage te bouwen en de gemeente kreeg een strook die ze nodig had voor bouwplan De Doorn in Welten," stelt Zurek. De gemeente spreekt dat tegen, omdat ze geen grond kan ruilen die ze heft verkocht.

Om de inrit van Zurek breder te kunnen maken, heeft projectontwikkelaar Soudant met hulp van de gemeente een stuk land gekocht van een buurman. Met die grond erbij zou de oprit van Zurek breed genoeg moeten zijn. Niet dus. Volgens Zurek heeft hij nog zeker een meter meer nodig. Zelf wil projectontwikkelaar Soudant geen commentaar geven op de kwestie.

En alsof er nog niet genoeg ellende was, kwam het ook met de garage niet echt goed. Daar bleek onvoldoende plaats voor naast het huis. Toen het Derksen Bouw daar achter kwam, is de garage in overleg met de gemeente twee meter naar achteren verplaatst.

Hierop kwam volgens Vos geen bezwaar van Zurek, die zelf echter zegt dat hij toen geëist heeft dat de bouw werd stilgelegd. Het geschil met Derksen hierover heeft Zurek in eerste instantie verloren. Op 26 april dient de appèlzaak die de Heerlenaar heeft aangespannen. Hij eist dat de garage wordt afgebroken en op de door hem gewenste plek wordt opgebouwd.

Maar waar de garage ook komt, vooralsnog kan Zurek er met zijn auto niet in: de oprit is nog steeds te smal.

Onderzoek naar faillissement Scas

SITTARD/HEERLEN – Er komt een diepgaand onderzoek naar de oorzaak van de teloorgang van de Heerlense stichting Scas. Curator mr.B. Muurmans kondigde dat gisteren aan naar aanleiding van het faillissement van Homed in Sittard. Homed Sittard is een van de elf ondernemingen in Nederland die zijn opgezet door Scas.

In de Homed-vestigingen werden werklozen klaargestoomd voor de arbeidsmarkt. Scas werd eerder deze maand al failliet verklaard. Sindsdien volgen de faillissementen van de Homed-bedrijven elkaar op. Scas raakte in ernstige financiële problemen omdat subsidies uitbleven. Personeelsleden schreven dat toe aan te lage aanvragen. Curator Muurmans heeft nu aangekondigd uit te zullen zoeken wat de oorzaak van de vertraging van de uitbetaling van subsidies is.

Rookverbod in raadhuis wordt vaak genegeerd

BRUNSSUM – In het gemeentehuis van Brunssum wordt het rookverbod slecht nageleefd. Ambtenaren en burgers lopen regelmatig rokend door het gemeentehuis. Kritische opmerkingen van niet-rokers worden genegeerd. Dat heeft de gemeentelijke afdeling Personeel, Organisatie en Informatisering (POI) geconstateerd. In het personeelsblad van de gemeente staat een kritisch stuk over het massaal negeren van het rookverbod. Om het rookprobleem aan te pakken worden de asbakken in de openbare ruimten van het gemeentehuis verwijderd. Meer verbodsstickers tegen roken moeten paffende ambtenaren en bezoekers op andere gedachten brengen.

Voor raads- en commissievergaderingen zal ook nog eens op het verbod gewezen worden. Het ontbreekt aan controle en handhavingsmaatregelen, vindt de afdeling POI. Overal in het gemeentehuis staan tot roken uitnodigende asbakken en de verplichte verbodsborden zijn verdwenen.

Proefdierenbedrijf dreigt met rechter

BRUNSSUM – Het proefdierenfokbedrijf Harlan, Sprague & Dawley stapt naar de rechter als Brunssum volhardt in de weigering een schadevergoeding van drie ton te betalen. In een laatste poging om de zaak in den minne te schikken zijn beide partijen gisteren 'geen stap dichter bij elkaar gekomen'. De gemeente Brunssum wil niet verder gaan dan betaling van 14.000 gulden als tegemoetkoming aan het bedrijf uit Zeist.

HSD dreigt met een schadeclaim van drie ton, omdat de komst van het bedrijf naar Brunssum niet doorgaat. Het bedrijf vindt het onrechtmatig dat B en W na felle protesten uit de bevolking plotseling de onderhandelingen met het bedrijf over vestiging in Brunssum afbraken. HSD-woordvoerder R. Heynert is 'hevig teleurgesteld' over het aanbod van de gemeente. „Dat ze ons daarvoor vanuit Zeist laten komen is schandalig. Ze laten ons geen andere keus dan doorzetten van een juridische procedure."

De 14.000 gulden die de gemeente wil betalen zijn de kosten van een bodemonderzoek op het industrieterrein Hendrik. De gemeente wil die door het bedrijf gemaakte kosten wel voor haar rekening nemen. Volgens loco-secretaris H. van Malkenhorst van de gemeente Brunssum betekent de handreiking geen schuldbekentenis. „De resultaten van het bodemonderzoek blijven voor ons van belang ook nu vestiging van HSD in Brunssum van de baan is. Volgens ons is echter hun vordering van drie ton ongegrond."

'Journalist' gaat er vandoor met gehuurde fiets

SITTARD – De rijwielverhuurder in het Sittardse NS-station mist sinds zaterdag een huurfiets. De tweewieler werd te leen gegeven aan een man die zich meldde als een free-lance journalist. Hij zou een verhaal gaan schrijven voor een Limburgse krant over het experiment met huurfietsen. De rijwielwinkel stelde een splinternieuwe fiets van 1400 gulden beschikbaar, maar van de 'journalist' ontbreekt sindsdien elk spoor.

Voor de fiets was geen borgsom betaald. De verhuurder noteerde alleen de gegevens uit het rijbewijs van de man. De verhuurder van de fiets, exploitant Khubsing, belde gisteren de Limburgse kranten af. Daar kreeg hij te horen dat een opdracht voor een dergelijk verhaal niet was verstrekt.

De rijwielverhuurder overweegt nu aangifte te doen bij de politie, die de man wellicht via de gegevens uit het rijbewijs kan achterhalen. De fietsenverhuur is een experiment van vijf handelaren bij NS-stations. Naast Sittard zijn Roermond, Maastricht, Venlo en Nijmegen erbij betrokken. De fiets kan op een andere plek worden ingeleverd dan waar hij gehuurd is.

Heerlen krijgt eigen Preuvement

HEERLEN – Heerlen krijgt, in navolging van Maastricht, een Preuvement. De gemeente Heerlen is akkoord gegaan met de organisatie van een dergelijk evenement op 5, 6 en 7 augustus. Het Heerlense Preuvement is een initiatief van de stichting ter Bevordering van het Welzijn in Zuid-Limburg.

G. Vogelaar gaat fusiekrant leiden

MAASTRICHT – George Vogelaar (44) is voorgedragen voor de functie van algemeen hoofdredacteur van de krant die ontstaat na fusie van De Limburger en het Dagblad voor Noord-Limburg. Hij treedt naar verwachting op 1 juni in dienst. Vogelaar is momenteel hoofdredacteur van het Groninger Dagblad en de Drentse Courant. De huidige hoofdredacteuren Hans Koenen van De Limburger en Ad Brattinga van het Dagblad voor Noord-Limburg nemen in de loop van dit jaar afscheid van hun krant. De leiding over de dagelijkse gang van zaken bij beide kranten wordt voorlopig waargenomen door respectievelijk Gerard Kessels en Jo Wijnen.

Hond veroorzaakt kettingbotsing

MAASTRICHT – Een hond heeft woensdagavond laat een aanrijding veroorzaakt op de Tongerseweg in Maastricht, waarbij vier personenwagens waren betrokken. Een bestuurder wist met krachtig remmen de loslopende hond ontwijken, waardoor een kettingbotsing ontstond. Drie van de vier wagens liepen plaatschade op. De hond zelf bleef ongedeerd en kwam er zelfs rustig bij zitten kijken toen de politie de schade opnam. Toen de politie hem probeerde te vangen, nam de hond de benen.

Tas van fietsster vanuit auto geroofd

NUTH – Twee mannen hebben gistermiddag in Nuth vanuit een auto de tas van een 36-jarige fietsster geroofd. De vrouw reed om half vijf over Op de Bies toen een donkerblauwe auto met Belgisch kenteken passeerde. De bijrijder griste de tas van de vrouw uit het mandje aan het fietsstuur. De auto reed snel weg richting Spaubeek. In de zwarte laklederen handtas zaten 75 gulden en persoonlijke bescheiden. De politie denkt dat diverse getuigen de beroving moeten hebben gezien.

Hulpverlener door cliënt mishandeld

MAASTRICHT – Een medewerker van het Bureau Jeugdhulpverlening aan het Koningsplein in Maastricht is in het ziekenhuis beland nadat hij ernstig was toegetakeld door een cliënt. Dat gebeurde vlak voordat het bureau om vijf uur sloot. De dader, een bekende van de politie, sloeg op de vlucht en is spoorloos. De politie bezocht tevergeefs zijn woonadres. Over de toedracht van de mishandeling kon gisteren geen nadere informatie worden verkregen. Het Bureau Jeugdhulpverlening houdt zich bezig met het geven van informatie, hulp en advies aan jeugdigen en hun ouders.

Politie neemt XTC en geweer in beslag

HEERLEN – In een woning aan het Ammonieterf in Heerlen heeft de politie woensdagnacht tweehonderd XTC-pillen, een jachtgeweer met patronen, amfetamine en andere drugs in beslag genomen. Daarbij zijn de 24-jarige bewoonster en een 29-jarige Landgraveenaar aangehouden.

Uiterste datum voor claim waterschade

HEERLEN – Door de wateroverlast gedupeerde Limburgse ondernemers kunnen tot uiterlijk dinsdag 1 maart aanmeldingsformulieren indienen voor de Subsidieregeling Waterschade Bedrijven 1994. De Kamers van Koophandel en Fabrieken in Limburg wijzen erop dat de 'deadline' nadert. Bedrijven in het stroomgebied van de Maas die in aanmerking willen komen voor de subsidieregeling van het ministerie van Economische Zaken kunnen hun formulier indienen bij de Stichting Watersnood Bedrijven Limburg, p/a IMK Limburg, Postbus 637, 5900 AP in Venlo.

Nova peilt effect watersnood in Stein

STEIN – Een cameraploeg van de actualiteitenrubriek Nova maakt vandaag in Stein televisie-opnamen. Stein werd zwaar getroffen door de Maasvloed eind vorig jaar. Nova wil peilen of dat invloed heeft op het stemgedrag van de inwoners van het Maasdorp. De reportage van Nova wordt maandagavond uitgezonden.

o/z

†

Je handen hebben voor ons gewerkt,
door jouw kracht zijn wij nu sterk,
je hart heeft voor ons geklopt,
nu laten wij het over aan God.

Verdrietig, maar vol dankbare herinneringen, geven wij u heden kennis van het overlijden van mijn dierbare man, onze zorgzame vader, schoonvader, opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Mathieu Fernand Bemelmans

echtgenoot van

Maria Josephina Bisschops

Hij overleed, voorzien van het h. sacrament der zieken, in de leeftijd van 76 jaar.

Ubachsberg: Mevr. M. Bemelmans-Bisschops
Ubachsberg: Fer Bemelmans
Meerssen: Maria Lipsch-Bemelmans
Victor Lipsch
Marcel
Eveline en Roger
Suzanne en Raymond
Simpelveld: Norbert Bemelmans
Elisabeth Bemelmans-Malensek
Lara
Schaesberg: Charles Bemelmans
Virginia Bemelmans-Hellemond
Nancy
Rudy
Meerssen: Eveline Cobben-Bemelmans
Leo Cobben
Maarten
Merijn
Ubachsberg: Eric Bemelmans
Kerkrade: Alice Bruls-Bemelmans
Herman Bruls
Familie Bemelmans
Familie Bisschops

23 februari 1994
Kerkstraat 72, 6367 JG Ubachsberg

De plechtige eucharistieviering zal gehouden worden op maandag 28 februari om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Bernardus te Ubachsberg, waarna de begrafenis zal plaatshebben op het r.k. kerkhof aldaar.
Gelegenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 10.30 uur, achter in de kerk.
Rozenkransgebed met aansluitend avondwake ter intentie van de overledene zaterdagavond 26 februari om 18.40 uur in voornoemde kerk.
De dierbare overledene is opgebaard in een der rouwkamers van de begrafenis- en crematievereniging Voerendaal, Kerkplein 43, Voerendaal, alwaar gelegenheid tot afscheidnemen dagelijks van 18.30 tot 19.00 uur.
Een bijzonder woord van dank aan allen die vader verzorgd en verpleegd hebben.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

†

Diepbedroefd maar toch dankbaar willen wij u laten weten dat onze moeder, schoonmoeder, oma en overgrootma na een moeilijk afscheid van ons is heengegaan.
Wij danken haar voor haar liefde en zorg waarmee zij ons gedurende haar leven heeft omringd.

Sjannie Both-Remmers

13-5-1929 21-2-1994

weduwe van

Thei Both

Perth, Australië: kinderen, klein- en achterkleinkinderen

Corr.adres: Fam. Both
26 Morrisonstreet
Redcliffe 6104
Western Australia

---

† Pelikertje de Vries, echtgenote van Johannes Colette, Proost Abrahamstraat 6, Meerssen. De uitvaartdienst vindt plaats op zaterdag 26 februari om 14.00 uur in de kerk van het H. Hart van Jezus (Koepelkerk) te Maastricht.

† Anna Catharina (Tineke) Simays, 84 jaar, weduwe van Frederik Hubert Renner, Herculeshof 46 C, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op maandag 28 februari om 13.30 uur in de parochiekerk van San Salvator te Daalhof-Maastricht.

† Johannes Jean (Ren) Brabant, 67 jaar, echtgenoot van Helena Henrica (Lène) Verjans, corr.-adres: Pres. Rooseveltlaan 223, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op zaterdag 26 februari om 12.00 uur in de parochiekerk van O.L. Vrouw van Lourdes te Oostermaas-Maastricht.

† Maria (Mieta) Ramakers, 61 jaar, Voltastraat 4, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats heden vrijdag 25 februari, om 11.00 uur in de O.L. Vrouw van Lourdeskerk te Maastricht Oostermaas.

---

†

Tot onze grote droefheid, maar dankbaar voor het vele dat zij voor ons betekend heeft, delen wij u mede, dat heden van ons is heengegaan, voorzien van de h. sacramenten, op de leeftijd van 67 jaar, onze goede en zorgzame moeder, zus, schoonzus, tante en nicht

Margo Gielen-van Betteray

weduwe van

Math Gielen

In dankbare herinnering:
Arnhem: Petra
Bergen op Zoom: Pierre
Nijmegen: Léanne - Marcel
Familie van Betteray
Familie Gielen

23 februari 1994
Egstraat 64, 6418 JB Heerlen

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op maandag 28 februari a.s. om 11.00 uur in de grote St. Jan te Hoensbroek, gevolgd door de begrafenis op de centrale begraafplaats aan de Randweg.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
Zaterdag a.s. tijdens de eucharistieviering van 19.00 uur in voornoemde kerk bidden wij mede voor haar zielerust.
U kunt afscheidnemen in het mortuarium van het V.K.H.-centrum Heerlen, Henri Dunantstraat 3. Bezoekgelegenheid dagelijks van 14.00 tot 16.00 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

†

Het is onze droeve plicht u in kennis te stellen dat heden vrij plotseling is overleden, voorzien van het h. oliesel, op de leeftijd van 80 jaar, onze lieve moeder, schoonmoeder, oma en overgrootmoeder

Martha Paulussen

weduwe van

Sjeng Meuffels

In dankbare herinnering:
Sittard: Lambert en Hilly
Oirsbeek: Ans en Jos
Maastricht: Tilly en Claus
Eindhoven: Har en Marjo
en al haar klein- en achterkleinkinderen

Sittard, 20 februari 1994
Corr.adres: Schatsberg 36, 6438 GH Oirsbeek.
Op verzoek van moeder heeft de begrafenis in besloten kring plaatsgevonden.

Met grote verslagenheid hebben wij kennis genomen van het plotselinge overlijden van ons gewaardeerd bestuurslid, de heer

Ton Gelissen

Wij zullen hem in onze herinnering houden als een goede vriend, die immer bereid was te vechten voor zijn idealen. Hij zal in onze gedachten blijven voortleven.

Bestuur, leden en fractie CDA Stein

In verband met het plotseling overlijden van de heer

Ton Gelissen

heeft het bestuur van het CDA Stein besloten zijn campagne-activiteiten voor a.s. zaterdag
GEEN DOORGANG TE LATEN VINDEN.

Bestuur, leden en fractie CDA Stein

---

† Anna Maria Peeters, 77 jaar, oud-directrice van Huize Tobias Heerlen. Weert, corr.adres: M. Ramaekers-Peeters, Voorstestraat 30, 6004 CD Weert. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op zaterdag 26 februari a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Barbara te Tungelroy, waarna de crematie zal volgen in het crematorium Nedermaas, Vouershof 1, Geleen.

---

†

Rust nu maar uit
je hebt je strijd gestreden
je hebt het dapper gedaan

Diepbedroefd, maar dankbaar voor de liefde en zorg waarmee zij ons steeds heeft omringd, geven wij u kennis dat heden, in haar eigen vertrouwde omgeving van ons is heengegaan, voorzien van het h. oliesel, op de leeftijd van 76 jaar, onze lieve moeder, schoonmoeder en oma

Hannie Durinck-van Ravestein

weduwe van

Piet Durinck

In dankbare herinnering:
Vrieheide: Frans en Nettie
Petra, Angela
Brunssum: Jan en Elona
Marco, Dominique, Jamie
Hoensbroek: Marie-José en Jan
Rob, Patricia, Ralf
Hoensbroek: Leonie

24 februari 1994
Kasteellaan 8, 6433 AE Hoensbroek

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op dinsdag 1 maart a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de grote St. Jan te Hoensbroek, gevolgd door de begrafenis op de centrale begraafplaats aan de Randweg.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
De overledene zal bijzonder worden herdacht tijdens de avondwake van maandag 28 februari a.s. om 19.00 uur in de kleine St. Jan aan de Markt te Hoensbroek.
U kunt afscheidnemen in een der rouwkamers van De Universele, Hoofdstraat 100, Hoensbroek. Bezoekgelegenheid dagelijks van 17.30 tot 19.00 uur. Zondag alleen van 14.00 tot 15.00 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Dankbetuiging

15 januari jl. hebben wij, dank zij u allen, op een zeer stijlvolle en passende wijze samen afscheid genomen van mijn man, onze vader en opa

Harry Soons

Onze dank gaat uit naar een ieder die, op welke manier dan ook, gedurende de afgelopen periode onze steun was om dit grote verlies te dragen.
Wij nodigen u dan ook gaarne uit om de zeswekendienst bij te wonen op zondag 27 februari a.s. om 9.30 uur in de St.-Remigiuskerk te Schimmert.

Gerda Soons-Kuipers
Kinderen en kleinkinderen

Jaardienst

†

Moeder, ...
en is mijn hart intens verdriet.
Wij waren zo gelukkig samen,
en dan ben je plotseling niet meer.
Waarom ... vertellen,
...
Een lieve mama, ...
is van ons heengegaan.
En nu, ...
blijven er nog steeds tranen.
Heer, waarom heb je mij dit aangedaan?

De plechtige eerste jaardienst voor

Elli Münstermann

zal worden gehouden op zondag 27 februari a.s. om 11.30 uur in de parochiekerk van de H. Moeder Anna te Bekkerveld, Heerlen.

Chrit Meertens
en familie

---

†

Na een voorbeeldig en zorgzaam leven is heden in het St. Gregoriusziekenhuis te Brunssum, voorzien van het h. sacrament der zieken, van ons heengegaan, in de leeftijd van 63 jaar, mijn inniggeliefde echtgenote, onze lieve moeder, schoonmoeder, oma, zus, tante en nicht

Helene Anna (Leentje) Andresen

echtgenote van

Herman Falkenberg

Brunssum: Herman Falkenberg
Albert en Monica
Lisa-Marie
Carlo
Familie Andresen
Familie Falkenberg

Brunssum, 24 februari 1994
Correspondentieadres:
Vroedschapstraat 31, 6441 EM Brunssum

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op dinsdag 1 maart om 11.00 uur in de parochiekerk van de Heilige Geest te Brunssum, Fl. Nightingalestraat 2.
Aansluitend zal de begrafenis plaatsvinden op de algemene begraafplaats Brunssum, gelegen aan de Merkelbeekerstraat.
Bijeenkomst in voornoemde kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijke condoléance.
Ter intentie van de overledene zal op maandag 28 februari om 19.00 uur een avondwake gehouden worden in voornoemde kerk.
Zij die onverhoopt geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Met verslagenheid hebben wij kennis genomen van het overlijden van onze oud-directrice, mejuffrouw

A.M. Peeters

Vanaf de oprichting in 1959 tot 1976 heeft zij op onnavolgbare wijze de functie van directrice van Zorgcentrum Tobias vervuld.
Wij blijven haar in dankbaarheid gedenken.

Bewoners, medewerkers, vrijwilligers en directie van Zorgcentrum Tobias

Heerlen, 23 februari 1994

Enige en algemene kennisg...

†

Moegestreden, maar dankbaar voor d... mooie dingen waarvan hij heeft mogen ... ten, is na een leven van hard werken v... heengegaan, onze broer, zwager, oom en ...

Jacques Quint

Hij overleed in de leeftijd van 70 jaar.

Brunssum: weduwe
mevr. K. Quint-van de H...
Landgraaf: J. Quint
A. Quint-Lambermont
Kerkrade: weduwe
mevr. T. Quint-Hupperts
Heerlen: G. Franssen-Quint
H. Franssen
Landgraaf: Th. Quint
M. Quint-Raduzzi
en zijn nichten en neven
Familie Quint
Familie Jongen

Heerlen, 23 februari 1994
Corr.adres: Krijgersberglaan 61
6371 CA Landgraaf

De plechtige uitvaartdienst zal gehoude... den op maandag 28 februari a.s. om 11.00 ... de parochiekerk van de H.H. Petrus en ... te Landgraaf-Schaesberg, Hoofdstraat, ... aansluitend de begrafenis zal plaatsvind... de begraafplaats aldaar.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenh... tot schriftelijk condoleren.
Het rozenkransgebed tot intentie van onz... bare overledene zal gebeden worden op ... dag 26 februari om 18.40 uur, aansl... avondmis in voornoemde parochiekerk.

In plaats van kaarten

U allen gaf ons troost met uw warme bela... ling, medeleven en gebed bij het overlijd... mijn inniggeliefde man, vader, schoonva... opa

Johan Coumans

Het is onmogelijk u allen hiervoor pers... te bedanken, de vele brieven, troostrijke... den en bloemen geven ons steun in deze ... lijke tijd.

Maria Coumans-Cordew...
en kinderen

De plechtige zeswekendienst zal worden ... den op zondag 27 februari om 11.00 uur ... Grote St.-Jan te Hoensbroek.

---

†

De klok leek stil te staan
maar toch bleek de tijd verder te gaan.
De ene keer moeizaam
en met veel verdriet,
dan weer wat beter met de herinnering
die hij ons achterliet.

Het is een jaar geleden dat wij afscheid moesten nemen van mijn ... ve man, onze vader en opa

Mathieu Frings

De plechtige eerste jaardienst zal gehouden worden op zondag 27 ... bruari a.s. om 10.00 uur in de parochiekerk van de H. Theresia ... Don Bosco te Lauradorp.

Landgraaf: Mw. M. Frings-Dautzenb...
kinderen en kleinkinder...

Het is alweer een jaar geleden dat wij plotseling afsch... moesten nemen van mijn man, vader en schoonvader

Nico Borger

De plechtige jaardienst zal worden gehouden op zondag ... februari om 11.15 uur in de parochiekerk van de H.H. Marc... linus en Petrus te Oud-Geleen.

Mevr. P. Borger-Vliegen
en kinderen

Curator controleert overname op onregelmatigheden

Vliegtuigcateraar op Beek failliet

Van onze redactie economie

EK – Cateringgroep Techno- t bv, gevestigd nabij Maas- cht Airport, is gisteren door de chtbank in Maastricht failliet rklaard. Het bedrijf was al op 1 nuari dit jaar door de beheers- atschappij Van Uhm bv over- nomen. Twaalf van de veertien rknemers zijn bij die operatie ergenomen.

e door de rechtbank aangestel- curator kondigde gisteren aan gevolgde procedure rondom overname minutieus te zullen derzoeken. „Ik ben benieuwd hoe de overdracht heeft plaatsgevonden," zei hij.

Cateringgroep Technoport bv hield zich sinds april 1993 hoofdzakelijk bezig met de catering van vliegtuigen en nam dat werk volgens de curator over van de juni 1991 met die werkzaamheden begonnen Air Catering Service (ASC) Zuid-Limburg. ASC leverde bijvoorbeeld maaltijden aan luchtvaartmaatschappijen als Sultan Air, KLM en Air Exel. Alle gerechten, die in vier supermoderne keukens werden bereid, dienden te voldoen aan de strengste vliegtuignormen en eisen van de Europese Unie. Behalve aan vliegtuigmaatschappijen, hield Catering Technoport bv zich ook bezig met de catering van bedrijven in Maastricht, Beek, Eijsden en Valkenburg

Het bedrijf zou van begin af aan de hoop gekoesterd hebben ook de air-catering voor Schiphol, Düsseldorf en Brussel te kunnen verzorgen voor het geval de Oost-westbaan er zou komen.

Hoge Raad: patiënte Born eist terecht geld na operatie

BORN- Een in het Sittardse ziekenhuis geopereerde vrouw uit Born heeft terecht een schadeloosstelling geëist van de gynaecoloog die haar heeft geopereerd. Dit heeft de Hoge Raad uitgemaakt in de civiele procedure die de vrouw op 5 april 1988 tegen de arts is begonnen.

De betrokken arts heeft op 21 april 1986 de baarmoeder bij de Bornse verwijderd. Bij de operatie is een wondje in de blaas ontstaan dat direct werd gehecht. Op 29 april werd de vrouw uit het ziekenhuis ontslagen. Op 4 mei echter trad er een nabloeding op die uitmondde in een blaasoperatie op 23 juni 1986.

De rechtszaak draait om de informatie over de nabehandeling die de gynaecoloog de vrouw niet zou hebben gegeven. De nabloeding, die ontstond omdat het wondje van de blaas was opengegaan, was volgens een deskundige namelijk veroorzaakt door een geslachtsgemeenschap ongeveer drie weken na de baarmoeder-operatie. Bij een dergelijke operatie dient echter drie maanden met geslachtsgemeenschap te worden gewacht.

De vrouw stelde in de rechtszaak dat de arts haar niets had verteld over de drie maanden onthouding. De arts verweerde zich met de stelling dat het onthoudingsadvies dermate belangrijk is, dat hij nooit vergeten kan hebben om het aan zijn patiënte te melden. Hij heeft het dan ook gezegd, schreef de arts in 1990 aan zijn advocaat. De Bornse bestrijdt dat de arts haar een dergelijk advies heeft gegeven.

Het gerechtshof in De Bosch, dat de vrouw op 5 oktober 1992 in het gelijk stelde, had geconstateerd dat de lezingen van de twee enige getuigen, de arts en zijn patiënte, lijnrecht tegenover elkaar stonden. Het leek het gerechtshof het meest redelijke als de medicus met het bewijs kwam dat hij het advies op 29 april 1986 gegeven heeft. Hij is daar niet in geslaagd.

De Hoge Raad vindt het terecht dat het gerechtshof de bewijslast bij de gynaecoloog heeft gelegd. Het rechtscollege verwierp het door de arts ingestelde cassatieberoep. Over de hoogte van de schadevergoeding moet verder worden geprocedeerd.

'Ambtenaren werkten onderzoek niet tegen'

Burgemeester Gulpen hekelt uitlating fraude-officier

Van onze verslaggever

LPEN – Waarnemend bur- eester Jo Smeets van Gul- heeft gisteren in de raads- adering duidelijk gesteld, mbtenaren en politici in gemeente alle medewer- hebben verleend aan het de-onderzoek in de zaak en. „Als justitie een amb- r wilde verhoren, dan dat op korte termijn ge- d en alle stukken waren beschikking, we maakten kopieën voor ze," aldus ets.

eageerde op uitlating van offi- an justitie mr. J. van Atteveld, door ambtenaren en politici verdachten het onderzoek in ptiezaken structureel werd te- werkt. Van Atteveld zei dit dag op een forumavond in richt. Hij voegde er nog aan dat dit gebleken was in een waarin al een veroordeling uitgesproken.

heb dat in zijn algemeenheid d en niet specifiek de situatie lpen bedoeld," aldus Van At- d gisteravond. „Er zijn trou- meerdere zaken waarin al een deling heeft plaatsgevonden, maar aan de zaak Dohmen en ak Craenen. Verder wil ik er over zeggen en verwijs ik naar equisitoir in deze zaak," aldus icier van justitie die tot voor belast was met het fraude- zoek.

incie-ambtgenaar Piet Doh- en wethouder G. Craenen uit waren de eersten die veroor- werden in het corruptieon- ek.

et onverkorte requisitoir van Atteveld staan indirecte be- digingen aan het adres van enaren en politici in Gulpen te weinig kritisch zouden zijn st ten opzichte van burge- ter Vossen. Overigens heeft de bank in Maastricht dat deel e bewijsvoering niet bewezen t.

ets uitte gisteravond zijn verba- over de uitlatingen van Van eld. „Ik vraag me af wat het baar Ministerie nog voorstelt et afhankelijk is van de mede- ing van ambtenaren en politici n onderzoek. De uitspraken deze lieden maken namelijk vijf procent uit van alle verho- Nog verbaasder ben ik vanwe- et feit dat wij herhaaldelijk en gevraagd waarom het on- ek in de zaak Vossen zo lang duren. Justitie liet ons toen weten dat het een ingewikkel- sterie was en dat er zorgvuldig erk moest worden gegaan. is mij gezegd dat er geen me- rking werd verleend. Vreemd zeer vreemd," aldus Smeets vond in de gemeenteraad.

Tekst en uitleg voor Nijpels

● *Ed Nijpels ontvangt uit handen van deputé Jan Tindemans onder andere het boek 'Een mooie ruil'.*
Foto: PETER ROOZEN

Operatie Groen Voor Grind kent weerga in Europa niet

Vervolg van pagina 1

ROOSTEREN – Met de presentatie van de zogenoemde startnotitie voor de verplichte milieu-effectenrapportage (MER) gaf milieudeputé Tindemans, samen met gouverneur Berend-Jan Van Voorst tot Voorst, gistermiddag in Roosteren het feitelijke startschot voor de mammoetoperatie Natuurontwikkeling Grensmaas. Die heeft inmiddels de bestuurlijke codenaam 'Groen Voor Grind' meegekregen.

Het project, dat zijn weerga in Europa niet kent en minstens ettelijke honderden miljoen guldens gaat kosten, voorziet in de totstandkoming van een uitgestrekt natuurgebied van ruim 2200 hectare in en langs de ruim 50-kilometer lange Grensmaas tussen Maastricht en Stevensweert. De natuurontwikking wordt niet alleen gecombineerd, maar ook gefinancierd met de (ondiepe) winning van – vooralsnog – 35 miljoen ton grind op een twaalftal rivierlokaties. Voor het transport van het grind worden drie speciale havens ingericht, onder meer in Schipperskerk in de gemeente Born.

De doop van de startnotitie voor het milieu-onderzoek naar het Grensmaasproject werd bijgewoond door een indrukwekkende stoet binnen- en buitenlandse bestuurders, politici en andere prominenten. Ook de belangrijkste Nederlandse natuurorganisaties, die in tegenstelling tot een aantal Belgische zusterinstellingen de Grensmaasplannen vierkant steunen, waren rijkelijk vertegenwoordigd.

Voorzitter Ed Nijpels van het Wereld Natuur Fonds beklemtoonde het eminente belang van het natuurontwikkelingsproject in het Limburgse Maasdal. Daarbij wees hij erop dat Nederland de afgelopen jaren liefst vijftig procent van zijn natuurgebieden heeft verspeeld. „Die 2000 hectare die er in Zuid-Limburg nu bijkomen, zijn dus verschrikkelijk hard nodig."

De gewezen VVD-minister en huidig burgemeester van Breda prees overigens de baanbrekende beleidsstrategie van het Grensmaasproject. „Anders dan tot nog toe gebruikelijk, zullen in het Grensmaasproject de overheid (met name rijk en provincie, red.), het bedrijfsleven én de natuurorganisaties gezamenlijk optrekken. In plaats van tegenstellingen te creëren. Waarbij het centrale doel niet is het tot stand brengen van een natuurgebied-achter-prikkeldraad, maar juist een volledig vrij stuk natuur die helemaal op eigen benen kan staan en zichzelf kan redden."

Gedeputeerde Tindemans benadrukte nog dat de provincie een intensieve en grootschalige voorlichtingscampagne over het Grensmaasproject gaat opzetten. „Inspraak en samenwerking zijn wat ons betreft de sleutelwoorden van dit project. Wij willen als provinciebestuur niet alleen uit de doeken doen wat onze plannen behelzen, maar vooral ook oproepen tot dialoog en discussie." Daarbij doelde de deputé op zowel de Limburgse bevolking als de talrijke belanghebbende organisaties en instanties.

Patiënten merken niets van ruzie over niervergruizer

MAASTRICHT/SITTARD – De patiënten van het Sittardse ziekenhuis zullen in elk geval geen last hebben van het gekibbel tussen Mobiele Medische Diagnostiek en Therapie bv en enkele andere firma's en de stichting Ziekenzorg Westelijke Mijnstreek over de niersteenvergruizer en MRI-scanners. Het ziekenhuis heeft inmiddels andere maatregelen getroffen voor de behandeling en diagnose van patiënten, zo heeft advocaat mr. F. Heuts van het ziekenhuis gisteren gezegd in de marge van een kort geding tussen beide instellingen voor rechtbankpresident mr. R. Broekhoven in Maastricht.

Interim-manager Sturkenboom van het ziekenhuis maakte op 3 januari een einde aan de afspraken met de firma's MMDT, EHA en Fysiologic over de huur van de zeer kostbare apparaten omdat er te veel onduidelijkheden zouden bestaan over het voortbestaan van de oorspronkelijke firma's.

Die verhuurfirma's vonden echter dat, ondanks het ontbreken van getekende contracten, er mondelinge en dus harde afspraken zijn gemaakt en dat het ziekenhuis nog gebonden was aan de huur. De firma's willen dat het ziekenhuis blijft betalen voor dit jaar afgesproken data, òf een afkoopsom van een half miljoen betaalt. Het ziekenhuis heeft inmiddels een andere niersteenvergruizer gehuurd en overweegt een uiterst geavanceerde MRI-scanner te kopen

De uitspraak wordt binnen veertien dagen verwacht.

Ouder omgekomen pupil wil toch vervolging van adjunct-directeur

DOOR FRANK SEUNTJENS

MAASTRICHT – Mr. Max Moszkowicz jr. gaat het Hof in Den Bosch vragen om justitie in Maastricht te bevelen adjunct-directeur E. Willemsen van internaat Het Keerpunt in Cadier en Keer alsnog te vervolgen. Twee 16-jarige pupillen van het internaat, Patrick Louis uit Maastricht en Raimond Neuteboom uit Deventer, kwamen afgelopen zomer om het leven nadat ze verdwaald waren in de Keerdergrot. De adjunct-directeur wordt door de ouders van de twee jongens verantwoordelijk gehouden voor hun dood

Willemsen zou op het moment dat hij hoorde van de vermissing van beide pupillen niet meteen alarm hebben geslagen. Gisteren kregen de vader van Patrick Louis en zijn raadsman mr. Moszkowicz van officier van justitie mr. J. van Atteveld te horen dat er wegens gebrek aan bewijs wordt afgezien van strafvervolging van Willemsen.

Volgens Moszkowicz is vader Louis het absoluut niet eens met de beslissing van justitie. „Hij blijft vinden dat Willemsen zich schuldig heeft gemaakt aan grove onachtzaamheid. Kort na de verdwijning van de jongens heeft Willemsen serieuze signalen dat er wat mis zou zijn, naast zich neergelegd. Daarom heeft de vader van Patrick Louis mij gevraagd bij het Hof in Den Bosch een klacht in te dienen tegen het besluit van de officier van justitie," aldus Moszkowicz.

Ook Willemsen en zijn advocaat mr. Th. Hiddema waren gisteren voor het gesprek uitgenodigd. Maar zij lieten verstek gaan omdat eerder deze week de beslissing van justitie al was uitgelekt. „We hadden het al in de krant gelezen, dus dat gesprek had voor ons geen zin meer," zegt Hiddema. De advocaat overlegt vandaag met Willemsen over het indienen van een mogelijke schadeclaim bij justitie.

evredenheid over utplacement van NedCar-personeel

Van onze redactie economie

MOND – Volgens de Arbeids- iening in Zuidoost-Brabant is brikant NedCar zeer tevreden de manier waarop 102 ex-werk- rs aan een nieuwe baan zijn lpen.

het voorjaar van 1993 plaatste dCar 176 werknemers in Hel- nd en Born in een 'outplace- nt-traject'. Die mensen kregen n jaar de tijd om – met intensieve eleiding – een nieuwe plaats op arbeidsmarkt te vinden. In ne- maanden tijd was voor 102 nsen een nieuwe baan gevonden, den mensen volgen een oplei- die uitzicht biedt op werk en ventien mensen 'hebben een an- e toekomst gevonden'. Het Ar- idsbureau trekt hieruit de conclu- dat ook in tijden van economi- recessie 'uitstekende resulta- geboekt kunnen worden bij het den van nieuw werk.

Hoofdofficier: 'Advocaat belemmerde onderzoek'

Klacht tegen Hiddema ongegrond verklaard

DOOR ROB PETERS

MAASTRICHT/DEN BOSCH – De Raad van Discipline in Den Bosch heeft een klacht van hoofdofficier van justitie mr. J. Fransen tegen de Maastrichtse strafpleiter mr. Th. Hiddema wegens het frustreren van een opsporingsonderzoek ongegrond verklaard. Verleden jaar heeft dezelfde raad een klacht van de Roermondse hoofdofficier mr. W. Zeyl wegens het tonen van vertrouwelijke gegevens uit een strafzaak op de televisie tegen de Maastrichtse advocaat ook als ongegrond aangemerkt.

De aanvaring tussen hoofdofficier en advocaat vond plaats in het kader van een groot onderzoek naar de activiteiten van de inmiddels tot een langdurige gevangenisstraf veroordeelde autohandelaar Van R. uit Heerlen. Die werd ervan verdacht samen met zijn broer en een Duitse vriendin een groot aantal gestolen en omgekatte wagens naar het voormalige Oost-Duitsland te hebben verkocht.

Begin januari zocht de advocate van de Duitse vriendin, mr. Ruyters, contact met Hiddema die Van R. bijstond om hem verslag te doen van de psychische gesteldheid van de vrouw. Beide verdachten waren op dat moment in volledige beperking en dat wil zeggen dat in het belang van onderzoek ook raadslieden geen mededelingen aan derden en dus ook niet aan andere advocaten mogen doen. Om de totaal overstuur zijnde vrouw via haar advocate mr. Ruyters gerust te kunnen stellen heeft Hiddema toen verteld dat Van R. een nieuwe verklaring had afgelegd waarin hij de vrouw geheel vrijpleitte van de verdenkingen.

Daarmee, zo kwam de Raad van Displine op 7 februari en dat is neergelegd in het gisteren vrijgegeven vonnis, tot de conclusie, bracht Hiddema geenszins het onderzoek in gevaar. Ook al omdat hij ervan mocht uitgaan dat de inderhaast op het politiebureau in Heerlen afgelegde verklaring van Van R. nog voor verdere behandeling van zaak zou plaatsvinden aan het dossier van mevrouw K. zou worden toegevoegd.

DSM zit met nieuwste installatie in de maag

Vervolg van pagina 1

GELEEN – DSM heeft in Geleen meerdere melaminefabrieken. Het bedrijf zit zwaar in zijn maag met de jongste installatie, die in 1992 gereedkwam. De fabriek vergde een investering van 150 miljoen gulden, maar heeft slechts een paar maanden gedraaid. Er werkten dertig mensen. Vrijwel meteen na de ingebruikname in 1992 kelderden de prijsmarges en de verkopen. Dat kwam onder meer door overcapaciteit in Europa.

In mei 1993, toen de onverkochte voorraden opliepen, werd de peperdure installatie stilgelegd. De fabriek werd helemaal schoongemaakt, beschermd tegen roest en vervolgens afgesloten in afwachting van betere tijden.

In 1989 toen voor DSM de bomen nog tot in de hemel groeiden, werd tot de bouw van de jongste melaminefabriek besloten. Toen de fabriek klaar was, had DSM in de VS en Europa een totale produktiecapaciteit voor melamine van 115.000 ton, bijna eenderde van de totale wereldproduktie.

Bij de bekendmaking van de bouwplannen bekende divisiedirecteur Dick van Waes dat de kans op overcapaciteit levensgroot aanwezig was. DSM was echter niet van plan zijn leidende positie in melamine te verliezen en zette met de nieuwbouw in Geleen bewust alle troeven in, in de hoop zo de concurrentie te kunnen ontmoedigen.

Limburgs Dagblad niet akkoord met tekst advertentie

Van onze verslaggever

HEERLEN – Het Limburgs Dagblad weigert de tekst van een advertentie te accepteren waarin oud-opzichter P. Dautzemberg van Heerlen zijn beschuldiging aan het adres van schildersbedrijf Bijsmans terugneemt. Directie en hoofdredactie van het Limburgs Dagblad hebben bezwaren tegen de ondertekening van de door de rechter in kort geding vastgestelde advertentie. Deze zou volgens de president van de rechtbank moeten luiden: 'J. M.P.M. Dautzemberg, in de gerectificeerde publicatie aangeduid als (voormalige) ambtenaar der gemeente Heerlen'.

Het Limburgs Dagblad was echter geen partij in het geding en heeft niet gerectificeerd. Het is Dautzemberg die op last van de rechter zijn in deze krant geuite beschuldiging, dat schildersbedrijf Bijsmans in 1978 ten onrechte ten laste van de gemeente Heerlen tienduizenden guldens in rekening bracht, moet terugnemen.

Het Limburgs Dagblad wil niet dat in de advertentie van de oud-opzichter gesproken wordt van een 'gerectificeerde publicatie', omdat dan zou worden gesuggereerd dat deze krant ook rectificeert, terwijl dit niet aan de orde is.

Dautzemberg moest uiterlijk vandaag rectificeren. Blijft hij in gebreke, moet hij Bijsmans een dwangsom van 5.000 gulden per dag met een maximum van 150.000 gulden betalen. De advocaat van de oud-opzichter zal zich nu op overmacht moeten beroepen.

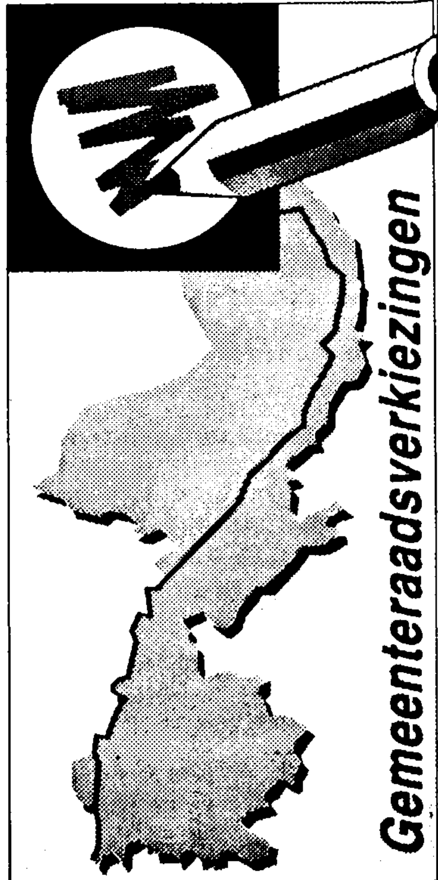
Feministen willen ze niet worden genoemd, de Limburgse vrouwen in de politiek. Principieel zijn ze tegen positieve discriminatie, maar het is nu eenmaal nodig. Want na 75 jaar vrouwenkiesrecht is het vrouwelijk geslacht in de gemeenteraden nog sterk ondervertegenwoordigd. In Landgraaf zijn drie van de zevenentwintig raadsleden vrouw, in Sittard vier van de negenentwintig. Beide gemeenten kennen een vrouwenpartij. Die meer in hun programma hebben dan opkomen voor vrouwenbelangen. Vrouwen in de raad, die meepraten en meebeslissen, daar gaat het hen wel om. Binnen een gemengde partij of apart, vrouwen zijn nodig in de politiek. Mannen alleen kunnen niet de politiek voeren die nodig is, daar zijn de politica's het over eens.

75 jaar kiesrecht, maar in de raad verre van gelijk

Vrouwen zijn onmisbaar, ook in de lokale politiek

● *Het Vrouwenappèl Landgraaf was de afgelopen vier jaar goed voor twee gemeenteraadszetels.* Foto: FRANS RADE

Vandaag de zevende aflevering van een serie over de gemeenteraadsverkiezingen die op woensdag 2 maart worden gehouden. De rubriek keert elke dag, met uitzondering van de maandag, terug met verschillende onderwerpen. Vandaag de vrouw in de politiek.

DOOR CINDY JASPERS

LANDGRAAF – De dolle mina's van het donkere zuiden, werden ze acht jaar geleden in een krant uit het noorden van het land genoemd. Met de oprichting van het Vrouwenappèl Landgraaf verwierf de Landgraafse gemeentepolitiek landelijke bekendheid. 'Die vrouwen werken we binnen een paar maanden wel weer uit de raad', zei een vooraanstaand Landgraafs politicus doodnuchter, toen na de verkiezingen bleek dat de vrouwen drie zetels hadden weten te bemachtigen. Een ander raadslid meende nog voor de verkiezingen in 1986 'Een vrouw in de raad? Over mijn lijk!' Ondanks alle tegenwerking en zelfs aanhoudende bedreigingen wist het Vrouwenappèl Landgraaf in de gemeentelijke politiek een vaste plaats te verwerven. Op het moment met twee zetels in de raad. En een verkiezingslijst met dertig namen.

In de rest van Nederland heeft het initiatief van de Landgraafse vrouwen inmiddels in een aantal gemeenten navolging gekregen. Al zijn die op een hand te tellen. De jongste daarvan is de Vrouwenpartij Sittard. Pas in december opgericht, komt de partij over een week uit met een eigen lijst, bestaande uit – uiteraard – louter vrouwen. Dertig in totaal, in de leeftijd van 18 tot 69.

Dit (verkiezings)jaar krijgen vrouwen met politieke ambities ook steun van de overheid. De landelijke actie 'Vrouwen kiezen in de politiek' moet ervoor zorgen dat meer vrouwen op verkiesbare plaatsen komen en goede voorwaarden realiseren zodat vrouwen in de politiek actief kunnen worden en blijven. Regionale bijeenkomsten, politieke forums, cursussen en affiches met vijf lachende vrouwen en de dreigende tekst 'De vrouwen komen er aan', moeten daartoe bijdragen. Want, afgezien van enkele progressieve partijen is ook de politiek een mannenwereld, met maar weinig plaats voor vrouwen. Het is tijd dat daar verandering in komt, vinden diverse vrouwenorganisaties, die gezamenlijk voor de campagne tekenen.

Een loffelijk streven, dat echter al een lange geschiedenis kent. Honderd jaar geleden, om precies te zijn op 5 februari 1894 werd in Amsterdam door een groep dames en een enkele heer de Vereniging Voor Vrouwenkiesrecht (VVVK) opgericht. De club bestaat nog steeds onder de naam Vereniging voor Vrouwenarbeid, Vrouwenbelangen en Gelijk Burgerschap (VVVGB) en telt, net als rond de eeuwwisseling, 1100 leden. De aparte vrouwenvereniging, waar overigens wel mannen lid van kunnen worden maar geen bestuurder kunnen zijn, werd opgericht omdat de vrouwen het niet eens waren met de voorvechters van het algemeen kiesrecht. Algemeen kiesrecht betekende in de visie van de socialistische en liberale heren: algemeen mannenkiesrecht. Vrouwen hadden in de ogen van die mannen maar een recht, en dat was het aanrecht.

De VVVK wilde zich niet binden aan enige partij of zuil. Het enige streven was het verbeteren van de positie van de vrouwen. Bij sociale vraagstukken mocht de visie van de vrouw niet ontbreken, vonden de feministes ook al rond de eeuwwisseling.

Misschien wat wonderlijk en verbazend te constateren dat in honderd jaar tijd de problemen die vrouwen in de politiek tegenkomen slechts weinig zijn veranderd. De redenen die ten grondslag liggen aan de oprichting van zowel het Vrouwenappèl Landgraaf als de Vrouwenpartij Sittard lijken verdacht veel op die van hun seksegenoten van honderd jaar geleden.

Marga Kölgens, lijsttrekker van het Vrouwenappèl Landgraaf, en sinds 1972 actief in de gemeentelijke politiek, geeft tekst en uitleg: „Een enkele uitzondering daargelaten staan vrouwen in de regel niet op een verkiesbare plaats. Dat is al jaren zo. Daarom hebben wij in 1985 besloten een vrouwenpartij op te richten. Om zeker te zijn dat vrouwen op een verkiesbare plaats komen." De vrouwenpartij kreeg 'weglopers' van zowel VVD als PvdA als van de plaatselijke 'mannen'lijsten. Niet de politieke kleur is belangrijk, wel het geslacht, om de standpunten van het Vrouwenappèl in de raad te mogen verdedigen.

Na vijfenzeventig jaar vrouwenkiesrecht is gemiddeld minder dan een op de vier raadsleden een vrouw en van de wethouders is dat slechts vijftien procent. Het gemiddelde raadslid is een getrouwde man van 51 jaar, die in het bedrijfsleven een goed inkomen verdient, zo blijkt uit een landelijk onderzoek.

Niet alleen de vrouwenpartijen, ook andere partijen, zoals de PvdA en het CDA zien in dat die verdeling de maatschappij niet ten goede komt. De Rooie Vrouwen en het CDA-vrouwenberaad maken zich al jaren sterk voor een betere positie van de vrouw in de politiek.

Het vrouwelijke element in de politiek is onmisbaar, vindt ook ex-wethouder van Vaals en lid van de Limburgse Provinciale Staten Margot Hofman (CDA) uit Lemiers. In een raad moeten volgens haar zowel mannen, vrouwen, jongeren en ouderen vertegenwoordigd zijn. Ook binnen de partij moet dat zo zijn. „Mannen alleen kunnen niet de politiek voeren die nodig is," onderschrijft zij de overtuiging van de aanhangers van de Limburgse vrouwenpartijen. „Vrouwen denken nu eenmaal praktischer. Mannen en vrouwen vullen elkaar aan. Dat is ook in de politiek noodzakelijk." In een aparte vrouwenpartij ziet zij geen heil. Vrouwen moeten hoger op de lijst, daar wil zij zich wel voor inzetten.

Maar dat een hoge plaats op de lijst en zelfs een zetel in de raad niet altijd een stem in de raad oplevert, ondervond Kölgens van het Vrouwenappèl hoogstpersoonlijk: „Ik ben ooit gevraagd voor een derde plaats op een lokale lijst. De lijsttrekker kwam bij mij op bezoek en zei 'Als je in de raad komt hoef je niets te zeggen. Stel dat dat toch moet, dan schrijf ik het wel voor je op een briefje'.

CBS krijgt les van Philips-baas

DOOR PETER BRUIJNS

HEERLEN - Tien cabaretiers samen zouden het hem niet kunnen verbeteren, zei een CBS-werknemer na afloop. Philips-president Jan Timmer bezocht gisteren het kantoor van het Centraal Bureau voor de Statistiek in Heerlen en oogstte in een anderhalf uur durend optreden een daverend succes. In een boeiende monoloog deed hij omstandig uit de doeken hoe hij vier jaar geleden begon aan de reorganisatie van het volgevreten en zelfgenoegzame elektronica-concern.

De crisis die Philips toen doormaakte, was voor Timmer een 'uitstekende' achtergrond om keihard 45.000 mensen op straat te zetten. Ook bij een organisatie als het CBS moeten krachtige veranderingen doorgevoerd worden, liet Timmer gisteren bij herhaling doorschemeren. In het met woordspelingen en kwinkslagen doorspekte betoog dat volgde, maakte Timmer pijnlijk duidelijk dat een elektronicaconcern en een statistiekenorganisatie nauwelijks van elkaar verschillen. De vergadercultuur, de parafen-gekte, de archiveringswoede en het gebrek aan bereidheid om veranderingen door te voeren, iedere CBS'er herkende beschaamd het verhaal van de gezette Philips-baas. CBS-directeur Abrahame erkende dat na afloop ruiterlijk. Hij beloofde de wijze lessen van Timmer ter harte te nemen.

Openbaar

De Philipstopman spreekt uiterst zelden in het openbaar. Gisteren maakte hij een uitzondering voor het CBS, al wilde hij er uitdrukkelijk geen pers bij hebben. Timmer toonde zich uiterst somber over de positie van West-Europa. Dit werelddeel moet het afleggen tegenover de Verenigde Staten en het Verre Oosten omdat hier een ingebakken gebrek aan bereidheid is te veranderen. Philips heeft daar ook last van gehad. „Jarenlang dachten we dat we onoverwinnelijk waren, zeker als PSV ook nog won. We dachten alles zo goed te hebben geregeld, dat we meenden dat voor de ontwikkeling van een nieuw produkt een x-aantal jaren stond. Korter kon niet, dan zou het nooit de goede kwaliteit hebben, dachten we."

Toen het concern links en rechts door de concurrentie werd gepasseerd, kwam Timmer aan de top om puin te ruimen. Zijn managers rekenden hem voor dat een reorganisatie-strategie wel een paar jaar zou vergen, maar Timmer wist het plan in een weekendje op de hei te klaren.

● *Philips-topman Timmer: „Jarenlang dachten we dat we onoverwinnelijk waren."* Archieffoto: LD

De operatie Centurion was een feit.
Het concern wil nummer 1 worden op alle markten, in alle landen en met alle proukten. Alleen ondernemingen die in een permanente staat van verandering verkeren, gaan het maken, aldus Timmer. Daarom komt er volgens hem ook nooit een briefje op het prikbord te hangen waarop het eind van de operatie Centurion wordt aangekondigd. Ook het CBS moet constant veranderen, stelde hij. „Nu denken jullie hier nog het monopolie te hebben met de statistieken, maar voor je het weet klopt er een Engelse of Amerikaanse concurrent aan, die met een beroep op de anti-monopolie-wetgeving van de EG, hier voor veel minder geld ook mooie statistieken gaat maken."

'Alleen voorlichting helpt tegen plaag mountainbikers'

Van onze verslaggever

VIJLEN – Vier studenten van de Hogeschool Sittard hebben met hun afstudeerproject een aanzet gegeven tot een gezamenlijke oplossing van het probleem van de mountainbikers in de natuur. Ralf Deckers, die een scriptie wijdde aan het onderwerp, heeft samen met zijn studiegenoten Marion Wehrens, Nicolle van Zelst en Kerstin Beckmann het probleem in kaart gebracht en oplossingen aangedragen. De nadruk ligt daarbij op een goede en voortdurende voorlichting aan de mensen die met de mountainbike de natuur opzoeken.

Tijdens het vier maanden durende onderzoek is duidelijk geworden dat er bij de betrokken instanties zoals de gemeenten en beheerders van natuurterreinen geen eenduidig beleid is. Onduidelijk is soms zelfs of het mountainbiken als een probleem wordt gezien.

Vier gemeenten van het Mergelland, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten, politie, provinciale VVV, provinciebestuur en de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging werden door de studenten benaderd. Zij zijn er inmiddels van overtuigd dat er wel sprake is van een probleem en dat er een gezamenlijke aanpak nodig is.

Gisteren waren alle betrokkenen bijeen om samen met de studenten het project af te sluiten. Men was het er over eens dat hier een taak ligt voor het gewest Maastricht en Heuvelland, dat ook bij het overleg is betrokken. Eerstvolgende stap is dat Staatsbosbeheer namens alle andere aan het gewest voorstellen zal doen.

Bij het overleg waren de mountainbikers zelf ook vertegenwoordigd via leden van ATB Promotion in Gulpen en de ATB-club Discovery in Landgraaf. Het zijn niet zozeer de leden van de clubs die flora in de bossen beschadigen, dieren opjagen, wandelpaden kapot rijden en wandelaars hinderen, zo is gebleken. De problemen worden vooral veroorzaakt door 'wilde' rijders: mountainbikers die ongeorganiseerd op pad gaan.

Hoe groot het aantal wilde rijders is weet Ralf Deckers ook niet precies. Hij denkt aan twee procent van het aantal bezitters van een berg- of terreinfiets, dat volgens verkoopgegevens op 1,3 miljoen kan worden gesteld. Dat zou voor het hele land neerkomen op een kleine dertigduizend. Ook uit het aantal klachten dat terreinbeheerders, politie of gemeenten bereikt, valt niet op te maken hoe groot het probleem is. Volgens Flip Bossenbroek van Staatsbosbeheer is er maar een heel klein aantal wandelaars dat echt komt klagen.

Goede voorlichting en beïnvloeding wordt gezien als de beste methode om het probleem aan te pakken. Fysieke hindernissen aanbrengen, bossen of wandelpaden afsluiten of verbodsbepalingen helpen nauwelijks. De mountainbiker ziet zulke maatregelen eerder als een uitdaging.

Studenten Hogeschool Sittard brengen problemen in kaart

De voorlichting zou onder meer moeten bestaan uit het geven van gedragsregels en het duidelijke maken hoe kostbaar natuur en milieu zijn. Een goedverzorgde folder is daartoe volgens de studenten en de betrokkenen heel geschikt.

Een folder uit de boswachterij Dorst in Noord-Brabant met daarin 'tien gulden regels voor de natuurvriendelijke mountainbiker' kan als voorbeeld dienen. Verder wordt gedacht aan het plaatsen van informatiepanelen met routekaarten. 'Kom niet op de wandelpaden maar maak alleen gebruik van openbare wegen' zal steeds geadviseerd worden.

De Sittardse studenten en de andere betrokkenen zijn trouwens van mening dat niet alleen de fietsers voorgelicht moeten worden, maar dat het ook dienstig is om andere die wandelend of op een andere manier in de natuur vertoeven dezelfde voorlichting te geven. Zij moeten een positiever beeld van de mountainbiker krijgen.

Ondernemers centrum Hoensbroek hekelen onderling zaken doen CDA'ers

De Voorzorg rekent op goedkeuring plan

Vervolg van pagina 13

HOENSBROEK – Directeur Frans De Waal van de Voorzorg rekent erop dat de gemeente Heerlen snel instemt met de bouw van appartementen, waardoor de schadeclaimdreiging van tafel kan. „We wachten op de bevestiging van het college, maar we hebben ambtelijk al de toezegging dat men er zich hard voor maakt."
De Voorzorg legt zich erbij neer dat de bibliotheek en de trouwzaal uit het project geschrapt moeten worden. „Ik hoop alleen dat ze niet voor Hoensbroek verloren gaan."

De Waal, in zijn vrije tijd lokaal CDA-voorzitter, vindt trouwens dat de CDA-wethouders niets beloofd hebben. „Maar ze zijn wel verantwoordelijk."

Armand van Oers van de winkeliersvereniging Hartje Hoensbroek maakt deel uit van de stuurgroep die het Hoensbroekse centrumplan bewaakt. Hij zegt blij te zijn dat de Voorzorg de bibliotheek en de trouwzaal niet mag bouwen.
„Je krijgt aan het Postplein andere functies, terwijl de Hoofdstraat juist een impuls kan gebruiken. Dat is volstrekt helder. Dat Savelsbergh dat plan toch steunde, kan er alleen mee te maken hebben dat hij de Waal kent als CDA-voorzitter."
Het Voorzorgplan betekende een afwijking van een raadsbesluit uit 1991. „De raad bepaalde toen dat de bibliotheek aan de Hoofdstraat zou komen," aldus Van Oers.

„Maar in maart 1993 kwam stuurgroep-voorzitter Savelsbergh plotseling met een maquette van de Voorzorg op de proppen. De Waal moet met de voorbereidingen begonnen zijn in de wetenschap dat Savelsbergh hem steunde."

De Waal zegt dat de kwestie geheel los staat van zijn CDA-voorzitterschap. „We wilden alleen het Hoensbroekse belang dienen. Ons plan ontstond toen de PTT besloot niet met de bibliotheek mee te willen verhuizen naar de Hoofdstraat. We wilden de bouw van de bibliotheek redden."

Hoe dan ook: het alternatieve plan van de Voorzorg leidde tot groot verzet van de ondernemers, gedurende vele stuurgroepvergaderingen.

Na de recente brief van de Voorzorg, in januari, eisten de ondernemers in de stuurgroep dat de bibliotheek uit het plan van de Voorzorg geschrapt moest worden.

„Savelsbergh, die steeds het Voorzorg-plan had verdedigd, koos toen eieren voor zijn geld," meent Van Oers: „Hij accepteerde de mening van de anderen. 'Ok, als iedereen dat vindt, dan melden we dat de Voorzorg.'"

De woningcorporatie moet zich nu beperken tot de bouw van appartementen. De ondernemers hebben daar geen bezwaar tegen. „Dit is conform het raadsbesluit uit 1991," stelt Van Oers.

Abnormaal is het beslist niet, wanneer iemand na een schokkende gebeurtenis, zoals een ongeluk, gijzeling of overval, emotioneel uit evenwicht raakt. Dat gebeurt iedereen. Ook de 'stoere' en 'harde' mannen en vrouwen van de brandweer, politie en ambulancediensten. Juist in deze zogenaamde 'traumagevoelige' beroepen is bedrijfsopvang van groot belang. Dat constateerden GGD, politie en brandweer uit Oostelijk Zuid-Limburg in een gezamenlijk onderzoek. Zij pleiten voor meer aandacht voor klachten na ingrijpende gebeurtenissen. Want ook na een schokkende ervaring gaat het leven en het werk verder. Hoe dat kan gaan, laat het verhaal van brandweerman Mat Meisters zien. Bijna twee jaar geleden was hij als chauffeur betrokken bij een zwaar ongeluk tussen zijn brandweerauto en een taxi op de kruising Akerstraat/Ruys de Berenbroucklaan in Heerlen. Voor een doodstille zaal bestuurders, ambtenaren en medewerkers van brandweer, GGD en politie vertelde hij gisteren zijn verhaal.

Verslag van 'wat een trauma zou kunnen zijn'

Stoer doen helpt niet bij verwerken schok

● *Het tragische ongeval waarbij Mat Meisters betrokken was.*
Archieffoto: CHRISTA HALBESMA

in het nieuws

DOOR CINDY JASPERS

HEERLEN – Om niets te vergeten heeft Mat Meisters het allemaal op papier gezet. Het verslag van, zoals hij zelf zegt, 'wat een trauma zou kunnen zijn'.

Zaterdagavond rond half twaalf 's nachts kwam een alarm binnen van een containerbrand in de wijk Grasbroek in Heerlen. Die avond, 2 mei 1992, was Meisters chauffeur van de tankspuitauto. Gezien het tijdstip – er komen regelmatig klachten van omwonenden van de kazerne – en ook de aard van de melding, besloot de brandweerman de sirenes uit te laten. De alarmverlichting deed hij wel aan. „Toen ik zag dat de stoplichten bij de kruising Akerstraat/Ruys de Berenbroucklaan het niet deden, liet ik het gaspedaal los." Op het zelfde moment kwam van links een taxi aanrijden. „Wat doet die?", bracht Meisters nog uit. Het volgende moment volgde een klap en stond de brandweerwagen stil.

Geen van de brandweerlieden was verwond, althans niet uiterlijk. Van de taxi was echter niet veel over. „Trillend en bevend stapte ik uit de brandweerauto. Ik kon de slachtoffers in de auto zien zitten. De aanblik deed mij enorm schrikken." De chauffeur van de taxi liep verdwaasd rond en wilde terug naar zijn auto om de taxicentrale te bellen. Meisters weerhield hem hiervan. „Ik wilde overal helpen, maar wist niet waar ik het moest zoeken," vertelt Meisters.

Hoe kon dit ooit gebeuren, wie heeft hier een fout gemaakt, wie had voorrang, speelde door zijn hoofd. Heel langzaam realiseerde hij zich dat er iets zeer ernstigs was gebeurd. „Ik liep van de taxi naar de brandweerauto, informeerde bij collega's of met hen alles wel goed was." Politie en GGD waren snel ter plekke. „Over een van de slachtoffers werd een laken gelegd. Ik wist wat dit betekende."
Politie hield nieuwsgierigen op een afstand. Fotografen maakten foto's. Meisters ergerde zich aan een fotograaf die een slachtoffer van zeer dichtbij fotografeerde. Pas veel later kreeg hij van een medewerker van de GGD uitgelegd, dat die foto's noodzakelijk waren, voor eventueel onderzoek.

Te voet keerde Meisters met zijn collega's naar de kazerne terug. „Ik vroeg de bevelhebber om zo snel mogelijk apart te gaan zitten. Ik wilde met mijn collega's praten."
Samen met de bedrijfsarts en het hoofd van dienst beleefden de brandweerlieden de rit en de klap die daarop volgde meerdere malen. „We spraken over het ongeval. Vaak viel een minutenlange stilte. Van tijd had ik totaal geen idee. Als chauffeur voelde ik mij zeer verantwoordelijk." 's Nachts stapten ze allemaal nogmaals in een brandweerwagen.

Ook reden ze langs de bewuste plek. „Onwezenlijk wat er allemaal was gebeurd. Die nacht sliep niemand meer. 's Morgens om acht uur werd ik naar huis gebracht."

Thuis probeerde hij het zware ongeval te beschrijven aan zijn vrouw. Dat was zeer moeilijk. „Door haar reactie kreeg ik toch een bepaald schuldgevoel." Nog half verdoofd van de ervaringen van de afgelopen nacht, deden de kranteberichten de volgende dag pijn.

Twee mensen kwamen bij het ongeluk om het leven, drie raakten zeer ernstig gewond. De inzittenden van de taxi werkten allen bij drukkerij Coenen in Simpelveld. Zij hadden een jubileumfeestje bezocht van een collega.

Samen met enkele collega's, die ook bij het ongeval betrokken waren geweest, bezocht Meister een paar dagen later de begrafenis van beide overledenen. Moeilijk, maar ook nodig.

Zeer belangrijk noemt Meisters de bijeenkomsten die daarop volgden. Een bezoek aan de burgemeester, waar iedereen zijn verhaal kwijt kon. Een bijeenkomst met de GGD, politie en brandweer maakte een en ander duidelijk. Bijvoorbeeld dat vooral met die fotograaf.

Meisters wilde zelf betrokken blijven bij de zaak. „Voor de slachtoffers, voor de overledenen, voor de nabestaanden wilde ik alle medewerking verlenen om een eerlijk antwoord te krijgen omtrent dit ongeval."

Intussen gaat het leven en ook het werk door. Iedere dag passeert Meisters het kruispunt waar het ongeluk plaatsvond. „Steeds wanneer ik uitruk, komt hetzelfde beeld terug."

Om, zoals hij zelf zegt, toch wat meer inzicht te krijgen in het proces van emotie-verwerking, gaf hij zich een half jaar na het ongeluk op voor een cursus traumaverwerking. „Daarbij heb ik goed inzicht gekregen in wat zich eigenlijk afspeelt bij een traumatische ervaring. Die cursus heeft er zeker toe bijgedragen de zaak beter te verwerken.

Ruim een jaar na het ongeval heeft hij twee inzittenden van de taxi, een man en een vrouw, bezocht. We hebben een lang gesprek gevoerd. Zij hadden veel vragen, ik had veel vragen en kon veel vertellen. „Een zware dobber, maar achteraf gezien ben ik blij dat ik met die mensen heb kunnen spreken. Ook bij hen heb ik negatieve gevoelens kunnen wegnemen."

prikbord

● Bezoek

De historische Kring 'Het Land van Valkenburg en Heuvelland' brengt morgen een bezoek aan de basiliek van Meerssen. Van 9.00 tot circa 12.00 uur zal een rondleiding worden gegeven door J. Geijsen, erekerkmeester van de basiliek. Aandacht wordt besteed aan de geschiedenis en de opbouw van de kerk. Belangstellenden dienen zich aan te melden bij C. de Maeijer, telefoon 04405-2048 (bij geen gehoor: 04406-40794). Ter plaatse zal aan de deelnemers een bijdrage in de organisatiekosten worden gevraagd. De kring houdt op dinsdag 29 maart overigens haar jaarvergadering. Op dinsdag 19 april wordt een lezing gehouden over monumenteninventarisatie in Limburg en voor 21 mei is een excursie naar Maaseik gepland.

● Puzzelrit

De automobielclub 'Grensland' in Hoenbroek houdt aanstaande zondag een autopuzzelrit voor het hele gezin. De rit wordt verreden over uitsluitend goede wegen en is zodanig uitgezet dat iedere deelnemer altijd de finish kan bereiken. Er kan worden gestart in de D-klasse voor hen die nog nooit eerder aan een puzzelrit hebben deelgenomen. Zij ontvangen een gratis reglement, waarvan de belangrijkste punten ter plaatse door de organisatie worden uitgelegd. Inschrijven kan op 27 februari van 13.00 tot 13.30 uur in Hotel Amicitia aan de Markt in Hoensbroek. Het inschrijfgeld bedraagt vijftien gulden per voertuig, ongeacht het aantal inzittenden. Na de rit ontvangt iedere deelnemer een schriftelijke uitleg.

● Wandelingen

Onder auspiciën van het Instituut voor Natuurbeschermingsedukatie (IVN) Distrikt Limburg worden aanstaande zondag diverse wandelingen gehouden onder leiding van ervaren natuurgidsen. De wandelingen vinden plaats op diverse plaatsen in Limburg. Voor meer informatie: 045-212209.

● Pelgrimstocht

Het Centrum voor Roeping en Levensoriëntatie (CRL) in Roermond wil van 4 tot 14 april aanstaande een pelgrimstocht houden voor jongeren vanaf achttien jaar. Meer informatie kan worden verkregen bij het CRL, bisdom Roermond, telefoon 04750-18612. Bij geen gehoor: 04750-86888.

● Lezing

Het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap kring Maastricht heeft voor woensdag 2 maart een lezing op de agenda staan over de schrikbarende armoede tijdens de winter van 1840 in Maastricht en de daarop van de grond gekomen liefdadigheidsacties. De lezing van I. Evers heeft als titel 'Om het hart van de arme' en wordt gehouden in de grote activiteitenzaal (de kapel) van het Citycentrum, Capucijnenstraat 43 in Maastricht. Op 6 april houdt drs. J. van Hall een lezing, getiteld 'De vrijheid Eijsden'. Tevens is dan jaarvergadering.

● Kerk

Het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap kring Roermond nodigt belangstellenden uit tot het bijwonen van de zesde lezing van het winterseizoen op maandag 7 maart in de Oranjerie in Roermond. Dr. I. Pey begint om 20.00 uur met haar voordracht, getiteld 'Nieuwe luister voor Limburgs Middeleeuwse parochiekerken, in het bijzonder de Roermondse Munsterkerk (1796-1940)'.

● Vrouwenraad

Op maandag 14 maart wordt in de Oranjerie in Roermond een studie-ochtend gehouden over de gemeentelijke en provinciale overheidsmaatregelen ten aanzien van ouderen. Burgemeester Kaiser van Roermond zal spreken over het belang van het meedenken over gemeentelijk beleid door met name oudere vrouwen. Een deskundige op het gebied van ruimtelijke vormgeving zal met behulp van dia's een visie geven over de gemeentelijke beleidsterreinen wonen, veiligheid en vervoer. De organisatie is in handen van de Limburgse Vrouwenraad, die tijdens deze ochtend tevens een prijs zal uitreiken aan de Limburgse gemeente die in 1993 (Jaar van de Ouderen) het meest vrouwvriendelijke ouderenproject heeft georganiseerd. Het programma begint om 9.30 uur en wordt afgesloten omstreeks 12.15 uur. Voor meer inlichtingen: 04750-32491.

streeksgewijs

PvdA flirt met lokale partijen

SIMPELVELD – De PvdA in de gemeente Simpelveld heeft geprobeerd een lijstverbinding aan te gaan met de lokale politieke groeperingen in Bocholtz. Het is bij een poging gebleven. PvdA-lijsttrekker Jan Franssen kreeg tijdens het politiek forum in Simpelveld de nodige kritiek voor zijn kiezen over deze politieke flirt. Franssen had alleen Bocholtzse raadsleden voor een gesprek om te komen tot een samenwerking uitgenodigd. De PvdA'er is van mening dat in de lokale partijen ook mensen met een andere politieke kleur zoals CDA, VVD of D66 terug te vinden zijn. „Waarom dan geen kleur bekennen en samenwerking zoeken met een landelijke partij," dacht Franssen. Maar al snel bleek dat de poging een doodgeboren kindje was. De lokale partijen vinden dat zij veel korter bij de burgers staan.
De reacties vanuit de zaal in hotel Oud Simpelveld waren nogal lauw. Evenals in Bocholtz werd de indruk gewekt dat de meeste bezoekers aanhangers zijn van de aanwezige politieke partijen. Items als dorpswachters, opvang jeugd, belastingdruk, nieuwe markt in de kern Simpelveld en de sociale minima passeerden de revue, zonder dat de vlam echt in de pan sloeg.
Alleen de oude wonde van de samenvoeging van de kernen Bocholtz en Simpelveld tot één gemeente Simpelveld leeft nog steeds onder de bewoners. Kandidaten uit Bocholtz moeten hun stemmen halen in hun eigen kern en in Simpelveld is het al niet anders. De integratie is nog lang niet voltooid.

Festival voor dansmariekes

BANHOLT – Dansgroep Banholt houdt zondagmiddag om twee uur een dansmariekesfestival onder de naam 'carnaval zonder grenzen' in de harmoniezaal in Banholt.
Er doen zo'n twintig verenigingen uit Nederland en Belgisch Limburg mee. In totaal verzorgen tweehonderdvijftig deelnemers vijftig dansen in alle categorieën, daaronder solo, garde en show. De dansers variëren in leeftijd van vijf tot twintig jaar.

● *Vleermuizen voelen zich uitstekend thuis in het bosgebiedje Gremmelsbrugge in Rimburg, dat is benoemd tot reservaat voor de bijzondere zoogdiertjes.* Foto: FRANS RADE

Rimburgse bossen nu vleermuizen-reservaat

DOOR MONIQUE PARREN

LANDGRAAF – De Rimburgse bossen in Landgraaf zijn benoemd tot vleermuisreservaat. Hiermee is Gremelsbrugge het tweede officiële reservaat in Nederland. In het bosgebied van het Landgraafse kerkdorp Rimburg leven acht verschillende soorten – Nederlandse – vleermuizen, waaronder zeldzame exemplaren als de ruige dwergvleermuis, de baardvleermuis en de rosse vleermuis.

Om de toekomst van de zoogdiertjes veilig te stellen, heeft Landgraaf het stukje Rimburgse natuur overgedragen aan het IVN Ubach over Worms. „Een mijlpaal in onze geschiedenis," aldus voorzitter Jo Beisman.
In de praktijk neemt IVN in de toekomst het bosbeheer op zich plek voor de rekening. Om de vleermuizen zo weinig mogelijk te storen, wordt het onderhoud van Gremmelsbrugge afgestemd op de diertjes.

Het nieuwe reservaat met speciale vleermuiskasten is niet toegankelijk voor het publiek. Dit zou daar overigens ook weinig aan hebben, want vleermuizen laten zich zelden zien overdag en alleen echte kenners kunnen de beestjes onderscheiden.
INV is al zeven jaar bezig met het vleermuisproject, met geld van onder andere het Wereld Natuur Fonds. In 1987 werd de eerste inventarisatie uitgevoerd: kraamkamers en andere verblijfplaatsen van vleermuizen werden daarbij opgespoord. Een deel van die telling kon alleen 's nachts plaatsvinden met behulp van een *bat-detector*, die de zogeheten ultrasone echolocatiegeluiden van vleermuizen opvangt en voor mensen hoorbaar maakt. Jacques Pöschkens van de IVN-afdeling nam het leeuwendeel van de nachtelijke inventarisatie op zich. Bij de overdracht van Gremmelsbrugge werd de trouwe medewerker dan ook in de bloemetjes gezet door zijn IVN-collega's.

journaal kort

HEERLEN
● De Volksuniversiteit verzorgt in maart cursussen reanimatie, fotografie voor beginners en regionale geschiedbeoefening. Voor informatie: ☎712106.

● Het IVN maakt zondag een middagwandeling van negen kilometer in het Gulpdal. Bijeenkomst om 14 uur aan de kerk in Slenaken. Voor informatie: ☎726626.

● Het IVN start donderdag 28 april om 19.30 uur met een milieucursus. De binnenlessen worden gegeven in het Scoutinggebouw, Benzenraderweg 190. 's Zaterdags zijn de buitenlessen aan de beurt. De kosten bedragen tien gulden per persoon. Voor informatie K. Paffen: ☎420245.

● De Verzamelaar houdt zondag van 13.30 tot 16.30 uur ruilbeurs in het HKB-gebouw aan de Pater Beatusstraat 3.

● In de ITSH, Schelsberg 300a, worden zondag van 14 tot 18 uur olieverfschilderijen van M. Erkens tentoongesteld.

● Ter afsluiting van de expositie over verzamelen zijn zondagmiddag vanaf twee uur 'De verzamelaars verzameld' in het Thermenmuseum. Tot vijf uur leggen zij het publiek uit waarom ze met hun verschillende verzamelingen zijn begonnen.

● Samen met landelijk voorzitter Jack de Vries houden de CDA-jongeren Heerlen vandaag een ludieke campagne-manifestatie. De bus van het CDJA staat van 15.00 tot 16.15 uur op het Emmaplein.

BRUNSSUM
● In De Kepper, Gregoriuslaan 1a, wordt zondag vanaf 14 uur rommelmarkt gehouden. Voor tafelhuur: ☎254372 of 254749.

● De ouderen kunnen weer hulp krijgen bij het invullen van de belastingaangifte. Men kan zich melden bij de Stichting Ouderenwelzijn, ☎253433 of bij Steunpunt Brunssum Noord, ☎274747.

● JVC De Wafels houdt zaterdag van 10 tot 14 uur rommelmarkt in In de KAJ, Sterrestraat 64a.

SIMPELVELD
● De plaatselijke CDA-kandidaten maken dit weekeinde een tournee. Vandaag zijn zij op de markt, zaterdag in de winkelcentra en maandag komen zij op wijk- en buurtbezoek. Woensdag om 20 uur is iedereen welkom op de nabespreking in zaal Grooten.

VOERENDAAL
● In Voerendaal vindt zaterdag een CDA/CDJA-manifestatie plaats. Om 9.45 uur is de bijeenkomst op het Kerkplein, waarna tot 14 uur de plaatselijke horecagelegenheden worden bezocht. Van 14 tot 16 uur staat de CDJA-bus op het O.L. Vrouweplein in Kunrade. Voor 15 uur staat een landing van parachutisten op het programma.

LANDGRAAF
● De Anseltaler fanclub houdt vanvond om half negen een algemene ledenvergadering. De bijeenkomst wordt gehouden in buurtsociëteit Eikske-één aan het Eikske 1.

KERKRADE
● De spirituele vereniging Kerkrade houdt dinsdag 1 maart om acht uur een paraffine-avond met Do Lemette. De avond vindt plaats in de harmoniezaal 't Trefpunt in Haanrade, Meuserstraat 133.

Beter omgaan met geheugen

SIMPELVELD – De Stichting Welzijnswerk voor Ouderen Bocholtz/Simpelveld start in maart een cursus 'Beter omgaan met het geheugen' voor vijftig-plussers. De cursus biedt oplossingen aan om het geheugen zo lang en zo goed mogelijk te laten functioneren. De SWOBS wijst er met klem op dat deze cursus beslist geen therapie is voor mensen met een hersenaandoening of beginnende dementie.

De cursus vindt elke dinsdag van 14 tot 16 uur plaats in het SWOBS-gebouw aan de Pastoriestraat 17. Mevrouw M. Hummel verzorgt de cursus. De eerste les is dinsdag 15 maart. De eigen bijdrage voor tien lessen is veertig gulden. Inschrijven is mogelijk tot 9 maart bij de SWOBS, ☎440940.

Oosteuropese prostituées via Limburg naar Antwerpen

Rijkswacht rolt vrouwenhandel op

Van onze correspondent

HEERLEN/MAASEIK – De Belgische justitie is een netwerk op het spoor, dat Oosteuropese vrouwen via Nederlands-Limburg en Duitsland naar Vlaanderen haalt om ze dan onder meer in het Antwerpse prostitutiemilieu in te zetten. Tot op heden zijn reeds vijf souteneurs gearresteerd.

Vorige week controleerde een zogenoemde anti-banditismeploeg van de rijkswacht in een Antwerpse rosse buurt de inzittenden van een verdachte auto. In de wagen zaten twee Tsjechische meisjes van 16 en 25 jaar, die valse papieren voorlegden. De bestuurder van de auto, de Duitser Lutz N., werd opgepakt. Het minderjarige meisje werd toevertrouwd aan de jeugdrechter, die haar in een instelling voor jongerenopvang plaatste. De 25-jarige vrouw werd doorverwezen naar het opvangcentrum Payoke.

Het onderzoek dat volgde, leidde naar de 31-jarige Leon N. Die bleek in het Tsjechische Wandorf twee plaatselijke meisjes in dancings te hebben geronseld. Ze waren via Aken en de grensstad Maaseik naar Antwerpen overgebracht. Yadiger G., die als tussenpersoon optrad, werd net als Leon N. opgepakt. De gerechtelijke politie van Tongeren trof in een bar in Maaseik twee andere Tsjechische meisjes aan.

De 38-jarige Francesco C. 'ontfermde' zich over hen. Hij had de bedoeling ze na een inloopperiode in Limburg aan het werk te zetten in Antwerpse clubs. Bij zijn arrestatie was de souteneur in het bezit van een geladen pistool. De twee jonge vrouwen werden over de grens gezet, maar waren even snel weer terug. De Duitse politie wilde ze het land niet binnenlaten, omdat hun papieren niet in orde waren.

Tenslotte is in Bree de Antwerpenaar Eddy P. aangehouden. Hij had de paspoorten afgenomen van twee Hongaarse vrouwen, die hij op die wijze in zijn greep hield.

Vrachtwagen tegen vangrail

● *Een vrachtwagen uit Winterswijk is gistermiddag rond half twee bovenaan de Kruisberg aan de linkerkant van de weg tegen de vangrail tot stilstand gekomen. Het was een truck met oplegger, die om onduidelijke reden een scharende beweging is gaan maken waardoor het voertuig van de weg raakte. Er deden zich geen persoonlijke ongevallen voor. Doordat de rijbanen geblokkeerd werden en alleen de vluchtstrook nog berijdbaar was, werd het doorgaande verkeer gedurende een uur aanzienlijk gestremd. Er ontstond een file tot aan de Geusselt in Maastricht.*

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

AZM-medewerkers moeten betalen voor parkeerplaats

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – De raad van bestuur van het Academisch Ziekenhuis Maastricht wil werknemers die met de auto naar het werk komen jaarlijks 150 gulden laten betalen voor een parkeerplaats. Het ziekenhuis kampt met een tekort aan parkeerplaatsen. Bovendien wil het AZM meewerken aan het terugdringen van het autogebruik in het woon-werkverkeer.

Het invoeren van het betaald parkeren maakt onderdeel uit van een gezamenlijk vervoerplan van ziekenhuis en de Rijksuniversiteit Limburg (RL). Uit een eerder onderzoek is gebleken dat 80 procent van de werknemers met de auto naar het werk komt. In het kader van het vervoerplan wordt ook getracht het carpoolen te bevorderen.

Het ziekenhuis gaat een strikte scheiding doorvoeren tussen parkeerplaatsen voor personeel en voor patiënten en bezoekers. Het beheer van het voor die laatste groep gereserveerde deel van de parkeergarage wordt uitbesteed.

Voor het personeel zijn 850 plaatsen beschikbaar. Dat zijn er naar verwachting 100 tot 150 te weinig. Aanleg van nieuwe parkeerplaatsen of uitbreiding van de parkeergarage is te duur. Daarom wil het ziekenhuis een aantal plaatsen huren van de RL, aan de noordzijde van het ziekenhuis. Om die huur te bekostigen, stelt de raad van bestuur voor medewerkers 150 gulden per jaar voor een parkeerplaats te laten betalen, zo meldt het personeelsblad Traject.

Het ziekenhuis beraadt zich nog over de mogelijkheid het gebruik van fiets en openbaar vervoer te belonen. Damen erkent dat nog geen oplossing gevonden is voor medewerkers die incidenteel met de auto komen.

De medezeggenschapsraad heeft overigens niet bijster enthousiast gereageerd op het vervoerplan. Voorzitter J. Bielders meldt in Traject dat de raad het opvat als 'een plat voorstel om elk personeelslid 150 piek per jaar te laten betalen.'

Arbeidsinspectie bekijkt beveiliging benzinestations

MAASTRICHT – De Arbeidsinspectie in de districten Maastricht, Zoetermeer en Amsterdam zal dit jaar dertig benzinestations inspecteren die in de avond- en nachturen zijn geopend. Daarbij zal worden gelet op preventieve maatregelen tegen overvallen. Dat heeft de Arbeidsinspectie in Maastricht gisteren meegedeeld.
De inspecteurs zullen vooral kijken naar voorzieningen als kogelwerend glas, camera's en de geldkluis. Over het aanbrengen van deze beveiligingen is overleg geweest met de branche.

Hoogbejaarde man overvallen

MAASTRICHT – Een 92-jarige inwoner van Maastricht is gistermorgen omstreeks half elf in zijn flatwoning aan Widelanken in de wijk Malpertuis overvallen en beroofd van enkele duizenden guldens. De dader, een jongeman tussen de 20 en 30 jaar, belde aan en stelde zich voor als dokter. De bewoner liet hem binnen maar werd al gauw hardhandig op een stoel neergezet. De overvaller doorzocht de woning en vond een geldkistje, dat de bejaarde man onder dwang moest openmaken. Het slachtoffer dreigde te stikken toen de overvaller hem hardhandig het schreeuwen belette. De dader verdween vervolgens spoorloos.

CDA: burger snel meer laten betalen voor gezondheidszorg

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Het CDA vindt dat de burgers met ingang van 1996 door middel van eigen bijdragen meer moeten meebetalen aan de kosten van de gezondheidszorg. CDA-kamerlid De Jong heeft dit gisteren bekend gemaakt in een reactie op het kabinetsvoorstel om vanaf 1995 een vrijwillig eigen risico in ziekenfonds en awbz in te voeren.

De Jong geeft te kennen dat het CDA snel wil komen tot een situatie waarin de burger via eigen betalingen 18 procent van de totale kosten van de gezondheidszorg opbrengt. Nu is dat 15 procent, een percentage dat gelijk staat aan 8,3 miljard gulden per jaar. Met de 18 procent van het CDA zou dat 10 miljard gulden worden. In totaal wordt er in ons land jaarlijks ruim 55 miljard gulden aan gezondheidszorg uitgegeven.

De PvdA heeft zich fel tegen de CDA-plannen gekeerd. De sociaaldemocraten zijn tegen een verdere opeenstapeling van eigen bijdragen en verplichte of vrijwillige eigen risico's in de gezondheidszorg. Daarvan zullen de sociaal zwakkeren, de chronisch zieken en de ouderen het slachtoffer worden. De PvdA wil dat er in elk geval een inkomensafhankelijk maximum voor de eigen betalingen wordt vastgesteld.
Het CDA is voor de invoering van het vrijwillig te nemen eigen risico in ziekenfonds en awbz. Liever hadden de christen-democraten ech een verplicht eigen risico geh Het CDA wil wel meewerken a een systeem waarbij een verzeke in ziekenfonds en awbz een lag premie gaat betalen als er wei gebruik van de gezondheidsz wordt gemaakt. Het betreft dan e soort no-claim korting net als autoverzekering. De PvdA ziet wel iets in dit systeem.

De VVD is het met het CDA e dat er een verplicht eigen risico de gezondheidszorg moet kom Voorstellen tot de invoering h van, of van anderee maatregelen de gezondheidszorg, wil de V echter nu niet behandelen. Over soort zaken moet een volgend ka net zich eerst maar eens gaan b gen.

Veel interesse seizoenswerk aspergeteelt

HEERLEN – Het Regionaal Bestuur voor de Arbeidsvoorziening (RBA) Noord- en Midden-Limburg heeft reeds zeshonderd werklozen binnen en buiten de Limburgse regio gevonden die seizoenswerk willen en kunnen verrichten in de aspergeteelt. Naar verwachting zal dat aantal uiteindelijk oplopen tot negenhonderd.
Omdat dit meer werklozen zijn dan was verwacht, wil het RBA ook vacatures vervullen voor 240 Limburgse telers die, in tegenstelling tot veertig collega's, voorwaarden aan de bemiddeling hebben gesteld. Deze 'protesterende' telers zijn niet bereid om Nederlandse seizoenskrachten van buiten de Limburgse regio en uit EU-landen te accepteren, omdat ze dan reis- en verblijfskosten moeten betalen. De telers willen liever via een tewerkstellingsvergunning mensen uit Polen naar Nederland halen. Daarbij geldt de vergoedingsregeling niet.

De veertig telers die geen voorwaarden stellen, krijgen de eerste keus uit het bestand aan werklozen. „Waarschijnlijk kiezen zij vooral regionale kandidaten, omdat die nu eenmaal het dichtst in de buurt wonen. Maar als deze ongeveer 160 vacatures zijn opgevuld, blijven honderden, deels regionale, kandidaten over voor de resterende telers," vertelt RBA-directeur H. Droppert.

Onder de kandidaten bevinden zich evenwel ook 150 mensen uit Amsterdam. „Telers die deze mensen weigeren, komen ook niet in aanmerking voor terwerkstellingsvergunningen om mensen uit Polen naar Nederland te halen. Dat is niet de schuld van het RBA, dat heeft de minister zo besloten," zegt de regionaal directeur. Bij de LLTB was gisteren niemand bereikbaar voor een reactie.

Goedkeuring GS bestuur Symbiose

HEERLEN – Gedeputeerde Staten van Limburg hebben ingestemd met de samenstelling van het bestuur van het nieuw te vormen provinciale welzijnsinstituut Symbiose. Voorzitter wordt Geleendenaar L. van de Walle, voorheen werkzaam bij DSM. H. Hovers-Van Lierop uit Reuver krijgt de taak van vice-voorzitter. Zij was tot voor kort algemeen directeur bij Huvoma in Reuver en gemeenteraadslid. Secretaris H. de Boer werkt bij de gemeente Landgraaf als hoofd Welzijnszaken. Penningmeester T. Gruisen uit Roosteren is registeraccountant. Het vijfde bestuurslid is Venlonaar G. Lunshof, werkzaam bij Océ-Nederland.

Lubbers wil werklozen maatschappelijk inzetten

DEN HAAG – Met werklozen voor wie het niet nuttig is te blijven zoeken naar een normale baan, moeten afspraken gemaakt worden over het zich op een andere wijze verdienstelijk maken voor de samenleving.

Premier Lubbers heeft dit gistermorgen gezegd op een VNG-congres over sociale vernieuwing in Rotterdam.

De eerste minister zei dat met zijn idee het uitgangspunt 'u heeft recht op een uitkering maar u heeft wel de plicht naar werk te blijven zoeken' overeind blijft. Het krijgt alleen een andere invulling. Lubbers hield zijn gehoor overigens voor dat er geen enkele categorie werklozen voor de arbeidsmarkt mag worden afgeschreven.

Lubbers ging ook in op de problemen van de jongeren. Volgens hem 'ontsporen' er nu te veel. Dat begint met spijbelen, vervolgens het niet afmaken van een schoolopleiding, het rondhangen op straat, geen baan kunnen vinden. De jongeren hebben onvoldoende vooruitzichten en worden door de directe omgeving niet op hun verantwoordelijkheden gewezen.

De premier zei dat 'correctie' van deze jongeren nodig is. Daarbij zullen gemeenten, de arbeidsvoorziening, de scholen en justitie samen moeten werken. Volgens hem kan correctie een weg zijn tussen een beleid om te voorkomen dat jongeren ontsporen, en het hard aanpakken van reeds ontspoorden.

Lubbers ging ook in op het ouderenbeleid. Volgens hem zullen gemeenten in de toekomst de mogelijkheden moeten krijgen ouderen zo lang mogelijk thuis in de eigen omgeving te laten wonen. Pas als dat echt niet meer kan, moeten zij worden opgenomen in tehuize Daarvoor zijn de zorgverzekera dan verantwoordelijk, aldus Lubbers.

De eerste minister meende dat er de sociale vernieuwing veel bere is. Te veel wordt er echter door c tici nog naar politiek-Den Ha gekeken als de vernieuwing beo deeld wordt. Terwijl de aandac naar de gemeenten moet uitga waar het allemaal gebeurt. Lubbe gaf wel toe dat sociale vernieuwi in politiek-Den Haag te weinig a maatschappelijke beweging wor gezien.

weekend diensten

De avond- en weekenddiensten beginnen op vrijdagavond en eindigen de volgende week vrijdag om 8.30 uur.

ARTSEN

Heerlen: Voor spoedgevallen ☎71.14.00 (brandweercentrale) bellen.
Kerkrade-Oost: Bij spoedgevallen telefonisch contact opnemen met de eigen huisarts.
Simpelveld/Bocholtz: Vrijdag en zaterdag Jehne, ☎44.03.33. Zondag Schepers, ☎44.12.13.
Landgraaf: Zaterdag Ypenburg, ☎32.20.72. Zondag Pesch, ☎42.36.14.
Hoensbroek: Patiënten van Gezondheidscentrum Hoensbroek-Noord kunnen dag en nacht bellen, ☎21.48.21. Uitsluitend voor spoedgevallen: ☎23.18.00. Anders eigen huisarts bellen.

APOTHEKEN

Brunssum/Schinveld: Schinveld, A ge Water 20, ☎27.28.99.
Heerlen: Aarveld, Vergiliusstraat 18, ☎71.33.85.
Landgraaf: Nieuwwenhagen, Bernhardstraat 52, ☎31.22.94. Voor spoedgevallen dag en nacht bereikbaar.
Kerkrade/Eygelshoven: Van Wersch, Hoofdstraat 41, ☎45.20.10.
Kerkrade-West: Maussen, Akestraat 79, ☎41.54.40.
Bleijerheide: Bleijerheide, Bleijerheiderstraat 52, ☎46.20.50. Dagelijks open van 8 tot 22 uur.
Simpelveld/Bocholtz: Voncken, Dr. Ottenstraat 6, ☎44.11.00. Zaterdag 11-15 uur, zondag 13.30-14.30 uur. Voor spoedgevallen van 22-22.30 uur of na telefonische afspraak.
Hoensbroek/Heerlerheide: Ganzeweide, Stanleystraat 23, ☎21.07.72.
Nuth: Voor spoedgevallen eigen apotheek (b.g.g. ☎711400).

TANDARTSEN

Heerlen/Hulsberg/Voerendaal: Zautsen, Kerkstraat 33a Hulsberg, ☎04450-3681. Spreekuur zaterdag en zondag van 11-12 uur. B.g.g. TIGH, ☎71.14.00.
Kerkrade/Ubach over Worms/ Nieuwenhagen/Eygelshoven: Bloem, Heigank 100 Nieuwenhagen, ☎32.40.32. Spreekuur 11.30-12 uur en 19-19.30 uur.
Simpelveld/Bocholtz/Gulpen/ Vaals/Wijlre/Wittem: Nijdam, Remigiusstraat 23a Simpelveld, ☎44.28.80. Spreekuur en 17.30-18 uur.
Brunssum/Schinveld/Nuth/ Hoensbroek/Schinnen: Mettau, Mgr. Mannenstraat 61 Merkelbeek, ☎27.42.60. Spreekuur 11.30-12 uur en 17.30-18 uur.

HOMEOPATEN

Voor spoedgevallen dag en nacht bereikbaar: Drs. M.Zelen, Kleikoelenweg 134 Nieuwenhagen ☎31.42.85.

GROENE KRUIS

Wachtdienst voor spoedgevallen: Heerlen: ☎71.37.12. Nuth/ Voerendaal/Simpelveld: ☎04405-2995. Brunssum/Schinveld/Jabeek/Merkelbeek/Bingelrade: ☎25.90.90. Hoensbroek: ☎22.55.88. Landgraaf: ☎32.30.30. Kerkrade/Eygelshoven: ☎45.92.60.

DIVERSEN

TIGH - Heerlen: ☎71.14.00. Informatie over avond- en weekeinddiensten van artsen, tandartsen, apothekers en het Groene Kruis.
Hulpdienst SOS: Dag en nacht bereikbaar, ☎71.99.99.
Geslachtsziektenbestrijding: 24- uurs infolijn, ☎74.01.36.

Kerkrade neemt besluit over huizen Terwinselen

Woningen Vloedgraaf verkocht en gesloopt

Van onze verslaggever

KERKRADE – Kerkrade gaat de 79 woningen aan de Vloedgraafstraat en omgeving deels verkopen aan de bewoners en deels slopen.

De huidige bewoners kunnen de huizen voor circa veertig mille kopen. De huizen die reeds leegstaan of waar geen interesse voor bestaat, worden gesloopt. Voor de bewoners van de tachtig jaar oude huizen op Terwinselen is hiermee een eind gekomen aan enkele jaren van onzekerheid.

De 79 huizen aan de Vloedgraafstraat, Vredeshofje en Tunnelweg zijn gebouwd in 1915 en gerenoeerd in 1975. Voor een duurzame renovatie was toen echter geen geld, zodat de woningen al na ruim tien jaar gebreken gingen vertonen.

De gemeente Kerkrade wilde de woningen van de hand doen, maar vanwege de slechte staat meldde zich geen koper. In de afgelopen jaren zijn ongeveer vijftien huizen leeg komen te staan. Ze werden dichtgespijkerd, waardoor de buurt een wat verlaten en onderkomen aanblik had.

Kerkrade gaat nu 53 woningen verkopen. Het zijn de huizen aan het Vredeshofje, de Tunnelweg en aan het eind van de Vloedgraafstraat. 26 huizen aan het begin van de Vloedgraafstraat zullen plaatsmaken voor nieuwe woningen. De operatie kost de gemeente Kerkrade 2,2 miljoen gulden.

Omdat een aantal honkvaste buurtbewoners in de te slopen huizen woont, zullen zij moeten verhuizen. „Als iedereen in zijn huis zou blijven wonen, zouden er gaten in de buurt vallen," zegt wethouder A. Coumans van Kerkrade. De huizen hebben volgens de gemeente geen monumentale waarde. Wel wil Kerkrade de stedebouwkundige eenheid van het Vredeshofje handhaven.

Voorzitter van de lokale huurdersbelangenvereniging J. Splinter zegt tevreden te zijn met de aangeboden oplossing. De zittende bewoners kunnen voor een relatief klein bedrag een woning kopen. „Omdat het om kopers gaat die gemiddeld dik in de zestig zijn, hebben we bedongen dat we de huizen na vijf jaar mogen doorverkopen in plaats van de gebruikelijke tien jaar. Wie het verkoopt na vijf jaar, maakt winst."

● *Een deel van de huizen aan de Vloedgraafstraat wordt gesloopt.* Foto: FRANS RADE

Start opknapbeurt van winkelgebied

HEERLEN – De herinrichting van het Heerlense winkelgebied en de opknapbeurt van het Hoensbroekse centrum zijn gisteren officieel door de wethouders Hub Savelsbergh en Jos Zuidgeest ingeluid.
Het beginpunt in Heerlen is de Oranje-Nassaustraat waar behalve een voetgangersgebied, twee fietsstroken komen. Daarnaast komt er nieuwe verlichting en worden er bomen geplaatst. Op dit moment wordt de riolering vervangen. Als alles volgens planning verloopt, zijn op 10 mei de werkzaamheden klaar.

Bonten blijkt vergadertijger

LANDGRAAF – De Landgraafse PvdA-er Jan Bonten blijkt een heuse vergadertijger. Volgens cijfers van de gemeente miste de fractievoorzitter van de sociaaldemocraten de afgelopen twee raadsperiodes ('86-'94) geen enkele vergadering.

Rob Silvertand van de fractie Gulpers volgt hem op de voet. Hij was de afgelopen vier jaar bij elke bijeenkomst van de gemeenteraad present. Verder slaagde geen van de overige 25 raadsleden er in de afgelopen periode alle vergaderingen te bezoeken.

Bonten en Silvertand hebben tussen 1990 en 1994 zo'n 44 vergaderingen van de gemeenteraad bijgewoond, plus de nodige commissievergaderingen. Hun ijver steekt schril af bij hun 25 collega's in de raad. Wethouder Sjir Beckers en de raadsleden Hub Rutjens, Lei Bisschops en Jan Gulpers waren elk zes keer afwezig. H. Mulders was zelfs negen keer absent. De overige raadsleden waren gemiddeld allemaal twee keer afwezig.

Dief steelt beeld kruisboogvereniging

BOCHOLTZ – Drie kruisbogen, de spaarkas met 3000 gulden en een gipsen beeld van de beschermheilige.
Deze voorwerpen zijn woensdagnacht gestolen uit het lokaal van Kruisboogvereniging St.-Henricus aan de Baneheiderweg in Bocholtz.

De dieven kwamen het gebouw binnen na het forceren van het traliewerk van een raam. De leden van St.-Henricus zijn vooral ontdaan door het verlies van het beeld. De politie stelt een onderzoek in.

Wisseltruc met vals duizendje

HEERLEN – Een onbekende heeft woensdagmiddag een vals duizendguldenbiljet gewisseld in een winkel in Heerlen. Op het moment dat de caissière hem het wisselgeld wilde geven, griste hij dit uit haar handen. Hij wierp het valse briefje op de kassa en rende hard de winkel uit.

Vijftal gepakt wegens dealen

HEERLEN – Vijf Heerlenaren tussen de 30 en 37 jaar zijn woensdagavond bij het busstation in Heerlen aangehouden op verdenking van het dealen van drugs. Een van de vijf had tien gram harddrugs in zijn onderbroek. Hij droeg tevens een busje traangas bij zich. Een ander had vijf gram harddrugs bij zich. De twee zijn in verzekering gesteld, de andere drie zijn na verhoor naar huis gestuurd.

Nieuwe raad besluit over sluitingsuur Onderbanken

Van onze correspondent

ONDERBANKEN - De nieuwe gemeenteraad van Onderbanken zal besluiten of het sluitingsuur van horecagelegenheden met een uur zal worden verlengd. Na een proefperiode van een half jaar en een evaluatie met buurtbewoners, horeca en politie zet de gemeente momenteel alle standpunten op een rij.

Burgemeester Huub Meijers van Onderbanken besloot vorig jaar kort na zijn aantreden tot een proef van een half jaar. In het weekeinde mochten cafés, discotheken en snackbars een uur langer open blijven. Daardoor zou het uitgaande publiek meer gespreid naar huis gaan. Bovendien was het voor de politie Brunssum-Onderbanken makkelijker omdat die dan met een gelijkluidende regeling in beide gemeentes te maken kreeg.

De proef duurde tot 1 december. Bewoners werden opgeroepen te reageren. Ook de horeca mocht haar visie geven op de opgedane ervaringen. Volgens burgemeester Meijers houden de reacties het midden tussen verlengen of niet. Huub Meijers: „De politie liet in haar rapport weten dat er geen aanwijzingen zijn dat het verlengde sluitingsuur heeft geleid tot meer incidenten. Alleen het tijdstip van de overlast is verplaatst."
De horeca-ondernemers zien het liefst dat de verlenging doorgaat. De omwonenden van de twee discotheken in de buurt van het Schinveldse Wilhelminaplein zijn in twee kampen te verdelen. Bewoners van het plein zelf zien liever geen verlenging. Daarentegen heeft de buurtvereniging Beekstraat in een brief gepleit voor verlenging omdat er dan minder overlast zou zijn.

in gesprek

● Hondepoep

Hierbij wil ik reageren op het artikel 'Landgraaf pakt hondepoep aan' van 18 februari. Zelf ben ik hondebezitter en probeer ik erop te letten dat mijn hond zijn behoefte doet op de aangewezen plekken. Ik erger mij ten zeerste aan mensen die hun hond los laten lopen, zodat ze overal hun behoefte doen, ook in onze tuin. Ik woon dichtbij de uitlaatplaats in de wijk Brikkebekker. Over deze uitlaatplaats wil ik kort zijn: ontzettend vies, je hond loopt er een ziekte op en de afrastering is een en al gat. Ik vraag u Landgraaf: u wilt de hondepoep goed aanpakken, kunt u er dan ook voor zorgen dat wij hondebezitters onze hond fatsoenlijk kunnen uitlaten? Op een 'schone' en in goede staat verkerende uitlaatplaats. Misschien liggen er dan veel minder uitwerpselen binnen dertig meter van deze plaats. Overigens, hoe zit het met de kattenoverlast?
LANDGRAAF, C. Fox.

Nader

● *De verkiezingen naderen met rasse schreden. Nog een paar dagen en het rode potlood bepaalt weer voor vier jaar lang wie aan de touwtjes gaan trekken en wie 'getrokken' worden. Er zijn landen waar de spanning de laatste dagen voor de verkiezingen erg oploopt en er zelfs maatregelen genomen moeten worden om de situatie in de hand te houden. Zo mag bijvoorbeeld op de Nederlandse Antillen de dag voor de verkiezingen geen alcoholische drank verkocht worden.*

Nader 2

● *Gelukkig hoeft dat hier (nog) niet. Wij kunnen dinsdagavond als we dat willen gewoon het café in voor een glaasje bier. Onze gemoederen raken klaarblijkelijk niet zo snel verhit en al helemaal niet van de politiek. De opkomst is dit jaar volgens de laatste opinies ook extreem laag. De mensen hebben er de buik van vol, zo lijkt het.*

Nader 3

● *Ook de partijkeuze is niet voor iedereen even gemakkelijk te bepalen, zo schreven we gisteren. Maar het is natuurlijk ook niet de bedoeling dat we dan maar helemaal geen stem uitbrengen. Misschien zijn er nog wat lui die zich op het laatste moment bedenken.*

Dicht ?

● *Gaat het Wijngrachttheater in Kerkrade nu dicht of niet? Heel Kerkrade denkt inmiddels van wel. Althans, dat mogen we opmaken uit de nerveuze reacties van het gemeentebestuur en in het bijzonder de sociaaldemocraten in dat bestuur. En niet geheel ten onrechte, want Kerkrade schrijft zelf in het rapport over de Kerntakendiscussie dat sluiting van het theater onvermijdelijk is en er gezocht zou moeten worden naar een nieuwe bestemming. Ook de directie van het theater wil dat het liefst.*

Dicht 2?

● *Maar nu heet het: 'Het was wat ongelukkig verwoord in dat rapport. Er is nog niets besloten, we onderzoeken én de sluiting van het theater samen met een verbouwing van de Rodahal én de handhaving van het theater.' Blijft het theater dan open? 'Nee, nee, pin ons daar vooral niet op vast'. Goed, er is nog niets besloten. En zeker niet door PvdA-wethouders. Begrijpt u 'm?*

Bellen

● *Blijven die jongens van de PTT een beetje aan de gang. Nog even en bellen met je buurman wordt duurder dan met je tante in Australië. 't Gekke is alleen dat je natuurlijk wel veel vaker in de buurt belt dan met je tante in Australië. En dat weet de PTT ook.*

Bellen 2

● *Wat heb je aan tariefsverlagingen voor gesprekken met Amerika? Daar zal het zakenleven misschien wel van profiteren, maar niet de gewone man in de straat die maar één tante heeft die toevallig ook nog in Australië woont. Nee, PTT Telecom, de lol van het telefoneren is soms toch al ver te zoeken, maar met deze tarieven gaat de lol er helemaal af.*

Verkiezingsprogramma's 1994

Op woensdag 2 maart zijn de gemeenteraadsverkiezingen. Dan kunnen de kiezers weer hun stem uitbrengen op een van de plaatselijke politici. Op deze plek treft u een overzicht van wat de deelnemende partijen vinden van een aantal belangrijke onderwerpen.
Oftewel de verkiezingsprogramma's in Oostelijk Zuid-Limburg in een notedop. We beëindigen deze serie vandaag met de gemeente Voerendaal.

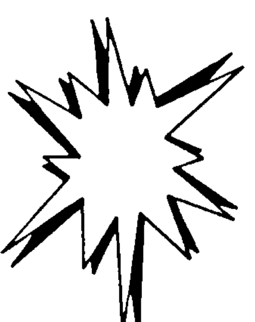
VOERENDAAL	Kernplan Oud-Voerendaal	Verkeersplan	Herinrichting	Woningbouw	Ouderen/minima	Milieuheffingen
CDA	Economische en culturele motor op weg naar 21ste eeuw. Ouderenhuisvesting dicht bij alle voorzieningen.	Volle aandacht voor noord-zuid- en oost-west-routes. In de woonwijken praktische, efficiënte oplossingen (indien mogelijk) in overleg met de buurt.	Stapsgewijs uitvoeren in overleg met betrokkenen. Eerst rechten en plichten vastleggen in bestemmingsplan buitengebied. Is basis duurzame ontwikkeling.	Evenwichtige verdeling contingenten over de verschillende kernen voor diverse doelgroepen. Speciale aandacht gehandicapten en vluchtelingen.	Hoofdelementen: wonen, zorg, flankerend beleid (Tafeltje Dekje, Telefooncirkel, Home-team), één loket bij gemeente. Geen drempels minimabeleid.	Vervuiler betaalt. Deel heffing inzetten voor voorlichting. Eigen compostering belonen. Bestrijding aan de bron, maar realistische aanpak.
PvdA	Voortvarend aanpakken: meer levendigheid met woningen en betaalbaar ontmoetingscentrum voor ouderen en jongeren.	Uitgangspunt is veilige en leefbare buurt. Inrichting straten ook afstemmen op de mogelijkheden van ouderen en schoolgaande jeugd.	Brengt landbouw en natuur beter in evenwicht. Verdient navolging in rest gemeente.	We kiezen voor inbreiding in kernen. Nieuwbouw en vooral woningaanpassing gebruiken voor doorstroming ouderen.	Ouderen en gehandicapten worden voor voorzieningen afhankelijk van gemeente: klantgerichte behandeling en eerlijke beroepsmogelijkheden.	Verhogingen alleen aanvaardbaar als ze ook daadwerkelijk ten goede komen aan beter milieu.
AGB	Zo veel mogelijk behoud beeldbepalende gebouwen. Parkgebied niet bebouwen. Uitbreiding naar Voerendaalse maatstaf. Moet betaalbaar zijn.	Hoofdwegen ontlasten door aansluitingen op autoweg Heerlen-Maastricht. In Kunrade/Ubachsberg verkeersremmende maatregelen en tijdige inspraak.	Erosiebeperking. Evenredige afweging landbouw en toeristisch belang in overleg met belanghebbenden. Activeren landelijk karakter.	Beleidsnota's overheid toepassen: sociale woningen en seniorenwoningen in alle kernen. Bij verkoop gemeentewoningen huurders voorrang.	Seniorenraad inschakelen. Beleid conform landelijke normen. Drempelverlagende maatregelen. Subsidie schoolvervoer herstellen.	Bij veel afval veel betalen, bij weinig afval minder. Een compostvat voor alle inwoners.
D66	Grote invloed gemeenteraad op uitvoering contract met projectontwikkelaar. Belangrijk: behoud van karakteristieke elementen en inspraak burgers.	Voerendaal mist visie die voorwaarde is voor evenwichtige keuze uit verkeersveiligheidsmaatregelen en de daarbij behorende kosten.	Per saldo zullen hier velen baat bij hebben. Financiële gevolgen moeten voor alle betrokkenen (vooral agrariërs) draagbaar blijven.	Rechtvaardige verdeling huisvesting meer dan noodzakelijk in een tijd van schaarste. Bouwmogelijkheden evenwichtig verdelen over alle kernen.	Ouderen zo lang mogelijk in vertrouwde omgeving laten wonen. Vergt inspanning van gemeente om voorzieningen in die omgeving te behouden.	Gemeente kan hoogte milieuheffingen nauwelijks beïnvloeden, toch moet ze trachten lasten voor burgers en bedrijven zo veel mogelijk te beperken.
Democraten Voerendaal	Betaalbaar centrumplan voor alle verenigingen en inwoners.	Aangepast plan voor hele gemeente, met nadruk op noord-zuid- en oost-west-assen.	Natuur- en recreatiewaarden benadrukken.	Sociale woningbouw stimuleren en ook woningbouw voor ouderen.	Optimaal begeleiden binnen de regeling van het ouderen/minimabeleid.	Indien mogelijk kostendekkende milieumaatregelen.
VVD	Zeer positief, verfraaiing van centrum. Twee voorwaarden: financiële haalbaarheid en behoud dorpse karakter.	Tevreden over bijgestelde plan. Belangrijk: aanpak verkeersaders noord/zuid en oost/west en verkeersmaatregelen Kunrade in samenspraak met bewoners.	Landbouw en natuur kunnen prima samengaan. Boeren moeten desgewenst tegen betaling door overheid natuurgericht beheer kunnen voeren.	Eigen woningbezit stimuleren. Nieuwe huizen bouwen, ook in kleine kernen. Dit bevordert doorstroming en biedt huisvesting voor woningzoekenden in gemeente.	Belangrijk: woningen voor ouderen, belbus, intacte aow, veiligheid woonomgeving. Inactieven inschakelen bij maatschappelijk nuttige activiteiten.	Vervuiler betaalt, milieuheffingen zo veel mogelijk kostendekkend. Ze zijn nu acceptabel. In toekomst: betaling naar hoeveelheid en vervuiling.

Limburgs Dagblad
REGIONALE EDITIE
Chef editieredactie Wim Dragstra
KANTOREN
Heerlen
Hoofdkantoor, In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen, tel: 045 - 739911, fax: 045 - 739264.
Kerkrade
Rayonkantoor, Markt 42, 6461 ED Kerkrade, tel: 045 - 452932, fax: 045 - 455506.
Brunssum
Rayonkantoor, Rumpenerstraat 81, 6443 CB Brunssum, tel: 045 - 256363, fax: 045 - 259056.
Servicepunten
VVV Heerlen 045 - 716200
VVV Simpelveld 045 - 445222
VVV Landgraaf 045 - 322929

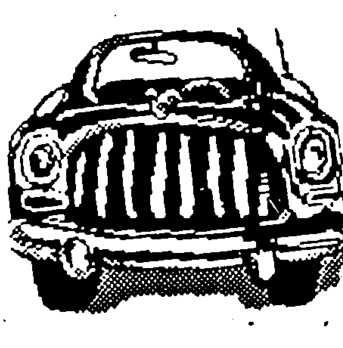
GEZELLIG

Voor inlichtingen/reservering advertenties op deze pagina. Margoth Collaris 045-739299.

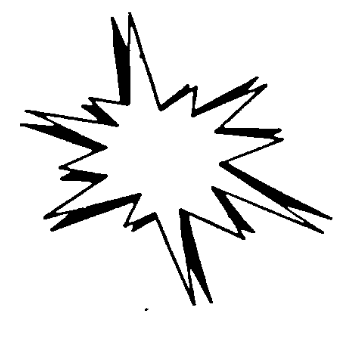

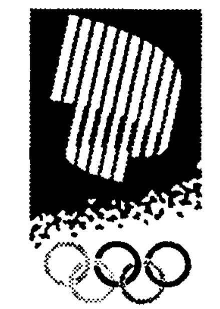

American Legends nieuwe medefinancier

Winters Advocaten hoofdsponsor Roda

Van onze sportredactie

..RKRADE – Roda JC ..elt vanavond tegen Ajax, .. de terreingesteldheid dat ..minste toelaat, met twee ..uwe namen op de kleding. ..rtsponsor is vanaf gisteren ..nters Advocaten. Op het ..ekje van de spelers prijkt .. de toekomst de naam van ..erican Legends, de kinder..ding van Levi's. De voor.. dagen zijn de onderhan..lingen tussen het bestuur .. Roda JC en Georg Winters .. een stroomversnelling ge..men. In de loop van deze ..ek werd de laatste hand ge..d aan de verbintenis voor ..ee jaar, met een optie voor .. derde jaar.

..k bedrag er met de sponsoring ..oeid is, wilden de partijen niet ..it. Voorzitter Theo Pickée: „Wij .. overeengekomen geen bedra.. naar buiten te brengen. Ik kan .. zeggen dat we, ook financieel, .. waardige opvolger voor Bea..r hebben."

..aphar

..phar was gedurende zes jaar .. hoofdsponsor. Dat contract .. afgelopen seizoen af. Omdat ..a JC toen nog geen kandidaat .. werd de verbintenis met Bea..-directeur Henk Aa verlengd. ..gisteren.

.. vermoedelijke sponsorbedrag .. Winters Advocaten en Ameri..Legends samen ophoesten be..gt ruim een miljoen gulden .. twee jaar.

..ee

..g Winters over de opmerkelij..tap van sub- naar hoofdsponsor: ..speel al twee jaar met dit idee. ..f het moment dat wij als advo.., zeg maar reclame voor onze .. mochten maken. Intern waren ..u zover om die stap te maken. ..waarom Roda JC? Omdat we in ..-Limburg meer naamsbekend..d willen krijgen. Winters Advo..n is een Roermonds bureau dat .. in dit gedeelte van de provincie .. de weg timmert. Roda JC kan .. daarbij goed helpen."

● *Max Huiberts, Tijjani Babangida en Peter Hofstede (vlnr) showen de nieuwe shirts van Roda JC.*
Foto: FRANS RADE

..land Olympische medailles in Lillehammer

..land	G	Z	B	T
..usland	10	7	4	21
..oorwegen	8	9	3	20
..uitsland	6	5	6	17
..alië	6	3	8	17
..erenigde Staten	6	3	2	11
..anada	3	4	4	11
Zwitserland	2	3	2	7
Zuid-Korea	2	1	0	3
Oostenrijk	1	2	4	7
Japan	1	2	1	4
Zweden	1	1	0	2
Oezbekistan	1	0	0	1
Kazachstan	0	2	0	2
Wit-Rusland	0	2	0	2
Nederland	0	1	3	4
Frankrijk	0	1	2	3
China	0	1	1	2
Finland	0	0	4	4
Groot-Brittannië	0	0	1	1
Slovenië	0	0	1	1
Oekraïne	0	0	1	1

anp/LD

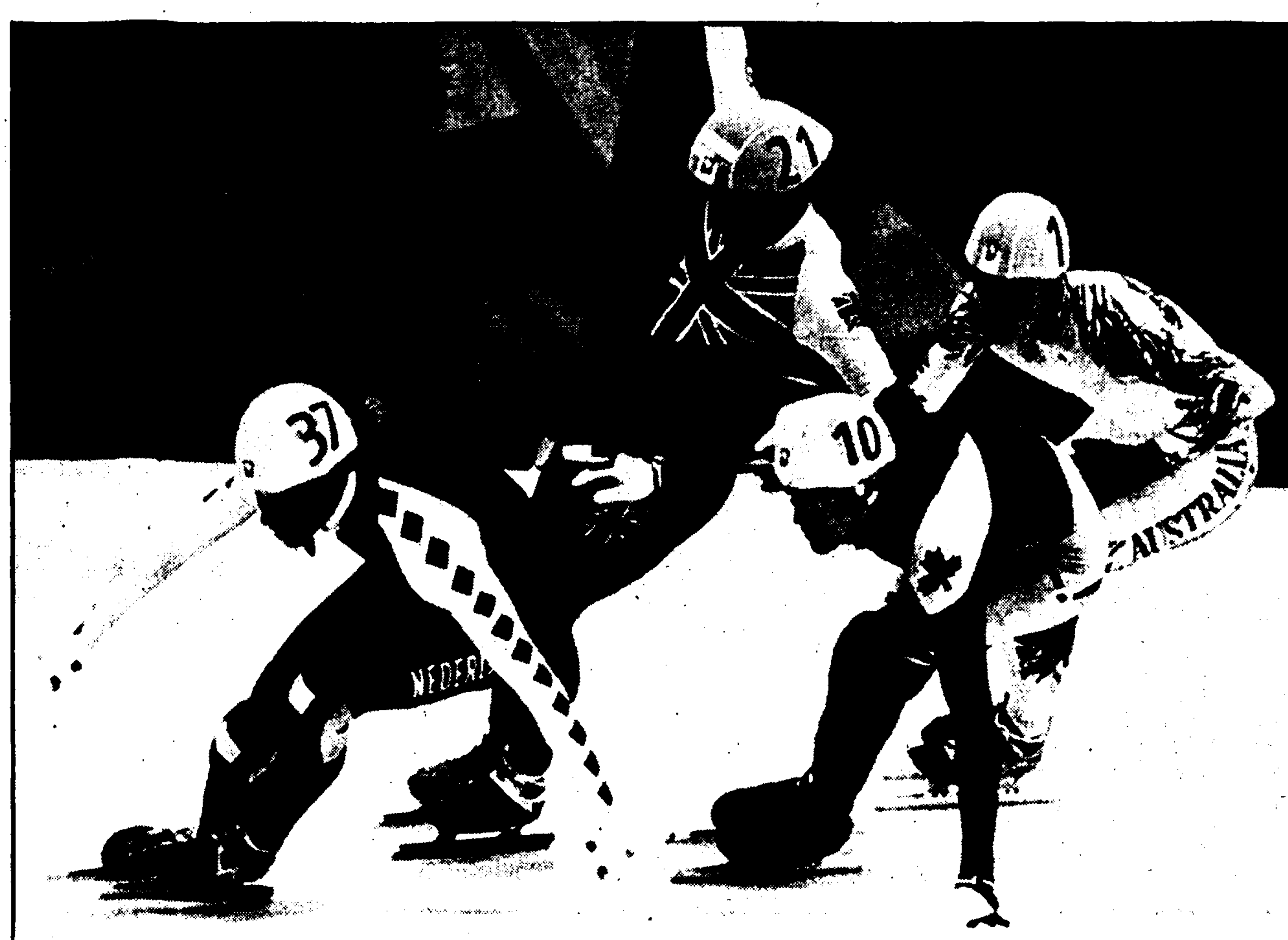
Carla Zijlstra aast op medaille

HAMAR – Op de laatste schaatsdag van de Olympische Winterspelen verschijnt Carla Zijlstra als voorlaatste op het ijs. De beste Nederlandse stayer lootte voor de 5000 meter het zevende paar met de Japanse Seiko Hashimoto. Zijlstra is vandaag favoriete voor een medaille. Tijdens de wereldbekerwedstrijd in december eindigde de 24-jarige kernploegrijdster in het Vikingskipet als tweede achter Gunda Niemann, die met 7.13,29 het wereldrecord van Yvonne van Gennip verbeterde. Ook tijdens het EK, in januari, werd Zijlstra achter Niemann tweede. De Duitse schaatst in de rit voor Zijlstra. Haar tegenstandster is de Russin Svetlana Bazjanova, die in Hamar de drie kilometer won. Annamarie Thomas rijdt in de eerste rit tegen de Japanse Miki Ogasawara, Tonny de Jong treft in het tweede paar de Italiaanse Elena Belci.

Hersteld

Volgens bondscoach Henk Gemser heeft Zijlstra zich hersteld van haar zwakke optreden op de drie kilometer. „Ik zie tijdens de training weer agressie in haar slag."
Het verschil met Gunda Niemann in de wedstrijd van december was elf seconden, een maand later was marge teruggebracht tot negen tellen. Tijdens de Spelen bleek de Duitse na haar val op de 3000 meter aangeslagen. Tegen de verwachtingen in leverde de 1500 meter de Erfurtse slechts brons op. Gemser: „Niemann is te kloppen. Na de 1500 meter zat ze als een dood vogeltje aan de kant."
Loting 5000 meter vrouwen. Eerste rit: Thomas-Ogasawara, 2. Belci-De Jong, 3. Trapeznikova-Antal, 4. Pechstein-Liepa, 5. Hordobetiu-Yamamoto, 6. Bazjanova-Niemann, 7. Hashimoto-Zijlstra, 8. Prokasjeva-Hunyady.

Shorttrackers kansloos

● *Erik Duyvelshoff gaat hier nog aan de leiding op de 500 meter, terwijl de Brit O'Reilly zijn evenwicht verliest.*
Foto: ANP

HAMAR – Kinderlijk eenvoudig werden de Nederlandse shorttrackers op de olympische 500 meter uitgeschakeld. Anke-Jannie Landman verloor in een direct duel van een 14-jarige Zuidkoreaanse, Penelope di Lella zag alleen de rug van een 16-jarige uit China. Erik Duyvelshoff streed, maar ging ook ten onder.
Landman en Di Lella, beiden 19, zijn bij de Olympische Winterspelen om te leren. Wat ze met die ervaring aan moeten, is hen een raadsel. „Meer trainen," is de enige toekomstvisie. „Meer krachttraining, om meer explosiviteit te krijgen," denkt Landman.
Landman kon als enige van de twee Nederlandse individualistes tenminste terugblikken op een goede start. In de eerste bocht bracht ze met een correcte schouderduw de Zuidkoreaanse tiener Hye-Kyung Won uit de ideale lijn. Landman bleef een ronde lang in tweede positie, twee seconden achter de Amerikaanse titelverdedigster Cathy Turner.
Toen de Nederlandse een gaatje liet vallen, stak Won razendsnel langs de blokjes binnendoor. De Drentse werd derde, de Belgische Bea Pintens werd door de Nederlandse hoofdscheidsrechter Lena Manshanden gediskwalificeerd.
Penelope di Lella is van huis uit een goede starter, maar had in Hamar de loting tegen. Ze kreeg de vierde startpositie, het dichtst tegen de boarding, het verst van de eerste bocht. De Italiaanse Mosconi was ze nog even te snel af, later kwam ook zij voorbij. De Chinese Yang Yang en Europees kampioene Pilajeva uit Rusland waren en bleven buiten zicht.
Erik Duyvelshoff reed een betere 500 dan 1000 meter. Hij had het aan de stok met Willy O'Reilly, de vriend van Monique Velzeboer. Al bij de eerste start raakte Duyvelshoff de schaats van O'Reilly. Gevolg: een gat in de ijzers van een centimeter of vijf. Tijd om zijn schaatsen te wisselen, kreeg de Noordwijker niet. Landman en Di Lella starten morgen nog op de 1000 meter.

'Haal een paar goeie uit Canada'

IJshockeyer Versteeg fluit arbiters terug

GELEEN – „Laat maar een paar goede scheidsrechters uit Canada komen. Die kunnen dan onze toparbiters begeleiden." Frank Versteeg, aanvaller van Meetpoint Eaters heeft zijn eigen idee om de zwalkende Nederlandse ijshockeywereld weer in het gareel te krijgen. Het rommelt de laatste weken fors in de vaderlandse competitie.
Een afgelaste wedstrijd (Meetpoint Eaters-Gunco Panda's) en het royeren van de club Flame Guards/Nijmegen zijn de negatieve hoogtepunten van de laatste weken; uitvloeisels van geweld ten opzichte van de scheidsrechters.
„En toch ligt de schuld voor een groot deel bij de arbiters zelf," stelt Versteeg. „Zij willen te graag in de belangstelling staan. Het botert inderdaad niet tussen de spelers en de arbiters. Dat ziet een blinde. Maar het gaat in feite slechts om twee scheidsrechters. Tamme Engelsman en Ad Stuiver."
Het zijn in de ogen van de bond twee toppers. Versteeg: „Zij fluiten vrijwel alle topduels, maar maken hun eigen regels. Zij moeten zich daarom zelf verwijten, dat het op het ijs misgaat. Uiteraard praat ik de excessen niet goed. Zeker niet, dat scheidsrechters op de parkeerplaats worden bedreigd."
Versteeg speelt morgenavond met de Eaters (19.30 uur) in Geleen het derde duel in de finale van de play offs tegen Gunco Panda's.

Roda-middenvelder klaar voor duel tegen Ajax

Arno Doomernik, tien voor vlijt

DOOR FRED SOCHACKI

KERKRADE – Vrijwel het enige dat opvalt bij Arno Doomernik, is dat hij zelden opvalt. Niet door doelpunten of door rotsvast verdedigingswerk. Niet door spectaculair voetbal. Maar hij is wel steeds van de partij. Vraag het maar aan Feyenoorder Rob Witschge, NAC-aanvaller Ton Lokhoff of, afgelopen zaterdag, aan Willem II-breekijzer John Feskens. Arno Doomernik speelde mee. Onzichtbaar, maar oh zo effectief. Vanavond, als het allemaal doorgaat tegen Ajax, mag Jari Litmanen zich waarschijnlijk verheugen in de speciale attentie van Roda's vlijtige werkmier. Een nieuwe uitdaging voor de 23-jarige ex-PSV'er en voor de makkelijk scorende Fin handenvol werk.

„Als de rolverdeling tenminste zo is, als die voor de hand ligt," zegt Arno Doomernik. Want op het moment dat hij zijn zegje doet, kent hij de opstelling nog niet. En als hij ze zou kennen, dan nog had coach Hub Stevens nooit toegestaan dat een speler er iets over zou loslaten. „De trainingen vanaf afgelopen dagen wezen wel in een bepaalde richting. Bovendien behoort het tot mijn taak de opkomende man vanuit het middenveld af te stoppen."

Opleiding

Arno Doomernik is 23 jaar en afkomstig uit Den Bosch. Kreeg zijn opleiding bij PSV, maar sneuvelde, als zovelen in Eindhoven ergens tussen het eerste en tweede team. „Een keer mocht ik op de reservebank plaatsnemen. Dat was het. Als voetballer uit de eigen opleiding is het bij PSV waanzinnig moeilijk om in de basis van de hoofdmacht te komen. Er ligt bovendien een wereld van verschil tussen het tweede en eerste. Bij PSV hoopt in feite bijna iedereen op belangstelling van een andere eredivisieclub."

Kilometervreter

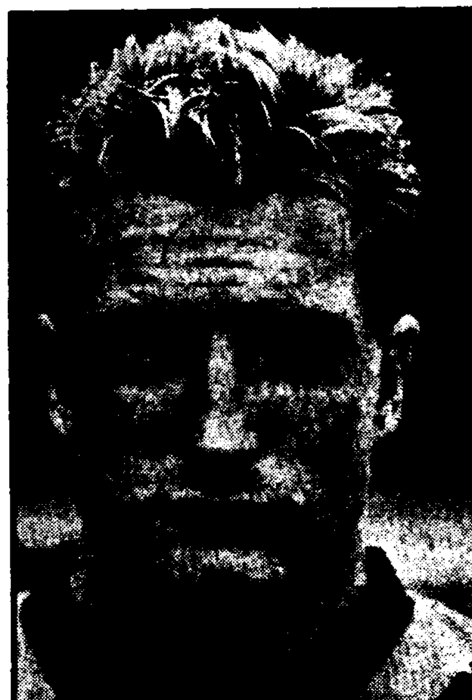
Bij de reserves acteerde de rossige kilometervreter niet onverdienstelijk achter de spitsen. Pikte af en toe zijn doelpuntje mee en droomde van een grote toekomst. Sparta werd echter de realiteit. Bij de veredelde PSV-satellietclub schoof Doomernik enkele posities naar achteren en leerde het verdedigersvak. Terwijl hij daar wekelijks duidelijk maakte dat hij op zijn eigen spelhelft ook best een bruikbare kracht kon zijn, gingen Hub Stevens en Arnold Hendriks met het boodschappenlijstje door de voetbalsupermarkt.

Arno Doomernik belandde ook in het winkelwagentje. „Sparta had mij een aanbieding gedaan, maar ik voelde meer voor de overstap naar Kerkrade. Ik kende Hub Stevens goed omdat ik bij PSV al vijf jaar met hem had gewerkt. Ik leerde veel van hem en hij weet precies wat hij aan mij heeft."

Wat Stevens en Roda JC in huis haalden was een speler, die keihard wilde werken en zichzelf helemaal kan wegcijferen in dienst van het elftal. Een enorme actieradius gekoppeld aan speldiscipline. Een gatenstopper pur sang. „Een Jan Wouters in zijn jonge jaren", liet Uefa-bondscoach Bert van Lingen zich al eens ontvallen.

Onzichtbaar

„Ik weet waar mijn sterke punten liggen," is de nuchtere constatering. „En ik probeer me dus zoveel mogelijk tot die punten te beperken.

● *Arno Doomernik, de werkmier van Roda JC.*
Foto: DRIES LINSSEN

Hard werken en veel lopen. Vaak voor niks en inderdaad voor de grote massa bijna altijd onzichtbaar. Die taak heb ik binnen het elftal en al springt mijn spel niet zo direct in het oog: ik voel dezelfde voldoening als iedereen, als we gewonnen hebben. Daarvoor hoef ik niet per se doelpunten te scoren."

Vanavond zal hij waarschijnlijk iemand moeten beletten te scoren. Arno Doomernik dicht zichzelf en Roda JC kansen toe tegen de gedoodverfde kampioen. „Het vertrouwen is terug. Die overwinning bij Willem II heeft goed gedaan. Beter dan alle gesprekken, die eraan vooraf gingen. Daar, in Tilburg, ben ik heel diep gegaan. Ik was zo kapot, dat ik niet meer kon slapen. 's Nachts om vier uur zat ik nog voor de televisie. Niet erg, want je kunt daar beter zitten met een overwinning op zak, dan als de weken ervoor waarin alles mis ging."

„Wat in Tilburg mogelijk was, hoeft in Kerkrade niet onmogelijk te zijn. Zeker niet op een moeilijk bespeelbaar veld, waar inzet en werkvoetbal gevraagd is. Op zo'n momenten hebben we een kans het taktisch en technisch voordeel en de individuele klasse van hen met onze inzet te compenseren."
Doomernik: „Bovendien staat de Europacupontmoeting met Parma voor de deur. Een wedstrijd die voor Ajax en voor elke speler van groot belang is. Niemand zal die ontmoeting graag missen, dus spelen ze mogelijk wat behoedzamer in de duels. Ik ga in elk geval wat dichter op de tenen van Jari Litmanen staan. Als ik hem tenminste als directe tegenstander krijg."
Roda JC zal vanavond geen gebruik kunnen maken van de geschorste René Trost en de nog aan zijn schouder geblesseerde Max Huiberts. Ook achter de namen van Marc Luypers en Vanderbroeck staan vraagtekens.

Amateurvoetbal weer afgelast

HEERLEN – Komend weekeinde vindt opnieuw geen amateurvoetbal plaats in Limburg. Competitieleider Toon Verkoyen nam gisteren de beslissing om, gelet op de omstandigheden van de terreinen, de wedstrijden in district Zuid II af te gelasten. Ook in de Afdeling Limburg zal niet worden gevoetbald. Over het doorgaan van de wedstrijden in de hoofdklasse is nog geen beslissing genomen.

Wim Koevermans trainer RBC

ROOSENDAAL – Wim Koevermans wordt met ingang van het nieuwe seizoen trainer van de Roosendaalse eerste-divisieclub RBC. Hij volgt Wally Jansen op. Koevermans tekent een contract voor twee jaar. De oud-prof van FC Vlaardingen, Fortuna Sittard en FC Groningen haalde vorig jaar het diploma coach betaald voetbal. Hij is sinds 1990 bij Groningen werkzaam als assistent.

eredivisie

Vandaag 20.00 uur:
Roda JC-Ajax

Ajax	23	19	2	2	40	62–15
Feyenoord	22	14	7	1	35	42–15
PSV	23	11	8	4	30	42–22
Vitesse	23	13	2	8	28	48–26
NAC	23	12	4	7	28	46–31
Roda JC	22	11	4	7	26	34–25
Willem II	23	10	5	8	25	36–27
FC Twente	22	9	6	7	24	29–23
MVV	22	8	6	8	22	32–38
Sparta	23	7	7	9	21	34–35
GA Eagles	23	9	3	11	21	32–36
VVV	23	6	8	9	20	22–38
FC Utrecht	23	7	5	11	19	27–46
Heerenveen	23	6	7	10	19	21–42
Groningen	22	5	5	12	15	27–49
Volendam	23	5	3	15	13	27–45
Cambuur	23	3	6	14	12	17–40
RKC	22	2	6	14	10	21–46

eerste divisie

Vandaag 19.30 uur:
FC Zwolle-Haarlem

buitenland

BELGIË
Vandaag 20.00 uur:
Standard-Charleroi

DUITSLAND
Vandaag 20.00 uur:
Werder Bremen-FC Nürnberg
Borussia Dortmund-Stuttgart

roda jc-ajax

Vandaag 20.00 uur
Scheidsrechter Van der Ende

Roda JC (selectie): Waterreus, Scheutjens, Senden, Ihalauw, Nascimento, Van Hoogdalem, Van der Luer, Luypers, Broeders, Romero, Doomernik, Vanderbroeck, Van Galen, Babangida, Hofstede, Haan.

Ajax (selectie): Van der Sar, Silooy, Blind, F. de Boer (?), Seedorf, Oulida, Davids, Petersen, Litmanen (?), Pettersson, Overmars, George, R. de Boer (?), Kreek, Menzo, Van Vossen, Kanu.

lucky ten

Lucky ten van gisteren: 6-8-9-18-20 26-27-31-33-43 45-47-49-51-58 63-66-71-72-76.

Landgraafse worstelvereniging neemt optie op titel

Simson vindt kracht terug

DOOR ROB SPORKEN

LANDGRAAF – Simson Landgraaf was jarenlang heer en meester in worstelend Nederland. Eind jaren tachtig, begin jaren negentig werden de titels aaneen geregen alsof het niets was. Niemand leek de Limburgse kolossen een strobreed in de weg te kunnen leggen. Maar aan alles komt een eind. Dus ook aan de successen van Simson. Vorig jaar moest de ploeg genoegen nemen met een derde plaats. Na de vette seizoenen leek de periode van magere jaren te zijn aangebroken. Maar schijn bedriegt. De sterke mannen van Frans Snijders hebben kracht geput uit de mindere resultaten, zoals de Bijbelse figuur waar de club naar vernoemd is zijn enorme kracht uit zijn lange haar haalde. Het gevolg is de koppositie in de hoogste landelijke worstelklasse. Simson is weer terug op zijn vertrouwde stekkie. Bovenaan de ranglijst.

Over de oorzaak van de (tijdelijke) terugval is coach Frans Snijders duidelijk. „Enkele jongens die een belangrijke rol in het team vervullen, maakten duidelijk langzaam maar zeker een stapje terug te willen doen. Deels vanwege hun leeftijd en het feit dat ze al heel lang met deze sport bezig zijn, maar vooral ook door drukke werkzaamheden."

Daardoor moesten toppers als Hubert Bindels en Erik Bos vorig seizoen enkele duels verstek laten gaan. En net op die momenten liet Simson de punten liggen. Aangezien het ernaar uitzag dat de situatie dit jaar niet in het voordeel van de Limburgse formatie zou wijzigen, verwachtten bestuur en coach er niet veel van. Totdat aan het begin van de competitie enkele jongens aan de poort van sporthal Baneberg klopten met de vraag een potje te mogen worstelen.

Mohammed Roodphishi en Rouchid Aydan bleken al snel welkome versterkingen. Ze voegden zich uitstekend in waardoor de kracht van Simson zienderogen toenam. Inmiddels was ook besloten Bindels en Bos alsnog over te halen op zaterdag hun worstelkloffie aan te trekken. Met succes.

De tegenstanders keken angstig toe hoe het verbrokkelde Limburgse bastion in no-time was omgebouwd tot een niet in te nemen vestiging. Het Haagse Simson KDO dacht nog even roet in het eten te kunnen gooien door de thuiswedstrijd tegen de Landgraafse equipe met een punt verschil winnend af te sluiten en de koppositie in de stand over te nemen. „Toen was Hubert er wegens werkomstandigheden niet bij. We verloren echter met slechts een punt verschil en waren ervan overtuigd deze nederlaag thuis goed te kunnen maken."

Een terechte conclusie. Met knikkende knieeën betraden de Hagenaars afgelopen zaterdag de Baneberg. Om na enkele uren met een alleszeggende 49-29 nederlaag met de staart tussen de benen af te druipen. „Als we de twee resterende duels winnend afsluiten, moeten we twee beslissingswedstrijden spelen tegen Simson KDO," legt Snijders uit. Gezien het gemak waarmee de Zuid-Hollandse naamgenoot een week geleden werd platgewalst, is men in Landgraaf optimistisch gestemd over de afloop van die reeks.

Het zou betekenen dat Simson de zevende titel sinds 1978 binnenhaalt. Een uitstekende prestatie voor een Limburgse vereniging. Zeker gezien het feit dat in onze provincie geen worstelclub op niveau meer actief is. „Vroeger waren er een stuk of vijf. Wij zijn als enige overgebleven. Dat is wel jammer. Ik had liever wat meer concurrentie in de buurt gehad," verklaart secretaris Thei Quaedvlieg.

Het ontbreken van verenigingen houdt echter wel in dat alle talenten hun toevlucht zoeken in de Baneberg. Met de jeugdafdeling gaat het uitstekend. De toekomst lijkt dan ook gewaarborgd. „Van de eigen jongens moet je het hebben. Je moet op jonge leeftijd met deze sport bezig zijn. Zij die op achttienjarige leeftijd pas beginnen, krijgen de eerste drie jaar alleen maar klappen te verwerken. En dan moet je mentaal wel heel sterk in je schoenen staan," meent Snijders.

Daarmee is het toverwoord gevallen: mentaliteit. „Veel mensen zoeken liever een sport waarbij ze kunnen uitrusten als ze moe zijn. Ze kunnen de mentaliteit niet opbrengen om als worstelaar topsport te bedrijven. Want dat is heel zwaar," aldus Snijders. Dat blijkt ook wel. In de zaal knijpt de coach even later zijn discipelen af. Het circuit dat per tweetal moet worden afgewerkt, mag er wezen. Gooien met een medicinebal, optrekken, stoeien met halters. Het zijn slechts enkele oefeningen die aan bod komen. En de trainingsavond is nog lang. Maar de leden van Simson weten waar ze het voor doen. Aan het eind van het seizoen willen ze weer op de hoogste trede staan. Een flinke tegenstander die hen daarvan kan weerhouden.

● *Coach Frans Snijders geeft twee worstelaars van Simson tekst en uitleg bij de training.* Foto: FRANS RADE

wedstrijd van de week

Handbal (heren)
Plabos/Zwart Wit-Jupiter
zondag 14.10 uur
sporthal De Pollack
Oirsbeek

De handballers van Plabos/Zwart Wit zullen op het einde van dit seizoen met spijt terug denken aan de thuisduels tegen SVM en Sprint. Onverwacht ging daar de ambitieuze ploeg van trainer Ton Reijnders tweemaal onderuit. De verliespartij bij Jupiter was destijds min of meer ingecalculeerd. De ploeg uit Oirsbeek, die voor aanvang van het seizoen hun tweede jaar in de derde divisie met een titel wilde bekronen, komt aan het einde van de rit toch met lege handen te staan. Een hard gelag. Niet alleen voor de coach, maar zeker ook voor het ambitieuze bestuur van de fusieclub uit Oirsbeek en Schinnen. Sportieve revanche op de gedoodverfde kampioen is het motto waarmee Zwart Wit komende zondag vertrekt. Jupiter start vanaf pole-position en kan zich in principe verlies permitteren. Maar als het aan trainer Eppie Visser van de Noord-Brabantse club ligt, blijft het dit seizoen bij die ene verliesbeurt (tegen EMZ 2) en wordt volgende week zondag in eigen hal (tegen Bevo 2) de kampioensvlag gehesen. Ton Reijnders en de Zwart Wit-familie hopen, misschien tegen beter weten in, nog op een beslissingsduel.

Jullie laatste kans komende zondag. De ploeg moet onder grote druk spelen. Kunnen ze dat aan?

Ton Reijnders: „Wij zullen zeker sportieve genoegdoening willen, al realiseer ik me terdege dat winst weinig zoden aan de dijk zal zetten. Jupiter is sterk genoeg om de veilige marge tot de laatste wedstrijd te handhaven. Toch denk ik dat je tot het laatste moment moet blijven hopen op die ene misstap. De laatste strohalm die we nog hebben. We hebben alle kansen zelf in de hand gehad, maar knullig verspeeld. De druk zal in elk geval op de schouders van beide teams liggen."

Jullie dichten je winstkansen toe tegen een op volle toeren spelende concurrent?

Eppie Visser: „Gemakkelijk is anders. Maar wij reizen naar het zuiden om te winnen. Dan is het volgende week in eigen hal mogelijk de titel binnen te halen. Zwart Wit heeft natuurlijk in een eerder stadium onverwachte missers gemaakt. Wij waren vooraf al tevreden met klassebehoud. Halverwege het seizoen hebben wij onze plannen bij moeten stellen. Als andere ploegen met verliesbeurten beginnen, is het natuurlijk logisch dat de ploeg met de meeste zeges aan kop gaat."

Je staat bekend om je feilloze analyses en kent Jupiter natuurlijk door en door. Op welke punten leg je zondag de nadruk?

Ton Reijnders: „Qua spelopvatting moet ik eerlijk zeggen dat andere ploegen in aanmerking zouden komen voor die eerste plaats. Blerick, Sprint en Zwart Wit hebben in principe meer technische en tactische vaardigheden in huis dan Jupiter. Hun linkerflank, met een goede linkeropbouwspeler doet het echter niet onaardig. Het grootste gevaar schuilt hem echter in hun jonge, beweeglijke cirkelspeler."

De ploeg uit Oirsbeek staat je nog helder voor de geest?

Eppie Visser: „Wij gaan altijd uit van onze eigen kracht en systemen. Wat een tegenpartij doet of vindt, is in principe niet zo belangrijk. Reijnders heeft gelijk dat onze cirkelspeler, Igna van der Heijden, een van de dragende spelers van de ploeg is. Hij kan zo in alle klassen spelen, denk ik. We hebben de hele competitie bovenaan gestaan en willen dat graag zo houden. Als HBS, dat vorig seizoen in deze klasse kampioen werd, nu in de tweede divisie op de tweede plaats staat, moet dat voor mijn ploeg ook mogelijk zijn. Het wordt in elk geval geen beslissingswedstrijd."

amateurs op zondag

Hoofdklasse C
BVV-Venray
Panninger-Wilhelmina08
SVN-Baronie
TSC-WVO
Deurne-Longa
Halsteren-Meerssen
EHC-Geldrop

Eerste klasse F
Schuttersv. Chevremont
Lindenheuvel-RKVCL
Roermond-RKONS
Miranda-Waubach
Standaard Limburgia
Eijsden-FC Vinkenslag

Tweede klasse A
MKC-RKVVL
Born-Almania
Haslou-RKBSV
GSV28-SCG
Heer-De Ster
Kolonia-Polaris

Derde klasse A
RVU-Caesar
Amicitas-Zwart Wit19
Mheerder B.-Simpelveld
Heidebloem-SVME
IVS-Bunde
Berg28-Scharn

Derde klasse B
SVM-Vaesrade
Bekkerveld-Groene Ster
Heksenberg-Heerlen Sport
Minor-Heerlen
Obbicht-VKC
Abdissenb.-Hoensbroek

Vierde klasse B
Sportclub25-Nijswiller
Keer-Banholtia
FC Gulpen-RKASV
SV Slenaken-Vilt
Vijlen-RKVVM
Lemirsia-Wit Groen VC

Vierde klasse C
Centrum Boys-SCKR
Hopel-RKTSV
Heilust-RKSVB
KVC Oranje-KEV
FC Gracht-Laura
Coriovallum-SVK

Vierde klasse D
Kluis-Voerendaal
RKDFC-Schinveld
DVO-Passart
Helios23-NEC92
Mariarade-Amstenrade
Adveo-Sanderbout

agenda

[illegible] woensdag
naar sportredactie Limburgs Dagblad
[illegible] Heerlen
onder vermelding van 'agenda'

Vrijdag 25 februari
● ZAALVOETBAL. Geleen, Glanerbrook, 21.00 uur: H. Meyers-Bouwfonds
● BILJARTEN. Borgharen, lokaal BC Nazareth, 19.30 uur: Distr. finale pers. kampioenschappen, derde klas bandstoten (voortzetting zaterdag en zondag 13.00 uur). Kerkrade, café Willem Tell: Vijfde rankingtoernooi poolbiljarten (voortzetting zaterdag en zondag)
● SCHAKEN. Heerlen, Open Huis Luciushof, 19.00 uur: Open Schaakkampioenschap Heerlen.

Zaterdag 26 februari
● VOLLEYBAL. Heerlen, sporthal Kaldeborn, 15.00 uur: VCH 2-Rapid VC (dames) en VCH-Karanoi (heren); 17.30 uur: VCH-Gemini (dames) en VCH 3-Karanoi (dames). Weert, microhal Moesel, 17.00 uur: Facopa/VCW-Flamingo's (dames). Heythuysen, sporthal Aoreven, 16.15 uur: HBC-Donki Sjot (heren). Landgraaf, sporthal Baneberg, 16.30 uur: Geevers/VCL-Sondermeyer SVL (dames). Urmond, sporthal Overmunthe, 17.00 uur: ADC-Rooyse VK (dames). Reuver, sporthal De Schans, 17.00 uur: Revoc-VC Sittardia (heren). Kerkrade, sporthal Rolduc, 17.00 uur: Faros Rapid VC (heren). Maasbracht, Andreashal, 16.30 uur: VC Maasbracht-VC Velden (heren).
● HANDBAL. Heren. Geleen, Glanerbrook, 19.30 uur: Hirschmann/V&L-AHF Arnhem. Beek, de Haamen, 20.10 uur: Caesar-Groene Ster. Blerick, Egerbos, 19.50 uur: Blerick-Vios
● BASKETBAL. Sittard, stadssporthal, 13.45 uur: Bampers-Springfield-75.
● ZAALVOETBAL. Brunssum, Brunahal, 16.00 uur: Meetpoint-Gulpen Life Palace. Valkenburg, de Wiegerd, 20.00 uur: de Wiegert-H. Meyers 2
● TAFELVOETBAL. Landgraaf, café Theunissen: Open Tafelvoetbaltoernooi TVC De Meppers
● ZWEMMEN. Roermond, clublokaal zwemvereniging R.Z., 19.00 uur: Receptie 60-jarig bestaan Kring.
● JUDO. Maastricht, Franciscus Romanusweg 50, 13.00 uur: Opening nieuwe [illegible] Judoclub Tsukuri.
● POOLBILJARTEN. Landgraaf, café 't Stupke, [illegible] uur: Huldiging [illegible]
● SCHAKEN. Panningen, zaal Hendrix, 11.00 uur: Open Snelschaakkampioenschap (inschrijving van 10.00-10.45 uur).

Zondag 27 februari
● HANDBAL. Dames. Munstergeleen, sporthal, 14.20 uur: Stock Control/SVM-OBW. Valkenburg, de Wiegerd, 14.00 uur: Delmach/Iason-Internos. Panningen, Piushof, 13.20 uur: Bevo-Stauder Smeets/Sittard. Weert, Leuken, 14.10 uur: Comma/Rapiditas-Swift H. Horn, van Hornehal, 13.50 uur: Leudal-Niobe. Beek, de Haamen, 13.00 uur: Caesar-Posterholt. Susteren, Reinoudhal, 13.10 uur: Noav-Plan Keukens/Margraten. Heythuysen, Aoreven, 14.20 uur: HVN/DES-GHC. Heren: Panningen, Piushof, 12.00 uur: Bevo 2-EMZ 2; 14.40 uur: Bevo-UDSV. Sittard, Stadssporthal, 13.00 uur: VGZ/Sittardia 2-UDI. Susteren, Reinoudhal, 14.20 uur: Noav-Swift R. Geleen, Glanerbrook, 14.00 uur: Hirschmann/V&L 2-Sprint. Oirsbeek, de Pollack, 14.10 uur: Plabos/Zwart Wit-Jupiter. Munstergeleen, sporthal, 15.30 uur: SVM-Tremeg.
● BASKETBAL. Meerssen, sporthal Marsana, 13.15 uur: Dunatos-Springfield 2. Heerlen, sporthal Varenbeuk, 14.45 uur: Braggarts-ASVU; 16.45 uur: Braggarts-WSC 2 (dames). Kerkrade, sporthal Kerkrade-West, 17.15 uur: Kepu Stars-AGON (dames); 19.00 uur: Kepu Stars-PSV Almonte. Maastricht, Geusselt, 18.45 uur: Kimbria-Archers.
● HOCKEY. Dames (12.45 uur). Heerlen, Kaldeborn: Heerlen-Tegelen. Kerkrade, Dentgenbach: Kerkrade-Nuth. Bunde, Heiveld: Meerssen-Gemert. Heren (14.30 uur). Kerkrade, Dentgenbach: Kerkrade-Oirschot. Valkenburg, hockeycomplex: Valkenburg-Cranendonck.
● ATLETIEK. Sittard, de Baandert, 10.15 uur: Winterloop AV Unitas.
● AUTOSPORT. Cadier en Keer, lokaal Auberge Cadier Montagne, 13.00 uur: Micareme-rit automobielsportclub (inschrijving van 12.45-13.30 uur). A.S.C. de Grensrijders.
● JUDO. Maastricht, de Geusselt, 10.00 uur: Internationaal judotoernooi Tsukuri.

Maandag 28 januari
● ZAALVOETBAL. Brunssum, Brunahal, 21.15 uur: FC Egor-Roosteren ZVV. Bocholtz, sporthal, 20.00 uur: Sportclub-Sport M.

Donderdag 3 maart
● BRIDGE. Heerlen, gemeenschapshuis Caumerbron, 20.00 uur: Twaalfde Caumerbron Bridgetoernooi.

Marcel Lommen: 'We willen evenement jaarlijks laten terugkeren'

VV Haanrade tegen racisme

Van onze sportredactie

KERKRADE – Racisme is een terugkerend verschijnsel in onze maatschappij. Ook in de sport. Bananen op het veld, oerwoudgeluiden en vervelende spandoeken. Iedereen spreekt er schande van. Het is ontoelaatbaar en onacceptabel. Veel geschreeuw derhalve. Maar wat wordt er aan gedaan? Bitter weinig. Een spotje op tv of een advertentie in de krant. De mensen lezen het, knikken instemmend, maar vinden het verder goed. Bij voetbalvereniging Haanrade heeft men de handen ineen geslagen. Op voorspraak van bestuurslid Loekie Tans werd een plan opgesteld om de mensen duidelijk te maken dat ook in het amateurvoetbal racisme geen onbekend fenomeen is. En te allen tijde verwerpelijk.

Vooropgesteld, het is eerder uitzondering dan regel dat spelers met een donkere huidskleur onheus worden bejegend. Maar dat betekent niet dat er geen aandacht aan geschonken moet worden. Elke uiting van racisme is er één te veel. Vindt ook Haanrade-secretaris Marcel Lommen. „Als voetballer heb ik zelf meegemaakt dat allochtonen in mijn team van toeschouwers allerlei verwensingen naar het hoofd kregen geslingerd. Het gebeurde niet vaak, maar toch. Zoiets kan gewoon niet. Daar moet een einde aan komen. Voetbal bedrijf je met een team."

● *De voetballers Jean Kipangu Watu-Warry (links) en Ron Engels laten het shirt zien met daarop het motto van het door VV Haanrade georganiseerde evenement. Op de achtergrond kijken secretaris Marcel Lommen (links) en Loekie Tans (rechts) tevreden toe.* Foto: DRIES LINSSEN

Het bestuur van Haanrade nam de handschoen op. Besloten werd een dag te organiseren met als motto: 'Als racisme wint, verliest de sport'. Samen met de plaatselijke Partij van de Arbeid is een programma opgesteld waar iedereen zich kan vermaken. Morgen vindt de manifestatie plaats op het sportcomplex van VV Haanrade.

Om 13.00 uur heeft de jeugd de mogelijkheid van elf meter Roda-keeper Ronald Waterreus onder vuur te nemen. Om kwart voor drie geeft scheidsrechter Jo[illegible] Janssen het beginsignaal van een duel tussen een team bestaande uit prominente politici en een ploeg geformeerd uit voetballers van Kerkraadse amateurverenigingen. Drie parachutisten landen op het veld om de wedstrijdbal te overhandigen. „De clubs stonden zeer positief tegenover ons plan. Iedere vereniging mag twee spelers afvaardigen, waarvan het liefst één buitenlander. Helaas kon niet iedereen gehoor geven aan onze oproep. Maar we hebben een team kunnen formeren."

Het amateurteam zal worden aangevuld met Roda-speler Ajah Wil[illegible]son Ogechukwu. Naar alle waarschijnlijkheid zal ook Tijjani Babangida op het voetbalcomplex aanwezig zijn. Bovendien zal een Afrikaanse band de dag opfleuren. De opbrengst van het evenement gaat naar een doel [illegible] gaan.

Het is de bedoeling het festijn jaarlijks te organiseren. „Het is geen eenmalige gebeurtenis als het aan ons ligt. Aan de hand van de evaluatie kijken we hoe we de zaken volgend jaar aanpakken. Misschien wel grootser. Mogelijk dat we ons dan niet beperken tot Kerkrade, maar de hele regio erbij betrekken," besluit Lommen.

Heerlens koppel houdt Limburgse eer hoog

Van onze correspondent
MICHEL FRANSSEN

DEN HAAG – Het NK bridgen voor koppels heeft Limburg weinig goeds gebracht. Drie koppels degradeerden afgelopen zondag kansloos naar de tweede divisie. De Sittardenaren Rob van Wel en Onko-Jan Gelling haalden met overmacht de titel in de tweede divisie, maar hebben de pech dat de hoogste afdeling volgend jaar wordt opgesplitst in een meesterklasse en een eerste divisie. Wereldkampioen Enri Leufkens heeft competities waarbij de parentelling wordt toegepast allang de rug toegekeerd. Zou Limburg het in '95 dan zonder vertegenwoordigers in de topklasse moeten doen? Niet helemaal, want Hans van der Haar promoveerde met zijn vrouw Marienne naar de nieuwe meesterklasse.

Van der Haar werd veertig jaar geleden geboren in Heerlen. Hoewel hij van zijn ouders Bart en Dinie heeft leren bridgen had hij in zijn jeugdjaren andere dingen aan zijn hoofd. „Ik heb jaren gevoetbald bij Bekkerveld. Samen met Roel Brouwers, Henk Habets en Ron Molenaar heb ik indertijd heel wat gein gemaakt."

Toen hij over de twintig was begon hij het bridgen leuker te vinden. „Ik zat al gauw in het eerste van De Mijnstreek. Ik heb voor die club nog geviertald in de promotieklasse, die tegenwoordig tweede divisie heet."

Toen hij een baan kreeg aangeboden op het bondsbureau in Den Haag, verhuisde de Heerlenaar naar de Zuid-Hollandse hoofdstad. Hij trouwde op relatief late leeftijd met Marienne, die haar sporen ook al had verdiend in de bridgewereld.

„Zij had de Nederlandse titels mixed paren en viertallen al eens veroverd. Na ons huwelijk hebben wij onze kinderen en ons werk op de eerste plaats gesteld. We werken sinds '86 fulltime in onze eigen bridge-societeit. Tegenwoordig hebben we een mooie locatie aan de Javastraat."

De Haagse bridgers kunnen daar van de vroege ochtend tot de late avond terecht. „Onze clienten zijn vooral tweede- en derdeklassers en thuisbridgers. Wij organiseren ook drives en bieden onderdak aan verschillende Haagse clubs. Jongeren spelen alleen voor verenigingen die het competitie-element voorop hebben staan. Als je een beetje talent hebt, zit je al gauw in de districtshoofdklasse en zoek je meer tegenstand op."

Dat heeft Van der Haar zelf ook altijd gedaan. „Marienne en ik zijn daarom niet ongelukkig met die splitsing aan de NBB-top. Dit jaar had je 52 paren in de open afdeling waardoor de krachtsverschillen te groot werden."

In de open meesterklasse zijn geen geldprijzen te verdienen. „Eigenlijk speel je voor de medailles. Goed, de eerste drie mogen in september naar het WK in Albuquerque. Toch vind ik het vreemd dat de open klasse alleen maar voor de eer speelt. In de gemengde kampioenschappen heb je wel geldprijzen terwijl die NK's toch veel minder sportieve status hebben. Ik denk dat het weinig met sponsoring te maken heeft, maar eerder met budgettering door de bond zelf."

China op recordjacht in Kerkrade

KERKRADE – Het atletiekgala in Kerkrade krijgt de Nederlandse primeur. Op zaterdag 28 mei wordt het tartanovaal in het Roda JC-stadion gegeseld door Chinese voetzolen. De organisatie is nagenoeg rond met het 'leger' van wondertrainer Junren Ma, dat vorig jaar de wereldranglijsten terroriseerde. „De onderhandelingen zijn in een vergevorderd stadium," bevestigt Arno Deckers, voorzitter van het organisatiecomité.

De Chinese atletes gaven tijdens de nationale spelen in Peking de middenafstand een nieuwe dimensie. Junxia Qu (1500 meter) en Junxia Wang (10.000 en tweemaal 3000 meter) verpletterden de wereldrecords met een onwaarschijnlijk geachte marges.

Dit seizoen willen de atletes zich ook de andere records op de middenafstand toeëigenen. Zo is in Kerkrade een aanval op het wereldrecord 5000 meter gepland. De toptijd, daterend van 5 augustus 1986, is nu nog met 14.37.33 in handen van de Noorse Ingrid Kristiansen. De 5000 meter staat momenteel nog als incourant nummer te boek, maar zal binnenkort de 3000 meter van de diverse kampioenschappen verdringen.

„Het is nog niet helemaal zeker of de Chinese atletes de 5000 meter zullen lopen. Ze hebben ons in elk geval ook gevraagd om de mijl op het programma te zetten," aldus Deckers. De toptijd op die magische afstand is minder belegen en dateert van 10 juli 1989, toen de Roemeense Paula Ivan in Nice 4.15.61 liet aantekenen.

Junren Ma heeft overigens aangekondigd om dit seizoen nog geen echte Grand Prix-meetings af te struinen, maar zijn 'soldaten' te laten starten in zogenaamde IAAF-meetings en kleinere wedstrijden.

Max van Heeswijk: 'Alleen in buitenland kun je renner worden'

Limburgs nieuwste belofte

DOOR BENNIE CEULEN

AMSTERDAM – Van oudsher is Limburg kweekvijver van talentrijke wielrenners. De realiteit leert echter, dat de échte doorbraak voor weinigen is weggelegd. Max van Heeswijk is de allernieuwste belofte van Nederlands zuidelijkste provincie. De 20-jarige coureur uit Baexem werd gisterenmiddag in Amsterdam, waar de KNWU de nationale selecties presenteerde, door bondscoach Piet Hoekstra als een van 's lands meestbelovende amateurs naar voren geschoven.

Van Heeswijk bleef echter nuchter bij al die aandacht. „Vorig jaar reed ik voor Giant. Bij de nationale selectie zit ik nog beter. Vanwege het internationale programma. Ik krijg nóg meer de kans om te leren en me in de kijker te rijden. Alleen in het buitenland kun je renner worden."

Programma

Ondanks een meer dan geslaagd seizoen 1993 behoort de jonge Limburger in den lande tot de minder bekende renners. Dat schrijft hij toe aan het buitenlandse programma dat hij voornamelijk afwerkte. Niettemin presteerde hij zo opmerkelijk goed, dat bondscoach en amateurcoördinator Piet Hoekstra hem in zijn opvallend smalle (slechts zeven renners) amateurselectie opnam.

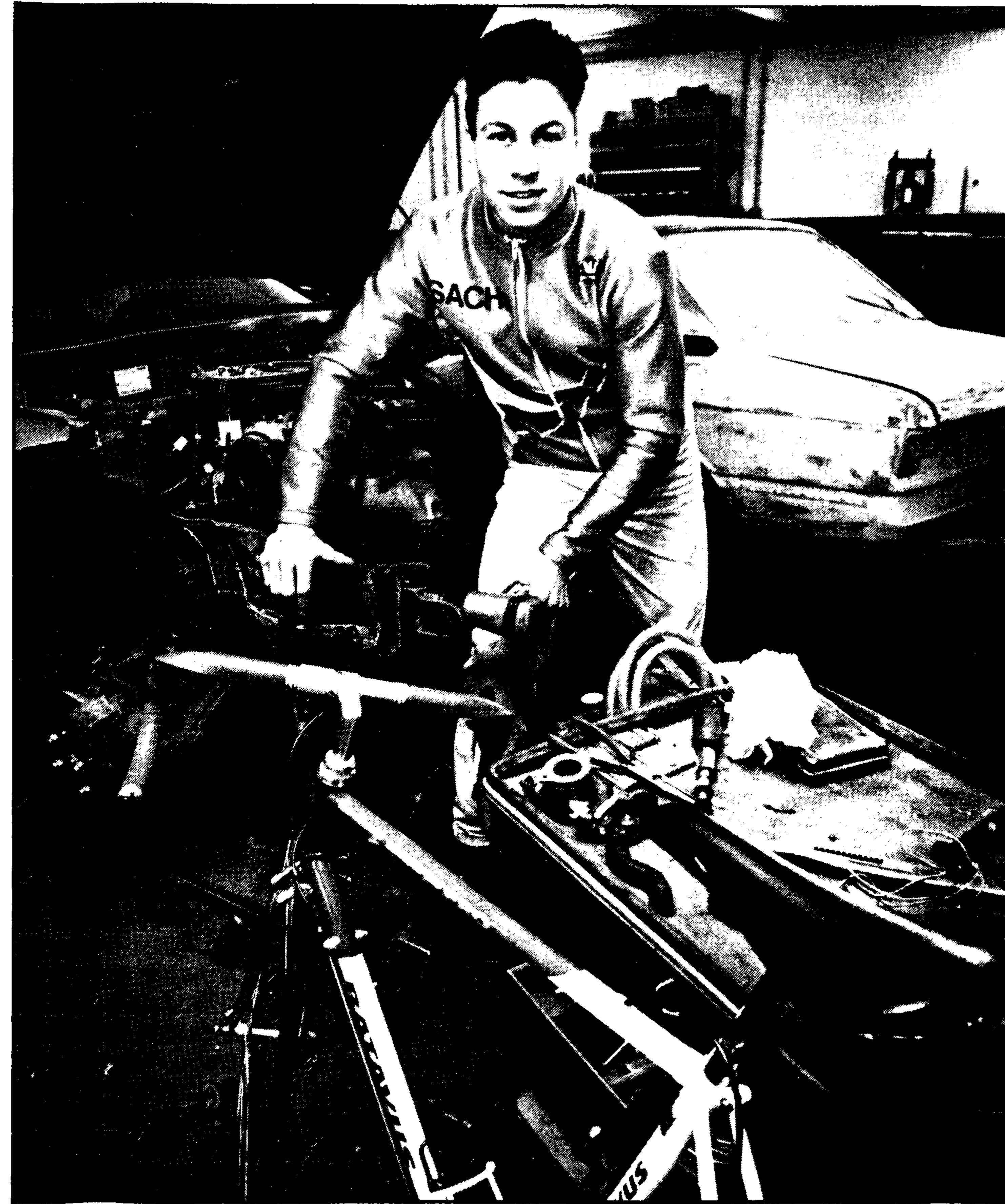
Niet alleen het winnen van twaalf koersen lag daaraan ten grondslag; ook en vooral de aansprekende resultaten in selectieve Nederlandse- en buitenlandse etappekoersen. „Ik kan vooral goed klimmen, sprinten ook. In een proloog tot drie kilometer kan ik eveneens goed uit de voeten. En op het vlakke rijd ik goed. Maar wat mijn echte specialiteit is, weet ik nog niet."

Prologen

In ieder geval blonk de geboren Hoensbroekenaar vorig jaar in alle disciplines op de weg uit. Hij won prologen in het Circuit des Mines (plus ritzege) en de Sachsen Tour, boekte etappewinst in de Ronde van Bohemia en won als lid van WC De Windmolens Geffen het districtskampioenschap van Midden-Brabant.

Van Heeswijk zegevierde bovendien in de Grote Scheldeprijs en finishte als tweede in de Ronde van Limburg en Rund um Köln. In de Flèche du Sud, Open GP Wilhelm Tell en Teleflextour reed hij zich eveneens in de kijker. „Als ik dit jaar hetzelfde presteer, mag ik eigenlijk al tevreden zijn."

Zoals alle jonge wielrenners hoopt ook Van Heeswijk ooit van zijn hobby zijn beroep te maken. „Zover is het nog niet. Ik ben jong en heb de tijd. Ik hoop, dat ik er het talent voor heb. Op dit moment denk ik uitsluitend aan presteren als amateur. Dat betekent gewoon hard fietsen. Ik houd me echter niet uitsluitend bezig met wielrennen. Ik werk als plaatwerker in het carrosseriebedrijf van mijn vader. En ga naar de avondschool. Ik volg de opleiding KMBO schadeherstel."

● *Amateur Max van Heeswijk verdeelt zijn tijd tussen de racefiets en het ouderlijk carrosseriebedrijf.* Foto: JEROEN KUIT

Aanvankelijk wilde de Middenlimburger dit jaar bij een Italiaanse ploeg zijn heil zoeken, maar die plannen werden verijdeld door de bijgestelde reglementen van de Italiaanse bond. „Op het moment dat ik bij de KNWU toestemming wilde vragen voor een overstap naar een Zwitserse club, nodigde mijnheer Hoekstra me uit voor de nationale selectie."

Qua filosofie doet Max van Heeswijk denken aan zijn illustere streekgenoot Peter Winnen. „Ik sta pas aan het begin van mijn wielerloopbaan. Elk jaar zet ik een stap vooruit. Ik forceer niets, zoals velen dat vanaf de jeugd wel doen. In de winter heb met fitness en mountainbiketrainingen, in gezelschap van Frans Maassen en Bart Brentjens, aan de conditie gewerkt. Maar op de weg heb ik pas een tiental keer getraind."

Van Heeswijk gaat nooit langer dan twee tot drie uur de deur uit. „Voor een amateur moet dat voldoende zijn. Zo kan ik wel nog verbeteren als ik het ooit tot prof zou brengen. Zoals ik het nu doe, gaat het goed. Ik fiets puur voor mijn plezier, de rest is bijzaak."

Aanpak

Limburgs enige geselecteerde amateur is overtuigd van de goede aanpak van bondscoach Hoekstra. „Eigenlijk mag ik van hem niets verwachten. Hij wel van mij." Over de opleiding van jonge renners heeft hij een eigen mening. „De sponsorploegen maken de jonge renners kapot. Ploegleiders denken uitsluitend aan hun eigen hachje. Daarom wordt bij de amateurs te tactisch gereden, te professioneel, terwijl je in die categorie eigenlijk voor jezelf moet koersen. Anders heb je er niets aan."

Volgens Van Heeswijk zijn ouders van renners vaak ook verkeerd bezig. „Ze stellen te hoge verwachtingen, waardoor er van opbouw geen sprake is. Mijn vader en moeder bemoeien zich ook wel met mijn fietsen, maar dan op een remmende manier. Gelukkig maar."

Test

Van Heeswijk en de overige uitverkorenen werden voorbije winter slechts twee keer door Piet Hoekstra samengeroepen. „We werden medisch getest en het programma werd in grote lijnen doorgesproken. We gaan veel naar het buitenland. We zouden nog trainingsschema's van Arie van Diemen (de inspanningsfysioloog die Greg Le Mond begeleidt) krijgen. Voor mij hoeft dat niet per se."

Gewoon fietsen, luidt zijn parool. „Ik wil het hele jaar door goed presteren. Vooral in het NK in Meerssen. En dan maar hopen, dat ik voor het wereldkampioenschap geselecteerd word. Ik begrijp ook wel, dat nu meer van me wordt verlangd. Die druk kan ik wel aan."

Brentjens en Van Wersch in wielerselecties

AMSTERDAM – Behalve amateur Max van Heeswijk verdedigen ook de Limburgers Bart Brentjens en Loes van Wersch de kleuren van nationale wielerselecties.

Zowel Brentjens (Haelen) als Van Wersch (Mechelen) zijn opgenomen in de nationale ATB-kernploeg, respectievelijk bij de heren en dames.

De nationale selecties die gisteren in het hoofdkantoor van KNWU-sponsor Fiat in Amsterdam werden voorgesteld, zijn als volgt samengesteld:

Amateurs (weg): Van de Meulenhof, Van Der Meer, Kuipers, Moerenhout, De Poel, Vierhouten en Van Heeswijk. **Dames:** Borst, De Bruijn, Dijkstra, Haringa, Jongeling, Van Moorsel, Den Ouden, Overgaag en Vink. **ATB,** heren: Arntz, Brentjens, Gerritsen. ATB, vrouwen: Van Dijk, Van Wersch, Ravestijn.

Sampdoria tegen Ancona in finale

TURIJN – Sampdoria speelt in de finale van het toernooi om de Italiaanse voetbalbeker (6 en 20 april) tegen Ancona. De club uit de Serie B hield in het stadion Delle Alpi in Turijn Torino op 0-0. Op eigen veld won Ancona veertien dagen geleden met 1-0. Sampdoria schakelde Parma uit in de halve eindstrijd door met 2-1 en 1-0 te winnen. Ruud Gullit maakte woensdag de enige treffer.

Rominger valt uurrecord aan

GENèVE – Toni Rominger wil in mei van dit jaar een aanval doen op het werelduurrecord van Chris Boardman. De 32-jarige Zwitserse wielrenner heeft Colorado als plaats van handeling gekozen.

Badmintonjeugd strijdt om titel

VENLO – In sporthal Egerbos vinden komend weekend de Limburgse jeugdkampioenschappen badminton plaats. De voorronden worden zaterdag vanaf 9.00 uur afgewerkt. Op zondag beginnen de partijen vanaf 10.00 uur. Start finales 13.30 uur.

Gewichtheffers Helios naar NK

NEERBOCH – Negen leden van Helios Simpelveld zullen komend weekeinde deelnemen aan het Nederlands kampioenschap gewichtheffen. De titelstrijd wordt zondagmiddag gehouden in sporthal Kinderdorp in Neerboch.

Fair Play Centers tegen Wijnmalen

HOENSBROEK – In de eredivisie driebanden speelt Fair Play Centers zondag (13.00 uur) thuis tegen Wijnmalen Pallets. De gasten beschikken over twee sterke buitenlanders die tot nu toe nog niet gespeeld hebben, de Zwitserse kampioen Essler en de Duitser Rudolph. „Als Wijnmalen die twee inzet, wordt het voor ons een zware klus," aldus manager Heinz Jacobs van de Hoensbroekse equipe.

V&L begeert vierde plaats

GELEEN – Nu de emoties, ontstaan tijdens de ontmoetingen tussen Hirschmann/V&L en VGZ/Sittardia, zijn weggeëbt, is er de coaches van beide ploegen alles aan gelegen om hun teams weer in het gewone doen te krijgen. V&L-coach Pim Rietbroek staat daarbij voor de taak de hosanna-stemming af te bouwen. De afstand tot de begeerde vierde plaats bedraagt nog steeds vier punten.

Die vierde stek wordt ingenomen door AHF Arnhem, de tegenstander van morgenavond in het Geleense Glanerbrook (aanvang 19.30 uur). Wil V&L nog aanspraken maken op een plaatsje in de kampioensgroep, dan is winst een vereiste!

Sittardia-coach Ton Velraeds heeft totaal andere zorgen. De twee nederlagen tegen V&L zijn hard aangekomen en dat is niet de beste uitgangspositie voor de uitwedstrijd tegen koploper Aalsmeer

Revival/Blauw Wit moet bij Hermes, de nummer laatst van de competitie, twee punten pakken. Hoewel bij de Haagse ploeg diverse spelers hun vertrek reeds hebben aangekondigd, moeten de Limburgers oppassen voor de Haagse drang naar incidentele succesjes.

Bij de heren in de eerste divisie ontmoet Caesar zaterdagavond (20.10 uur) in eigen hal Groene Ster.

De dames van ADB/V&L ontmoeten in Eindhoven PSV. De Geleense dames kunnen hun aanspraken op de vierde plaats met winst aanzienlijk verstevigen, aangenomen dat koploper Swift bij Hellas op de been blijft.

Een klasse lager moeten de dames van StockControl/SVM winnen van het door degradatiezorgen geplaagde OBW (zondag, 14.20 uur) om de uitzichten op promotie naar de hoogste klasse niet te vertroebelen.

sport in cijfers

WIELRENNEN

Ronde van Valencia. Derde etappe, Almussafes-Bunol: 1. Baffi 146 km in 4.23.41, 2. Palacin, 3. Saitov, 4. Alcala, 5. Ekimov, 6. Frattini, 7. Tsjoejda, 8. Riis, 9. Aldag, 10. Dekker, 13. Theunisse, 18. Maassen, 21. Den Bakker, 23. Bouwmans, 33. Cordes, 71. Breukink, 72. Rooks, allen zt, 107. Van Poppel 11.00, 111. Blijlevens zt. **Algemeen klassement:** 1. Dekker 13.44.25, 2. Ekimov, 3. Zamana, 4. Anguita, 5. Alcala, 6. Cordes, 7. Mauri, 8. Maassen, 9. Hundertmarck, 10. Bontempi, allen zt, 30. Theunisse 0.11, 37. Bouwmans, 55. Den Bakker, 66. Rooks, 81. Breukink zt, 97. Van Poppel 11.00, 136. Blijlevens 28.30.

Siciliaanse Wielerweek. Zesde etappe, Agrigento-Biancavilla: 1. Elli 179 km in 4.28.50, 2. Roscioli 0.02, 3. Guerini 0.32, 4. Tebaldi 0.35, 5. Massi 1.12, 6. Coppolillo 1.31, 7. Berzin, 8. Santaromita 2.53, 9. Calcaterra 8.00, 10. Micelli 8.26. **Eindstand:** 1. Massi 24.35.03, 2. Coppolillo 0.27, 3. Berzin 0.30, 4. Roscioli 1.30, 5. Elli 2.03, 6. Guerini 3.46, 7. Tebaldi 4.00, 8. Calcaterra 6.19, 9. Casagrande 7.29, 10. Davide Rebellin 7.31.

Ronde van Taiwan, amateurs, zesde etappe: 1. Hiemstra 80 km in 1.48.38, 2. Augustin, 3. De Boer, 12. De Louw, 16. Stam, 26. Froeling. Algemeen klassement: 1. Schmidt 17.02.10, 2. Mizoerov 0.33, 3. Drake 1.05, 18. Stam 12.19, 22. De Boer 17.23, 47. Froeling 1.12.35, 57. De Louw 1.30.03, 69. Hiemstra 2.01.16.

SCHAKEN

Aruba. Tweekamp, achtste partij. Piket-Poloegajevski 1/2-1/2. Stand: 4 1/2 - 3 1/2.

VOETBAL

Oefeninterland. Marokko-Finland 0-0.

TENNIS

Rotterdam. Mannen, 1,2 miljoen gulden. Tweede ronde: Svensson-Björkman 5-7 6-3 6-4, Ferreira-Hlasek 6-4 7-6, Haarhuis-Agenor 6-1 6-4, Kafelnikov-Gustafsson 6-1 6-3.

Mexico Stad. Mannen, 600.000 gulden. Tweede ronde: Corretja-Altur 6-1 7-5, Shelton-Gaudenci 6-3 7-5, Jabali-Hadad 7-6 6-4.

Scottsdale. Mannen, 626.000 gulden. Eerste ronde: Burillo-Edberg 6-2 6-3. Tweede ronde: Gilbert-Kulti 7-5 6-3, Agassi-Nemecek 6-4 6-3, Mattar-Stafford 4-6 6-3 6-2, Adams-Black 6-1 6-4.

Indian Wells. Vrouwen, 800.000 gulden. Tweede ronde: Majoli-Raymond 6-3 2-6 6-1, Helgeson-Likhovtsjeva 6-0 6-2.

BADMINTON

Glasgow. Europese voorronde Thomas/Uber Cup. Mannen. Eerste ronde: Nederland-Zwitserland 4-1. Tweede ronde: Finland-Nederland 3-2. **Vrouwen.** Uber Cup. Eerste ronde: Nederland-Nieuw-Zeeland 3-2 Tweede ronde: Nederland-IJsland 5-0.

bridge

met michel franssen

Spel 12 van het Ridder Hoentoernooi had te veel mogelijkheden om in één artikel te bespreken. Daarom gaan we vandaag verder. West gever, NZ kwetsbaar:

Noord: ♠ AQJ ♥ A763 ♦ J7 ♣ K432

West: ♠ 874 ♥ Q98 ♦ T83 ♣ AT76

Oost: ♠ 9 ♥ KJT542 ♦ K96 ♣ Q98

Zuid: ♠ KT6532 ♥ -- ♦ AQ432 ♣ J5

Vorige week kwamen we tot dít ideale biedverloop:

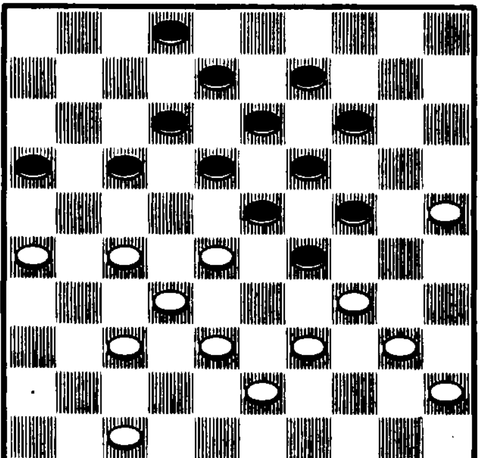
West	Noord	Oost	Zuid
pas	1SA	2 ♠	4 ♦
4 ♠	5 ♥	5 ♠	pas
pas	cbl	ap	

Oosts 2 ♠-bod belooft ♣of ♦ als tweede kleur en Zuids 4 ♦ is een Texas-transfer. Oosts 5 ♠ is gebaseerd op de Rule of Total Tricks uit het LD van 11 februari. Terecht ziet
Oost 5 ♥wel gemaakt, ook al start hij met ♣B. Noord hoeft niet naar de positie van ♣T te raden omdat het biedverloop hem vertelt waar hij ♥V, ♦A en ♠H kan vinden. Hij speelt daarom ♣8 bij. West moet deze slag aan ♣H gunnen. Het is de bedoeling dat Noord twee ♠-slagen, zes ♥-slagen, een ♦-slag, een ♣-slag en een ♦-introever maakt. De leider speelt eerst ♥H om de troeven te testen. Die zitten niet rond. Als hij doorgaat met troeftrekken komt hij straks een rentree tekort. Daarom speelt hij nu ♠A en ♠V. West dekt om de leider tot een extra oversteek te dwingen. Goed tegenspel helpt hier niet, want na een ♠-aftroever speelt Noord ♥B voor. Noord zorgt dat hij na de laatste troefronde in de hand is zodat hij ♣9 kan dumpen op ♠B. Eerst dan speelt hij naar ♦H toe. Oost kan ♦A pakken en ♣5 vervolgen maar Noord zet zijn plan door. Een gedoubleerd 5 ♠-redbod kost Oost minder. Normaal gaat hij twee down, want als NZ een beetje opletten kan Oost niet ontkomen aan twee verliezers in troef en een in elk der lage kleuren. De leider moet na een ♥-start voorkomen dat hij troefkort wordt en daarom direct op de ruitens afgaan. Zoals de kaarten liggen gaat hij twee down als hij na ♦A doorgaat met ♦V, en drie down wanneer hij kiest voor ♦2. In Hoensbroek was -300 goed voor 80% en haalde je met -500 altijd nog 60% van de matchpunten. De zaaltop ging naar de Oosts die in 4 of 5 ♠ gedoubleerd één down gingen. Vorige week meldden we per abuis dat -100 een middenscore opleverde. Eén oostspeler ging voor 1100. Hij speelde na de ♥-start meteen troef uit de hand. Noord won ♥B en ging eruit met harten. De leider troefde en speelde ♣B voor. Zuid dekte en West nam ♣A. De leider wilde nu op ♠V snijden. Die zat weliswaar goed, maar Noord stapte op met ♠A en speelde opnieuw ♥ in. Nadat Noord de laatste troef bij Oost had gehaald had hij er zelf ook geen meer. Hij maakte alleen nog ♦A. Zuid is na 5 ♠ uitgeboden en moet zijn maat laten beslissen. Misschien is het wel nuttig om af te spreken dat een pasbod van Zuid hier nog een ♠-controle belooft. In dat geval heeft Noord niet eens de ideale kaarten ♥AVXXX, ♦A, ♠A en ♣H (of ♠H en ♣A) nodig om 6 ♥ te bieden. Als de Rule of Total Tricks voorspelt dat het gedoubleerd tegenspelen van een contract hoogstens 20% oplevert nemen we de 20% kans op een zaaltop natuurlijk mee. Als we voor +650 of +680, dus voor 80% of 90% mogen spelen, gokken we uiteraard niet.

dammen

met john van den borst

Het Nijmeegse NOAD deed in de negende ronde van de nationale competitie tegen koploper De Lier een laatste gooi naar het kampioenschap. De poging mislukte en dat was jammer voor het Geleense tiental CEMA/De Vaste Zet. Bij winst van NOAD zou namelijk niet de club uit Nijmegen maar juist De Vaste Zet vrijwel zeker zijn geweest van de eerste plaats. Uit de manier waarop het ging, De Lier versloeg NOAD met 13-7, mag je afleiden dat De Lier zijn concurrenten geen hoop meer wil geven en recht op het kampioenschap af gaat. Toch deed NOAD er voor de sleutelwedstrijd van alles aan. Het trommelde het sterkst denkbare team op, maar o.a. door een nederlaag van oud-wereldkampioen Piet Roozenburg tegen Ron Heusdens kwam NOAD er niet aan te pas. Ook zette NOAD de niet meer zo veel spelende topper Frans Hermelink in. Aan hem lag het uiteindelijke teamverlies in ieder geval niet want Hermelink won in een bliksempartijtje van de sterke Dick van Dijk: **Van Dijk-Hermelink 1. 34-29 17-22 2. 40-34 11-17 3. 32-28 19-23 4. 28×19 14×23 5. 37-32 10-14 6. 41-37 14-19 7. 46-41 5-10 8. 45-40 6-11 9. 31-26 9-14 10. 36-31 3-9 11. 32-28 23×32 12. 37×28 16-21 13. 41-36 19-23 14. 28×19 14×23 15. 35-30 20-25 16. 40-35 23-28 17. 44-40 10-14 18. 30-24 14-20 19. 50-44 9-14 20. 42-37 21-27 21. 48042??** Dit geeft Hermelink de gelegenheid het spel te forceren, iets wat hij niet zal nalaten. Wit had 37-32 moeten doen. **21. ..4-9! 22. 35-30** Het volgende variantje is vermeldenswaardig. Met 44 op 45 en 1 op 6 doet zwart hier ook (18-23×23)! met na 33-29 verrassend (8-12) 29×18 (12×23)! Wit heeft dan niet veel beter dan 38-33 (20×38) 43×1 maar dat verliest na (11-17)! 1×29 (28-32) 37×28 (22×33) een schijf! **22. 2218-23! 23. 29×18 12×23 24. 33-29 8-12 25. 29×18 12×23 26. 38-33 20×38 27. 43×12 7×18 28. 40-35** Materieel is het nog gelijk maar positioneel is de witte stand niet meer te redden. **28. ..13-19 29. 49-43 14-20 30. 42-38 9-14!** Dreigt (22-27). **31. 37-32 28×37 32. 31×42 22-27! 33. 42-37 18-22!** Hier gaf Van Dijk het op, een besluit dat toelichting behoeft. Op 34. 38-33 of 34. 39-33 kan (23-29) en (14-19) met dam. Na 34. 37-31 volgt (20-24) met onpareerbaar (24-29) zw+; op 34. 37-32 volgt (20-24-29!) enz., terwijl er tenslotte na 34. 47-42 of 34. 47-41 (20-24)! geen behoorlijke zet voor wit meer te verzinnen valt. Een even onverwachte als terechte capitulatie dus. Van dezelfde Frans Hermelink een prachtige compositie ter oplossing. Zie diagram.

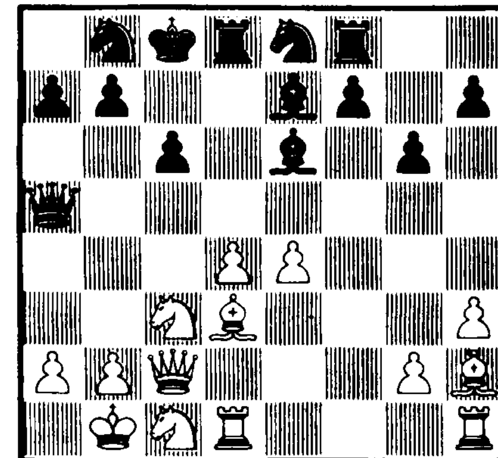
Wit speelt en forceert winst! Oplossing volgende week.

schaken

met michiel bunnik

Het probleem van vorige week was afkomstig uit de partij **Richter-Ahues,** 1928. **Wit:** Kg1, Df3, Te1, Lc2, Ph6, a2, b2, c4, d5, g6, h5; **Zwart:** Kh8, Dd8, Ta8, Ld7, Lf8, Pd6, a5, b7, c5, g7, h7.

Wits stukken staan allemaal uitstekend geposteerd dus tijd voor de final blow: **1. Df7!** De directe dreiging is evident: mat op g8. **1. ..,P:f7 2. P:f7 2. P:f7+, Kg8 3. g:h7+!** Drijft de koning naar gevaarlijke oorden. **3. ...,K:f7 4. Tf1+, Lf5** 4. ..., Ke8 is niet beter: 5. Lg6+, Ke7 6. Tf7+, Kd6 (6. ...,Ke8 7. T:g7 mat) 7. Lf4 mat. **5.T:f5+, Ke8 6. Te5+, Kf7** Zwart kan niet meer aan het mat ontsnappen: 6. ...,Kd7 7. Lf5+, Kd6 8. Te6+, Kd7 9. Te4+, Kd6 10. Lf4 mat. **7. Lg6+, Kf6** 8. Te6 mat. „Hij verstaat de kunst het bord te laten vibreren". Zo omschreef Tartakower de jonge David Bronstein. Afgelopen zaterdag vierde de schaakkunstenaar zijn zeventigste verjaardag. Geboren in 1924 te Belaya Tsjerkov in de Oekraïne heeft Bronstein een imponerende reeks toernooien op zijn naam staan. En nog steeds is hij een graag geziene gast op de internationale toernooien. Zijn grootste succes was het bereiken van de wereldkampioenschapsmatch tegen Botwinnik. De enerverende dstrijd eindigde met een gelijke stand: 12-2, waarmee Botwinnik kampioen blijft. Evenals Botwinnik houdt Bronstein van moeilijke stellingen, het verschil is echter dat Bronstein veel meer risico neemt. Hij zoekt in stellingen naar ongewone wendingen, zijn streven is om zo briljant mogelijk te winnen. Hij is beroemd geworden om zijn pionoffers in schijnbaar dode stellingen, zijn gevoel voor de doorbraak. In onderstaande partij toont hij hoe modern zijn theoretische openingsrepertoire altijd is geweest. Hij speelt de ruilvariant van het damegambiet op de wijze die Kasparov dertig jaar na dato ook met succes toepaste. **Bronstein-Medina** Göteborg 1955 Damegambiet **1. d4, Pf6 2. c4, e6 3. Pc3, d5 4. c: d5, e:d5 5. Lg5,Le7 6. e3,c6 7. Dc2,Pbd7 8. Ld3,Pf8** Deze variant ziet men tegenwoordig nog slechts hoogst zelden, de hoofdvariant gaat verder met 8. ...,0-0 9. ...,Te8 en 10. ...,Pf8. **9. Pge2** Natuurlijk kan wit ook op de minderheidsaanval spelen met 9. Pf3,Pe6 10. Lh4,g6 11. 0-0, Pg7 12. b4 maar zoals gezegd, Bronstein is een man met moderne ideeën. **9. ...,Pe6 10. Lh4,g6** Zwart wil Pg7 spelen met het plan om daarna met Lf5 de witte koningsloper tot ruil te dwingen. **11. 0-0-0** Het grote voordeel van de lange rochade in dit type stellingen is dat wit zijn invloed zowel in het centrum als ook op de koningsvleugel kan doen laten gelden. Het laatste natuurlijk met name indien zwart kort rocheert. **11. ..., Pg7 12. ...,Pf5 Natuurlijk heeft 12. ...,Lf5 wegens 13. e4 geen zin. 13. Lf2,Da5 14. Kb1,Le6 15. h3** Wit heeft nog geen haast met de opmars in het centrum. Mocht zwart namelijk 15. ...,0-0 spelen, dan krijgt wit met 16. g4 goede kansen op een koningsaanval. **15. ...,0-0-0 16. e4,Pg7** Gedwongen, want na 16. ..., d:e4 17. f:e4, Pg7 18. d5! heeft wit gelijk een geweldige aanval. **17. Lg3, Pe8 18. Le5** Wit brengt zijn stukken naar optimale velden. **18. ..,Tf8 19. Pc1!** Zwart zit in een moeilijke situatie, er dreigt zeer onaangenaam 20. Pb3. **19. ..., d:e4 20. f:e4, Pd7 21. Lh2, Pb8**

22. d5! Forceert een snelle beslissing. De pion kan niet genomen worden want na 22. ..., c:d5 wint de tussenzet 23. Pb3 in combinatie met 24. P:d5+. **22. ...,Ld7 23. Pb3,Db6** Of 23. ...,Db4 24. a3,Db6. **24. d6!** De dreiging 25. Pd5 met damevangst is niet meer te verhinderen, daarom **1-0.**

Deborah Compagnoni slalomt langs diepe afgronden naar goud

'Duivelse meid' in zevende hemel

HAFJELL – Haar natuurlijk talent voor skiën lijkt de grootste gave van Deborah Compagnoni. De gouden medaille die deze 'vrouw van de bergen' gisteren veroverde bij de reuzenslalom, dankt zij echter vooral aan haar vastberadenheid. „Een duivelse meid," noemt coach Franz Gamper haar. De ski's hebben Deborah Compagnoni, een bloem van 23 jaar, langs veel leed geleid, maar in het verdriet is zij nooit verdronken. Lichtvoetig danst zij op snelheid en risico's de witte hellingen af, als een geboren kampioene.

In zekere zin is zij dat ook. „Toen Deborah voor het eerst met skiën begon," zegt haar vader Giorgio, een bekend skileraar, „ontdekte ik dat ze een perfecte aanleg had." De technici, met wie zij haar ski's uitzoekt, zeggen: „De voeten van Deborah zijn even gevoelig als die van Maradona."

Talent

Toch heeft Compagnoni dat talent zelden kunnen verzilveren. In 1987 maakte ze haar opwachting tussen de elite, in 1988 scheurde zij de kruisbanden van haar knie. Een kunststofband hield het anderhalf jaar vol. Toen moest zij opnieuw worden geopereerd. Die knie is nooit meer de oude geworden.

In 1990 redden artsen haar uit de handen van de dood, toen zij bleek te lijden aan een darmverstopping. In 1991 kwam de zestienjarige broer van haar vriend Andrea dei Cas om het leven bij een afdaling in Santa Catarina di Falfurva, de geboorteplaats van Deborah. Het is de reden waarom zij niet meer in een afdaling uitkomt.

Bij de Olympische Spelen van Albertville schudde zij het noodlot even van zich af. Op de super G won zij haar eerste grote titel. Twee dagen later daalde Compagnoni als bevrijd af in de reuzenslalom. Maar in een poging haar balans te hervinden, ging opnieuw haar knie kapot, nu haar linker. „Voor het eerst kreeg ik het idee dat mij alles tegen zou blijven zitten," zei Compagnoni gisteren.

Veertien

Het is bizar dat juist op de reuzenslalom, haar grote liefde, alles weer ten goede lijkt te keren. Net als in Albertville droeg Compagnoni het startnummer veertien. „Ik heb daarom verzocht, omdat ik die tragische race hier af wilde maken. Om mezelf te bevrijden van het gevoel dat het noodlot me achtervolgt."

Zo soepel als voor de vijf knie-operaties daalde Deborah Compagnoni gisteren in Hafjell niet de piste af. Vroeger vloog zij als een man naar beneden, wat haar de bijnaam 'Tomba' opleverde. Het was niettemin voldoende om Vreni Schneider (brons) en Martina Ertl (zilver) achter zich te houden. Pernilla Wiberg schakelde zichzelf door een val uit.

„Ik bestudeer altijd de mannenraces, omdat ik daar nog iets van kan leren," besloot Compagnoni. „Maar helaas kan ik hun explosieve stijl niet meer evenaren." Dat was het minieme zwarte randje aan haar glinsterende gouden medaille.

● *Deborah Compagnoni zoeft naar goud.* Foto: REUTER

Olympische dagwinnaars

LILLEHAMMER – De medailles op de twaalfde dag van de Olympische Winterspelen werden als volgt verdeeld:

Noordse combinatie 3x10 km. landenteams. Goud: Japan. Zilver: Noorwegen. Brons: Zwitserland.

Skilopen vrouwen klassiek 30 km. Goud: Di Centa (Italië). Zilver: Wold (Noorwegen). Brons: Kirvesniemi (Finland).

Reuzenslalom vrouwen. Goud: Compagnoni (Italie). Zilver: Ertl (Duitsland). Brons: Schneider (Zwitserland).

Freestyle ski mannen. Goud: Schönbachler (Zwitserland). Zilver: Laroche (Canada). Brons: Langlois (Canada).

Freestyle ski vrouwen. Goud: Tsjerjasova. Zilver: Lindgren. Brons: Lid.

Programma vandaag

LILLEHAMMER – Het programma van de Olympische Winterspelen ziet er voor vandaag als volgt uit:

Ski. Hafjell 09.30 uur: slalom combinatie mannen eerste manche; 13.00 uur: tweede manche.
Biathlon. Lillehammer 10.00 uur: 4x7,5 km estafette vrouwen.
Schansspringen. Lillehammer 12.30 uur: 90-meter-schans.
Schaatsen. Hamar 14.00 uur: 5000 m. vrouwen.
Kunstrijden. Hamar 19.00 uur: vrije kür vrouwen.
IJshockey. Halve finales. Gjøvik 19.30 uur: Finland-Canada. Lillehammer 21.00 uur: Rusland-Zweden.

Manuela neemt de kuierlatten

LILLEHAMMER – Het afsluitende skilooponderdeel voor de vrouwen bij de Olympische Winterspelen, de 30 kilometer klassiek, is gewonnen door Manuela di Centa. De Italiaanse behaalde daarmee voor de tweede keer goud. Eerder was ze de sterkste op de halve afstand, vrije stijl.

De Noorse Marit Wold werd tweede, vóór de Finse Marja Lissa Kirvesniemi. Het tweetal was door Di Centa halverwege het parcours al op een beslissende achterstand gezet. Kirvesniemi, in goede vorm, haalde voor de tweede keer brons binnen.

Verrassend genoeg was er geen medaille weggelegd voor de sterk geachte Russische deelneemsters. Van het viertal uit Rusland sprong Jegorova er nog het beste uit. Ze werd vijfde.

VANDAAG

09.00-17.40 Dld 1: combinatieslalom mannen, biathlon 4x7,5 vrouwen teams, schansspringen 90 m, schaatsen 5000 m. vrouwen.

09.05-09.25 Ned 2: samenvatting van vorige dag en vooruitblik op vandaag.
09.25-11.00 Ned 2: combinatieslalom mannen.
11.00-12.30 Ned 2: biathlon 4x7,5 km. vrouwen teams.
12.30-13.00 Ned 2: schansspringen 90 m.
13.05-13.45 Ned 2: combinatieslalom mannen.
13.05-14.00 RTL 4: Barend en Van Dorp.
13.50-17.55 Ned 2: schaatsen 5000 m. vrouwen, combinatieslalom mannen, schansspringen 90 m.
18.40-18.50 Ned 2: Sportjournaal.
19.25-00.00 Dld 1: kunstrijden vrije kür vrouwen, ijshockey.
19.30-20.00 Ned 2: hoogtepunten van de dag.
20.00-20.55 Ned 2: ijshockey.
21.00-21.55 Ned 2: kunstrijden vrije kür vrouwen.
22.00-22.15 RTL 5: sportnieuws.
22.15-22.45 Ned 2: Studio Lillehammer.
22.50-23.45 Ned 2: ijshockey, kunstrijden vrije kür vrouwen.
22.56-00.26 Ned 3: tennistoernooi Rotterdam.

Japan verguld

LILLEHAMMER – Japan heeft zijn eerste gouden medaille in Lillehammer binnengehaald. Het land van de Rijzende Zon zegevierde in de landenwedstrijd van de Noordse combinatie. Bovendien veroverde Japan als eerste deze olympische titel voor de tweede keer.

Bij het schansspringen werd woensdag al de basis voor het succes gelegd. Het Japanse trio handhaafde tijdens de estafette van drie keer 10 kilometer skilopen de opgebouwde voorsprong. Wereldkampioen Kenji Ogiwara vergat zijn teleurstelling van het missen van de individuele titel en kwam met de Japanse vlag het stadion binnen.

Het Japanse trio, verder bestaand uit Takanori Kono en Masashi Abe, liet Noorwegen en Zwitserland achter zich. Het was pas de derde keer dat Japan bij Olympische Winterspelen een gouden medaille won.

SHORTTRACK

Vrouwen 500 meter. Eerste ronde (eerste twee naar kwartfinales), eerste serie: 1. Xiulan Wang, 2. Lambert. Tweede serie: 1. Turner, 2. Hye-Kyung Won, 3. Landman, 4. Bea Pintens. Derde serie: 1. Daigle, 2. Lee-Kyung Chun. Vierde serie: 1. Charest, 2. Daudet. Vijfde serie: 1. Tsubaki, 2. Kah. Zesde serie: 1. Canclini, 2. So-Hee Kim. Zevende serie: 1. Yang Yang, 2. Pilajeva, 3. Mosconi, 4. Di Lella. Achtste serie: 1. Peterson, 2. Yanmei Zhang, 3. Drouet, 4. Meyer. Kwartfinales (eerste twee naar halve finales), eerste serie: 1. Yang Yang, 2. Charest. Tweede serie: 1. Peterson, 2. Yanmei Zhang. Derde serie: 1. Kim, 2. Turner. Vierde serie: 1. Xiulan Wang, 2. Hye-Kyung Won. Halve finales, eerste serie: 1. Yanmei Zhang, 2. Peterson, 3. So-Hee Kim. Yang Yang gediskwalificeerd. Tweede serie: 1. Turner, 2. Hye-Kyung Won, 3. Xiulan Wang. Charest gediskwalificeerd. Finale: 1. Turner, 2. Yanmei Zhang, 3. Peterson, 4. Hye-Kyung Won.
Mannen 500 meter. Eerste ronde (eerste twee naar kwartfinales op zaterdag), eerste serie: 1. Nizielski, 2. Johansson. Tweede serie: 1. Gagnon, 2. Bradbury, 3. Duyvelshoff, 4. O'Reilly. Derde serie: 1. Campbell, 2. Jun-Ho Lee. Vierde serie: 1. Ji- Hoon Chae, 2. Uematsu. Vijfde serie: 1. Jiajun Li, 2. Ki-Hoon Kim. Zesde serie: 1. Vuillermin, 2. Blackburn, 3. Kobyzev, 4. Flaim. Zevende serie: 1. Gooch, 2. Gabel. Achtste serie: 1. Elgetun, 2. Terao.
5000 meter estafette. Halve finales (eerste twee naar finale op zaterdag), eerste serie: 1. Italië, 2. Verenigde Staten, 3. China, 4. Noorwegen. Tweede serie: 1. Canada, 2. Australië, 3. Japan, 4. Nieuw-Zeeland.

SKILOPEN

Vrouwen klassiek 30 km: 1. Di Centa 1.25.41,6, 2. Wold 1.25.57,8, 3. Kirvesniemi 1.26.13,6, 4. Dybendahl 1.26.52,6, 5. Jegorova 1.26.54,8, 6. Välbe 1.26.57,4, 7. Nybraten 1.27.11,2, 8. Rolig 1.27.51,4, 9. Nagejkina 1.27.57,2, 10. Moen 1.28.18,11.

ALPIENE SKI

Reuzenslalom vrouwen: 1. Compagnoni 2.30,97 (1.20,37/1.10,60), 2. Ertl 2.32,19 (1.21,34/1.10,85), 3. Schneider 2.32,97 (1.21,29/1.11,68), 4. Wachter 2.33,06, 5. Merle 2.33,44, 6. Twardokens 2.34,41, 7. Magoni 2.34,67, 8. Kjörstad 2.34,79, 9. Zeller-Bähler 2.35,14, 10. Meier-Höck 2.35,22.

FREESTYLE SKI

Mannen: 1. Schönbächler 234.67 (113.19 121.48), 2. Laroche 228.63 (110.58 118.05), 3. Langlois 222.44 (111.47 110.97), 4. Capicik 219.07, 5. Worthington 218.19, 6. Fontaine 210.81, 7. Bergoust 210.48, 8. Johansson 207.52, 9. Bacquin 196.88, 10. Cobbing 196.58.

Vrouwen: 1. Tsjerjasova 166.84 (92.92 73.92), 2. Lindgrens 165.88 (81.78 84.10), 3. Lid 164.13 (76.41 87.72), 4. Schmid 156.90, 5. Tsjestnijova 154.88, 6. Marshall 150.76, 7. Evans 139.77, 8. Olivier 138.96, 9. Simchen 136.46, 10. Rakovitsj 135.53.

NOORDSE COMBINATIE

Landenwedstrijd 3x 10 km: 1. Japan (Abe, Kono, Ogiwara) 1.22.51,8, 2. Noorwegen (Vik, Apeland, Lundberg) 1.27.40,9, 3. Zwitserland (Cuendet, Schaad, Kempf) 1.30.39,9, 4. Estland 1.33.07,4, 5. Tsjechië 1.34.55,9, 6. Frankrijk 1.35.33,0, 7. Verenigde Staten 1.36.07,4, 8. Finland 1.36.19,4, 9. Oostenrijk 1.38.09,5, 10. Duitsland 1.38.25,4.

IJSHOCKEY

Om de negende plaats: Frankrijk-Italië 2-3 (1-1 1-0 0-2); om de elfde plaats: Noorwegen-Oostenrijk 3-1 (1-0 1-0 1-1), om de plaatsen 5 t/m 8: Tsjechië-Verenigde Staten 5-3 (3-2 1-0 1-1).

Wervelende primeur voo[r] Oezbekistan

LILLEHAMME[R] – Lina Tsjerja[sova] heeft het olymp[isch] freestyle skisprin[gen] voor vrouwen [ge]wonnen. Dat [kostte] voor de 25-ja[rige] Oezbekistaanse [niet] de nodige moeite[…]paard. Ze bezorgde haar land [de] eerste gouden medaille in de [ge]schiedenis van de Spelen. De e[erste] wervelende sprong van Tsjerja[sova] oogde perfect. Bij de tweede g[…] de atlete uit Tasjkent weg bij de [lan]ding.

Haar opgebouwde voorsp[rong] bleek echter net voldoende om [de] Zweedse Marie Lindgren ac[hter] zich te houden. Hilde Lid uit N[oor]wegen kreeg het brons.

Kirstie Marshall was dicht bij [de] eerste medaille voor Australië. [Na] de eerste sprong stond ze derde[, ze] viel echter bij de tweede.

Verrassing

Bij de mannen won Andreas Sch[ön]bächler verrassend. De 27-ja[rige] Zwitser bleef de Canadese we[reld]kampioen Laroche en diens land[ge]noot Langlois voor.

Schönbächler was in Lilleham[mer] niet meer dan een outsider. Hij [had] sinds 1989 niet meer deelgeno[men] aan een wereldbekerwedstrijd. Z[ijn] sprongen van gisteren noemde [hij] de beste van zijn leven.

Europacup live op tv

HEERLEN – Zes wedstrijden in de verschillende Europacuptoernooien worden komende week rechtstreeks uitgezonden.

DINSDAG 1 MAART:
Boavista-Karlsruher SC, RTL Television 18.30 uur.
Borussia Dortmund-Inter, SAT1 19.[..] uur.
Benfica-Bayer Leverkusen, SAT1 21.[..] uur.

WOENSDAG 2 MAART:
AC Milan-Werder Bremen, Ned. 2 20.15 uur (eveneens op RTL Television).
Anderlecht-FC Porto, BRT 2 20.30 uur.

DONDERDAG 3 MAART:
Ajax-Parma, Ned. 2 19.55 uur.
Austria-Eintracht Frankfurt, RTL Television 20.15 uur.

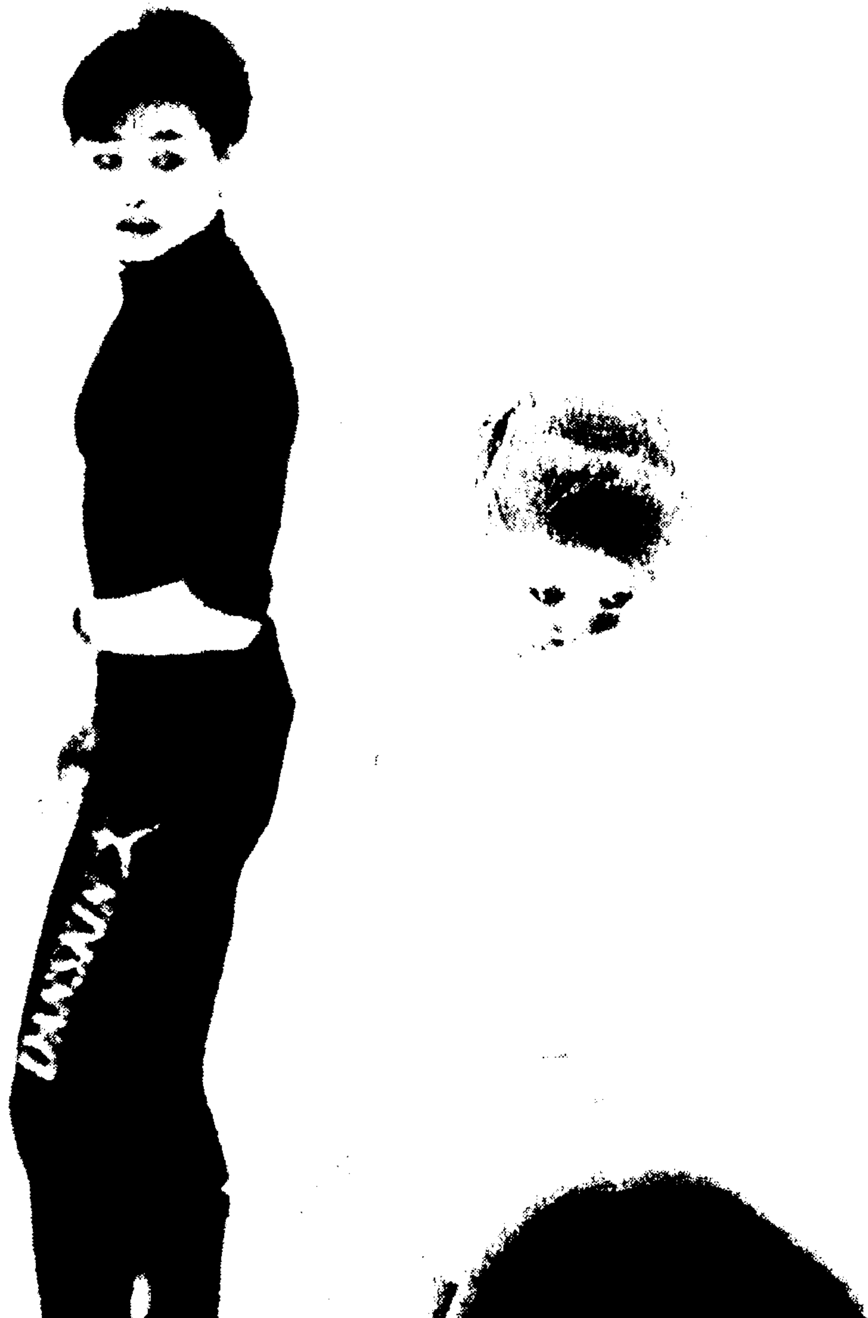
Haarhuis rekent af met Agenor

ROTTERDAM – Paul Haarhuis zorgde opnieuw voor een uitstekende prestatie in het ABN/AMRO World tennistoernooi in Rotterdam. In nog geen uur rekende hij af met Ronald Agenor uit Haïti (6-1 6-4) met als beloning een plaats in de kwartfinales tegen de Rus Volkov.

Na de magistrale overwinning van woensdagavond op Boris Becker leefde Haarhuis met gemengde gevoelens naar het treffen tegen Agenor toe. „Ik heb maar heel even kunnen nagenieten van de winst op Becker," zei de thuisspeler. „Want als je niet uitkijkt, krijg je in de volgende partij een pak op je broek." Dat wilde ik absoluut voorkomen."

Bij de stand 1-6 1-3 liet Agenor duidelijk blijken niet meer in de goede afloop te geloven. Michael Stich moest harde strijd leveren om zich voor de kwartfinales te plaatsen. Hij als eerste geranschikte Duitser [kwam] tegen de Tsjech Daniel Vacek [in de] openingsset liggen. Toen zijn op[…]slag beter begon te lopen, kwam Stich echter allengs in zijn normale ritme: 3-6 6-3 6-4.

Alweer 'n drama

● *De deelneming van Oksana Bajoel (in het wit) aan de beslissende vrije kür van het olympisch kunstrijden is twijfelachtig. De wereldkampioene uit de Oekraïne botste gisteren tijdens de training in Hamar frontaal met de Duitse Tanja Szewczenko (geheven armen). Alweer dus een drama, al gebeurde het deze keer op het ijs.*

Bajoel, tweede na de verplichte figuren achter Nancy Kerrigan, liep een snee in het rechterscheenbeen op, toegebracht door haar eigen schaats. Een dokter bracht drie hechtingen aan. De Oekraïnse klaagde ook over rugpijn. Het ongeluk gebeurde toen beiden achteruit schaatsten.

Vanmorgen is de laatste training. Dan valt de beslissing of Bajoel 's avonds deelneemt. „Alles is afhankelijk van het feit hoe ze de nacht doorbrengt en hoe het haar vergaat op de training," zei de ploegarts. Szewczenko, die vijfde staat in de tussenstand en die op de foto assistentie krijgt van Katarina Witt, heeft een gekneusde heup. Zij werd door de Duitse teamarts voor nader onderzoek naar het olympisch dorp gebracht. Haar blessures bleken mee te vallen. Foto: REUTER

Dekker leider in Ronde Valencia

BUNOL – Voor de tweede dag op rij heeft Viatsjeslav Ekimov de leiderstrui in de Ronde van Valencia moeten afgeven aan een Nederlander. Bleek woensdag dat hij ten onrechte was gehuldigd ten koste van Jean-Paul van Poppel, donderdag gebeurde hetzelfde. Dick Dekker nam uiteindelijk de leiding over van Van Poppel, die ver terugviel in het klassement.

Dekker eindigde in de derde rit als tiende, in dezelfde tijd als winnaar Baffi. Van Poppel liep elf minuten achterstand op. Het was de jury niet meteen duidelijk wie in aanmerking kwam voor diens gele trui. Een aantal renners liet dezelfde tijd noteren.

De jury dacht Ekimov, uit de ploeg van Jan Raas, te moeten huldigen. Precieze berekeningen leerden het Dekker, inmiddels op weg naar het rennershotel, recht had op de leiderstrui. Hij was een dag eerder tweede in het klassement. Hij zal zich vandaag voor de start van de vierde rit in de gele tricot hullen.

Tijdens de rit van Almussafes naar Bunol, over 146 kilometer, waarvan vier bergen te beklimmen, waarvan twee van de tweede categorie. Een aantal renners was actief, onder wie wereldkampioen Armstrong en de Fransman LeBlanc.

Aan sprinter Van Poppel bleek het klimwerk niet besteed. Baffi, ook bekend om zijn rappe eindschot, toonde andermaal zijn vroege vorm. Hij spurtte van kop af en was oppermachtig. Na twaalf wedstrijden was het al zijn zevende ritzege.

De Siciliaanse Wielerweek was een vrijwel geheel Italiaanse aangelegenheid. De zesde en laatste etappe leverde een sprintzege op voor Alberto Elli. Rodolfo Massi won het eindklassement.

sport kort

● **ZAALVOETBAL** – In de eerste divisie is vanavond de Geleense derby tussen koploper H. Meyers en Bouwfonds. Het duel in sporthal Glanerbrook begint om 21.00 uur.

● **TAFELTENNIS** – Het nationale Top 12-toernooi, dat in het weekeinde van 12 en 13 maart in Born zou worden gespeeld, is uitgesteld. Verscheidene deelnemers moesten wegens competitieverplichtingen afzeggen.

● **HANDBAL** – Initia Hasselt is in de halve finale van het Belgisch bekertoernooi uitgeschakeld door Beynoise. De ploeg van Guus Cantelberg verloor in de verlenging met 25-23.